

การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มกราคม 2560

การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มกราคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มกราคม 2560

Lingyun Yin. (2560). การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน.

ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์.

ปริญญาานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน 2 ชุด คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 รวมทั้งสิ้น 8 เล่ม

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนทั้ง 2 ชุดได้แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ระดับ คือ เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น และระดับที่สูงขึ้น สำหรับเนื้อหาภาษาไทยในระดับเบื้องต้น คือแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 และเล่ม 2 เน้นผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเรื่องอักษรวิธภาษาไทย ด้านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรนำ อักษรควบกล้ำ และการประสมอักษรไทยตามลำดับ และมีบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนในเนื้อหาภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น คือแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3 และเล่ม 4 เน้นการอ่านจับใจความจากเนื้อเรื่องต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน วัฒนธรรม สังคม ภูมิศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญ การเมือง และนวนิยายไทย ตลอดจนฝึกทักษะการเขียนและการแปล

ด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด พบว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้นมี 6 ประการ คือ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ กลวิธีการใช้ความรู้สัทศาสตร์มาใช้ฝึกการออกเสียง กลวิธีการฝึกอ่านซ้ำ กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับข้อบทและบทอ่าน และกลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม ส่วนกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น มี 4 ประการ คือ ใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย ผู้เขียนปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือเรียนของไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยผู้เขียนแต่งขึ้นเอง และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อหาความสอดคล้องกับบทอ่านหลักประจำบท

AN ANALYSIS OF CONTENT PRESENTATION TECHNIQUE IN THAI
LANGUAGE TEXTBOOKS FOR CHINESE USERS

AN ABSTRACT

BY

LINGYUN YIN

Present in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakharinwirot University

January 2017

LingYun Yin. (2017). *An Analysis of Content Presentation Technique in Thai Language Textbooks for Chinese Users*. Master Thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Panupong Udomsilp.

This thesis aims to analyze the content and presentation technique in two sets, or a total of eight books, of Thai language textbooks for Chinese users, namely, Thai Language Textbooks (Books One to Four) and Basic Thai Language Textbooks (Books One to Four).

An analysis revealed that the content of both sets of Thai language textbooks can be categorized into two levels; that is, Thai language textbooks at the Basic to Advanced levels. In the basic level Thai language textbooks, in particular Book One and Two, there was a focus on educating students in Thai orthography, consonants, vowels, tone marks, final consonants, consonant blends, diphthongs and spelling, respectively. These books also include various situational conversations. For the more advanced level of content, namely, Book Three and Book Four; focus on reading for comprehension, which include tales, culture, society, geography, politics, important events, and Thai novels. The more advance volumes also included exercises for writing and translating.

For the presentation technique of both sets of Thai language textbooks, the author found that there were six presentation techniques in basic level Thai language textbooks, such as, presentation of content from simple subjects to more complex ones, pronunciation exercises by comparing Thai pronunciation with Chinese or English pronunciation, using phonetics knowledge to read out loud, repeating reading technique, the use of conversations related to the title of the chapter and reading materials, and using recitation as supplementary reading. For the presentation techniques of advanced levels of Thai language textbooks, there were four techniques identified, namely, using reading materials that are abstracted from other documents, learning materials and other Thai language textbooks, improvised material from other Thai language textbooks, presentation techniques in which the authors of the textbook used articles that they composed, and the presentation techniques in which authors presented supplementary reading materials at the end of the chapter that were consistent with the main comprehension of the main article in the chapter.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ ที่ปรึกษาปริญญา
นิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
อย่างละเอียดด้วยความรักและความเมตตาต่อศิษย์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและขอกราบ
ขอบพระคุณในคุณูปการของท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเด่น บุญปก ประธานการสอบปาก
เปล่าปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิทย์ เรืองรอง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย
อาจารย์ทั้งสองท่านได้เสียสละทั้งเวลาและกำลังแรงกายกรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังให้
ความห่วงใยความเมตตาแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความรู้ ความรัก ความเมตตา และให้กำลังใจแก่
ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาขณะที่ผู้วิจัยได้ศึกษาอยู่ในภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

ปริญญานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประจำปีงบประมาณ 2559 ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว และน้องชาย ผู้ให้ความรักและให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้วิจัย และ
เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจและความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยมีแรงบันดาลใจในการทำ
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยดี

Lingyun Yin (尹玲云)

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 ความรู้ทั่วไปและแนวทางการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียนวิชาภาษาไทย.....	10
หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.....	10
ความรู้และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน.....	13
ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนไทย.....	20
การศึกษาวัฒนธรรมในแบบเรียนไทย.....	22
บทสังเคราะห์การศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และหนังสือนอกเวลาในภาษาไทย.....	31
3 ลักษณะเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน	
เล่ม 1-4.....	42
การวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น.....	43
การวิเคราะห์เนื้อหาด้านการฝึกออกเสียงพื้นฐาน.....	43
เนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น.....	106
การวิเคราะห์เนื้อหาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน.....	111
การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น.....	136
การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในการปูพื้นฐานภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น.....	136
การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด.....	140

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบท.....	162
เนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น.....	191
4 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน.....	193
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น.....	193
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก.....	194
กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือ ภาษาอังกฤษ.....	202
กลวิธีการใช้ความรู้ศาสตร์มาใช้ฝึกการออกเสียง.....	207
กลวิธีการฝึกอ่านซ้ำ.....	208
กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับข้อบทและบทอ่าน.....	218
กลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม.....	220
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น.....	221
ใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย.....	222
ผู้เขียนปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือเรียนของไทย.....	231
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยผู้เขียนแต่งขึ้นเอง.....	237
กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อหาความสอดคล้องกับบทอ่าน หลักประจำบท.....	238
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	242
บรรณานุกรม.....	251
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	258

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่นั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการด้วยกัน ทั้งทางด้านครูผู้สอน ศักยภาพของผู้เรียน แบบเรียน หนังสือเรียน วิธีการสอน สื่อการสอน และระบบการบริหารจัดการทางการศึกษา ตลอดจนสภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นต้น ในการจัดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญคือ แบบเรียน

แบบเรียนเป็นเครื่องมือที่ครูใช้เป็นแนวทางในการสอนเพื่อให้เข้าใจเนื้อหารายละเอียดของรายวิชาที่จะเรียน ครูมักใช้แบบเรียนเพื่อประกอบในการเรียนการสอน แบบเรียนที่ดีนอกจากจะสามารถช่วยชี้แนะผู้สอนในการจัดการองค์ความรู้และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนแล้ว ยังสามารถใช้แบบเรียนและเรียนด้วยตัวเอง เพิ่มพูนความรู้ ใช้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ และเข้าใจวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่ง ศักดิ์ศรี ปาณะกุล ประพิมพ์พรธน์ สุธรรมวงศ์ และนพคุณ คุณาชีวะ (2521: 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบเรียนว่า

แบบเรียนมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ แบบเรียนเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะแบบเรียนเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการสอน เป็นแหล่งที่ให้สาระรายละเอียดต่าง ๆ สำหรับครูและนักเรียน เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพราะ ผู้แต่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านนั้น ๆ เป็นอย่างดี แบบเรียนจึงเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ต่าง ๆ

สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศไทยนั้น นับได้ว่า มีประวัติสืบต่อกันมายาวนาน จีนเริ่มมีการเรียนการสอนภาษาไทยมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิง ดังที่ 余定邦 และ 陈树森 (Yu Dingbang and Chen Shusen, 2009: 50-53) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีน-ไทย กล่าวโดยสรุปว่า พงศาวดารจีนได้จดบันทึกไว้ว่า ในระหว่างปี ค.ศ. 1487 ถึงปี ค.ศ. 1578 เมืองสยามได้ส่งคณะทูตไปเยือนประเทศจีนหลายครั้ง แต่ราชวงศ์หมิงไม่มีล่ามที่เชี่ยวชาญภาษาสยามที่สามารถแปลพระราชสาส์นจากเมืองสยามได้ รัฐบาลจีนจึงเห็นความสำคัญทางความสัมพันธ์กับเมืองสยาม จึงได้จัดตั้งสำนักสยามในสำนักชื่ออีกว่าในปี ค.ศ. 1578 และได้เชิญชาวสยามจากคณะทูตของเมืองสยาม

มาสอนภาษาสยามและประเพณีวัฒนธรรมสยามให้แก่นักเรียนจีน เพื่อประโยชน์ในการติดต่อทางการทูตกับเมืองสยาม ซึ่งสำนักที่ถือว่านเป็นสำนักงานของรัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิงของจีน เพื่อใช้แปลพระราชสาส์นจากประเทศอื่น ๆ อีกทั้งยังใช้สอนภาษาของชนเผ่าอื่นและประเทศอื่น ๆ ให้แก่ชาวจีนด้วย นับตั้งแต่นั้นมา ประเทศจีนจึงเริ่มมีการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเป็นทางการ จนถึงปี ค.ศ. 1946 วิทยาลัยภาษาตะวันออกนานกิงเริ่มจัดตั้งแผนกภาษาสยาม และในปี ค.ศ. 1949 ได้รวมกับคณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยปักกิ่ง อีกทั้งได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาควิชาภาษาไทย ซึ่งดังที่ 傅增有 (Fu Zengyou, 2544: 54) ได้กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยปักกิ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เปิดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาวิชาภาษาไทยในประเทศจีน หลังจากสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ประเทศจีนได้ดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประตูประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาวิชาภาษาไทยในประเทศจีนขยายวงกว้างยิ่งขึ้นด้วย จนในปัจจุบัน มีมหาวิทยาลัยในมณฑลต่าง ๆ หลายแห่งในประเทศจีนได้เปิดภาควิชาภาษาไทยขึ้น อาทิ นครปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ มณฑลกวางสี มณฑลกวางตุ้ง มณฑลยูนนาน และมณฑลส่านซี เป็นต้น

ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยในประเทศจีนได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาไทยทั้งหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรปริญญาตรี และหลักสูตรปริญญาโท สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากมีความรู้ด้านภาษาและมีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลแล้ว ยังต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศไทยและอื่น ๆ เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถนำความรู้และศักยภาพทางการใช้ภาษาไทยไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการดำเนินกิจการระหว่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และการท่องเที่ยว นักศึกษาต้องเรียนรายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 20 รายวิชาตลอดหลักสูตรการเรียนวิชาเอกภาษาไทย 4 ปี เช่น วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ภาษาไทยชั้นสูง ไวยากรณ์ภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแปล การล่าม โสวัตศนศึกษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย เป็นต้น

จึงเห็นได้ว่า แบบเรียนเป็นเอกสารประกอบการสอนที่สำคัญมาก ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาและองค์ความรู้ที่ต้องใช้สอน แบบเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งเขียนโดยอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาภาษาไทยมาเป็นเวลานาน การเรียนการสอน

ภาษาไทยจะประสบผลสำเร็จและบรรลุจุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาและองค์ความรู้ในแบบเรียนภาษาไทยจะต้องเหมาะสมกับวัยผู้เรียน ระดับชั้น และศักยภาพของผู้เรียนที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดทำแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนไม่ใช่เรื่องง่าย ในช่วงแรกที่เริ่มดำเนินการสอนวิชาภาษาไทย นักวิชาการชาวจีนได้เขียนแบบเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อใช้สอนนักศึกษาจีน ซึ่งลักษณะของเนื้อหาจะเป็นไปตามหลักสูตรและยุคสมัย ลักษณะดังกล่าวจะเห็นว่าเนื้อหาวิชาของวิชาภาษาไทยได้มีการปรับปรุงอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่โดยธรรมชาติของภาษาจีนกับภาษาไทยมีความแตกต่างกันในด้านระบบเสียง คำ ประโยค และอื่น ๆ แบบเรียนที่เป็นต้นฉบับภาษาไทยและใช้สำหรับนักเรียนไทยจะยากเกินไปสำหรับนักศึกษาจีน อาจารย์ชาวจีนต้องเขียนแบบเรียนเองและมีการปรับปรุงเนื้อหาหลายครั้ง ซึ่ง 傅增有 (Fu Zengyou. 2544: 64) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบเรียนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยปักกิ่งไว้ว่า

1. ตำราเรียนต้องถูกต้องตามหลักลักษณะภาษาไทย ต้องจากง่ายไปสู่ยาก
2. ต้องเหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาจีนที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทย
3. ตำราเรียนต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิต ต้องเน้นฝึกทักษะทั้ง 5 (ทักษะทั้ง 5 คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล)

ดังนั้น แบบเรียนภาษาไทยที่เขียนขึ้นสำหรับผู้เรียนชาวจีนซึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษา นอกจากต้องจัดเนื้อหาตามหลักจากง่ายไปหายากแล้ว ยังต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบ 2 ภาษา ทำให้ทราบถึงความยากง่ายของภาษา และปัญหาของการใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ในช่วงเวลา 60 ปีที่ผ่านมา อาจารย์ชาวจีนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนที่สอนวิชาภาษาไทย ได้เขียนและจัดพิมพ์หนังสือคู่มือภาษาไทยหลายเล่ม เช่น หนังสือ “ทักษะการแปลไทยเป็นจีน” “การสนทนาภาษาไทย 300 ประโยค” “พจนานุกรมไทย-จีน” และ “คู่มือศัพท์แยกประเภทไทย-จีน” ฯลฯ แต่สำหรับแบบเรียนภาษาไทยประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียนยังขาดแคลนอีกมาก ส่วนใหญ่เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งลักษณะของเนื้อหา มีการคัดสรรจากแบบเรียนและวารสารของไทย และครูผู้สอนรายวิชาเขียนขึ้นมาเอง ซึ่งไม่ได้เรียบเรียงจัดพิมพ์เป็นทางการ ส่วนแบบเรียนสำหรับรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นอย่างเป็นทางการ และเป็นที่ยอมรับของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนมีอยู่ 2 ชุด ดังนี้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 รวม 4 เล่ม เขียนโดย Pan Deding จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยปักกิ่ง
2. ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 รวม 4 เล่ม เขียนโดย Liao Yufu Luo Yiyuan Huang Jinyan

และ Lin Xiumei จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้ เป็นแบบเรียนประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย พื้นฐาน ซึ่งรายวิชานี้ถือว่าการสอนพื้นฐานความรู้ภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวจีน และได้ฝึกทักษะ ทางด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และแปล อีกทั้งยังให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมไทยแก่ ผู้เรียน แบบเรียนทั้ง 2 ชุดนี้มีชุดละ 4 เล่ม ใช้เรียน 4 ภาคเรียนการศึกษา ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถเลือกใช้แบบเรียนตามความต้องการ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 เป็นแบบเรียนที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้ง 2 ชุดนี้แต่งขึ้นโดยอาจารย์ที่ มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทยที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยประเทศจีน อีกทั้งยังได้ผ่านการตรวจแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยจากประเทศไทยด้วย แบบเรียนแต่ละชุดมีการจัดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก อย่างต่อเนื่องกัน

จากการศึกษาวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 ใน เบื้องต้น พบว่า แบบเรียนทั้ง 2 ชุดมีรูปแบบการจัดเนื้อหา และลักษณะเนื้อหาที่คล้ายกันและแตกต่าง กัน ผู้วิจัยสรุปเป็นเบื้องต้น ดังนี้

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มี 22 บท โดยบทที่ 1-12 เขียนชื่อบทและคำอธิบายเป็น ภาษาจีน เนื้อหาเน้นให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง และเขียนรูปพยัญชนะ รูปสระ โดยเริ่มจากกลุ่มอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ และยังมีชุดคำพยางค์เดี่ยวเพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น

จ อ จ๋อ จ้อ จั๋อ จั๋อ บา บ่า บ้า บ๊า บ๋า

อู อู่ อู้ อื๋อ อื๋อ โก โก่ โก้ โก๊ โก๋

ติ ตี ตี้ ตื๋อ ตื๋อ ดั่ง ดั่ง ดั่ง ดั่ง ดั่ง

บัน บั่น บั่น บั่น บั่น ดู โต จู ไป ปู บู อู๋

จุง กิน บน แดง โกง เป็น โดน ตน ปาม จำ เต็ม ด้าม แต่ง กุ้ง ป่อง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 24)

ในท้ายบทจะมีบทสนทนาเสริมเพื่อให้ผู้เรียนฝึกพูดสนทนาด้วยถ้อยคำง่าย ๆ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 13-22 เน้นการสอนการเขียนรูปประโยค การใช้ คำศัพท์ใหม่ ๆ และวลีเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ตามสภาพของผู้เรียน แต่ในแต่ละบทยังมีบทสนทนา

เพื่อให้ผู้เรียนใช้ฝึกสนทนาทุกบท

ส่วนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีทั้งหมด 16 บท มีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน คือ เริ่มสอนตั้งแต่รูปพยัญชนะ อักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับสลับกับรูปสระ และวรรณยุกต์จนครบ มีชุดฝึกการอ่านคำพยางค์เดียวและมากกว่า 1 พยางค์ แต่เป็นชุดคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย มีตั้งแต่บทที่ 1-8 ในบทที่ 9 จะเริ่มสอนเรื่องคำที่มีตัวสะกดตั้งแต่แม่กก กด กบ กง กน กม เกย เกอว ไปจนครบ ในแต่ละบทแทรกชุดฝึกการอ่านคำพยางค์เดียวและมากกว่า 1 พยางค์ เช่น

กลุ่มใจ	เสียขวัญ	เคร่งครัด	ปลากราย	ตรอมตรม
ประทับ	ภัทรา	แพรวพราว	คล่องแคล่ว	ผลัดเปลี่ยน
ประเทศ	ความจริง	เปรียบเทียบ	เสื่อมทรม	สมุนไพร
เศร้าใจ	สระน้ำ	เสร็จสิ้น	ทรวดทรง	ทรงเครื่อง
ดันไทร	อินทรี	สอดแทรก	ตีกลอง	แต่งกลอน
ตากล้อง	กลุ่มเด็ก	กระทรวง	พระสวด	เอิกเกริก
เสื้อหนา	น้อยหนา	ใบหน้า	เบื่อน่าย	เหน็ดเหนื่อย
นอนกรน	ในกรม	กระต่าย	กรองทอง	เกรียงไกร
หน้าหนาว	มีหนาว	ใครหนอ	ริมหนอง	มีหนาม

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2008: 137)

นอกจากนี้ ยังแทรกบทหรือกรอนที่เป็นอาขยานที่คัดลอกมาจากแบบเรียนของไทย เช่น “อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตสาห” และ “วิชาเหมือนสินค้า” “เด็กเอ๋ย เด็กน้อย” และ “จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า” เป็นต้น (ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2008 : 185-186)

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 14 บท บทที่ 1-10 เน้นรูปแบบประโยคและการใช้คำ ซึ่งต่อเนื่องจากเล่มที่ 1 เพิ่มจำนวนคำศัพท์มากขึ้น และมีคำศัพท์ยากขึ้นตามลำดับ มีชุดแบบฝึกการเขียน เต็มคำ แต่ยังคงมีบทสนทนาทุกบท แต่ถ้อยคำในบทสนทนาใช้คำศัพท์ยากขึ้นตามสถานการณ์และบริบทของเรื่องที่สนทนา

ชุดฝึกการอ่านในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 เป็นบทอ่านที่ยาวจำนวน 1-2 หน้า ตัวละครในบทอ่าน คือ มานะ มานี ปิติ และชูใจ ซึ่งผู้เขียนดัดแปลงเนื้อเรื่องมาจากแบบเรียนประถมศึกษาของไทย และยังมีเรื่องราวที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น เรื่องลอยกระทง เป็นต้น

ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 มีทั้งหมด 22 บท ในแต่ละบทมีรูปแบบของเนื้อหาคล้าย ๆ กัน คือ เริ่มต้นด้วยบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การทักทาย ครอบครัว วันเดือนปี เวลา อาหารการกิน การซื้อของ การถามทาง การโดยสาร การพูดโทรศัพท์ ความเจ็บป่วย ที่ทำการไปรษณีย์ ฤดูกาล ประเทศไทย มหาวิทยาลัย การเรียนภาษาไทย การกีฬา การเขียนจดหมายส่วนตัว กระจ่ายกับเต่า เรื่องพ่อกับลูก เทศกาลและวันสำคัญของจีน วันสงกรานต์ และลอยกระทง ในแต่ละบท แทรกหัวข้อ คำศัพท์ หมวดศัพท์ การใช้คำและวลี ข้อสังเกต หลักภาษาไทย และแบบฝึกหัด มีการแทรกบทอ่าน ขนาดยาวประมาณ 5-28 บรรทัด ลักษณะเนื้อเรื่องสอดคล้องกับข้อบท เช่น บทการกีฬา แทรกบทอ่าน ดังนี้

เราชอบเล่นกีฬา กีฬาเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตของเรามาก เพราะกีฬาไม่เพียงแต่ฝึกให้ร่างกายของเรา แข็งแรงเท่านั้น หากยังหล่อหลอมให้เรามีความกล้าหาญ ความอดทน และปลูกฝังความสามัคคีอีกด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ที่สำคัญ สอนให้เรามีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักให้อภัย

การเล่นกีฬาที่ดีคือ ต้องมีกติกาการเล่น มีความยุติธรรม มีความสามัคคี มุ่งให้ร่างกายแข็งแรง ไม่ใช่เพื่อมุ่งเอาชนะ เอาเปรียบคู่ต่อสู้หรือเล่นอย่างไม่ถูกวิธี โดยไม่มีน้ำใจนักกีฬา หรือเล่นผิดกติกา การแพ้ชนะ ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการเล่นกีฬา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 165)

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 เนื้อหามุ่งเน้นการอ่านเป็นสำคัญ มีทั้งหมด 14 บท เนื้อเรื่องที่นำมาให้ผู้เรียนอ่านเป็นนิทานและเรื่องเล่าความยาว 2-14 หน้า เช่น เรื่องกระต่ายตื่นตูม กระต่ายออกลูก สมบัติมหาศาล อาจารย์ตงเกี๋ยกับหมาป่า และจดหมายถึงอาจารย์ และในแต่ละบทมีการฝึกพูดตามบทสนทนาของตัวละครในนิทาน ฝึกเขียนคำ ประโยค และตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง

ส่วนเนื้อหาในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มีจำนวน 15 บท เน้นการฝึกการอ่านเช่นเดียวกัน เนื้อเรื่องที่อ่านเป็นนิทานและเรื่องราวสมัยใหม่สัมพันธ์กับเหตุการณ์และสังคมในปัจจุบัน เช่น เรื่อง แหวนวิเศษ ครูครับผมมาสาย เทียนอานเหมิน กวางเจาก้าวสู่สากล แม่น้ำของเรา...เจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก อุตุสหกรณ์เกษตรกับสังคมไทย และมารยาทไทย รูปแบบของการจัดเนื้อหาเหมือนกันทุกบท กล่าวคือ เริ่มต้นบทด้วยบทอ่าน คำศัพท์ การใช้คำและวลี และบทอ่านประกอบ (บทอ่านเพิ่มเติม) และมีแบบฝึกหัดท้ายบทเกี่ยวกับหลักภาษาไทย และการแปลภาษาไทย

เป็นภาษาจีน เป็นต้น

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 14 บท เน้นทักษะการอ่านสืบเนื่องจากเล่มที่ 3 เนื้อเรื่องในเล่มที่ 4 เป็นเนื้อหาที่ตัดตอนมาจากนวนิยายของไทยเฉพาะบางตอนจากเรื่อง น้ำใสใจจริง ปิศาจ เขา ชื่อกานต์ จดหมายจากเมืองไทย ก่อนแต่งงาน และเมทินีคบเพื่อน นอกจากนี้ยังมีบทอ่านด้านวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับเรื่อง วันมาฆบูชา วันสงกรานต์ วันวิสาขบูชา แห่เทียนเข้าพรรษา งานบวช การทอดกฐิน และการลอยกระทง ซึ่งส่วนใหญ่คัดลอกมาจากหนังสือประเพณีในวันสำคัญที่เขียนโดยพรณพิมล คชะสุต และยังแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับรูปประโยคที่ซับซ้อนขึ้น มีแบบฝึกหัดฝึกการอ่านสั้น ๆ และการแปลประโยคสั้น ๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ส่วนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 มี 15 บท เน้นการฝึกการอ่านเช่นเดียวกัน เนื้อเรื่องที่นำมาให้ผู้เรียนอ่านส่วนมากนำมาจากเอกสารของไทย และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ และตั้งชื่อบทสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เช่นเรื่อง โลกของเรา หลูซิ่น บ้านหลังน้อยในซอยริมน้ำ ชีวิตริมน้ำ พ่อจ๋า...หนูรักพ่อ ปีนั่นในวันนี้ บทเรียนสุดท้าย และเพื่อนบ้านที่น่าสงสาร เป็นต้น การเรียบเรียงเนื้อหามีรูปแบบเหมือนกันทุกบท เริ่มต้นบทด้วยบทอ่าน คำศัพท์ การใช้คำและวลี แบบฝึกหัดเกี่ยวกับหลักและการใช้ภาษาไทย การแปลข้อความขนาดยาวจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน แปลประโยคและวลีจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และมีบทอ่านเสริมท้ายบท ที่คัดลอกมาจากเอกสารของไทย

จากการศึกษาแบบเรียน 2 ชุดนี้ในเบื้องต้น ผู้วิจัยเห็นว่า เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนน่าจะมีกลวิธีและเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวจีน จึงทำให้แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้เป็นแบบเรียนที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนนิยมเลือกใช้ และใช้สอนมานานสำหรับหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 เป็นแบบเรียนที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งในนครปักกิ่ง มณฑลกว่างสี และมณฑลอื่น ๆ เลือกใช้สอนอยู่ เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี มหาวิทยาลัยครูกวางสี ฯลฯ และสมพงศ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์ (Pan Deding, 2555: 9) กล่าวถึงสถานภาพการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนไว้ว่า “เดี๋ยวนี้เรามีตำราเรียนภาษาไทยที่ดีอยู่ที่ประเทศจีนคือ หนังสือภาษาไทยพื้นฐานของอาจารย์พัน เต๋อดิ่ง สำหรับผมเป็นตำราที่ดีที่สุด” สำหรับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 เป็นแบบเรียนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเช่นกัน นอกจากมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้งใช้เป็นแบบเรียนในห้องเรียน ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่ได้เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกยังนิยมเลือกใช้แบบเรียนชุดนี้เรียนภาษาไทยด้วยตัวเองเป็นอย่างมาก ซึ่งอัครา บุญทิพย์ (Liao Yufu, 2010: คำนำ) ได้กล่าวไว้ในภาษาไทยพื้นฐานเล่ม 1 ไว้ว่า “แบบเรียนนี้ได้ให้ความรู้ภาษาไทยพื้นฐานอย่างสมบูรณ์ และมีแบบฝึกความสามารถด้านการอ่าน การเขียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถ

ประเมินผลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบเรียนนี้เป็นแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐานที่ดีมาก”

ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า แบบเรียนภาษาไทยที่ใช้ในประเทศจีนน่าจะมีกลวิธีและเนื้อหาที่มีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจ ซึ่งมหาวิทยาลัยหลายแห่งนิยมนำมาใช้สอนกันมาก เนื้อหาในแบบเรียนมีการจัดองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยอย่างไร มีการจัดรูปแบบกระบวนการฝึกทักษะ 4 ด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีกระบวนการเรียนรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างไร เนื่องจากเป็นการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทสังคมในประเทศจีน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์ทั้งกลวิธีการนำเสนอ และรายละเอียดของเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดนี้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน
2. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้เห็นลักษณะเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนที่ใช้เป็นแนวทางในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1, 2, 3, 4 จัดทำโดยมหาวิทยาลัยปักกิ่ง และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1, 2, 3, 4 จัดทำโดยมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกว๋างตุ้ง มีจำนวนทั้งหมด 8 เล่ม ได้แก่

หนังสือเรียนภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยหนังสือ 4 เล่ม ดังนี้

1. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2004 แต่งโดย Pan Deding
2. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2004 แต่งโดย Pan Deding
3. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2005 แต่งโดย Pan Deding
4. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2005 แต่งโดย Pan Deding

ภาษาไทยพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยหนังสือ 4 เล่ม ดังนี้

1. ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2008 แต่งโดย Liao Yufu
2. ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2008 แต่งโดย Luo Yiyuan

3. ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2009 แต่งโดย Huang Jinyan และ Lin Xiumei

4. ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 2010 แต่งโดย Huang Jinyan และ Lin Xiumei

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน หนังสือนอกเวลา และหนังสืออ่านประกอบ
2. ศึกษาแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน
3. ศึกษาเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 โดยละเอียด
4. ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4
5. เรียบเรียงผลการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิเคราะห์
6. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

แบบเรียนภาษาไทย หมายถึงแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด ซึ่งใช้สอนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1, 2, 3, 4 และ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1, 2, 3, 4

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปและแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ แบบเรียนวิชาภาษาไทย

แบบเรียนถือเป็นสื่อการสอนที่สำคัญที่ผู้สอนจะต้องใช้ประกอบการสอน และเป็นส่วนที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตร ครูผู้สอนเองก็พยายามเขียนแบบเรียนในเฉพาะด้านที่จะต้องใช้สอน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด แนวทางการศึกษาวิเคราะห์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีน
2. ความรู้และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน
3. ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนไทย
4. การศึกษาวัฒนธรรมในแบบเรียนไทย
5. บทสังเคราะห์การศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และหนังสือนอกเวลาใน

ภาษาไทย

1. หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีน

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาความรู้ กิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการศึกษา

สำหรับความหมายของหลักสูตร สจิด อุทรานันท์ (2532: 3) ได้กล่าวไว้ว่า “เอกสารที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาอย่างย่อ ๆ ” ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 1314) ได้กล่าวไว้ว่า “ประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง”

ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม ประสบการณ์ การประเมินผลการเรียน และอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องมือนำทางการเรียนสอนรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

傅增有 (Fu Zengyou. 2544: 55-65) ได้กล่าวถึงหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยปักกิ่งไว้ว่า “เมื่อประเทศพัฒนาแล้ว การสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยปักกิ่งก็เจริญพัฒนาไปด้วยหลายปีมานี้ ตามความต้องการของสังคมและประเทศ” ซึ่งสามารถสรุปหลักสูตร

สาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยปักกิ่งมีลักษณะ ดังนี้

สำหรับการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยปักกิ่ง มีทั้งหลักสูตรปริญญาตรี หลักสูตรปริญญาโท หลักสูตรสำหรับชาวต่างชาติ และหลักสูตรระยะสั้น

หลักสูตรปริญญาตรีจะเป็นการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนตลอดระยะเวลา 4 ปี ซึ่งหลังจากสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนต้องมีความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีไทยพื้นฐาน และมีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เพื่อสามารถใช้ภาษาไทยได้ในการประกอบอาชีพในด้านการค้าระหว่างประเทศ การสอนภาษาต่างประเทศ กิจกรรมระหว่างประเทศ สารสนเทศ การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ และการศึกษาวิจัยปัญหาต่างประเทศ

หลักสูตรปริญญาโทจะเป็นการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนตลอดระยะเวลา 3 ปี นักศึกษาจีนที่สามารถเข้ามาศึกษาต่อได้ต้องมีพื้นฐานภาษาไทยมาก่อน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย วรรณกรรมไทย และอื่น ๆ รายวิชาที่เปิดสอนมีรายวิชา ภาษาศาสตร์ภาษาไทย วัจนปฏิบัติศาสตร์ไทย การอ่านและการเขียนภาษาไทย การศึกษาเปรียบเทียบไวยากรณ์ภาษาไทยกับภาษาจีน การแปลไทยเป็นจีนศึกษา ไทยศึกษา วรรณคดี วัฒนธรรมไทยศึกษา ประวัติศาสตร์และไทยปัจจุบันศึกษา ความสัมพันธ์จีน-ไทยศึกษา สังคมและการเมืองของประเทศไทย เป็นต้น หลังจากสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพในด้านการพูด การค้า การสอนหรือการวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการวิจัย และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นต้น

ส่วนหลักสูตรสำหรับชาวต่างชาติจะเป็นการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวต่างชาติที่มีภาษาจีนพื้นฐาน ตลอดระยะเวลา 4 ปี และหลักสูตรระยะสั้นจะเป็นการฝึกอบรมบุคคลชาวจีนทั่วไปที่มีความต้องการใช้ภาษาไทยเฉพาะด้าน ระยะเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทยจะไม่ยาวนานนัก

สำหรับแบบเรียนหรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยปักกิ่ง แบ่งเป็น 3 ชนิดตามกลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาภาษา วรรณคดี และวัฒนธรรม ซึ่งแยกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ แบบเรียนภาษาไทยพื้นฐานกับแบบเรียนภาษาไทยขั้นสูง สำหรับแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐานเป็นแบบเรียน 3 เล่ม แต่งโดยอาจารย์พัน เต๋อต้งในเมื่อปี ค.ศ. 1987 ซึ่งปัจจุบันได้ปรับปรุงเนื้อหาเป็นแบบเรียนภาษาไทย 4 เล่ม คือ หนังสือเรียนภาษาไทย (เล่ม 1, 2, 3, 4) สำหรับแบบเรียนภาษาไทยขั้นสูง จะประกอบด้วยแบบเรียนภาษาไทย 2 ประเภท คือ แบบเรียนภาษาไทยกลุ่มวิชาภาษาและกลุ่มวิชาวัฒนธรรม โดยมีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรม ซึ่ง

ส่วนมากคัดเลือกมาจากตำรา บทความ และวารสารไทย เพื่อช่วยฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และ แปลให้ผู้เรียน ซึ่งส่วนมากยังไม่ได้พิมพ์เป็นทางการ เพียงแต่เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน

林秀梅 (Lin Xiumei, 2558: 29-39) ได้กล่าวถึงหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีนในระยะแรก รวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 ถึงปี พ.ศ. 2523 มหาวิทยาลัยและสถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยมีมหาวิทยาลัยปักกิ่ง สถาบันชนชาติกว๋างสี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง และสถาบันภาษาต่างประเทศกว๋างตุ้ง เป็นต้น ซึ่งได้เปิดสาขาวิชาภาษาไทยในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะภาษาไทยในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล สามารถนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารและประกอบการทำงานอาชีพเป็นล่าม เจ้าหน้าที่สำนักงาน ครู และพนักงานแปลเอกสาร เป็นต้น โดยได้เปิดสอนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน การฟัง การสนทนา การแปลข้อความ ภาษาไทย ขั้นสูง เป็นต้น สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จะเน้นฝึกทักษะการฟังการพูดเป็นสำคัญ ส่วนชั้นปีที่ 3 และ 4 จะเน้นฝึกทักษะการอ่าน การเขียน และการแปลเป็นสำคัญ

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีนในระยะเปิดประเทศถึงปัจจุบัน รวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึงปี พ.ศ. 2558 หลังจากประเทศจีนได้ดำเนินนโยบายการเปิดประเทศ ประเทศจีนกับประเทศไทยได้มีความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม การค้า และ การศึกษาอย่างกว้างขวาง ทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศจีนได้เปิดการเรียนการสอนภาษาไทย มากขึ้น จึงมีการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม โดยมีหลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยโครงการ 3+1 3.5+0.5 หรือ 2+2 หลักสูตรวิชาเอก ภาษาไทยกับวิชาโทภาษาอังกฤษ หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยกับสาขาวิชาอื่น ๆ และหลักสูตรวิชาเอก ภาษาไทยกับปริญญาโทที่ 2

หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยโครงการ 3+1 3.5+0.5 หรือ 2+2 เป็นหลักสูตรสาขาวิชา ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนโดยเน้นพัฒนาทักษะภาษาไทยและความสามารถในการใช้ ภาษาไทย หลังจากนักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาไทย ทางมหาวิทยาลัยจะส่งนักศึกษาไปเรียน ภาษาไทยที่ประเทศไทยเป็นระยะตามสัญญาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยของ ประเทศจีนและไทย หรือเรียกว่าโครงการ “3+1” “3.5+0.5” หรือ “2+2”

หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยกับวิชาโทภาษาอังกฤษเป็นหลักสูตรเปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทย เป็นวิชาเอก และยังเปิดสอนสาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ภาษาไทย

และภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ และยังมีความรู้ภาษาในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล

หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยกับสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นวิชาเอก ยังเพิ่มรายวิชาในสาขาอื่น ๆ เช่น รายวิชากฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การค้าระหว่างประเทศ บัญชี เป็นต้น เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในการใช้ภาษาไทย ยังมีความรู้สาขาวิชาที่เฉพาะด้านด้วย

หลักสูตรวิชาเอกภาษาไทยกับปริญญาใบที่ 2 เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยและสาขาวิชาอื่น ๆ รวม 2 วิชาเอก หลังจากสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะได้รับปริญญาบัตร 2 ใบ คือ ปริญญาบัตรสาขาวิชาภาษาไทยและปริญญาบัตรสาขาวิชาอื่นที่นักศึกษาเลือกเรียน เช่น วิชาวิศวกรรมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการศึกษาศาสตร์ เป็นต้น

2. ความรู้และแนวทางการศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน

2.1 ความหมายของแบบเรียน หนังสือเรียน และตำราเรียน

แบบเรียนที่ใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนในสถาบันศึกษานั้น มีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น แบบเรียน หนังสือเรียน หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน เป็นต้น การอธิบายความหมายของคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียน ตำราเรียน มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายได้หลากหลาย ดังที่ โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร (2521: 4-5) ได้กล่าวถึงความหมายของแบบเรียนว่า “แบบเรียนคือหนังสือที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว โดยครูนำมาใช้เป็นหลักในการสอน และนักเรียนจำเป็นต้องใช้เรียนนั่นเอง”

อัมพร แก้วสุวรรณ (2527: 4) ได้กล่าวถึงหนังสือแบบเรียนว่า

“หนังสือแบบเรียน” หรือ “แบบเรียน” หมายถึง หนังสือบังคับเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับ แต่ละชั้นเรียน ซึ่งลักษณะสำคัญของแบบเรียนคือ แบบเรียนจะเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับขอบเขตและจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญหรือคณะผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ มักจะเป็นหนังสือที่รัฐหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบระบบการจัดการการศึกษาเป็นผู้กำหนดให้ใช้ในโรงเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2553: 143) ได้กล่าวว่า textbook text หนังสือเรียน ตำรา คือ “งานวิชาการที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนของรายวิชา มีการกำหนดสาระหลัก รูปแบบ และวิธีการแต่งเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ จัดลำดับเนื้อหา และวิธีการพิมพ์หรือผลิต ให้เหมาะสมกับลักษณะรายวิชาและระดับ

ของผู้เรียน มีการอ้างอิงแหล่งค้นคว้าและภาพประกอบเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษา”

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2541: 2) ได้กล่าวไว้ว่า “หนังสือเรียน เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน มีคำเรียกได้หลายอย่าง เช่น แบบเรียน ตำราเรียน เป็นต้น ปัจจุบันใช้คำว่าหนังสือเรียน”

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบเรียน หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน และหนังสือเรียนเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งเป็นหนังสือที่เรียบเรียงเนื้อหาเฉพาะวิชาขึ้น และใช้ประกอบการเรียนการสอนสำหรับในแต่ละระดับชั้นเรียน แต่ในปัจจุบันได้ใช้ชื่อเดียวกัน คือ หนังสือเรียน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของวารี ธีระจิตร (2531: 18) ที่กล่าวว่า

หนังสือเรียน เดิมทีเรียกกันหลายชื่อ เช่น แบบเรียน แบบหัดอ่าน แบบสอนอ่าน หนังสือฝึกอ่าน เป็นต้น ความหมายของหนังสือเรียน คือหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้เป็นหนังสือเรียนประจำวิชา เป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อเรื่องตรงตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและครบถ้วน จัดทำเป็นรายวิชาตามระดับชั้น

ในขณะเดียวกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของแบบเรียน หนังสือแบบเรียน และตำราเรียนที่แตกต่างกัน ดังเช่น ธวัช ปุณณโกต (2555: 3) ได้กล่าวไว้ว่า “หนังสือแบบเรียนหมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนในโรงเรียนทุกสาขาวิชาการ และส่วนใหญ่จะจำกัดอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่ถ้าเป็นวิทยาการที่มีระดับสูงมักจะใช้คำว่าตำรา” เบญจวรรณ สุนทรากุล (2550: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของตำราและแบบเรียนว่า “ตำราหมายถึงหนังสือที่วาดด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ตำราโหราศาสตร์ ตำราหลักภาษา ตำรายา ส่วนแบบเรียน หมายถึงหนังสือที่ให้นักเรียนเรียนในชั้นเรียนต่าง ๆ ”

จากคำกล่าวของธวัช ปุณณโกต และเบญจวรรณ สุนทรากุล จะเห็นว่า ความหมายของหนังสือแบบเรียน และตำราเรียนมีความหมายแคบกว่าแบบเรียนและหนังสือเรียน แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาคำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของแบบเรียน หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน และหนังสือเรียนของนักวิชาการหลายท่านแล้ว อาจสรุปได้ว่า แบบเรียน หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน และหนังสือเรียนมีความหมายในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ เป็นหนังสือจัดเนื้อหาขึ้นอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน แต่การเรียกชื่ออาจจะต่างกันตามความเข้าใจและความนิยมของแต่ละคน

2.2 ความสำคัญของแบบเรียน

แบบเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน แบบเรียนจึงเป็นสื่อที่ครูผู้สอนนำไปใช้สอนผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ครอบคลุมตามจุดประสงค์ของรายวิชา เสงี่ยม ไตรรัตน์ (2534: 16) ได้กล่าวถึงบทบาทของแบบเรียนไว้ว่า

แบบเรียนนับว่าเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนการสอน เพราะแบบเรียนเป็นแนวทางในการสอน เป็นแหล่งสาระความรู้ รายละเอียดต่าง ๆ สำหรับครูและนักเรียน เป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือได้ เพราะผู้แต่งมีความรู้ด้านนั้น ๆ แบบเรียนเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ที่ถูกต้อง เป็นแหล่งวิชาการที่ช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการสร้างนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ให้แก่นักเรียน แบบเรียนมีส่วนที่ช่วยสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม นอกจากนี้แบบเรียนยังมีสื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ กิจกรรมเสนอแบบฝึกหัด บทสรุป สิ่งต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในแบบเรียน นับว่าเป็นเครื่องมือและเป็นสื่อที่มีประโยชน์มากสำหรับทุกคน เพราะครูสามารถนำไปใช้ในการตั้งจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดหรือเตรียมมาล่วงหน้าก่อนบทเรียนคราวต่อไป

นอกจากนี้ ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2541: 92) ได้สรุปความสำคัญของแบบเรียนไว้ว่า หนังสือเรียนมีการเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่เหมือนกันไปสู่สิ่งที่แตกต่างกัน จากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ และจากรูปธรรมไปยังนามธรรม ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้น และเป็นสื่อกลางที่มีคุณค่าระหว่างครูและนักเรียน ทำให้เข้าใจเรื่องเดียวกันไปในแนวเดียวกัน หนังสือเรียนมีขอบข่ายเนื้อหาตรงตามหลักสูตร จึงสามารถช่วยให้ครูสอนนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรวางไว้ นอกจากนี้ หนังสือเรียนยังเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ประหยัด มีราคาถูกและใช้ได้หลายครั้ง เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ช่วยเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยให้ข้อมูลเบื้องต้น ทั้งด้านข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และหลักการ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนเรียนและใช้ทบทวนความรู้เมื่อเรียนเสร็จแล้ว

กล่าวโดยสรุป แบบเรียนจึงเป็นตัวแทนของหลักสูตร เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนให้แก่ผู้สอน เป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของรายวิชา และยังเป็นอุปกรณ์ราคาถูก สามารถใช้ซ้ำได้

2.3 ลักษณะของแบบเรียนที่ดีและเกณฑ์ในการเลือก

เนื่องจากแบบเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ในปัจจุบัน แบบเรียนของทุก

วิชาที่สร้างขึ้นใช้สำหรับการเรียนการสอนนั้นมีอยู่หลากหลาย แต่ละเล่มจะมีเนื้อหาตรงตามเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูจึงจำเป็นต้องทราบว่าแบบเรียนเล่มใดดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้เรียน การเลือกแบบเรียนที่ดีและการตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาแบบเรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าแบบเรียนที่ดีสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนได้ดีขึ้น ทั้งนี้จึงต้องศึกษาลักษณะของแบบเรียนที่ดีและเกณฑ์ในการพิจารณาแบบเรียนไว้ก่อน มีนักวิชาการหลายท่านได้สรุปลักษณะของแบบเรียนที่ดีไว้ ดังนี้

ประกาศรี สีนอำไพ (2524: 64) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของแบบเรียนที่ดี ควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ สำหรับผู้เขียนแบบเรียน ควรเป็นผู้เรียบเรียงความรู้หลักจิตวิทยาทั่วไป จิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อให้ตรงกับตามความสนใจตามระดับชั้นและวัยของผู้เรียน สำหรับลักษณะภายในของแบบเรียน ต้องมีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตรที่วางไว้ มีภาพและกิจกรรมการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดทำคู่มือประเมินผลหรือแบบฝึกหัดตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น นอกจากนี้ แบบเรียนที่ดี ยังต้องมีการจัดทำรูปเล่มคงทน มีตัวอักษรขนาดชัดเจน สะดวกการอ่าน เว้นวรรคตอนถูกต้อง มีคู่มือที่มีรายละเอียดชัดเจน และมีความยากง่ายเหมาะสมแก่ระดับชั้น

วารี ธีระจิตร (2531: 21-22) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของแบบเรียนที่ดีไว้ว่า เนื้อหาในแบบเรียนจะต้องตรงตามหลักสูตรและถูกต้องเที่ยงตรง มีความถูกต้องในเรื่องข้อเท็จจริง ตัวการันต์ การแบ่งวรรคตอนย่อหน้า และการใช้ภาพประกอบถูกต้องกับเนื้อเรื่อง หนังสือแบบเรียนที่ดี ควรให้เนื้อเรื่องข้อเท็จจริงที่เป็นกลาง ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง หรือชักจูงเด็กให้มีความคิดไขว่เขวผิดจากความ เป็นจริงไป เนื้อหาในแบบเรียนควรเรียบเรียงให้นักเรียนได้อ่านเพื่อความเข้าใจแต่เพียงอย่างเดียว ภาษาที่ใช้ในแบบเรียน ควรเป็นภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย เหมาะกับวัยและระดับชั้นเรียน ภาพประกอบควรถูกต้องชัดเจน ตรงกับเนื้อเรื่อง สวยงาม และมีสารบัญคำ หรือที่เรียกว่า ดัชนีท้ายเล่มสำหรับค้นเรื่องที่ต้องการได้ การจัดรูปเล่มของหนังสือ ควรให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การจัดหน้าของหนังสือควรมีที่ว่างตรงขอบทั้งสี่ด้านให้เหมาะสมกับสายตาของเด็ก ย่อหน้าควรย่อให้พอเหมาะ มีปกนอกที่สวยงาม ดูเรียบร้อย ปกในบอกข้อความสำคัญเกี่ยวกับหนังสือไว้ครบถ้วน สารบัญอ่านง่าย คำนวณรูปได้ดีหนังสือแข็งแรงทนทาน เย็บดี กระดาษดี มีราคาถูกพอสมควร อนึ่ง หนังสือที่ดียังต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

นอกจากนี้ กุลยา เบญจกาญจน์ (ม.ป.ป.: 1) ได้สรุปลักษณะของแบบเรียนที่ดีไว้ว่า ในด้านเนื้อหาของแบบเรียน ควรมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรและประมวลการสอนตามวิชาและชั้นที่กำหนด เนื้อหาของแบบเรียน ควรมีสาระทั้งทางด้านความรู้และเพิ่มพูนสติปัญญา ให้ความรู้ที่ทันสมัย ควรมี

ความถูกต้องเพียงตรงในด้านข้อเท็จจริง จำนวนภาษา ตัวสะกด เครื่องหมายวรรคตอน และย่อหน้า ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ในแบบเรียนต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แบบเรียนควรมีภาพประกอบที่ชัดเจนและสวยงาม แบบเรียนสำหรับเด็กเล็กต้องมีภาพประกอบมากกว่าเด็กโต ภาพต้องชัดเจนและสวยงาม การพิมพ์ภาพประกอบต้องถูกต้องตรงกับเนื้อหา สีควรให้ตรงกับความเป็นจริง ขนาดภาพเหมาะสม มีส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น สารบัญ อภิธานศัพท์ และแผนภูมิ ในด้านการจัดรูปของแบบเรียน จะต้องแบ่งออกเป็นบท แต่ละบทแบ่งเป็นตอน แต่ละตอน ต้องมีความยาวพอเหมาะแก่การสอนของครู การจัดรูปเล่มของแบบเรียนควรมีความเหมาะสม การออกแบบปกนอกต้องให้ดูสวยงามดึงดูดความสนใจ ปกในต้องบอกเรื่องราวที่สำคัญให้ครบถ้วน สารบัญและคำนำต้องวางให้ถูกต้อง และแบบเรียนควรมีความมั่นคง และแข็งแรง ควรจะใช้กระดาษดี การเย็บเล่มแน่นหนาและมั่นคง ราคาควรจะถูกพอสมควร

สรุปได้ว่า แบบเรียนที่ดีต้องดูจากลักษณะภายนอกและลักษณะภายใน ลักษณะภายนอก ได้แก่ การจัดทำรูปเล่ม การจัดหน้ากระดาษ การเย็บเล่ม ราคาของแบบเรียน ลักษณะภายใน รวมถึงเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ ทันสมัยหรือไม่ อีกทั้งวิธีการนำเสนอของเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ เป็นต้น แบบเรียนที่ดี ต้องพิถีพิถันทั้งในด้านลักษณะภายใน และลักษณะภายนอกด้วย เพราะว่าเป็นเครื่องมือสำคัญใช้สอนในตลอดเวลาของการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นจนถึงจบ

2.4 แนวทางในการพิจารณาและศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน

การทำความเข้าใจกับคุณสมบัติของแบบเรียนที่ดีเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ตัดสินใจเลือกแบบเรียน ซึ่งยึดถือเป็นแนวทางในการพิจารณาหนังสือเรียน นอกจากนี้ ยังต้องรู้จักความละเอียดของแบบเรียน ตลอดจนข้อดี ข้อบกพร่องของแบบเรียนแต่ละเล่ม แต่ทำเช่นนี้ได้ก็ต่อเมื่อได้ทำการวิเคราะห์ของแบบเรียนออกมา ในการวิเคราะห์แบบเรียนนั้น ผู้วิจัยแต่ละคนต้องนำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักในการทำการวิจัย นักวิชาการหลายท่านได้ตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาแบบเรียนไว้ ดังที่ รัญจวน อินทรกำแหง (2515: 47-48) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินคุณค่าของหนังสือนั้น ประการแรกจำต้องรู้จักลักษณะของหนังสือเล่มที่จะประเมินเสียก่อน จึงพิจารณาหนังสือเล่มนั้นตามลักษณะของประเภทหนังสือ คือ ถ้าเป็นหนังสือประเภทตำราวิชาการหรือสารคดี ควรพิจารณาว่า เนื้อวิชาและสาระของหนังสือ ว่ามีสาระเป็นแก่นสารที่แน่นอนมีความสมบูรณ์และสมดุลย์ เนื้อหาสาระมีความถูกต้องแม่นยำ วิธีเสนอหนังสือชวนให้อ่าน เข้าใจง่าย จำนวนภาษาสละสลวย ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่านในระดับที่ผู้เขียนตั้งใจเขียนให้อ่าน การวางเค้าโครงลำดับเรื่องไม่ซับซ้อนจนจับเรื่อง หรือ

ใจความไม่ได้ เรียงลำดับความยากง่ายที่ชวนให้เกิดความเข้าใจ และความคิดต่อเนื่องเป็นอันดี คุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้เขียนเป็นที่เชื่อถือได้ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ ได้แก่ สารบัญ ดัชนี บรรณานุกรม อภิธานศัพท์ เป็นต้น เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านให้สามารถเข้าใจสาระของเรื่องได้เร็ว ค้นคว้าเรื่องที่ต้องการจากหนังสือเล่มนี้ได้รวดเร็วขึ้น และกว้างขวางขึ้น มีความถูกต้องชัดเจนในการพิมพ์ทั้งตัวหนังสือและภาพประกอบ

จากเกณฑ์ของรัญจวน อินทรกำแหงที่เสนอไว้ ได้ให้ความสำคัญกับด้านเนื้อหาของแบบเรียน เช่น ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ วิธีการนำเสนอ การวางลำดับของเนื้อหาสาระ และต้องพิจารณาอีกประการหนึ่ง คือส่วนประกอบและรูปแบบของแบบเรียน เช่น สารบัญ ดัชนี บรรณานุกรม อภิธานศัพท์ การพิมพ์ การจัดรูปแบบของแบบเรียน เป็นต้น

นักวิชาการบางคนอาจจะเน้นในด้านลักษณะภายในเมื่อวิเคราะห์แบบเรียน เช่น โกชัย สารีบุตร และสมพร สารีบุตร ได้ให้ความสำคัญในด้านเนื้อเรื่องของแบบเรียน ภาษาที่ใช้ในแบบเรียน กิจกรรมที่เสนอไว้ในแบบเรียน และการวัดผลในแบบเรียน เป็นต้น ดังโกชัย สารีบุตร และ สมพร สารีบุตร (2521: 24-37) ได้กล่าวถึงการพิจารณาแบบเรียน สรุปว่า แบบเรียนที่ดีควรมีเนื้อเรื่องที่จัดหมวดหมู่ และเรียงลำดับเรียบร้อย และคำนิยามที่ปรากฏในเรื่องควรเป็นสิ่งที่คัดเลือกแล้ว เนื้อหาควรสนองตอบความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างครบถ้วน และมีการอ้างอิงหลักฐานอย่างถูกต้อง การใช้ภาษาควรนำไปสู่ความเข้าใจถูกต้อง สาระสำคัญของเนื้อหาควรนำเสนออย่างตรงไปตรงมา เมื่อจบแต่ละบทหรือแต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมเสนอแนะไว้ตอนท้าย และมีการวัดผลนักเรียน

นักวิชาการบางคนอาจให้ความสำคัญด้านการนำจิตวิทยาไปใช้ในการพิจารณาแบบเรียน เช่น วารี ธีระจิตรได้เน้นในด้านความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน และการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนสำหรับการพิจารณาแบบเรียน วารี ธีระจิตร (2522: 14) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกหนังสือแบบเรียนในระดับประถมศึกษา มีข้อควรพิจารณาที่สำคัญ ๆ คือ ผู้เขียนหนังสือแบบเรียนควรเข้าใจหลักจิตวิทยา หนังสือแบบเรียนนั้น ๆ ต้องมีวิธีชักจูงใจทำให้เด็กเกิดความสนใจ เนื้อเรื่องในหนังสือเรียนควรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในชีวิตประจำวัน และตรงกับสภาพแวดล้อม หนังสือแบบเรียนควรให้สีสันเพื่อดึงดูดความสนใจ ต้องชักจูงให้เด็กสนใจ ยั่วยุให้อยากอ่าน ควรเขียนแยกคำศัพท์ที่ยากไว้ให้เด็กได้อ่าน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน มีความยากง่ายสลับคละกันไป มีตัวอย่างง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีคำสั่งแจ่มแจ้งทุกบท ทุกตอน และเนื้อเรื่องควรมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ

ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 48-49) ได้ตั้งเกณฑ์การพิจารณาหนังสือแบบเรียนภาษาไทยใน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดหนังสือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านพัฒนาการทาง

ความคิดเชิงวิจารณ์ และด้านแบบทดสอบและประเมินผลในแต่ละบท ดังนี้

ในด้านเนื้อหา ควรพิจารณาว่า เนื้อหาถูกต้องและมีความเที่ยงธรรม เหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน มีลำดับความยากง่ายสอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เนื้อหาต้องให้แนวคิดปรัชญาสัมพันธ์กับวิจรรณญาณ และนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และยังควรสร้าง มโนทัศน์ให้แก่ผู้เรียน ถ้าเป็นการสอนเนื้อหาทางวรรณคดี เนื้อหาควรสอดคล้องกับการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในด้านการจัดหนังสือ ควรพิจารณาตั้งแต่ผู้พิมพ์โฆษณา เวลาที่พิมพ์ มีการชำระปรับปรุงใหม่หรือไม่ ผู้แต่งเป็นที่เชื่อถือได้ มีภาพประกอบ มีแบบฝึกหัด กิจกรรมเสนอแนะ ลักษณะของกระดาษการเย็บเล่ม การพิมพ์เหมาะสม มีคุณภาพดี และราคาพอสมควร ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบเรียนที่ดีจะช่วยแนะแนวให้ผู้สอนพิจารณาเลือกสรรกิจกรรมที่เสริมความเข้าใจทางภาษา พัฒนาการฝึกทักษะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิจัยค้นคว้า อภิปรายแสดงความคิดเห็น ในด้านพัฒนาการทางความคิดเชิงวิจารณ์ แบบเรียนควรเร้าให้นักเรียนเกิดความอยากค้นคว้าให้ลึกซึ้งกว่าเนื้อเรื่องที่เรียน มีความเหมาะสมกับจิตวิทยาของวัยรุ่น ส่วนในด้านแบบทดสอบประเมินผลในแต่ละบท ควรประเมินผลด้านความคิดมากกว่าความจำ ให้แบบเรียนปลูกฝังอุปนิสัยรักการอ่านค้นคว้าต่อไป

กุลยา เบญจกาญจน์ (ม.ป.ป.: 2-10) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษไว้ว่า เกณฑ์ในการวิเคราะห์แบบเรียนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์และลักษณะเฉพาะของวิชา เกณฑ์ทั่วไปควรพิจารณา 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ การวิเคราะห์คุณลักษณะของรูปแบบ และการวิเคราะห์คุณค่าทางวิชาการ ซึ่งมีความรายละเอียดสรุปไว้ ดังนี้

ในด้านการวิเคราะห์คุณลักษณะของรูปแบบแบ่งเป็น 3 แนวทาง คือ การวิเคราะห์ลักษณะของรูปแบบทั่วไป การวิเคราะห์คุณภาพในการพิมพ์ และการวิเคราะห์คุณภาพของผู้แต่งแบบเรียน สำหรับในด้านลักษณะของรูปแบบทั่วไป แบบเรียนที่ดีควรจัดพิมพ์แบบเรียนเป็นชุดเพื่อประโยชน์ได้ใช้ต่อเนื่องกัน ขนาดและความหนาของแบบเรียนควรพอเหมาะ ตัวพิมพ์ชัดเจน การเย็บเล่มประณีตคงทน และควรมีสารบัญ วรรชนี และอภิธานศัพท์ ในด้านคุณภาพในการพิมพ์ แบบเรียนควรพิมพ์อย่างประณีต หมึกไม่เลอะ มีความถูกต้องในด้านการสะกดคำ วรรคตอน และการเรียงลำดับหน้าหนังสือ ปกแบบเรียนควรมีสีสันดึงดูดความสนใจและคงทน การออกแบบของแบบเรียน รูปร่างของเล่มแบบเรียน สี และภาพควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการใช้แบบเรียน ส่วนด้านคุณภาพของผู้แต่งแบบเรียน ดูจากความรู้ ประสบการณ์ และความมุ่งหมายของผู้แต่ง

ในด้านการวิเคราะห์คุณค่าทางวิชาการ แบ่งเป็น 6 แนวทาง คือ การวิเคราะห์ระบบเสียง การวิเคราะห์ศัพท์ การวิเคราะห์ไวยากรณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทักษะ

ต่าง ๆ และการวิเคราะห์กิจกรรมและอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ ในด้านการวิเคราะห์ระบบเสียง ควรดูจากความสมบูรณ์ของระบบเสียง ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนระบบเสียงกับความรู้พื้นฐานและวัยของผู้เรียน และการฝึกระบบเสียงที่เป็นปัญหากับผู้เรียน ในด้านการวิเคราะห์ศัพท์ ควรเป็นศัพท์และสำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ความยากง่ายของศัพท์ควรเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และควรสอนศัพท์ที่เป็นปัญหากับผู้เรียนมาก ในด้านการวิเคราะห์ไวยากรณ์ ควรจัดเนื้อหาไวยากรณ์จากง่ายไปหายาก ในด้านการวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาในแบบเรียนควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และควรเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับหลักสูตร ส่วนในด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทักษะต่าง ๆ ควรจัดเนื้อหาการสอนทักษะต่าง ๆ สัมพันธ์กัน และสอนซ้ำ ๆ จนผู้เรียนเกิดความเคยชิน สำหรับในด้านการวิเคราะห์กิจกรรมและอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ แบบเรียนที่ดีควรมีแบบฝึก ข้อทดสอบ คำเฉลย และคู่มือครูที่แนะนำวิธีสอน กิจกรรม และเทคนิคที่จะใช้ในชั้นเรียน เทปหรือแผ่นเสียงประกอบแบบเรียน ควรมีแบบฝึกอ่านออกเสียง ภาพเคลื่อนไหว แผนภูมิติดผนัง เป็นต้น

สรุปได้ว่า แนวทางการวิเคราะห์แบบเรียน จะต้องวิเคราะห์การจัดเนื้อหา และองค์ความรู้ต่าง ๆ ว่า มีองค์ความรู้ครบจนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ การจัดรูปแบบเนื้อหาเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

3. ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนไทย

3.1 ความหมายของกลวิธี

ตั้งแต่แบบเรียนเริ่มมีบทบาทสำคัญในระบบการศึกษา ผู้เขียนจึงต้องพิจารณาถึงวิธีการเขียนแบบเรียนว่า มีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาอย่างไรจึงทำให้แบบเรียนที่เขียนขึ้นนั้น ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาในแบบเรียนอย่างลึกซึ้ง และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความหมายของกลวิธี ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 73) ได้กล่าวไว้ว่า “กลวิธี หมายถึง วิธีพลิกแพลง โดยอาศัยความรู้ความชำนาญ”

ประสวค์ ตันติเสนาะ (2548: 14) ได้กล่าวว่า “กลวิธี คือวิธีของผู้แต่งที่สร้างสรรค์ในการนำเสนอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา คือวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งผู้แต่งอาจมีกลวิธีเฉพาะในการสร้างสรรค์ให้ผู้อ่านเข้าใจและสนใจสิ่งที่อ่านได้”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียน หมายถึง วิธีที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในการจัดรูปแบบเนื้อหาต่าง ๆ ในแบบเรียน โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะเนื้อหา รายวิชา

หลักสูตร สภาพผู้เรียน จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้เนื้อหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

3.2 วิธีการและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนไทย

การเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแบบเรียนที่เหมาะสม มีส่วนช่วยทำให้โครงสร้างเนื้อหาในแบบเรียนดูแจ่มแจ้ง ชัดเจน และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก วิธีการนำเสนอเนื้อหาของแบบเรียนมีหลากหลาย หทัย ต้นหยง (2528: 190-208) ได้เสนอแนะรูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาหนังสือเรียนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายไว้ 9 รูปแบบคือ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอุปนัย-นิรนัย การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบสืบสวนและค้นพบ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโครงการ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโปรแกรม การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบบันเทิงคดีและสารคดี การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบปลายเปิด และการนำเสนอเนื้อหาเพื่อผนวกสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีความรายละเอียดดังนี้ กล่าวคือ

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เป็นวิธีนำเสนอที่สามารถทำให้ผู้ใช้หนังสือเรียนเชื่อมต่อกันจากจุดเริ่มต้นเป็นลูกโซ่ต่อเนื่องกันจนกระทั่งจบบทเรียน การลำดับเนื้อหาอาจจำแนกออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ การลำดับเนื้อหาตามลำดับกาล การลำดับเนื้อหาตามลำดับเทศะ การลำดับเนื้อหาตามความสัมพันธ์ สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอุปนัย-นิรนัย เป็นวิธีนำเสนอเนื้อหาหนังสือที่เน้นเหตุและผล สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบสืบสวนและค้นพบ เป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแบบกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างกว้างขวาง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาปฏิบัติทดลองและฝึกทักษะอย่างจริงจัง ส่วนการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เนื้อหาในแบบเรียนจะสอดคล้องกับพื้นฐานปรัชญาและจิตวิทยาของหลักสูตรแบบบูรณาการ เน้นบทเรียนที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นหลัก ในด้านการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโครงการ เนื้อหาแบบโครงการเน้นสภาพปัญหาและความเป็นจริงของชีวิตที่ได้เรียนรู้ในทางปฏิบัตินำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบโปรแกรม ลักษณะของเนื้อหาที่มีโครงสร้างสำเร็จรูปอยู่ในตัวเอง โดยแบ่งเนื้อหาเป็นกรอบต่อเนื่องกันตามลำดับตั้งแต่ต้นจนจบบทเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทได้ คือ โปรแกรมเชิงเส้น และโปรแกรมสาขา สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบบันเทิงคดีและสารคดี คือการนำบันเทิงคดีและสารคดีเข้าไปเป็นเนื้อหาของหนังสือเรียน ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนตื่นตัวสนใจบทเรียนและอ่านหนังสือเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน สำหรับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบปลายเปิด มีลักษณะรูปแบบที่สามารถแยกหรือปลีกออกเป็นแผ่นปลิวได้ ภายในเล่มบรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคม

แวดล้อม เรื่องราวสั้น ๆ ที่เปิดกว้างให้โอกาสผู้เรียนคิดปฏิบัติหาเหตุผล แก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง โดยไม่มีข้อจำกัด สำหรับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อผนวกสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ มีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายกับหนังสือคู่มือประกอบการเรียนการสอน จะต่างที่มีรายละเอียดของเนื้อหาขยายกว้างออกไปจากคู่มือ

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538: 34) ได้กล่าวไว้ว่า การเสนอเนื้อหาของแบบเรียนมีหลายแนวทาง ซึ่งนิยมใช้กันอยู่ได้แก่ ความเรียง การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย การอภิปราย การเปรียบเทียบ แบบตั้งคำถาม คำตอบ วิธีแยกแยะข้อดีข้อเสีย และวิธีบอกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า แบบเรียนเล่มใดก็ตาม ไม่จำกัดต้องใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่งตลอดเล่ม สามารถเลือกใช้หลายอย่างประสมประสานกันตามลักษณะเนื้อหาในแบบเรียน และระดับความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน

4. การศึกษาวัฒนธรรมในแบบเรียนไทย

ในการเรียนการสอนภาษานั้น นอกจากจะต้องเรียนรู้เรื่องคำศัพท์ ประโยค ไวยากรณ์ทางภาษาแล้ว ยังต้องมีความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพราะคนในประเทศต่างกัน จะมีความแตกต่างกันในด้านค่านิยม ความเชื่อ และการดำเนินชีวิตในสังคม ถ้าผู้เรียนไม่มีความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ก็อาจจะเกิดความไม่เข้าใจหรือเกิดปัญหาในการสื่อสาร ดังนั้น วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

จะเห็นว่า ในแบบเรียนในแต่ละรายวิชาจะมีการแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไว้ด้วย ซึ่งการศึกษาวัฒนธรรมในแบบเรียนควรพิจารณาในองค์ประกอบดังนี้

4.1 ความหมายของวัฒนธรรม

สำหรับความหมายของวัฒนธรรม สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 2) ได้สรุปความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม หรือวิถีหรือทางดำเนินชีวิตของชุมชนหมู่หนึ่ง ซึ่งรวมกันอยู่ที่หนึ่งหรือประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ”

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535: 6) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมในมุมมองที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสรุปไว้ว่า “วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นจากพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นสมาชิกในสังคม และถ่ายทอดสืบเนื่องกันมาอย่างมีแบบแผนเป็นมรดกของสังคม”

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2531: 37) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรม หมายถึง ความดี ความงาม และความจริง ในชีวิตมนุษย์ ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ และได้ตกทอดมาถึงเราในสมัยปัจจุบัน หรือว่าที่เราได้ปรับปรุงและสร้างสรรค์ขึ้นในสมัยของเราเอง”

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 1103) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ”

นิตยา บุญสิงห์ (2544: 12) ได้กล่าวไว้ว่า

คำว่า วัฒนธรรม แปลตามตัวอักษร หมายความว่า สภาพอันเป็นความเจริญงอกงาม วัฒนธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมจากท่าทาง กิจกรรม และผลผลิตของกิจกรรมที่มนุษย์ในสังคมผลิตหรือปรับปรุงขึ้นจากธรรมชาติ และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยผ่านการคัดเลือก ปรับปรุงและยึดถือสืบทอดกัน มาจนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมเป็นทั้งลักษณะนิสัยของคนหรือกลุ่มคนในชาติ ทัศนคติ ความเชื่อ ภาษา ขนบธรรมเนียม อาหารการกิน เครื่องใช้ไม้สอย ศิลปะต่าง ๆ ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติในสังคม

วิมล จิโรจน์พันธ์ ประชิด สกฤษณ์พัฒน์ และกนิษฐา เขยแก้ว (2551: 18) ได้กล่าวไว้ว่า “วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคมแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีแนวประเพณีร่วมกันมายาวนานนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคเหนือ วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคอีสาน วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคกลาง วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้”

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งปรากฏทั้งในรูปธรรมและนามธรรม รวมทั้งด้านความนึกคิดทางจิตใจ กิจกรรมต่าง ๆ และผลผลิตที่มนุษย์ในสังคมสร้างขึ้น ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงสืบทอดจากอนุชนรุ่นหนึ่งไปถึงรุ่นต่อไป หรือถ่ายทอดจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง

4.2 ความสำคัญของการเรียนการสอนวัฒนธรรมสำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ไม่สามารถแยกจากกับวัฒนธรรมได้ ภาษากับวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ควบคู่ไปด้วยกันในสังคมมนุษย์ ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งใช้กันในบริบทสังคมนั้น ๆ คนที่ไม่ได้มีความรู้ด้านวัฒนธรรมของสังคมนั้น แม้แต่มีความรู้ด้านคำศัพท์ ประโยค ไวยากรณ์ทางภาษา ก็ไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องราบรื่นกับคนในสังคมนั้น ๆ ดังที่ สุภัทธา อักษรานุเคราะห์

(2532: 14) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและภาษาไว้ว่า “การไม่สนใจในเรื่องวัฒนธรรมและสังคม การไม่มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการสื่อความหมายย่อมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ”

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535: 10-15) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมสรุปได้ว่า ภาษาช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรมมิให้สูญหาย เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตและลักษณะความเป็นอยู่ของคนในชาติซึ่งบันทึกไว้ในวรรณกรรมลายลักษณ์และวรรณกรรมมุขปาฐะ ภาษาเป็นเครื่องแสดงระดับวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษา แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละสังคมตามลำดับ ในอีกด้านหนึ่ง ถ้อยคำภาษาเป็นประวัติวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติซึ่งยึดเหนี่ยวคนทั้งชาติให้คำนึงถึงความเป็นชาติเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป ภาษาเป็นเครื่องถ่ายทอดวัฒนธรรม ภาษาสามารถแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในสังคมของชาตินั้น ๆ และภาษาก็เป็นวัฒนธรรมชนิดหนึ่ง

นอกจากนี้ บุญเกิด รัตนแสง (2541: 7) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมไว้ว่า “ภาษากับวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน จะแยกจากกันไม่ได้ ถ้าไม่มีภาษา วัฒนธรรมจะเจริญงอกงามอยู่ในความสนใจของคนได้ยาก เพราะขาดเครื่องมือสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ในทางกลับกัน วัฒนธรรมเป็นหลักสำคัญที่จะปรุงแต่งให้ภาษาเกิดระเบียบมีกฎเกณฑ์ ด้วยการเพ้นคำนำมาใช้อย่างเหมาะสม ทรงค่าอยู่ในความนิยมทุกยุคสมัย”

สิริจิตต์ เดชอมรชัย (2556: 144) ได้กล่าวว่า

ภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ผสมผสานกลมกลืนกันอย่างใกล้ชิด ภาษาไม่ได้อยู่โดด ๆ แต่จะต้องมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่พูดภาษานั้น ๆ รองรับอยู่ด้วยเสมอ ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์ส่งเสริมซึ่งกันและกัน วัฒนธรรมคือสิ่งที่คนในสังคมทำหรือคิดโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ และไม่ว่าเราจะคิดเกี่ยวกับอะไรและคิดอย่างไร เราจะต้องใช้กระบวนการทางภาษาที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมทั้งสิ้น ระบบภาษาจึงทำให้เราเห็นวัฒนธรรม สังคมและการมองโลกของคนที่ใช้ภาษานั้น ๆ ด้วย

ภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เมื่อจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น จึงต้องสอดแทรกและสอนเนื้อหาด้านวัฒนธรรมไปด้วยกัน การเรียนรู้วัฒนธรรมนอกจากจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในการเรียนภาษา ยังทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจความคิดของเจ้าของภาษาในสังคม

นั้น ๆ อีกด้วย ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของภาษาได้ดีซึ่งยิ่งขึ้น ดังนั้น วัฒนธรรมจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 15) ได้กล่าวว่า “ความรู้ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างยิ่ง และในการที่ครูสอนภาษาต้องสนใจการศึกษาวรรณกรรม ไม่ใช่เพราะเราต้องการสอนวรรณกรรมของชนชาติอื่น แต่เพราะมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวรรณกรรมควบคู่กันไปด้วยแล้วก็จะเหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มีความหมาย”

4.3 ลักษณะเนื้อหาวรรณกรรมในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

เนื่องจากวรรณกรรมมีความหมายอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ที่จะเลือกวรรณกรรมที่มีประโยชน์ ที่ช่วยส่งเสริมในการเรียนภาษาให้แก่ผู้เรียน เพราะว่า การเรียนการสอนในชั้นเรียนมีเวลาจำกัด ซึ่งไม่สามารถสอนเนื้อหาวรรณกรรมให้ผู้เรียนครบทุกด้าน ผู้สอนจึงต้องเลือกเนื้อหาวรรณกรรมที่สำคัญและเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนมาสอน มีผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษาต่างประเทศหลายท่านได้เสนอรูปแบบหรือหัวข้อวรรณกรรมที่ควรนำมาสอนผู้เรียนชาวต่างชาติไว้ด้วยเช่นกัน ดังเช่น บรูคส์ (Brooks, 1964: 90-95) ได้เสนอแนะหัวข้อทางวรรณกรรมที่ควรนำมาสอนไว้ ดังนี้

การทักทาย การสนทนา การอำลา หมายถึง บุคคลหรือเพื่อนฝูงพบปะกันด้วยวิธีการใด สนทนาและอำลาจากกันอย่างไร หัวข้อในการสนทนา ตลอดจนการแนะนำบุคคลให้รู้จักกัน

การใช้รูปแบบคำสรรพนามในการสนทนา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น การมีความแตกต่างกันในด้านวัย ความใกล้ชิด ตำแหน่งทางสังคม และการมีอารมณ์ตึงเครียด ซึ่งสะท้อนจากการเลือกใช้รูปแบบคำสรรพนามหรือคำกริยาของบุคคล

ระดับภาษาที่ใช้ในการสนทนา หมายถึง วัย ถิ่นกำเนิด ฐานะทางสังคม ความสัมพันธ์ทางวิชาการ ความเป็นแบบแผน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความมีสุนทรียภาพ และบุคลิกภาพ สะท้อนออกมาให้เห็นจากการใช้วิธีการใดในการพูดทั้งที่เป็นแบบแผน และที่เป็นแบบประเพณีนิยม

รูปแบบของภาษาสุภาพ หมายถึง ความสุภาพใช้ในโอกาสใด และมีสิ่งใดบ้างแสดงให้เห็นถึงความสุภาพ

ความเคารพนับถือ หมายถึง ในการแสดงออกถึงความเคารพนับถือนั้น มีบุคคลสำคัญหรือเรื่องราวทางวัฒนธรรมใดบ้างที่เป็นที่เคารพเชื่อถือกันอย่างจริงจังทั้งในอดีตและปัจจุบัน

รูปแบบการออกเสียงสูงต่ำ หรือท่วงทำนองเสียง หมายถึง การออกเสียงเนื้อเรื่องที่เน้นให้เห็นลักษณะเป็นคำถาม คำสั่ง ความสงสัย การแสดงความนับถือ และอื่น ๆ

การละคำพูด หมายถึง การละคำหรือเสียงที่ใช้ในการพูด

รูปแบบของคำที่เสริมเข้าไปในประโยค หมายถึง คำหรือรูปแบบการออกเสียงสูงต่ำที่ทำให้การพูดของบุคคลเกิดมีชีวิตชีวา สนุกสนาน โดยการใช้ความรู้สึกหรือท่าทางประกอบ

ความผิดพลาดในการพูดและสาเหตุ หมายถึง ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในการใช้ภาษาใหม่ มีอะไรเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดความผิดพลาด

ภาษาไม่สุภาพ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความไม่เหมาะสมในการใช้ถ้อยคำหรือการแสดงออกในการใช้ภาษาในวัฒนธรรมใหม่

ภาษาเขียนและภาษาพูด หมายถึง ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียนในเรื่องการใช้ศัพท์และโครงสร้าง

จำนวนตัวเลข หมายถึง การออกเสียงตัวเลข การสะกดและการนำเสนอ การเขียนด้วยลายมือ และการพิมพ์ตัวเลขเหล่านั้น

ตำนาน คติชาวบ้าน หมายถึง นิทานเรื่องราวต่าง ๆ ขนบธรรมเนียมประเพณี นิยายและความเชื่อที่เป็นเรื่องราวในสังคม

วรรณกรรมสำหรับเด็ก หมายถึง เพลง เพลงกล่อมเด็ก กลอน การเคาะจังหวะในการสวด ที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้

ระเบียบวินัย หมายถึง แนวปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นระเบียบในบ้าน โรงเรียน สาธารณชน กองทัพ การเล่นเกม การพักผ่อนหย่อนใจและในพิธีการต่าง ๆ

เทศกาลต่าง ๆ หมายถึง เทศกาลที่เป็นวันหยุด ความสำคัญของวันหยุดเหล่านั้น และลักษณะการฉลอง

วันหยุดพักผ่อน หมายถึง วันที่เป็นวันทำงาน วันหยุด และกิจกรรมในวันหยุดสำหรับคนหนุ่มสาวและเด็ก

การประกอบพิธีกรรมในวันอาทิตย์ หมายถึง วันอาทิตย์มีความแตกต่างไปจากวันธรรมดาอย่างไร ผู้คนจะทำหรือไม่ทำอะไรบ้างในวันนี้

การละเล่นต่าง ๆ หมายถึง มีการละเล่นใดบ้างเป็นที่นิยมทั้งกลางแจ้งและในร่ม ตลอดจนโอกาสที่คนวัยต่าง ๆ จะเข้าร่วมในการละเล่นนั้น

ดนตรี หมายถึง โอกาสที่บุคคลจะเข้าร่วมในการร้องเพลง เล่นดนตรี หรือฝึกปฏิบัติ

ภารกิจ หมายถึง งานที่ผู้เยาว์ได้รับอนุญาตให้ทำได้ทั้งที่บ้านและในโรงเรียน

สัตว์เลี้ยง หมายถึง ชนิดของสัตว์ที่นำมาเป็นสัตว์เลี้ยง และบทบาทของสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน

โทรศัพท์ หมายถึง การใช้โทรศัพท์ การใช้คำหรือข้อความในการพูดโต้ตอบ บทบาทของโทรศัพท์ส่วนตัว บริเวณที่มีโทรศัพท์สาธารณะและการใช้บริการ

มิตรภาพ หมายถึง มิตรภาพและความสัมพันธ์ของบุคคลจะเกิดขึ้นได้อย่างไร มีการเตรียมอะไรบางอย่างที่จัดขึ้นเพื่อกระชับความเป็นมิตร การร่วมกิจกรรมสโมสร กลุ่มทางสังคม ตลอดจนองค์กรอื่น ๆ

ทรัพย์สินส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งของที่นิยมใช้ในการตกแต่งห้องสำนักงาน ตลอดจนการประดับตกแต่งฝาผนังห้องนอนของคนหนุ่มสาว และเด็ก ๆ

การปรับตันต่ออุณหภูมิของอากาศ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในเรื่องเสื้อผ้า การทำความร้อน การระบายอากาศ การจัดอาหารและเครื่องดื่ม อันเนื่องมาจากการผันแปรของอากาศ

การรักษาความสะอาด หมายถึง การสร้างท่อระบายน้ำ การรักษาความสะอาดส่วนบุคคล ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของชุมชนและสุขภัณฑ์ต่าง ๆ

เครื่องสำอาง หมายถึง การใช้เครื่องสำอางในกิจกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ

ยาสูบและการสูบบุหรี่ หมายถึง ความนิยมในการสูบบุหรี่ในโอกาสต่าง ๆ ทักษะที่ดีต่อการสูบบุหรี่ ตลอดจนที่มาของยาสูบ

ยารักษาโรคและแพทย์ หมายถึง การปฐมพยาบาล สิ่งสำคัญในร้านขายยา และวิธีการเข้ารับการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ

การแข่งขันต่าง ๆ หมายถึง กิจกรรมที่มีการให้รางวัลในการแข่งขันซึ่งเป็นที่คนทั่วไปเข้าร่วม ความสำคัญของการแข่งขันในโรงเรียน ธุรกิจและในวงงานอาชีพต่าง ๆ

การนัดหมาย หมายถึง การนัดหมายทางธุรกิจ และการนัดหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินทำได้อย่างไร สถานที่นัดหมาย ความสำคัญของการตรงต่อเวลา

การเชื่อเชิญ หมายถึง การเชื่อเชิญ การรับเชิญ การนัดหมายของคนหนุ่มสาว

การจราจร หมายถึง การจราจรส่งผลต่อคนเดินทางอย่างไรบ้าง ความสำคัญของสัญญาณไฟจราจร เครื่องหมายจราจรตามถนนและทางข้าม เกาะนิรภัย มิเตอร์จอดรถ การเดินทางแบบรอนแรมเดินบ้างอาศัยรถบ้าง

บทบาทของเจ้าของรถยนต์ หมายถึง ความสนใจต่อรถยนต์ของคนหนุ่มสาว ความสำคัญของรถยนต์ต่อครอบครัว วิธีการที่จะได้ใบขับขี่

วิทยาการด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึง ผลกระทบที่วิทยาศาสตร์สมัยใหม่มีต่อชีวิตประจำวัน ความคิด การสนทนา เนื้อหาสาระในการอ่าน

เครื่องมือเครื่องใช้ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องจักรกลที่ใช้ในงานส่วนตัว ในบ้าน ร้านค้า และการเดินทาง

กีฬา หมายถึง กีฬาที่เป็นที่นิยม

รายการวิทยุและโทรทัศน์ หมายถึง สภาพการใช้วิทยุและโทรทัศน์ รายการวิทยุและโทรทัศน์ ที่เสนอให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งจัดเพื่อเด็ก ๆ

หนังสือ หมายถึง ความนิยมเกี่ยวกับหนังสือ ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการพิมพ์ การใช้ เครื่องหมายวรรคตอน การเชื่อมโยง การขยาย

วารสาร นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีไว้บริการ สถานที่ซื้อสิ่งพิมพ์เหล่านั้น

งานอดิเรก หมายถึง งานอดิเรกที่เป็นที่นิยมของคนวัยรุ่น

วิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน หมายถึง วิชาที่เปิดสอนให้นักเรียนได้เรียนตามวัยและตามหลัก วิชาการ

การบ้าน และการเรียนที่บ้าน หมายถึง ความสำคัญของการบ้านในการเรียนที่เป็นแบบแผน สิ่งให้ผู้อาวุโสในบ้านสอนให้เด็ก ๆ

รูปแบบในการเขียน หมายถึง ลีลาหรือรูปแบบการเขียนที่นำมาสอนและใช้ในการเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ในการเรียน การเขียนวันที่ การเว้นขอบกระดาษ ระเบียบแบบแผนในการเขียนชื่อ

การเขียนและส่งจดหมาย หมายถึง การเริ่มต้นและลงท้ายจดหมาย สถานที่ซื้อแสตมป์ ที่ทำการไปรษณีย์

อาหารในครอบครัว หมายถึง อาหารประเภทต่าง ๆ ที่รับประทาน ในครอบครัว ลักษณะ พิเศษของอาหารแต่ละมื้อ การจัดโต๊ะอาหาร การบริการอาหาร และการสนทนาในโต๊ะอาหาร

อาหารนอกบ้าน หมายถึง สถานที่จำหน่ายอาหารมื้อต่าง ๆ สิ่งสำคัญ โรงอาหาร ห้อง รับประทานอาหารขนาดใหญ่ ที่จำหน่ายอาหารกลางวัน โรงแรม และภัตตาคาร

เครื่องดื่มน้ำปราศจากแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่ไม่มี แอลกอฮอล์ต่าง ๆ ทศนคติต่อการดื่มเบียร์ ไวน์ และสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีไว้ประจำบ้าน

อาหารว่าง หมายถึง อาหารว่างต่าง ๆ ช่วงเวลาที่รับประทานอาหารว่าง

สถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มและอาหาร

สนามหญ้าหน้าบ้านและทางเดิน หมายถึง ลานบ้าน สนามหญ้าหน้าบ้าน และทางเดินใน บริเวณที่พักอาศัยและย่านธุรกิจ และความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ต่อคนวัยรุ่น

สวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่น หมายถึง บริเวณที่เป็นที่ตั้งของสวนสาธารณะและสนาม

เด็กเล่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเล่น

ดอกไม้และสวนต่าง ๆ หมายถึง ความสำคัญของร้านขายดอกไม้ ต้นไม้ประดับบ้าน สวนดอกไม้และสวนผักในเมืองและชนบท

โรงพยาบาลและโรงละคร หมายถึง โรงพยาบาลและโรงละครสามารถพบเห็นได้ในบริเวณใดบ้าง วิธีการซื้อตั๋วและการหาที่นั่ง สิ่งที่ใช้อ้างอิงในคุณภาพหรือความนิยมของสิ่งบันเทิง

กิจกรรมแข่งความเร็ว ละครสัตว์ การแสดงปราบพยศสัตว์

พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ และสวนสัตว์ หมายถึง ประเภทของการแสดงนิทรรศการ หรือสวนสัตว์ หรือพิพิธภัณฑ์ สิ่งที่มีการบทบาทต่อการศึกษารองเด็กและการพักผ่อนหรือความสนุกสนานของผู้ใหญ่

การเดินทาง หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางระยะสั้น เช่น การเดินทางรอบเมือง การเดินทางจากเมืองหนึ่งไปสู่อีกเมืองหนึ่ง โดยรถไฟ รถประจำทาง เครื่องบิน

ข้อแตกต่างของการดำรงชีวิตในเมืองกับชนบท หมายถึง สิ่งที่เป็นข้อแตกต่างในเรื่องความเป็นอยู่ เสื้อผ้า บุคลิกลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อหรือจำหน่ายสิ่งของ สาธารณสมบัติในเมืองกับชนบท

ที่พักตากอากาศในช่วงวันหยุด หมายถึง บริเวณที่มีอากาศพิเศษ ทิวทัศน์ และสภาพธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้ผู้คนไปเที่ยวพักผ่อนในวันหยุด

การพักผ่อนในฤดูร้อน การเดินป่า หมายถึง ความนิยมในการพักผ่อนในฤดูร้อน การเดินป่า และการท่องเที่ยวโดยรถจักรยาน หน่วยงงานที่สนใจส่งเสริมการท่องเที่ยว

การออมทรัพย์ หมายถึง ธนาคาร หน่วยงงานที่เป็นองค์การในบริการรับฝากเงิน วิธีการจูงใจให้รู้จักประหยัด

งานเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีค่าตอบแทน หมายถึง งานที่ผู้เยาว์กระทำและได้รับค่าตอบแทน

อาชีพ หมายถึง อาชีพที่จัดไว้สำหรับผู้เยาว์ คำแนะนำในการเลือกอาชีพ ค่าตอบแทนต่อผู้ปฏิบัติงาน

ฟิโนคเคียโร และโบโนโม (Finocchiaro and Bonomo.1973: 60-63) ได้เสนอแนะหัวข้อเรื่องที่เป็นเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่มักจะพูดถึงมี 9 เรื่อง ได้แก่ การสนทนาและการแนะนำตนเอง ห้องเรียน โรงเรียน ครอบครัว ชุมชนใกล้โรงเรียนและบ้าน ชุมชนที่ห่างไกล มรดกทางวัฒนธรรม การนำทางเรื่องส่วนตัว และกลุ่มย่อยอื่น ๆ สำหรับเรื่องการสนทนาและการแนะนำตนเอง ประกอบด้วยหัวข้อ 3 ข้อ ได้แก่ การทักทาย กล่าวอำลาและการแนะนำให้รู้จัก การให้ข้อมูลของตนเองและบุคคลอื่น ๆ และที่อยู่

และอายุ เรื่องห้องเรียนประกอบด้วย 3 หัวข้อเหมือนกัน คือ ชื่อและที่ตั้งของห้องเรียน ชื่อของสื่อการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน และจำนวนที่ใช้ในห้องเรียน ในเรื่องโรงเรียนประกอบด้วย 4 หัวข้อ ได้แก่ ที่ตั้งของห้องและสถานที่ต่าง ๆ ในอาคาร บุคคลในอาคาร กฎระเบียบข้อบังคับ และกิจกรรมของโรงเรียน เรื่องครอบครัวประกอบด้วย 8 หัวข้อ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบ้าน อาชีพของสมาชิก เรื่องราวเกี่ยวกับอาหาร สุขภาพ เครื่องแต่งกาย และกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ สำหรับเรื่องชุมชนใกล้โรงเรียนและบ้าน ประกอบด้วย 9 หัวข้อ ได้แก่ บ้านเรือนที่อยู่ใกล้เคียง การขนส่ง การสื่อสาร หน่วยบริการ สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โอกาสทางการศึกษา เขตในเมืองและนอกเมือง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่วนเรื่องชุมชนที่ห่างไกล ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ การให้บริการด้านสุขภาพ การขนส่งและการสื่อสาร ที่ทำการของรัฐบาล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เรื่องมรดกทางวัฒนธรรมประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ วันหยุด วิถีชนและประวัติศาสตร์ เอกสารทางประวัติศาสตร์และสุนทรพจน์ เรื่องเพลง คำประพันธ์ และสุภาษิต เรื่องเกี่ยวกับดนตรี วรรณคดี และศิลปะ และการพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนเรื่องการเดินทางเรื่องส่วนตัว ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ได้แก่ การสมาคม เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา เรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การใช้เวลาว่าง และเรื่องการเดินทางและสำหรับกลุ่มย่อยอื่น ๆ ได้แก่ การแสดงออกเกี่ยวกับเวลา วันในสัปดาห์ เดือน อากาศและความปลอดภัย ฤดูกาลต่าง ๆ มาตราวัด การเงิน และมารยาทต่าง ๆ

แชสเตียน (Chastain, 1976: 389-392) ได้เสนอหัวข้อทางวัฒนธรรมที่ควรนำมาสอนไว้ 44 หัวข้อ ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องแต่งกาย ครอบครัว ยารักษาโรค วันหยุด การเงิน สุขภาพ อาชีพ เยาวชน การขนส่ง ความสำเร็จ บิดามารดา สิ่งแวดล้อม ความตาย ประชาชน ศาสนา ระเบียบวินัย การศึกษา กฎหมาย การโฆษณา การพิมพ์ อาชญากรรม อารมณ์ขัน การใช้ภาษาสุขภาพ ภาษาท่าทาง บุคลิกภาพที่ดี ความรักชาติ สงครามและสันติภาพ เสรีภาพส่วนบุคคล สิทธิของสตรี การผูกมิตร ระบบทางสังคม ระบบทางเศรษฐกิจ ช่องว่างระหว่างวัย กิจกรรมสำหรับนักเรียนในช่วงวันหยุด รูปแบบของการสนทนา สิ่งที่ได้รับ ความสนใจมากที่สุด กิจกรรมยามว่าง ทักษะของเยาวชนต่อบทบาทของบิดามารดา บทบาทของชายหญิงในสังคม ความสัมพันธ์ในสังคม การเกี่ยวพาราสีและการแต่งงาน การมีส่วนร่วมในการเมืองของเยาวชน และการเปลี่ยนแปลงของรายการต่าง ๆ

จากหัวข้อวัฒนธรรมที่ควรนำมาสอนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่นักวิชาการหลายท่านที่เสนอไว้นั้น จึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรมที่ควรนำมาสอนผู้เรียนต่างประเทศนั้น ประกอบด้วยวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะสากลและที่เป็นลักษณะเฉพาะของ

ท้องถิ่น มีวัฒนธรรมที่เก่าแก่ และเรื่องราวที่ทันสมัย ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป แบบเรียนสำหรับการสอนภาษาต่างประเทศนอกจากต้องจัดหัวข้อวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย ยังต้องจัดเนื้อหาวัฒนธรรมจากง่ายไปหายาก และจากวัฒนธรรมที่ปรากฏในชีวิตประจำวันไปสู่วัฒนธรรมที่ห่างจากตัว

5. บทสังเคราะห์การศึกษาวิเคราะห์แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และหนังสือ นอกเวลาในภาษาไทย

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า แบบเรียนเป็นสื่อสำคัญในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ให้แก่ทั้งผู้สอนและผู้เรียน การศึกษาเรื่องแบบเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และเป็นเรื่องที่น่าสนใจหลาย ๆ ท่านนิยมศึกษากัน จากงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียน หรือหนังสือเรียนที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยพวกนี้ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของแนวทางการวิเคราะห์ตามแต่ละรายวิชา งานวิจัยบางชิ้นจะศึกษาแบบเรียนบางเล่มโดยเฉพาะ งานวิจัยบางชิ้นจะศึกษาแบบเรียนเป็นชุด ซึ่งศึกษาได้หลายเล่ม งานวิจัยบางชิ้นจะศึกษาแบบเรียนหลายเล่มที่ใช้กันในโรงเรียนหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าของงานวิจัยแต่ละชิ้นจะเป็นไปตามความต้องการของผู้วิจัย และจะเป็นประโยชน์ต่อเรื่องที่จะศึกษา ดังเช่นงานวิจัยต่อไปนี้

กอง เคลือบพนิชกุล (2516) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การศึกษาเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหาในแบบเรียนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาความสนใจของผู้เรียนต่อเนื้อหาในแบบเรียน และสำรวจความสอดคล้องของเนื้อหาและกิจกรรมในแบบเรียนกับความมุ่งหมายในการสอนภาษาไทย** อีกทั้งสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับความเหมาะสมของแบบเรียนวรรณคดีไทย ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาในแบบเรียนที่ผู้เรียนสนใจมากที่สุดมีอยู่ 11 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง นิราศภูเขาทอง ลิลิตตะเลงพ่าย เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม บทละครเรื่องอิเหนา ตอนเฝ้าเมือง กาพย์แห่เรือ บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา พระบรมราชาวาทในรัชกาลที่ 5 นวนิยายเรื่องละครแห่งชีวิต สร้อยคอที่หาย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก และพระราชวิจารณ์ในรัชกาลที่ 5 และผู้เรียนสนใจน้อยที่สุด 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องคุณย่าเพ็ง เมืองอุทอง พระราชดำรัสในรัชกาลที่ 6 และจันทรูปราคา และเนื้อหาสาระของเรื่องที่มีส่วนสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีไทยมากที่สุด มีความสมบูรณ์เกือบทุกด้านมีอยู่ 15 เรื่อง ได้แก่ เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ลัทธิเอาอย่าง กาพย์แห่เรือ นิราศภูเขาทอง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง นวนิยายเรื่องละครแห่งชีวิต เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม พระบรมราชาวาทในรัชกาลที่ 5 สามกรุงตอนขึ้นแสดหมอดู

สร้อยคอที่หาย ละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนาพาธา และคำฉันท์ยอเกียรติชาวนครราชสีมา เรื่องที่มีความสอดคล้องน้อยที่สุด 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเมืองอุทอง จดหมายราชทูตไทย คำพากย์รามเกียรติ์ สมุทโฆษชาดก และพระราชวิจารณ์ในรัชกาลที่ 5 ส่วนกิจกรรมท้ายเรื่องส่วนมากมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยในหลักสูตร แต่มีกิจกรรมอยู่ 2 เรื่องที่ยังไม่เหมาะสมกับการสอนภาษาไทยคือ กิจกรรมท้ายเรื่อง สมุทโฆษชาดก และสามกรุงตอนขึ้นแสดหมอดู ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมที่ควรนำมาใช้เรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนมีอยู่ 8 เรื่อง ได้แก่ เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กาพย์แห่เรือ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง นิราศภูเขาทอง บทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนาพาธา ละครเรื่องอิเหนาตอนเฝ้าเมือง และขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม เรื่องที่ควรตัดออกมีอยู่ 7 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเมืองอุทอง คุณย่าเพ็ง จันทรูปาวา คำพากย์รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5 และสร้อยคอที่หาย

สมสมัย แข่งขัน (2516) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** เพื่อศึกษาความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบเรียนวรรณคดีไทยเล่ม 2 ผลวิจัยพบว่า สำหรับเรื่องในแบบเรียนที่นักเรียนสนใจเป็นอันดับที่ 1 กับ 2 คือ อิเหนา กับเวนิสวานิช อันดับสุดท้ายคือ พระพุทธประวัติ นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเดิมมากกว่าที่ตัดตอนมา สนใจร้อยแก้วพอ ๆ กันกับร้อยกรอง นอกเหนือไปจากเรื่องในแบบเรียน นักเรียนยังสนใจ นิทาน ประวัตินักบุญสำคัญ นวนิยาย หัสดิ สวรรคต บทความ ละคร เรื่องสั้น จดหมายเหตุ และบันทึกประจำวัน ที่เป็นร้อยแก้ว ส่วนร้อยกรอง นักเรียนสนใจละครกับบทเสภามากที่สุด

สมเกียรติ คู่ทวีกุล (2518) ได้ศึกษาเรื่อง **การวิเคราะห์ตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)** เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารตามภาษาศาสตร์ และเปรียบเทียบเนื้อหา การเรียบเรียง และแนวการสอนในตำราเล่มนี้กับตำราภาษาไทยที่ใช้กันมาก่อนหน้าตำราเล่มนี้ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารได้ดัดแปลง แก้ไข และเพิ่มเติมจากตำราภาษาไทยชุดก่อน และตำราชุดนี้ได้มีการเรียบเรียงเนื้อหาอย่างมีระเบียบยิ่ง สำหรับด้านแนวการสอน ตำราชุดนี้ได้มุ่งฝึกฝนทักษะการอ่าน และการเขียน ผลการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวภาษาศาสตร์ พบว่า การสอนเนื้อหาบางเรื่องยังไม่เป็นไปตามหลักสัทศาสตร์

นงลักษณ์ สิบสืบผล (2521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา** เพื่อวิเคราะห์ด้านเนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของ

แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1-3 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา และตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา เล่ม 1-3 มีเนื้อหาและแนวคิดครอบคลุมหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรโรงเรียนชาวเขา พุทธศักราช 2508 ของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรพิเศษสำหรับการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุดเด่นของแบบเรียนชุดนี้คือ การสอนอ่าน – เขียน และสามารถแทรกค่านิยมทางสังคมเข้าไปในบทเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่วนด้านคุณลักษณะของแบบเรียน คะแนนเฉลี่ยของแบบเรียนแต่ละเล่มอยู่ในเกณฑ์ดี

นุชน้อย สติธอังกูร (2523) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1** เพื่อสำรวจความคิดเห็นต่าง ๆ ของครูและนักเรียน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1 ผลของการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนพอใจบทเรียนต่าง ๆ ในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1 เป็นส่วนใหญ่ หนังสือเรียนเล่มนี้มีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง ส่วนดี คือ ด้านบทนำเรื่อง เนื้อเรื่อง กิจกรรม ประวัติผู้แต่ง และการเรียงลำดับหน้า ในหนังสือเรียนมีความเหมาะสมมาก ส่วนบกพร่องที่ควรแก้ไขคือด้านเนื้อหา การอธิบายศัพท์ รูปเล่ม และการพิมพ์

สาวตรี เจริญกิจ (2524) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้ใช้น้ำหนังสือแบบเรียนในการพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ ในหนังสือแบบเรียน** มีความมุ่งหมายศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้ใช้น้ำหนังสือแบบเรียนในการพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับลักษณะของภาพประกอบ ความสัมพันธ์ของอาชีพหลัก และระดับการศึกษาที่มีต่อการเลือกประเภทของภาพ และวิธีการผลิตภาพของผู้ผลิตหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ของผู้ผลิตและผู้ใช้น้ำหนังสือแบบเรียนในเรื่องประเภทของภาพที่นำมาประกอบเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ และความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบปริมาณความรู้ในการใช้ภาพให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้น้ำหนังสือแบบเรียน ปรากฏว่า สำหรับวัตถุประสงค์ด้านทักษะ ผู้ผลิตมีความรู้ถูกต้องสูงกว่าผู้ใช้น้ำหนังสือ

แบบเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่สำหรับวัตถุประสงค์ทางด้านความรู้และทัศนคติ ผู้ใช้มีความรู้มากกว่าผู้ผลิตหนังสือแบบเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเหมือนกับผลการเปรียบเทียบความรู้ในลักษณะเฉพาะของภาพแต่ละประเภทระหว่างกลุ่มผู้ผลิตกับผู้ใช้หนังสือแบบเรียน ส่วนในด้านการวิเคราะห์ทางด้านความคิดเห็น ปรากฏว่า ผู้ผลิตและผู้ใช้หนังสือแบบเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างในเรื่องประเภทของภาพที่นำมาประกอบเนื้อหาวิชาทุกหมวดวิชา และในเรื่องประเภทของภาพที่นำมาประกอบข้อความที่ช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ด้านความรู้ แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนวิธีการสร้างภาพของผู้ผลิตหนังสือเรียน สร้างโดยผู้ผลิตกำหนดภาพให้ช่างศิลป์เป็นผู้วาดภาพ จากแหล่งของภาพที่เป็นเอกสารและตำราเป็นส่วนใหญ่

สุระ ดามาพงษ์ (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5)** เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านเนื้อหา ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนพอใจบทเรียนต่าง ๆ ในหนังสือเรียนปานกลาง นักเรียนพอใจบทเรียนเรื่อง เราคือลูกของแม่พระธรณี มากที่สุด พอใจบทเรียนเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย น้อยที่สุด และครูพอใจบทเรียนต่าง ๆ ในหนังสือเรียนค่อนข้างมาก บทเรียนที่ครูพอใจมาก คือ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงรักษาเอกราชของชาติ ไว้ได้อย่างไร บทเรียนที่ครูพอใจค่อนข้างน้อย คือ มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร และนิทานเวตาล ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสือเรียนได้มีกิจกรรมด้านการฟัง พูด และเขียนค่อนข้างน้อย ได้มีกิจกรรมด้านการอ่านเพียงพอ

วิลาวัลย์ อิมเอม (2528) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การศึกษาปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร** มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการใช้หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เปรียบเทียบปัญหาของครูเกี่ยวกับการใช้หนังสือแบบเรียนโดยจำแนกตามประสบการณ์จากการอบรมสัมมนาหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ และเปรียบเทียบปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้หนังสือแบบเรียนโดยจำแนกตามเพศ แผนการเรียน และขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างครูที่เคยร่วมอบรม กับที่ไม่เคยร่วมอบรม มีปัญหาในการสอนไม่แตกต่างกัน ปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยระหว่างครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเรียนการสอน ส่วนปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมี

ปัญหาทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และระหว่างนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนต่างกัน ก็มีปัญหาทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

รังรอง นิลประภัสสร (2528) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุด ภาษาพิจารณาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6** โดยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดภาษาพิจารณา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านส่วนประกอบของหนังสือเรียน พบว่า มีการพิมพ์ รูปเล่ม ภาพประกอบ ส่วนนำ หลักฐานอ้างอิงอย่างสมบูรณ์ ชัดเจน และถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ในด้านเนื้อหา เนื้อหาของหนังสือมีความสัมพันธ์กับเวลาเรียน มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย เนื้อหาเป็นประโยชน์ ส่งเสริมความคิด ช่วยพัฒนาแนวคิด ค่านิยม ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน ในด้านวิธีการเขียนและสำนวนภาษา หนังสือได้ใช้ภาษาอธิบาย และสำนวนภาษาถูกต้องตามหลักภาษาไทย ส่วนในด้านกิจกรรมและแบบฝึกหัด ได้ครอบคลุมเนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีเพียงพอในการฝึกฝน

พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษา กับวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** เพื่อวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท 051 ภาษา กับวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3 เล่ม ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เลิกใช้ในโรงเรียน ในด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ การนำเสนอและการใช้ภาษา เนื้อหาของหนังสือเรียน และส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือเรียน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์และส่วนที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ ในด้านการจัดรูปเล่ม หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์ในด้าน ลักษณะรูปเล่ม ความหนา การออกแบบปก การเรียงลำดับหน้า และการเรียงลำดับส่วนประกอบของหนังสือ ในด้านการพิมพ์ หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์ในด้านการใช้สีของหมึกพิมพ์ ความชัดเจนของตัวพิมพ์ การใช้ตัวอักษรพิมพ์ขอบทและหัวข้อใหญ่ การใช้ตัวอักษรลักษณะพิเศษ การเว้นช่องไฟ การเว้นช่องว่างระหว่างบรรทัด และการระบายรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์หนังสือเรียน ในด้านการนำเสนอและการใช้ภาษา หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์ในด้านการตั้งหัวข้อเรื่อง การเกริ่นนำเนื้อหา และการอธิบายเนื้อหา ในด้านเนื้อหาของหนังสือเรียน หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์ในด้าน การนิยาม เนื้อหา มีความถูกต้องในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง และเนื้อหามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และจุดประสงค์ของรายวิชา ท 051 ภาษา กับวัฒนธรรม

ส่วนในด้านส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือเรียน หนังสือเรียนทั้ง 3 เล่ม มีส่วนที่ตรงตามเกณฑ์ในด้าน มีเชิงอรรถ และมีบทสรุปท้ายบทเรียน

สิริวรรณ ทัพพะรังสี (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาวรรณคดีมรดก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** โดยวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาวรรณคดีมรดก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 เล่ม ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เลือกใช้ในโรงเรียน ในด้านเนื้อหา การนำเสนอและการใช้ภาษา การจัดรูปเล่ม การพิมพ์ และส่วนประกอบของหนังสือ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเนื้อหาของหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ และสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาก ส่วนหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช และขององค์การคำครุสภามีลักษณะดังกล่าวอยู่น้อย และหนังสือเรียนทั้ง 4 เล่มมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ท 033 วรรณคดีมรดกมาก และเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก แต่เนื้อหามีส่วนเสริมความรู้และค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการปรากฏอยู่น้อย ในด้านการนำเสนอและการใช้ภาษา หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ และสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชมีการนำเสนอและการใช้ภาษาดี หนังสือเรียนที่เหลืควรปรับปรุง ในด้านการจัดรูปเล่ม หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชมีการจัดรูปเล่มดี ส่วนที่เหลือ 3 เล่มควรปรับปรุง ในด้านการพิมพ์ หนังสือเรียนทั้ง 4 เล่มมีการพิมพ์ดี และในด้านส่วนประกอบ หนังสือเรียนทั้ง 4 เล่มควรรับการปรับปรุง

เทอดศักดิ์ นิสังกาศ (2532) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์จินตตามณี เล่ม 1: เนื้อหาด้านอักขรวิธี** โดยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของจินตตามณี เล่ม 1 ในด้าน ลักษณะอักษร การประสมอักษร และการใช้อักษร ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า รูปแบบเนื้อหาทางด้านอักขรวิธีของจินตตามณีมีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาแต่ละตอนไว้อย่างเหมาะสมสำหรับผู้เริ่มเรียนอ่านเขียนอักขรวิธีภาษาไทยเบื้องต้น ในส่วนด้านลักษณะอักษร จินตตามณีได้แบ่งลักษณะอักษรออกเป็น 3 ประเภท คือ สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ในด้านการประสมอักษร ได้จำแนกขั้นตอนการประสมอักษรไว้เป็น 2 ขั้นตอน คือ การประสมอักษร ใน แม่ ก กา กับการประสมอักษรในมาตราตัวสะกด ซึ่งกลวิธีที่จินตตามณีนำมาใช้สลับกันในการประสมอักษรทั้ง 2 ขั้นตอนนี้ คือ การแจกลูก และการผันอักษร สำหรับในด้านการใช้อักษร ได้นำเสนอการใช้อักษรไว้ 3 ลักษณะ คือ การใช้พยัญชนะกับสระบางรูป การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ และการใช้อักษรศัพท์

ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น (2533) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การสำรวจจำนวนคำในแบบเรียนภาษาไทย และแบบเรียนอื่น ๆ บางเล่ม ระดับประถมศึกษา** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจคำศัพท์

ที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทยและแบบเรียนอื่น ๆ บางเล่ม ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ผลการศึกษาพบว่า ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนคำใหม่มี 2,292 คำ จำนวนคำใหม่ที่มีความหมาย 1,748 คำ จำนวนคำใหม่ที่ไม่มีความหมาย 544 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนคำมีทั้งหมด 2,613 คำ จำนวนคำที่ซ้ำกับชั้นปีที่ 1 มี 974 คำ จำนวนคำใหม่มี 1,639 คำ จำนวนคำใหม่ที่มีความหมายมี 885 คำ จำนวนคำใหม่ที่ไม่มีความหมายมี 754 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวนคำมีทั้งหมด 3,118 คำ จำนวนคำที่ซ้ำกับชั้นปีที่ 1 กับ 2 มี 1,849 คำ จำนวนคำใหม่มี 1,269 คำ จำนวนคำใหม่ที่มีความหมายมี 1,269 คำ ในประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวนคำมีทั้งหมด 3,555 คำ จำนวนคำที่ซ้ำกับชั้นปีที่ 1,2,3 มี 1,902 คำ จำนวนคำใหม่มี 1,653 คำ จำนวนคำใหม่ที่มีความหมายมี 1,653 คำ

นิตา ชูโต (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การประเมินหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การเรียนเชิงถ่ายถอดค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทหญิงชาย** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทชายและหญิงที่ปรากฏในหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงที่ได้ปลูกฝังและถ่ายทอดโดยหนังสือเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทการให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก ค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทในการประกอบอาชีพ และค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทชายหญิงในการจัดการชุมชน ในด้านค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทการให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก พบว่า ค่านิยมที่ปรากฏในหนังสือ ส่วนมากคือ พ่อเป็นผู้ทรงความรู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูก ๆ มีบทบาทสำคัญในการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ส่วนแม่มีบทบาทในการดูแลการงานภายในบ้าน สำหรับการศึกษาของเด็ก ๆ ในการเรียนหนังสือจะสนับสนุนให้เด็กชายมีการศึกษาสูงกว่าเด็กหญิง ในด้านค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทในการประกอบอาชีพ พบว่า อาชีพของเพศชายที่ปรากฏมีจำนวนมากเทียบกับอาชีพของเพศหญิง ส่วนในด้านค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทชายหญิงในการจัดการชุมชน พบว่า เพศชายมีบทบาทเด่นกว่าเพศหญิงในเรื่องการพัฒนาชุมชน

รัตนา ศรีมงคล (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์หนังสืออ่านนอกเวลาและสภาพการใช้หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดราชบุรี** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และศึกษาสภาพการใช้หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยของครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านนอกเวลาทั้ง 35 เรื่อง มีความยากง่ายต่างกัน เรื่องที่มีขนาดสั้น ใช้ภาษาง่าย การดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน จะได้รับความสนใจเลือกมาก ส่วนเรื่องที่มีขนาดความยาวมาก ใช้ศัพท์สำนวนยาก การดำเนินเรื่องซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่ไกลจาก

ประสบการณ์ของนักเรียน จะไม่ได้รับเลือกอ่านเลย ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปสรรคในการอ่าน หนังสือนอกเวลาของนักเรียน คือ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญในการอ่าน และ นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ส่วนนักเรียนเห็นว่า อุปสรรคของการอ่านหนังสือนอกเวลา คือ ไม่มีเวลาอ่าน ขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และไม่มีหนังสืออ่าน

วิเชียร จันทะชาวี (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **วิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา: ดรุณศึกษา** เพื่อวิเคราะห์หนังสือดรุณศึกษาที่เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาในด้านกลวิธีการนำเสนอ และในด้านบทอ่านประกอบและการใช้ภาษาของ พ. ฮีแลร์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในด้านกลวิธีการนำเสนอหนังสือเรียน หนังสือดรุณศึกษาทั้ง 5 เล่ม แบ่งวิธีการนำเสนอได้เป็น 3 ส่วน คือ ความรู้เรื่องภาษา เช่น ความรู้เรื่อง สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การผันอักษร และอื่น ๆ ส่วนที่ 2 เป็นการฝึกทักษะการอ่าน และเขียนคำ ส่วนที่ 3 เป็นบทอ่านประกอบ ในด้านการวิเคราะห์บทอ่านประกอบ เนื้อหาในบทอ่านประกอบเป็นเรื่องความรู้รอบตัว ผู้เขียนรวบรวมมาจากหลายแหล่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งเรื่องจริงและเรื่องที่แต่งขึ้น โดยดัดแปลงให้เข้ากับความเข้าใจของผู้เรียน อีกทั้งยังได้แทรกความรู้ด้านจริยธรรม คุณธรรม และด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้เรียน ในด้านการใช้ภาษาของ พ.ฮีแลร์ พบว่า ได้ใช้ภาษาไทยอย่างดี แม้แต่มีการใช้คำเก่าปะปนอยู่บ้างก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจ เพราะเป็นคำที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและบริบท

ประสรวงศ์ ตันติเสนาะ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารมีเนื้อหาทั้งหมด 12 หมวด ใน 12 หมวดนั้น มีอยู่ 11 หมวดเป็นเนื้อหาทางภาษา และเนื้อหาเรื่องความรู้ประกอบอื่น ๆ 1 หมวด เป็นความรู้เกี่ยวกับมาตราและการนับ ความรู้เกี่ยวกับการเรียกชื่อต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ส่วนกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแบบต่าง ๆ ในตำราชุดนี้ ปรากฏว่ามีอยู่ 4 กลวิธี คือ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน กลวิธีการนำเสนอแบบการซ้ำ กลวิธีการนำเสนอโดยใช้ตัวอย่างจากวรรณกรรมอื่น และกลวิธีการนำเสนอโดยใช้คำประพันธ์ร้อยกรองเข้ามาช่วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียนที่กล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า งานวิจัยข้างต้นได้ศึกษาทั้งลักษณะภายนอกและลักษณะภายในของแบบเรียน การวิเคราะห์ลักษณะภายนอกของแบบเรียนสามารถศึกษาได้ในการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ คุณภาพกระดาษ ส่วนประกอบของแบบเรียน และอื่น ๆ และการวิเคราะห์ลักษณะภายในของแบบเรียนสามารถศึกษาได้ในด้าน เนื้อหา จำนวนการใช้

ภาษา การนำเสนอของแบบเรียน เป็นต้น ซึ่งการศึกษาแบบนี้สามารถศึกษารายละเอียดของแบบเรียนอย่างกว้างขวาง และงานวิจัยบางชิ้นจะวิเคราะห์เฉพาะด้านของแบบเรียน เช่น เนื้อหาด้านคำศัพท์ โครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ ความรู้ทางภาษา คำนิยม และอื่น ๆ การศึกษาแบบนี้สามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างลึกซึ้ง และแบบเรียนที่ได้ศึกษาในงานวิจัยที่กล่าวมานี้ ส่วนใหญ่เป็นแบบเรียนภาษาไทยผลิตในประเทศไทย ซึ่งนำมาใช้สอนนักเรียนไทยในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา หรือหลักสูตรประถมศึกษา แต่ก็ยังมีแบบเรียนภาษาไทยบางเล่มได้ผลิตขึ้นมาเพื่อนำมาใช้สอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติเช่นกัน จึงมีนักวิจัยบางท่านได้สนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียนพวกนี้ ดังเช่น

อัมพร พงษ์ธา (2518) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวต่างประเทศ** โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะวิเคราะห์เรื่องการออกเสียง คำศัพท์ เนื้อหาทางวัฒนธรรม และความเหมาะสมของแบบเรียนภาษาไทยที่จัดขึ้นสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวต่างประเทศในประเทศไทยตามหลักภาษาศาสตร์ และศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แบบเรียนภาษาไทยดังกล่าว จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบเรียนมีการจัดรูปแบบเนื้อหาการสอนคำศัพท์ ไวยากรณ์ และการออกเสียงตามลำดับ ในเนื้อหาการเรียนการสอนเรื่องการออกเสียง ในแบบเรียนมีการฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับชาวต่างประเทศ และได้ฝึกออกเสียงสระและระดับเสียงสูงต่ำมากเกินไปจนจะทำให้ผู้เรียนสับสนได้ ในด้านคำศัพท์ แบบเรียนได้สอนคำศัพท์ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน และได้สอนการพูดมากกว่าการเขียน ส่วนในด้านวัฒนธรรม แบบเรียนได้สอนเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยน้อยมาก

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **สถานภาพการเรียนและการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศในประเทศไทย** ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นเนื้อหาที่ใช้สอนภาษาไทยทั้งจากตำราของสถานศึกษาและจากตำราที่จัดทำเพื่อศึกษาด้วยตนเอง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เนื้อหาที่ใช้สอนภาษาไทยในหนังสือภาษาไทย 32 ชื่อที่ผู้วิจัยสำรวจมานั้น สรุปได้ว่า ในด้านการสอนฟัง-พูด จะมีเนื้อหาการเรียนการสอนเรื่องการออกเสียง สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การทักทาย ขอโทษ ตัวเลข วัน เดือน ปี ครอบครัว ที่พัก การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การเดินทาง การบอกทาง การพบปะนัดหมาย การจราจร การโทรศัพท์ การซื้อของ การต่อรองราคา การไปรษณีย์ การไปพบแพทย์ การไปเที่ยววัด-วัง วัฒนธรรมไทย การใช้พจนานุกรม เรื่องที่ผู้เรียนสนใจในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และประเด็นอื่น ๆ ในด้านการอ่าน มีประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ เช่น การรู้จักสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ การอ่านคำชนิดต่าง ๆ การอ่านวลี ประโยค บทสนทนา และการอ่านข้อความสั้น ๆ และย่อหน้า ส่วนในด้าน การเขียน จะมีเนื้อหาการเรียนการสอนตัวอักษร การประสมคำ ลำนวน การสร้างประโยค การเขียนคำถาม

คำตอบ การเขียนตามคำบอก การแปลโดยการเขียน การเขียนข้อความยาว เป็นต้น สำหรับในด้านไวยากรณ์ เป็นการสอนไวยากรณ์สอดแทรกไว้กับการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ได้แก่ การประสมอักษร คำแทน คำขยาย คำเชื่อม คำหลัก หน่วยประโยค ประโยคความเดียว ประโยคความซ้อน ประโยคความรวม ประโยคสนทนา การลำดับความในประโยค การละคำ การเรียบเรียงความคิด วลี และสำนวน

นวลทิพย์ เพิ่มเกสร (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ: วิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 8 เล่ม** ซึ่งได้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่ใช้สอนภาษาไทยพื้นฐานแก่ชาวต่างประเทศในด้านทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และศึกษาวิเคราะห์กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยพื้นฐานแก่ชาวต่างประเทศจากแบบเรียนภาษาไทย จากการศึกษาวิจัยพบว่า ในแบบเรียนภาษาไทย 8 เล่มที่นำมาศึกษานั้นแบบเรียนภาษาไทย 3 เล่มมีเนื้อหาที่แสดงกลวิธีสอนที่ได้จากวิธีสอน 3 วิธี คือ วิธีสอนแบบตรง วิธีสอนแบบฟังและพูด และวิธีแบบเน้นไวยากรณ์และแปล มีแบบเรียนภาษาไทย 2 เล่มแสดงให้เห็นกลวิธีสอนที่ได้จากวิธีสอนแบบเน้นไวยากรณ์และแปล อีก 2 เล่มได้แสดงให้เห็นกลวิธีสอนที่ได้จากวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และมี 1 เล่มได้แสดงให้เห็นกลวิธีสอนที่ได้จากวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร วิธีสอนแบบการฟังพูด และวิธีสอนแบบเน้นไวยากรณ์

ประภัสร ห่อนาค (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **วิเคราะห์หนังสือ Thai: An Essential Grammar** โดยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือ Thai: An Essential Grammar ของ Dr. David Smyth ในด้านเนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาหนังสือได้ให้ความรู้ด้านไวยากรณ์ไทยเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้ ในเนื้อหาด้านการออกเสียง มีเนื้อหาประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในเนื้อหาเรื่องคำศัพท์ได้เสนอเนื้อหาเรื่องลักษณะ หน้าที และกฎเกณฑ์การนำไปใช้ของคำชนิดต่าง ๆ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำเสริม และคำอุทาน ในเนื้อหาเรื่องประโยค ได้นำเสนอลักษณะของประโยคหลัก 3 ชนิด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำถาม ส่วนในการวิเคราะห์ด้านกลวิธีการนำเสนอ พบว่า กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยรวม จะใช้การบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ โดยใช้ภาษาอังกฤษในการบรรยายเนื้อหา และใช้ศัพท์อักษร ภาษาไทย ควบคู่กับคำแปลภาษาอังกฤษในการยกตัวอย่าง

จากงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แบบเรียนที่ศึกษานั้นได้มีลักษณะเดียวกัน คือ ได้สอนเนื้อหาความรู้เรื่องทางภาษา และจะศึกษาเฉพาะบางประเด็นของแบบเรียน เช่น ด้าน เสียง คำศัพท์

รูปประโยค และไวยากรณ์ ทักษะทางภาษา วัฒนธรรม เป็นต้น สำหรับงานวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจ เป็น การศึกษาเนื้อหาในภาพรวมของแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนในประเทศจีน ผู้วิจัยสนใจเนื้อหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และด้านวัฒนธรรม มีลักษณะเนื้อหาหรือมีกลวิธีการ นำเสนอเนื้อหาอย่างไร และการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยแบบเรียนทั้งหมด 8 เล่ม ซึ่งไม่มี ใครศึกษาวิจัยมาก่อน

บทที่ 3

ลักษณะเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4

และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 เป็นแบบเรียนภาษาไทยที่อาจารย์ชาวจีนที่สอนในมหาวิทยาลัยในประเทศจีนเขียนขึ้น เพื่อใช้เป็นแบบเรียนและใช้สอนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานสำหรับนักศึกษาชาวจีน

แบบเรียน 2 ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน โดยมีเนื้อหาฝึกทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล ยังเสริมความรู้ทางการใช้ภาษาไทย สังคมวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียน เนื้อหาในแบบเรียน ส่วนมากเป็นบทเรียนที่ผู้เขียนสร้างขึ้นมาจาก หรือคัดเลืกดัดแปลงมาจากแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับเด็กไทย หนังสือไทย และเอกสารไทย ผู้เขียนแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้ได้ศึกษาแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน นอกจากนี้แล้ว ยังได้พิจารณาถึงลักษณะการศึกษาของนักศึกษาจีน เพื่อทำให้แบบเรียนภาษาไทยที่สร้างขึ้นมามีความเหมาะสมกับศักยภาพของนักศึกษาจีน

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้จะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันในด้านรูปแบบ แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างกันในด้านเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาในแบบเรียนเป็น 2 ช่วงของระดับการศึกษา ช่วงแรก คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้รับรู้เนื้อหาเกี่ยวกับอักษรวิธีภาษาไทย สามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะไทย เสียงสระ คำง่าย ๆ ภาษาไทย และนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เน้นในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ขั้นตอนที่ 2 คือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้และขยายวงคำศัพท์ และการใช้รูปประโยคให้มากขึ้นในพื้นฐานการใช้ภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ทำให้ผู้เรียนสามารถสนทนา พรรณนาเล่าเรื่อง และอ่านเขียนเรียงความเป็นภาษาไทยได้ ซึ่งผู้เขียนจะนำบทความที่เกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เน้นในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน และเพิ่มความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรมไทย ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิดของคนไทย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน 2 ชุด 8 เล่มนี้ ผู้วิจัยจะจำแนกกระบวนการวิเคราะห์เป็น 2 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ซึ่งวิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทยเล่มที่ 1 และ 2 ของหนังสือเรียนภาษาไทยและภาษาไทยพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาและการฝึกทักษะต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งวิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทย

เล่มที่ 3 และ 4 ของหนังสือเรียนภาษาไทยและภาษาไทยพื้นฐาน ทั้งนี้จะวิเคราะห์เนื้อหาในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทย ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น

ในการสอนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้จะมีรูปแบบการจัดเนื้อหาคล้ายคลึงกัน คือ เริ่มต้นจากเนื้อหาการฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะไทย เสียงสระ วรรณยุกต์ และรูปอักษรไทย การประสมอักษร คำ วลี และประโยคง่าย ๆ ตามลำดับ ไปจนถึงการฝึกพูดสนทนาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ในแบบเรียนจะมีแบบฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่น การฝึกอ่านออกเสียงและเขียนตัวอักษรไทย การฝึกอ่านคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ และประโยคข้อความสั้น ๆ การฝึกใช้คำศัพท์ใหม่และรูปประโยค การฝึกพูดสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาด้านการฝึกออกเสียงพื้นฐาน (เรื่องอักษรวิธี)

ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 1388) ได้ให้ความหมายอักษรวิธีไว้ว่า “วิธีเขียนและอ่านหนังสือให้ถูกต้อง ชื่อตำราไวยากรณ์ตอนที่ว่าด้วยตัวอักษร การอ่าน การเขียน และการใช้ตัวอักษร” ในเนื้อหาเรื่องอักษรวิธี แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดจะแบ่งเป็นเนื้อหา 8 ด้าน ได้แก่ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรนำ อักษรควบกล้ำ การประสมอักษร และการอ่านพยางค์ที่มี “ร” “รร” “ฤ” “ฤๅ” “ฦ” “ฦๅ” การอ่านเครื่องหมายและตัวเลขไทย ในการฝึกออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำความรู้ด้านสัทศาสตร์ช่วยในการอธิบายวิธีการออกเสียงของตัวอักษรไทย เนื่องจากหลักสัทศาสตร์เป็นหลักสากลซึ่งสามารถอธิบายลักษณะการออกเสียงของทุกภาษาได้ นำหลักเกณฑ์ทางสัทศาสตร์ในการอธิบายการออกเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดในภาษาไทย สามารถทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจวิธีการออกเสียงง่าย ๆ ทำให้ผู้เรียนออกเสียงแม่นยำและชัดเจนขึ้น ซึ่งถ้าออกเสียงตามเสียงที่ได้ยินโดยตรง จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย และทำให้ออกเสียงไม่ชัดเจน การใช้ความรู้ทางสัทศาสตร์มาช่วยถือเป็นวิธีที่ได้ผลและง่ายกว่า ในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้ ผู้เขียนได้สอนเรื่องพยัญชนะควบคู่ไปกับเนื้อหาเรื่องสระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยอาศัยภาษาจีนกลางซึ่งเป็นภาษาแม่ของเจ้าของภาษาในการอธิบายการออกเสียงและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอนเนื้อหา ดังนี้

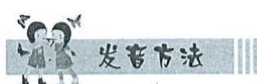
1.1.1 พยัญชนะ

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนจะสอนเนื้อหาเรื่องพยัญชนะเริ่มต้นจากอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับ ซึ่งได้อธิบายการออกเสียงของพยัญชนะด้วยภาษาจีนกลาง มีการสอนทั้งด้านวิธีการออกเสียงและการฝึกเขียนรูปพยัญชนะ ผู้เขียนจะอธิบายการออกเสียงของ

พยัญชนะเป็นภาษาจีนก่อน แล้วจะสอนเรื่องวิธีการเขียนพยัญชนะ โดยให้ผู้เรียนฝึกลากเส้นตามเส้นประที่ทำสัญลักษณ์คู่ขนานกับตัวอักษรไว้แล้ว การลากเส้นจะต้องเริ่มจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสิ้นสุดตามแบบเรียนของไทยที่ใช้ฝึกนักเรียนระดับประถมศึกษา และจะผสมพยัญชนะกับสระตามอักษร 3 หมู่ นอกจากนี้ ยังได้นำคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียง ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้สอนเรื่องพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ เพื่อความสะดวกในการผันอักษรตามอักษร 3 หมู่

1.1.1.1 อักษรกลาง

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรกลางไว้ในบทที่ 1 ของแบบเรียน มีทั้งหมด 9 ตัว ได้แก่ ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการออกเสียงของอักษรแต่ละตัวเป็นภาษาจีนกลาง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ในการสอนเนื้อหาอักษรกลาง ก ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

舌根隆起贴往上颚形成阻碍，然后气流冲破阻碍形成此音。
其发音相当于汉语拼音中 g 和 o 相拼而成的音。

发音示范： ก ก ก ก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 10)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ก เป็นเสียงที่โคนลิ้นโค้งขึ้นจดเพดาน ทำให้ลมถูกขัดขวางไว้ แล้วเปล่งเสียงโดยปล่อยลมพุ่งออกจากโคนลิ้นกับเพดานอ่อน การออกเสียงเท่ากับ /g/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง

ในการสอนเนื้อหาอักษรกลาง จ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

舌尖抵下齿背，舌前部隆起贴往上颚形成阻碍，然后气流冲破阻碍形成此音。其发音相当于汉语拼音中 z 与 o 相拼而成的音。

发音示范： จ จ จ จ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 10)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร จ เป็นเสียงที่ปลายลิ้นติดหลังพินยาง ลิ้นส่วนหน้าโค้งขึ้นจุดเพดาน ทำให้ลมถูกขัดขวางไว้ แล้วเปล่งเสียงโดยปล่อยลมพุ่งออกมา การออกเสียงเท่ากับ /z/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง

สังเกตได้ว่า ในการสอนอักษรกลาง ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของอักษรกลางเป็นภาษาจีน เพราะว่า ผู้เริ่มเรียนยังไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ ผู้เขียนได้ใช้ความรู้ทางสัทศาสตร์ช่วยในการอธิบาย และยังได้นำการออกเสียงในภาษาจีนกลางที่ใกล้เคียงกับพยัญชนะไทยช่วยในการอธิบายเพิ่มเติม เช่น อักษร ก มีเสียงคล้ายกับการออกเสียง /g/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร จ มีเสียงคล้ายกับการออกเสียง /z/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ต มีเสียงคล้ายกับการออกเสียง /d/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ป มีเสียงคล้ายกับการออกเสียง /b/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร อ มีเสียงคล้ายกับการออกเสียง /o/ ในภาษาจีนกลาง การนำเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางช่วยในการอธิบายการออกเสียงในภาษาไทย มีส่วนดี คือ ช่วยทำให้ผู้เรียนจับเสียงได้ง่าย แต่ก็มีข้อบกพร่องอย่างหนึ่ง คือ อาจจะทำให้ผู้เรียนออกเสียงเพี้ยนไปได้ เนื่องจากว่า การออกเสียงใน 2 ภาษามีความแตกต่างกัน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะมีวิธีการสอนเนื้อหาการออกเสียงของอักษรกลางที่คล้ายคลึงกัน เช่น ในการอธิบายการออกเสียงของอักษรกลาง ก ผู้เขียนเสนอไว้ ดังนี้

1) ก 舌根软腭塞音、清音、不送气。舌根隆起贴住软腭形

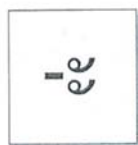
成阻碍，然后气流冲破阻碍形成此音。

ก	ก	ก	ก
กา	กะ	กอ	เกาะ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 6)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ก เป็นเสียงเกิดที่โคนลิ้นและเพดานอ่อน ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม โดยโคนลิ้นโค้งขึ้นจุดเพดานอ่อน ทำให้ลมถูกกักไว้ เปล่งเสียงโดยปล่อยลมพุ่งออกจากช่องที่กักไว้

ในการสอนเนื้อหาเรื่องอักษรกลาง ผู้เขียนได้สอนสระเดียว 4 คู่ไปพร้อมกัน ได้แก่ อะ อา อิ อี อื อู ซึ่งได้สอนสระเดียวโดยใช้วิธีเดียวกันกับการสอนอักษรกลาง ได้ฝึกการออกเสียงของสระเดียวโดยอธิบายด้วยความรู้ด้านสัทศาสตร์ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้เสนอไว้ว่า

发音时舌身平放，略后缩，舌后部稍抬起，舌尖不抵下齿，口张大，口腔肌肉紧张，不圆唇，发音短促。与汉语拼音 a 的发音相似。

发音示范：-อ -อ -อ -อ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 12)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระ อะ เมื่อออกเสียง วางลิ้นราบกับปาก หลังลิ้นยกขึ้นเล็กน้อย ปลายลิ้นไม่ติดฟันล่าง อ้าปากกว้าง ริมฝีปากไม่ห่อ ออกเสียงสั้น การออกเสียงเหมือน /a/ ในภาษาจีนกลาง

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรกลางและสระเดี่ยว ผู้เขียนยังได้สอนวิธีการเขียนอักษรกลางและสระ โดยใช้วิธีการสอนลำดับการเขียนอักษรเหมือนกับการสอนการเขียนอักษรสำหรับเด็กไทย ดังเช่น

四、中辅音和单元音的写法

一般说来，泰语字符的写法可归纳为两个原则：

1. 按从左到右的顺序写；
2. 从圆圈部位开始写。

本课先学习中辅音和单元音的写法。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 13)

ในการสอนเนื้อหาการฝึกเขียนอักษรกลาง ผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์ของวิธีการเขียนอักษรไทยไว้ก่อนว่า การเขียนอักษรภาษาไทยมีหลักเกณฑ์ใหญ่ 2 หลัก คือ เขียนลากเส้นจากซ้ายไปขวา และเขียนอักษรลากเส้นเริ่มต้นจากการเขียนหัวกลมก่อน แล้วผู้เขียนจะโชว์วิธีการลากเส้นเขียนอักษรกลางและสระ 4 คู่ของแต่ละตัวให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม

นอกจากได้สอนวิธีการออกเสียงและการเขียนตัวอักษรกลาง ผู้เขียนยังได้นำอักษรกลางกับสระเดี่ยว 4 คู่ที่ได้เรียนมาผสมกัน และเป็นคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เพื่อฝึกการอ่านออกเสียง ซึ่ง

เป็นการสอนพื้นฐานการออกเสียง ดังนี้

การผสมอักษรกลางกับสระเดี่ยว

สระ พยัญชนะ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู
ก	กะ	กา	กิ	กี	กึ	กื	กู	กู
จ	จะ	จา	จิ	จี	จึ	จื	จุ	จู
ด	ดะ	ดา	ดิ	ดี	ดึ	ดื	ดู	ดู
ต	ตะ	ตา	ติ	ตี	ตึ	ตื	ตุ	ตู
บ	บะ	บา	บิ	บี	บึ	บื	บุ	บู
ป	ปะ	ปา	ปิ	ปี	ปึ	ปื	ปู	ปู
อ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 14)

หลังจากได้สอนการผสมอักษรกลางกับสระเดี่ยว 4 คู่ นั้น ในท้ายบท ผู้เขียนได้นำคำศัพท์ง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยอักษรกลางและสระเดี่ยว 4 คู่ นั้นที่ไม่ได้ใส่รูปวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และในแบบฝึกหัด ยังได้อ่านคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ ฝึกการฟัง การเขียนอักษรเป็นต้น เช่น ในการฝึกอ่านคำพยางค์เดี่ยว ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ปี	ตา	อา	กือ	อื	ปะ
กู	บา	กา	จะ	ปู	ตี
ดู	กะ	ดือ	ปา	ดา	ตู
จุ	อื	ดี	กู	ปี	ดู
จือ	บุ	ดี	ตอ	ติ	จา
ปี	จิ	อือ	ปะ	กิ	กือ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 15)

ในการฝึกอ่านออกเสียงคำหลายพยางค์ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

อาจะตี ตีกากี กาดูตี กะปีตี กูจะป

ตาดี	ดูดี	จะดี	อาตาดี	ดีตะ
อาดูดี	อากะตา	จีบี่	ตาดี	อาดู
อาจิดา	ตาดีอา	ปุกะกา	ปะตาปา	ปิติดี
บิดาดีตา	บิดากะอาดู	อาปะกะบิดา	บิดาดีอีกา	อาดีบานู
จะดูตา	อาจะดีอีกา	อีกาตาดี	กูดีกะตา	ตาจะดูอีกา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 16)

ในการฝึกอ่านออกเสียงคำ ผู้เขียนจะให้คำที่ผสมกับสระแต่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ และคำที่นำมาฝึกอ่านนั้น ประกอบด้วยแค่อักษรกลางและสระเดี่ยว 4 คู่ที่ได้เรียน คำที่นำมาฝึกไม่จำเป็นต้องมีความหมาย เพราะว่าผู้เขียนตั้งใจจะให้ผู้เรียนได้ฝึกการอ่านซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงอักษรกลางบางตัวที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวจีน เช่นอักษรกลาง ด และ ต อักษรกลาง บ และ ป เนื่องจากว่า อักษรกลาง 2 คู่นี้มีการออกเสียงที่ใกล้เคียงกันมาก อักษรกลาง ต ป เป็นหน่วยเสียงไม่ก้อง และอักษรกลาง บ ด เป็นหน่วยเสียงก้อง ซึ่งในภาษาจีนกลาง ไม่มีหน่วยเสียง /d/ และ /b/ จึงทำให้ผู้เรียนชาวจีนมักจะสับสน อักษรกลาง ด กับ ต และอักษรกลาง บ กับ ป จึงออกเสียงอักษรกลาง 2 คู่นี้ไม่ถูกต้อง ผู้เขียนจึงสร้างแบบฝึกให้ผู้เรียนฝึกอ่านเปรียบเทียบ ดังนี้

ตะ	ดา	ติ	ดี	ตี	ดีอ	ตุ	ดู
ตะ	ตา	ติ	ตี	ตี	ดีอ	ตุ	ดู
ปะ	ปา	ปิ	ปี่	ปี้	ป้อ	บุ	บู
ปะ	ปา	ปิ	ปี่	ปี้	ป้อ	บุ	บู

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 15)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนจะมีวิธีการสอนอักษรกลางคล้ายคลึงกับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 แต่ต่างกันที่ผู้เขียนได้สอนสระเดี่ยวไว้ก่อนอักษรกลาง อาจเป็นเพราะว่าผู้เขียนเห็นว่าเสียงสระเดี่ยวเป็นเสียงที่ออกเสียงได้ง่ายและสะดวกกว่า เวลาออกเสียงสระ ลมที่พุ่งออกมาจากหลอดลมจะผ่านปากเกิดเป็นเสียงได้ โดยไม่ถูกลิ้นกักรหรือขัดขวางไว้ ซึ่งทำให้การออกเสียงสระเดี่ยวเป็นเสียงที่ออกเสียงง่ายกว่า

ในการสอนเนื้อหาเรื่องพยัญชนะ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนอักษรกลาง ก่อนอักษรสูงและอักษรต่ำ เพราะว่า อักษรกลางมีพื้นเสียงเป็นเสียงสามัญ เมื่อนำไปประสมกับสระ เสียงยาวและผันวรรณยุกต์ด้วยไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา สามารถผันได้ครบ 5 เสียง ซึ่งมีส่วนช่วยในการสอนเรื่องการผันตัวอักษรและเนื้อหาต่อไป นอกจากนี้ อักษรกลาง 9 ตัวนี้เป็นการออกเสียงที่ค่อนข้างง่ายสำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งส่วนมากเป็นหน่วยเสียงที่ได้ปรากฏ หรือมีเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลาง

1.1.1.2 อักษรสูง

ในเนื้อหาเรื่องอักษรสูง ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนในบทที่ 4 หลังจากได้เรียนรู้เรื่องอักษรกลาง สระเดี่ยว สระเกิน และเสียงวรรณยุกต์ อักษรสูงที่ใช้ยู่มีทั้งหมด 10 ตัว ได้แก่ ข (ข) ฉ ฐ ฎ ฬ ศ ษ ส ห ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของอักษรสูงด้วยภาษาจีนกลาง เช่น ในการสอนอักษรสูง ข ได้เสนอไว้ ดังนี้

舌部抬起，顶住软腭，形成完全阻塞，气流从舌后部与软腭间冲出形成此音。其发音相当于汉语拼音 k 与 o 相拼的音，但发 kó 的声调。

发音示范：ข ข ข ข

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 35)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ข ลิ้นโค้งขึ้น จรดเพดานอ่อน ทำให้ลมถูกกักไว้ เปล่งเสียงโดยปล่อยลมพุ่งออกจากโคนลิ้นกับเพดานอ่อน การออกเสียงเท่ากับ /k/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง

จากตัวอย่างที่ยกมา ผู้เขียนได้นำความรู้ด้านสัทศาสตร์ในการอธิบายการออกเสียงของอักษรสูง และยังได้นำเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางช่วยอธิบายการออกเสียงด้วย เช่น อักษร ข มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /k/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ฉ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /c/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ฐ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /t/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ฎ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /p/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ฬ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /f/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ศ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /s/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง อักษร ห มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /h/

ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง

นอกจากได้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรสูง ผู้เขียนยังได้สอนวิธีการเขียนอักษรสูง ซึ่งเหมือนกับการสอนลำดับการเขียนอักษรสำหรับเด็กไทย ดังนี้

二、高辅音写法

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 37)

ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 1 ได้มีวิธีการสอนเนื้อหาเรื่องการเขียนอักษรสูงคล้ายคลึงกัน หลังจากได้เรียนรู้วิธีการอ่านออกเสียงและวิธีการเขียนรูปอักษรสูง ผู้เขียนได้นำอักษรสูงผสมกับสระเดี่ยวและสระเกินที่ได้เรียนในบทที่ 1 กับ 2 ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นการฝึกออกเสียงพื้นฐาน เช่น ในการฝึกออกเสียงอักษรสูงกับสระเดี่ยว 6 คู่ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

การผสมอักษรสูงกับสระเดี่ยว 6 คู่

สระ พยัญชนะ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู	เอะ	เอ	แอะ	แอ
ข	ขะ	ขา	ชิ	ชี	ชึ	ชื	ชู	ชู	เขะ	เข	แขะ	แข
ฉ	ฉะ	ฉา	จิ	จี	จึ	จื	จุ	จู	เจะ	เจ	แฉะ	แฉ
ฐ	ฐะ	ฐา	ติ	ที	ติ	ทึ	ทู	ตู	เถะ	เถ	แทะ	แถ
ผ	ผะ	ผา	พิ	พี	ปึ	ปื	ปู	ปู	เผะ	เผ	แผะ	แผ
ฝ	ฝะ	ฝา	ฟี	ฟี	ฟึ	ฟื	ฟู	ฟู	เฝะ	เฝ	แฝะ	แฝ
ส	สะ	สา	สิ	สี	สึ	สื	สุ	ซู	เสะ	เส	แสะ	แส
ห	หะ	หา	หิ	ฮี	หึ	หื	हु	हु	เหะ	เห	แหะ	แห

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 37)

ในการสอนการฝึกออกเสียงอักษรสูงผสมกับสระเดี่ยวและสระเกิน ผู้เขียนได้นำ

อักษรสูงและสระทุกตัวมาผสมกันให้ผู้เรียนฝึกอ่าน คำบางคำที่นำมาให้อ่านไม่มีความหมาย ทั้งนี้ ผู้เขียนเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงคำและจำได้ และก่อนที่จะนำอักษรสูงผสมกับสระ ผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์การผสมอักษรสูงเป็นภาษาจีนกลางให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน เช่น ผู้เขียนได้อธิบายไว้ว่า เมื่ออักษรสูงผสมกับสระเสียงสั้น จะออกเสียงเอก เมื่ออักษรสูงผสมกับสระเสียงยาว จะออกเสียงจัตวา

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรสูงผสมกับสระเดี่ยวและสระเกิน ผู้เขียนได้สอนการผันอักษรสูง โดยประสมอักษรสูง สระ วรรณยุกต์เข้าด้วยกัน ในลำดับแรก ผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์การผันอักษรสูงเป็นภาษาจีนกลางก่อน ได้แก่ การผันอักษรสูงกับสระเสียงยาวผันได้ 3 เสียง คือ เสียงจัตวา เสียงเอก และเสียงโท เช่น ขา ข่า ข๋า การผันอักษรสูงกับสระเสียงสั้น ผันได้ 2 เสียง คือ เสียงเอก และเสียงโท เช่น ขะ ขัะ ซึ่งได้แบ่งการผันอักษรสูงเป็น 2 ลำดับ ลำดับที่ 1 เป็นการผันอักษรสูงกับสระเสียงสั้น ผู้เขียนไม่ได้นำอักษรสูงและสระทุกตัวมาผสมกัน โดยนำอักษรสูง ข กับสระ อะ อี้ ผสมกัน เพื่อเป็นตัวอย่างการผันเสียง ลำดับที่ 2 เป็นการผันอักษรสูงกับสระเสียงยาว และสระเกิน ดังนี้

การผันอักษรสูงกับสระเสียงยาวและสระเกิน

เสียง พยางค์	◌	◌
ขา	ข่า	ข๋า
ชี	ชี	ชี
ชีอ	ชีอ	ชี้อ
ชู	ชู	ชู
เช	เช	เช
แช	แช	แช
ขอ	ข่อ	ข้อ
โช	โช	โช
เชอ	เช่อ	เช้อ
ข่า	ข๋า	ข๋า
ไ	ไ	ไ
เขา	เขา	เขา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 38-39)

ในการผันอักษรสูง ผู้เขียนไม่ได้นำอักษรสูงและสระทุกตัวมาผสมกัน เนื่องจากว่า ผู้เขียนได้นำอักษรสูงผสมกับสระเดี่ยวและสระเกินทุกตัวในข้างต้นแล้ว ซึ่งผู้เรียนมีความรู้ในการออก

เสียงพื้นฐานอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องซ้ำอีกรอบ แคนำตัวอย่างมาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจก็พอ

ในทำยบทผู้เขียนได้นำคำศัพท์พยางค์เดียวและคำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยอักษรสูง สระเดี่ยว สระเกิน และวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงและจดจำ และมีรูปประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกการพูด เช่น “เขาเข้าไป” “เขาให้ไข่ไก่แก่ตา” เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังให้แบบฝึกหัดให้ผู้เรียนฝึกการอ่านออกเสียง ฝึกทักษะการฟัง และการเขียน เช่น ให้ฝึกอ่านคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ เขียนคำตามที่ได้ยิน ฝึกเขียนคำศัพท์ เป็นต้น เช่น ผู้เขียนให้ฝึกอ่านออกเสียงคำ 2 พยางค์ ดังนี้

ถือกา	ดูชา	ฝากา	สี่ดี	อาสา	ผ้าสี	ฉำฉา	ใบหู
แก้ไข	ใฝ่ใจ	เผ่าดู	ขอไป	ใสใจ	ไปถ้ำ	หุเบา	สีสา
ขาไป	ต่อสู	ใส่ไห	เจาะหู	สี่เสา	ใสฉำ	ห้าข้อ	ชีต่อ
ดูผ้า	สู้ได้	จะสู้	กาดำ	เข้าสู	สุโข	เสาะหา	ปูให้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 41)

จากตัวอย่างที่ยกมา สังเกตได้ว่า ผู้เขียนจะพยายามให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่ประกอบด้วยอักษรสูง คำ 2 พยางค์ที่ให้อ่านนั้น ส่วนมากเป็นคำที่มีความหมายอยู่จริง และเป็นคำศัพท์ง่าย ๆ ซึ่งช่วยในการฝึกให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับคำศัพท์ต่าง ๆ ในภาษาไทย และผู้เขียนเริ่มให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำศัพท์ที่มีวรรณยุกต์ ซึ่งเป็นการอ่านออกเสียงที่ยากขึ้น

วิธีการสอนเนื้อหาอักษรสูงในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะแตกต่างไปกับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เป็นอย่างมาก คือ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรสูงหลังจากได้สอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกด แต่ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนไว้ก่อนเนื้อหาเรื่องตัวสะกด ซึ่งแนวการสอน 2 แบบนี้ จะมีผลกระทบต่อการสอนเนื้อหาเรื่องการผันตัวอักษรในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดแตกต่างกัน คือ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะสอนการผันพยัญชนะในมาตราตัวสะกดหลังจากได้สอนอักษร 3 หมู่จนครบ แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะสอนการผันพยัญชนะในมาตราตัวสะกดตั้งแต่ได้เรียนอักษรกลาง

นอกจากนี้ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้แยกอักษรสูงกับอักษรต่ำสอนต่างหาก ผู้เขียนได้นำอักษรสูงสอนพร้อมกันกับอักษรคู่ ซึ่งอักษรคู่ หมายถึง อักษรต่ำที่มีเสียงคู่กับอักษรสูง ผู้เขียนได้สอนอักษร ข ค ฃ ในบทที่ 5 อักษร ฅ ฌ ฌ , ฌ พ ภา ในบทที่ 6 อักษร ฝ ฟ , ฝ ฐ ฑ ฒ

ท ฒ ในบทที่ 7 อักษร ส ศ ช ซ , ห ฮ ในบทที่ 8 ผู้เขียนได้จัดรูปแบบการสอนเช่นนี้ เพราะว่า ผู้เขียนได้จัดเนื้อหาการสอนตามหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย ซึ่งอักษรที่เป็นหน่วยเสียงเดียวกัน ผู้เขียนจะจัดสอนด้วยกัน เช่น ในการสอนอักษร ข ค ฃ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

๑. 辅音

ข ค ฃ 舌根软腭塞音；清音，送气。它们的发音部位与 ก 相同，只是在发音的同时有较强的气流送出。试比较：

ก	ก	ก	ก
ข	ข	ข	ข
ค	ค	ค	ค
ฃ	ฃ	ฃ	ฃ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 39)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ข ค ฃ เป็นเสียงเกิดที่โคนลิ้น และเพดานอ่อน ระเบิด ไม่กั้ม มีลม ฐานกรณ์ในการออกเสียงจะเหมือนกับอักษร ก แต่เมื่อออกเสียงจะมีลมพุ่งออกมาค่อนข้างแรง

การจัดอักษรสูงกับอักษรคู่ไว้ในเนื้อหากลุ่มเดียวกัน มีส่วนดี คือ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อักษรต่ำไปพร้อม ๆ กับอักษรสูง แต่ก็มีข้อบกพร่อง คือ อาจทำให้ผู้เรียนสับสนในเรื่องอักษรสูงกับอักษรต่ำได้

ศึกษาจากวิธีการสอนเนื้อหาเรื่องพยัญชนะในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด สามารถสรุปได้ว่า การเสนอเนื้อหาเรื่องพยัญชนะในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะเน้นในการสอนตามอักษร 3 หมู่ แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้แบ่งพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ก็จริง แต่เมื่อในการเสนอเนื้อหาจะแบ่งกลุ่มเนื้อหาตามเสียงมากกว่า ได้แก่ สอนตาม 21 หน่วยเสียงในพยัญชนะไทย ถือว่าได้สอนโดยใช้วิธีการสอนตามอักษร 3 หมู่ และสอนตามหน่วยเสียงปะปนกัน

1.1.1.3 อักษรต่ำ

ในการสอนเนื้อหาเรื่องอักษรต่ำ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้แบ่งเนื้อหาเป็น 2 ขั้นตอน ผู้เขียนได้สอนอักษรคู่หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องอักษรสูงในบทที่ 5 ก่อน และสอนอักษรเดี่ยวในบทที่ 6

ในบทที่ 5 ผู้เขียนได้สอนอักษรคู่ 13 ตัว ได้แก่ ค (ค) ฃ ช ซ ฅ ฑ ฒ ท ฒ พ ฟ ภ ฮ ที่ผู้เขียนได้สอนอักษรต่ำ 13 ตัวนี้ก่อน เป็นเพราะว่า อักษรต่ำ 13 ตัวนี้ เป็นอักษรคู่ ซึ่งอักษรคู่ หมายถึง

เดี่ยว และสระเกิน เพื่อฝึกการอ่านออกเสียงพื้นฐาน เช่น ในการฝึกออกเสียงอักษรคู่ผสมกับสระเดี่ยว 5 คู่ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

การผสมอักษรคู่กับสระเดี่ยว

สระ พยัญชนะ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู	เอะ	เ
ค	คะ	คา	คิ	คึ	คื	คื่อ	คุ	คู	เคะ	เค
ช	ชะ	ชา	ชิ	ชึ	ชื	ชื่อ	ชู	คู	เชะ	เช
ซ	ซะ	ซา	ซิ	ซึ	ซื	ซื่อ	ซู	ซุ	เซะ	เซ
ท	ทะ	ทา	ติ	ทึ	ทื	ทื่อ	ทู	ตุ	เทะ	เท
พ	พะ	ปา	ปิ	พึ	พื	พื่อ	ปู	ปุ	เพะ	เพ
ฟ	ฟะ	ฟา	ฟิ	ฟึ	ฟื	ฟื่อ	ฟู	ฟุ	เฟะ	เฟ
ฮ	ฮะ	ฮา	ฮิ	ฮึ	ฮื	ฮื่อ	ฮู	ฮุ	เฮะ	เฮ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 47)

เมื่อได้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรคู่ผสมกับสระเดี่ยว และสระเกิน ผู้เขียนได้นำอักษรคู่สระ และวรรณยุกต์ประสมด้วยกัน ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงในขั้นตอนต่อไป ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์การผันอักษรต่ำเป็นภาษาจีนกลางก่อนไว้ว่า อักษรต่ำผสมกับสระสั้นสามารถผันได้ 2 เสียง คือ เสียงตรีและเสียงโท เช่น คะ ค่ะ และอักษรต่ำผสมกับสระเสียงยาวสามารถผันเสียงได้ 3 เสียง คือ เสียงสามัญ เสียงโท และเสียงตรี ดังนี้

การผันอักษรคู่กับสระเสียงยาวและสระเกิน

เสียง พยางค์	◌	◌
คา	ค้ำ	ค๊า
คิ	คึ	คื
คื่อ	คื่อ	คื่อ
คู	คู้	คู้
เค	เค้	เค้
แค	แค้	แค้
โค	โค้	โค้
คอ	ค่อ	ค่อ

เคอ	เค่อ	เคื้อ
ค้ำ	คั่ว	คั่ว
ไค	ไค่	ไค้
เคา	เค่า	เค้า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 48)

ผู้เขียนยังได้นำคำศัพท์ที่ประกอบด้วยอักษรคู่ และประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และยังมีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น มีคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง ให้ผู้เรียนเขียนคำศัพท์ตามที่ได้ยิน และให้ฝึกเขียนอักษร เป็นต้น เช่น มีคำพยางค์เดียวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

สา	สี่	เปอะ	แคะ	โซ	โธ	แค	ฆ่า
เณอ	ฟ้า	ชู	เพื่อ	ทะ	เช่า	ฮา	เกอ
เพื่อ	ชู	ผ้า	เท	เซาะ	ช่อ	เฒ่า	ท่า
แพะ	แท้	แช	เทาะ	เข	จำ	ปี่	คู่

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 50-51)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์เพื่อเทียบเสียงอักษรสูงกับอักษรคู่ เนื่องจากว่าอักษรสูงออกเสียงคล้ายคลึงกับอักษรคู่ แต่มีพื้นเสียงต่างกัน และเมื่อผสมกับสระและวรรณยุกต์ ออกเสียงก็จะต่างกัน ดังนั้น ผู้เรียนอาจจะสับสนกับอักษรสูงและอักษรคู่ เช่น ผู้เขียนได้เสนอแบบฝึกออกเสียงอักษรสูงและอักษรคู่ ดังนี้

ฐา---ทา	ขอ---คอ	คือ---ชื้อ
เขอ---เคอ	ข้า---คำ	แอะ---แอะ
แผะ---แพะ	ไห---ไฮ	จึ---จี
โผ---โพ	เสา---เซา	เขาะ---เคาะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 50)

ในบทที่ 6 ผู้เขียนได้สอนอักษรต่ำที่เหลือ มีทั้งหมด 10 ตัว ได้แก่ ง ญ ณ น ม ย ร ล ว

ฟ ซึ่งเป็นอักษรเดี่ยวทั้งหมด อักษรเดี่ยว หมายถึง อักษรต่ำที่ไม่มีเสียงคู่กับอักษรสูง ในขั้นต้นแรก ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการออกเสียงของอักษรเดี่ยวเป็นภาษาจีนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในการสอนอักษรเดี่ยว ง ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 55)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ง ล้วนส่วนหลังโค้งขึ้น จรดเพดานอ่อน ลมออกมาทางจมูก เส้นเสียงสั่น ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงนี้

ในการสอนอักษรเดี่ยว ผู้เขียนนำความรู้ทางสัทศาสตร์ช่วยในการอธิบายการออกเสียง และยังได้นำเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางมาช่วยอธิบาย เช่น อักษร ย มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /y/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร น มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /n/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ม มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /m/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ล มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ // ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ว มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /w/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้มีวิธีการสอนเนื้อหาอักษรเดี่ยวคล้ายคลึงกัน ผู้เขียนได้สอนอักษรเดี่ยวในบทที่ 9 ทั้งหมด 10 ตัว เช่น ในการสอนอักษรเดี่ยว ง ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

2. 辅音

1) ง 这个辅音在第三课中已经学过，是低辅音。它除了作

尾音外也可以出现在音节的开头。

ง ง ง ง
งอ ง่อ ง้อ

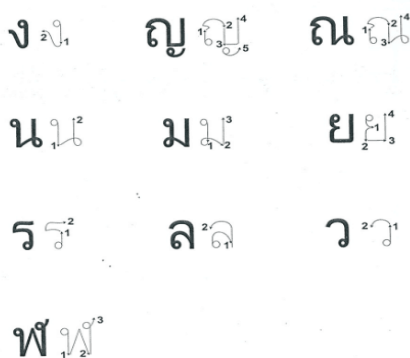
(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 76)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ง เป็นอักษรที่เคยเรียนในบทที่ 3 เป็นอักษร

ต่ำ นอกจากสามารถเป็นตัวสะกดแล้ว ยังเป็นพยัญชนะต้น เกิดหน้าของพยางค์

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงอักษรเดี่ยว ผู้เขียนยังได้สอนวิธีการเขียนอักษรเดี่ยว โดยให้ตัวอย่างลำดับการลากเส้นของอักษรให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม ดังนี้

二、低辅音(二)的写法

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 56)

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงและเขียนอักษรเดี่ยว ผู้เขียนได้นำอักษรเดี่ยวผสมกับสระเดี่ยวและสระเกิน เป็นการฝึกออกเสียงพื้นฐาน เช่น ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาเรื่องอักษรเดี่ยวผสมกับสระเดี่ยว 5 คู่ไว้ ดังนี้

การผสมอักษรเดี่ยวกับสระเดี่ยว 5 คู่

สระ พยัญชนะ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู	เอะ	เอ
ง	งะ	งา	งิ	งี	งึ	งื	งู	งู	งะ	เง
น	นะ	นา	นิ	นี	นึ	นื	นู	นู	เนะ	เน
ม	มะ	มา	มิ	มี	มึ	มื	มู	มู	เมะ	เม
ย	ยะ	ยา	ยิ	यी	ยึ	ยื	ยู	ยู	เยะ	เย
ร	ระ	รา	ริ	รี	รึ	รื	รู	รู	เระ	เร
ล	ละ	ลา	ลิ	ลี	ลึ	ลื	ลู	ลู	เละ	เล
ว	วะ	วา	วิ	วี	วึ	วื	วู	วู	เวะ	เว

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 57)

ในการฝึกอ่านออกเสียงอักษรเดี่ยวผสมกับสระ ผู้เขียนได้นำอักษรทุกตัวมาผสมด้วยกัน เพื่อจะทำให้ผู้เรียนรู้ว่าคำใดควรอ่านอย่างไร และเกิดความแม่นยำในการออกเสียงพื้นฐาน

นอกจากนั้น ผู้เขียนยังได้สอนการผันเสียงอักษรเดี่ยว ๖ กับสระเสียงยาวและสระเกิน ดังนี้

การผันอักษรเดี่ยวกับสระเสียงยาวและสระเกิน

เสียง พยางค์	◌	◌
งา	ง่า	ง้า
งู	งู	งู
งือ	งือ	งือ
งู	งู	งู
เง	เง	เง
แง	แง	แง
งิ	งิ	งิ
งอ	งอ	งอ
เงอ	เงอ	เงอ
ง่า	ง่า	ง่า
งิ	งิ	งิ
เงา	เงา	เงา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 58)

ผู้เขียนยังได้นำคำและประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และยังมีแบบฝึกทักษะการอ่าน การฟัง และการเขียน เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ ฝึกอ่านประโยคง่าย ๆ ให้เขียนคำศัพท์และประโยคตามที่ได้ยิน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำคำ 2 พยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

โมแม	งาดำ	คะโน	แม่น้ำ	นำไป	ใบไม้
ว่าที่	สีเทา	เจาะรู	เล่าปี	เข้าไป	คาถา
วิชา	โลกา	กะลา	ปะทะ	เงาะป่า	งูเห่า
ผีเสื้อ	งอแง	ศาลา	ยะลา	น้ำดี	ราชา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 61)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำคำ 2 พยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

งอกงาม	งวยง	ง่วงอด	โง่งง	งัวเงีย
จัดแนะ	นมเนย	นอบน้อม	แน่นนอน	น่านน้ำ
ม้ามีด	ไม้มีด	มัวเมา	มองเมียง	มะม่วง
ยัดเยียด	แยกย้าย	เยาะเย้ย	ยัมแย้ม	เย็นเยือก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 82)

สังเกตว่า การฝึกอ่านออกเสียงคำ 2 พยางค์ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีการฝึกออกเสียงซ้ำพยัญชนะต้น ซึ่งมีประโยชน์ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงซ้ำ ออกเสียงแม่นยำ ชัดเจน และคล่องแคล่วมากขึ้น นอกจากนี้ แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดยังได้นำประโยคง่าย ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำประโยคมาให้ผู้เรียนอ่าน ดังนี้

น้ำเน่าไป	เอาใจดีละ
เขาไปซื้อมะระ	พี่ไปหาไม้ไผ่
เขาแนะนำว่าปู่ไปกะอา	เขาให้เราชำระที่นี่
อาไปซื้อไร่นา	แต่น้ากะว่าจะไม่เอา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 82)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีประโยคให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

เราเป็นนักศึกษา	เราเรียนภาษาไทย
เราเข้าเรียนเวลาแปดนาฬิกา	เราเลิกเรียนเวลาสิบสองนาฬิกา
พ่อผมทำงานในโรงเรียน	ลุงผมเป็นชาวนา
น้องผมอายุยังน้อย	แม่ผมรักน้องมาก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 82)

สังเกตได้ว่าคำศัพท์ที่ผู้เขียนนำมาให้อ่าน ส่วนมากมีความหมาย นอกจากทำให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียง ยังได้เรียนรู้และจำคำศัพท์ใหม่ ๆ และประโยคที่นำมาให้อ่าน ส่วนมากจะเป็นประโยคง่าย ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวันได้

จากการเสนอเนื้อหาเรื่องพยัญชนะในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด มีการจัดรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหาคล้ายคลึงกัน ซึ่งทั้ง 2 เล่มได้สอนพยัญชนะเริ่มต้นจากอักษรกลาง ไปจนถึงอักษรสูง อักษรต่ำ และในเมื่อเรียนรู้พยัญชนะ ผู้เขียนจะสอนสระ การผสมอักษรไปพร้อมกัน ได้ฝึกออกเสียงและเขียนอักษรด้วยกัน

สำหรับการฝึกออกเสียง แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้ใช้ความรู้ด้านสัทศาสตร์มาอธิบายวิธีการออกเสียง โดยอธิบายด้วยภาษาจีนกลาง เพราะหลักสัทศาสตร์สามารถอธิบายการออกเสียงของทุกภาษาได้อย่างแม่นยำ และผู้เขียนยังได้นำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ และประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านในทุก ๆ บท ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงอย่างแม่นยำชำนาญมากขึ้น ในด้านการฝึกเขียน ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างตัวอักษรที่มีเส้นประ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม ซึ่งเหมือนกับวิธีการสอนเขียนตัวอักษรสำหรับเด็กไทย เพราะว่า ผู้เริ่มเรียนชาวจีนไม่เคยเรียนภาษาไทยมาก่อน การเขียนอักษรไทยยังเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนชาวจีน

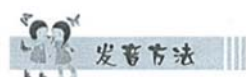
หนังสือเรียนภาษาไทยก็ยังมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากชุดภาษาไทยพื้นฐาน คือ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะสอนพยัญชนะตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ และได้นำพยัญชนะผสมกับสระทุกตัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน มีแบบฝึกหัดให้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน เนื่องจากว่าเป็นแบบเรียนที่สร้างขึ้นใหม่ จึงมีการจัดรูปแบบที่แตกต่างออกไป ทำให้ผู้เรียนอ่านได้ง่าย หนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 1 ได้สอนพยัญชนะตามอักษร 3 หมู่ และได้จัดการสอนเนื้อหาตาม 21 หน่วยเสียงในพยัญชนะไทย ได้มีแบบฝึกให้ผู้เรียนฝึกการอ่าน การเขียน เช่น ได้นำเสียงที่เป็นปัญหาและสับสนง่ายให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ในการสอนเนื้อหาเรื่องวิธีการออกเสียงตัวอักษร ผู้เขียนแม่นยำในด้านสัทศาสตร์เป็นอย่างมาก แต่แบบเรียนเล่มนี้ไม่มีแบบฝึกหัดด้านการฟัง อาจเพราะว่าผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการฟังในห้องเรียนได้

1.1.2 สระ

ในการสอนเนื้อหาเรื่องสระ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้จัดเนื้อหาตั้งแต่สระเดี่ยว สระประสมตามลำดับ โดยสอนควบคู่ไปกับพยัญชนะ ผู้เขียนได้สอนทั้งการออกเสียงและการเขียนรูปของสระ โดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลาง ผู้เขียนจะนำความรู้ด้านสัทศาสตร์ช่วยอธิบายการออกเสียงของสระ และได้ฝึกการเขียนสระเหมือนวิธีการสอนฝึกเขียนอักษรสำหรับเด็กไทย หลังจากได้ฝึกออกเสียงและฝึกเขียนสระ ผู้เขียนได้นำสระผสมกับพยัญชนะที่เคยเรียน นอกจากนี้ยังนำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ และประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง

1.1.2.1 สระเดี่ยวและสระเกิน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยวและสระเกินในบทที่ 1 กับ บทที่ 2 ในบทที่ 1 ผู้เขียนได้เสนอสระเดี่ยว 4 คู่หลังจากได้เรียนรู้เรื่องอักษรกลาง ได้แก่ อะ อา อิ อี อึ อู ในลำดับแรก ผู้เขียนได้สอนการออกเสียงของสระเดี่ยวโดยอธิบายด้วยภาษาจีนกลาง เช่น ในการสอนสระ อะ ผู้เขียนได้เสนอ ดังนี้

发音时舌身平放，略后缩，舌后部稍抬起，舌尖不抵下齿，口张大，口腔肌肉紧张，不圆唇，发音短促。与汉语拼音 a 的发音相似。

发音示范： -อะ -อา -อิ -อี

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 12)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระ อะ เมื่อออกเสียง วางลิ้นราบกับปาก หลังลิ้นยกขึ้นเล็กน้อย ปลายลิ้นไม่ติดฟันล่าง อ้าปากกว้าง ริมฝีปากไม่ห่อ ออกเสียงสั้น การออกเสียงเหมือน /a/ ในภาษาจีนกลาง

ในการสอนสระเดี่ยว 4 คู่นี้ ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงด้วยความรู้ทางสัทศาสตร์ และยังสามารถนำการออกเสียงในภาษาจีนกลางมาช่วยในการอธิบาย เช่น สระ อะ อา มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /a/ ในภาษาจีนกลาง สระ อิ อี มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /i/ ในภาษาจีนกลาง สระ อู อึ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /u/ ในภาษาจีนกลาง

หลังจากได้สอนวิธีการออกเสียงสระเดี่ยว 4 คู่ ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนสระเดี่ยว 4 คู่ ซึ่งได้นำตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประของสระเดี่ยว 4 คู่ ให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม เหมือนการสอนเขียนอักษรสำหรับเด็กไทย ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 14)

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงและเขียนสระเดี่ยว 4 คู่ ผู้เขียนได้นำสระเดี่ยว 4 คู่ผสมกับอักษรกลางที่เคยเรียน ซึ่งเป็นการฝึกออกเสียงพื้นฐาน ดังนี้

การผสมสระเดี่ยว 4 คู่กับอักษรกลาง

สระ พยัญชนะ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู
ก	กะ	กา	กิ	กี	กึ	กื	กู	กู
จ	จะ	จา	จิ	จี	จึ	จื	จุ	จู
ด	ดะ	ดา	ดิ	ดี	ดึ	ดื	ดู	ดู
ต	ตะ	ตา	ติ	ตี	ตึ	ตื	ตุ	ตู
บ	บะ	บา	บิ	บี	บึ	บื	บุ	บู
ป	ปะ	ปา	ปิ	ปี	ปึ	ปื	ปู	ปู
อ	อะ	อา	อิ	อี	อึ	อื	อุ	อู

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 14)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และมีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน เช่น ผู้เขียนได้นำคำ 2 พยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

กะปี่	อาดา	ตะปู้	อาญ	ปะปา	ดูตา	ตาดี
ตีกา	จีปี	จะปา	อาดี้	ดูปี	ปาปู	บิดา
อึอู	จะดี	ปาดี	ปาปะ	ตาปู	จาตุ	บุบิ
กะอา	กาอา	กุกะ	ฏีกา	บาปี	อุอะ	ตะปู้
ดูดี	กูดี	จิจา	กะดื้อ	กฏา	ปาจุ	ฏูจา
ตะกู	ตุตะ	จจื้อ	ปะบื้อ	กุกื้อ	ปู้ดี	กากี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 15-16)

ในบทที่ 2 ผู้เขียนได้สอนสระเดี่ยวที่เหลือ 5 คู่ และสระเกิน ได้แก่ สระเดี่ยว เอะ เอ และ แอ โอะ โอ เอะ ออ เออะ เออ สระเกิน อำ ไอ โอ เอา ฤ ฦ ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการออกเสียงของสระด้วยภาษาจีนกลาง เช่น ในการสอนสระเดี่ยว เอะ ผู้เขียนได้อธิบายไว้ว่า

舌尖抵下齿背，舌面稍抬起。唇扁平，口腔肌肉紧张，发音短促。在汉语中没有相应的读音。

发音示范：เ-อะ เ-อะ เ-อะ เ-อะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 19)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระ เอะ ปลายลิ้นจดหลังพินยาง ลิ้นยกขึ้นเล็กน้อย ริมฝีปากรี ออกเสียงสั้น ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่ใกล้เคียงกัน

ในการฝึกอ่านออกเสียงสระเดี่ยว 5 คู่ และสระเกิน ผู้เขียนนอกจากได้อธิบายการออกเสียงด้วยความรู้ด้านสัทศาสตร์ ยังได้นำเสียงในภาษาจีนกลางที่มีเสียงใกล้เคียงกันมาช่วยอธิบาย เช่น สระ โอะ เอาะ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง สระ อำ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /a/ ผสมกับ /m/ ในภาษาจีนกลาง สระ ไอ มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /ai/ ในภาษาจีนกลาง สระ เอา มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /ao/ ในภาษาจีนกลาง

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงสระเดี่ยวและสระเกิน ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนสระเดี่ยว 5 คู่ และสระเกิน ซึ่งได้ยกตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประของตัวอักษรให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม ซึ่งมีวิธีการสอนเหมือนการสอนเขียนอักษรสำหรับเด็กไทย ดังนี้

三、单元音（二）和特殊元音的写法

เ-อะ	เ-อะ	เ-เ	
แ-อะ	แ-อะ	แ-เ	
โ-อะ	โ-อะ	โ-เ	
เอ-อะ	เอ-อะ	-อ	
เอ-อะ	เอ-อะ	เอ-อ	
เ-า	เ-า	เ-เ	เ-เ
อ	อ	อ	อ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 22)

หลังจากได้ฝึกออกเสียงและเขียนสระเดี่ยว 5 คู่ และสระเกิน ผู้เขียนได้นำสระเดี่ยว 5

คู่ และสระเกินผสมกับอักษรกลางที่เคยเรียน เพื่อฝึกออกเสียงพื้นฐานในภาษาไทย เช่น ในการสอนสระเดี่ยว 5 คู่ผสมกับอักษรกลาง ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

การผสมสระเดี่ยว 5 คู่กับอักษรกลาง

สระ พยัญชนะ	เ-ะ	เ-	แ-ะ	แ-	โ-ะ	โ-	เ-าะ	-อ	เ-อะ	-เอ
อ	เอะ	เอ	แอะ	แ	โอะ	โ	เาะ	ออ	เออะ	เออ
ก	เกะ	เก	แกะ	แก	โกะ	โก	เกาะ	กอ	เกอะ	เกอ
จ	เจะ	เจ	แจะ	แจ	โจะ	โจ	เจาะ	จอ	เจอะ	เจอ
ด	เดะ	เด	แดะ	แด	โดะ	โด	เดาะ	ดอ	เดอะ	เดอ
ต	เตะ	เต	แตะ	แต	โตะ	โต	เตาะ	ตอ	เตอะ	เตอ
บ	เบะ	เบ	แบะ	แบ	โบะ	โบ	เบาะ	บอ	เบอะ	เบอ
ป	เปะ	เป	แปะ	แป	โปะ	โป	เปาะ	ปอ	เปอะ	เปอ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 23)

รูปแผนดังกล่าว ผู้เขียนต้องการให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงการประสมอักษร ผู้เขียนยังได้นำคำศัพท์ที่ประกอบด้วยอักษรกลาง สระเดี่ยว และสระเกินให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ ฝึกเขียนคำศัพท์ตามที่ได้ยิน ฝึกคัดลายมือ เป็นต้น เช่น มีแบบฝึกให้อ่านออกเสียงคำพยางค์เดี่ยว ดังนี้

เาะ	เตะ	โต	เอะ	โป	แตะ	เกาะ	บุ
เจอ	ก็	ดำ	โบ	จิ	เอา	บำ	ตอ
โอะ	เดา	เบ	แป	อ่า	ได	บอ	ฎา
ฤ	ก่า	จา	ตอ	ก็	โอะ	ดีอ	เออะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 24)

ผู้เขียนยังได้นำคำ 2 พยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

เกะกะ	เอะอะ	ใจดี	ตาดำ	เอาใจ
เจออา	คูไป	เตาะแตะ	โปเก	ไปเอา

ตาโต	เดาเอา	แกะดำ	เปะปะ	เบาดี้
กำโต	โอบอ	แกไป	เอาดี	แกจำ
เตะแกะ	จำเจ	โตเอา	เจาะเจอ	อาดี
เกาะเอา	ตำไป	แตะใบ	เจาะเอา	จำปา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 24)

ผู้เขียนยังได้นำสระที่มีเสียงใกล้เคียงกันมาเปรียบเทียบให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น สระ เอ กับ แอ สระ อือ กับ เออ สระ โอ กับ ออ เป็นต้น ซึ่งเป็นเสียงที่ผู้เรียนชาวจีนจะอ่านผิดเพี้ยนบ่อย ๆ และสับสนง่าย เช่น ผู้เขียนได้ให้แบบฝึกอ่านสระ เอ กับ แอ สระ อือ กับ เออ ดังนี้

เอ	เก	เจ	เด	เต	เบ	เป	เอ
แอ	แก	แจ	แด	แต	แบ	แป	แอ
อือ	กือ	จือ	ดือ	ตือ	บือ	ปือ	อือ
เออ	เกอ	เจอ	เดอ	เตอ	เบอ	เปอ	เออ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 25)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอเนื้อหาเรื่องสระอย่างชัดเจนตามสระเดี่ยว สระเกิน และสระประสม ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีวิธีการสอนคล้ายคลึงกับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนเนื้อหาเรื่องสระเริ่มจากสระเดี่ยว แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ก็ยังมีแนวการสอนและวิธีการเสนอที่แตกต่างกัน ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาสระเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สระเดี่ยวและสระประสม ซึ่งผู้เขียนได้เสนอสระเกิน ไอ โอ เอา ไว้ในสระประสม

ในการสอนเรื่องสระเดี่ยว ผู้เขียนได้สอนสระ อา อะ ออ เอาะ ในบทที่ 1 สระ อี อิ เอ เออะ แอ เอาะ ในบทที่ 2 สระ อุ อู โอ โอะ ในบทที่ 3 สระ เออ เออะ อือ อี ในบทที่ 4 ผู้เขียนได้สอนสระเสียงยาวก่อนสระเสียงสั้น ซึ่งตามแบบเรียนภาษาไทยทั่วไป ส่วนมากจะสอนสระเสียงสั้นไว้ข้างหน้าสระเสียงยาว อาจเพราะว่า ในภาษาจีนกลางไม่มีการแบ่งเสียงสระเป็นสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว การออกเสียงสระเสียงสั้นเป็นเสียงที่ผู้เรียนชาวจีนไม่คุ้นเคย ซึ่งการสอนสระเสียงยาวไว้ข้างหน้า จะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจง่ายขึ้น

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้สอนการออกเสียงของสระเดี่ยวโดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลาง และนำความรู้ด้านสัทศาสตร์ช่วยในการอธิบาย เช่น ในการสอนสระเดี่ยว อา ผู้เขียนได้

เสนอไว้ ดังนี้

1. 单元音

1) -ɪ 央、低、不圆唇、长元音。舌身放平，稍后缩，舌

尖离开下齿，口形略大。

-ɪ -ɪ -ɪ -ɪ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 5)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระ อา กลาง ต่ำ ริมฝีปากไม่ห่อ เสียงยาว วา
งลิ้นราบกับปาก ปลายลิ้นห่างจากฟันล่าง อ้าปากกว้าง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้สอนเนื้อหาสระเดี่ยวตามลำดับเหมือนใน
ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 แต่ผู้เขียนได้จัดกลุ่มสระเดี่ยวตามลักษณะตำแหน่งที่หน่วยเสียงสระเกิดขึ้น
ดังนี้

การเสนอเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยวในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1

สระเดี่ยวที่เสนอไว้ในบทที่ 1			
อา อะ	กลาง	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
ออ เอาะ	หลัง	กลางต่ำ	ริมฝีปากห่อ
สระเดี่ยวที่เสนอไว้ในบทที่ 2			
อี อิ	หน้า	สูง	ริมฝีปากรี
เอ เอะ	หน้า	กลางสูง	ริมฝีปากรี
แอ เอาะ	หน้า	กลางต่ำ	ริมฝีปากรี
สระเดี่ยวที่เสนอไว้ในบทที่ 3			
อุ อุ	หลัง	สูง	ริมฝีปากห่อ
โอ โอะ	หลัง	กลางสูง	ริมฝีปากห่อ
สระเดี่ยวที่เสนอไว้ในบทที่ 4			
เออ เออะ	หลังค่อนข้างไปกลาง	กลางสูง	ริมฝีปากรี
อีอ อี	หลังค่อนข้างไปกลาง	สูง	ริมฝีปากรี

จากแผนภูมิที่แสดงตำแหน่งการออกเสียงของสระ สังเกตได้ว่า สระที่สอนในแต่ละ
บท ส่วนมากมีลักษณะการออกเสียงคล้ายกัน ต่างกันตรงที่ระดับของลิ้นในเมื่อออกเสียง ซึ่งการสอน
เช่นนี้ จะมีส่วนดี คือ ทำให้ผู้เรียนได้ออกเสียงสะดวกและแม่นยำ และเมื่อได้เรียนรู้สระที่มีลักษณะการ
ออกเสียงที่ใกล้เคียงกันแล้ว ผู้เรียนสามารถจำเสียงง่ายขึ้น แต่ก่อนที่จะทำเช่นนี้ได้ ผู้เรียนต้องมีพื้น

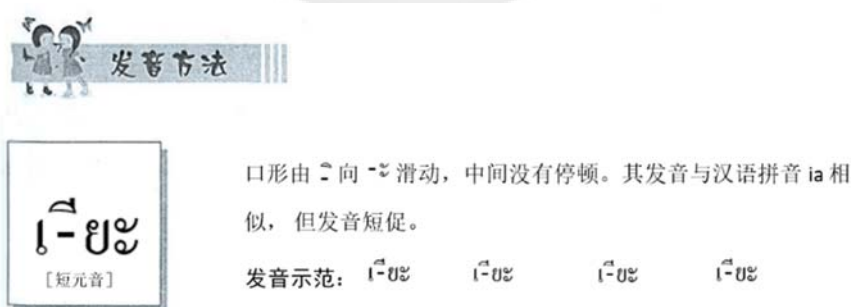
ฐานความรู้ทางสัทศาสตร์มาก่อน

การเสนอเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยวในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้เขียนได้เน้นในความรู้ด้านสัทศาสตร์เป็นอย่างมาก อาจเพราะว่า หลักเกณฑ์ทางสัทศาสตร์สามารถใช้เป็นแนวทางในการฝึกออกเสียงได้แม่นยำ ซึ่งการออกเสียงในภาษาไทยเป็นเสียงที่ไม่คุ้นเคยสำหรับผู้เรียนชาวจีน บางเสียงผู้เรียนไม่เคยได้ยินมาก่อน ถ้าฝึกออกเสียงเรียนแบบตามครูพูดอย่างเดียว ผู้เรียนอาจจะเกิดข้อผิดพลาดได้ ซึ่งความรู้ด้านสัทศาสตร์สามารถเป็นแนวทางช่วยในการแก้ไขการออกเสียงของผู้เรียนได้

1.1.2.2 สระประสม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนเนื้อหาเรื่องสระประสมในบทที่ 7 หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องอักษร 3 หมู่ สระเดี่ยว และสระเกินครบแล้ว สระประสมทั้งหมดมี 3 คู่ ได้แก่ สระประสม เอียะ เอีย เอือะ เอือ อัวะ อัว ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยวและสระเกินก่อน และแยกเนื้อหาเรื่องสระประสมออกไว้สอนหลังอักษร 3 หมู่ เพราะว่า ผู้เขียนมีแนวคิดที่จะผสมอักษร 3 หมู่กับสระเดี่ยวและสระเกินตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำครบก่อน แล้วค่อยสอนการผสมอักษร 3 หมู่กับสระประสมในครั้งเดียว การจัดเนื้อหาเช่นนี้ จะทำให้การเสนอเนื้อหาเรื่องอักษรไทยและการผสมอักษรเป็นไปตามลำดับ ไม่ซับซ้อน และได้จัดเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก เพราะการผสมอักษรเป็นเนื้อหาค่อนข้างยากสำหรับนักศึกษาจีนที่เริ่มเรียนภาษาไทย

ในขั้นตอนแรก ผู้เขียนได้สอนวิธีการออกเสียงของสระประสมโดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลาง เช่น ในการสอนสระ เอียะ ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงไว้ ดังนี้

发音方法

口形由 ㄷ 向 ㄹ 滑动，中间没有停顿。其发音与汉语拼音 ia 相似，但发音短促。

发音示范： เียะ เือะ เือะ เือะ

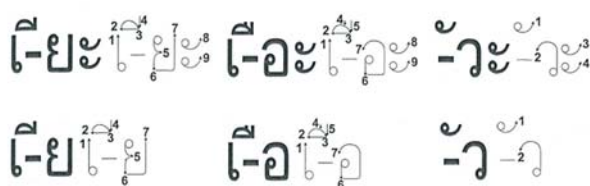
【短元音】

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 66)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระประสม เอียะ ออกเสียงจาก อี เปลี่ยนเป็น อะ ซึ่งไม่หยุดการออกเสียง การออกเสียงคล้ายคลึงกับ /ia/ ในภาษาจีนกลาง แต่ออกเสียงสั้น

ในการสอนสระประสม ผู้เขียนได้นำการออกเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางมาช่วยอธิบาย เช่น สระ เอียะ เอียะ เอีย มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /ia/ ในภาษาจีนกลาง สระ อัวะ อัว อัว มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /ua/ ในภาษาจีนกลาง

หลังจากนั้น ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนสระประสม ซึ่งได้ให้ตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประตัวอักษรให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม เหมือนการสอนวิธีการเขียนลำดับเด็กไทย ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 67)

หลังจากได้ฝึกออกเสียงและฝึกเขียนสระประสม ผู้เขียนได้นำสระประสม 3 คู่ผสมกับพยัญชนะตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นการฝึกออกเสียงพื้นฐาน เช่น ในการผสมสระประสม 3 คู่กับอักษรกลาง ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

การผสมสระประสม 3 คู่กับอักษรกลาง

สระ พยัญชนะ	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อัว
ก	เกียะ	เกีย	เกือะ	เกือ	กัวะ	กัว
จ	เจียะ	เจีย	เจือะ	เจือ	จัวะ	จัว
ด	เดียะ	เดีย	เดือะ	เดือ	ดัวะ	ดัว
ต	เตียะ	เตีย	เตือะ	เตือ	ตัวะ	ตัว
บ	เบียะ	เบีย	เบือะ	เบือ	บัวะ	บัว
ป	เปียะ	เปีย	เปือะ	เปือ	ปัวะ	ปัว
อ	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อัว

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 68)

นอกจากนี้ ยังได้นำการผันเสียงที่มีสระประสมเสียงยาว 3 ตัวผสมกับพยัญชนะตามลำดับอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น การผันเสียงอักษรกลางกับสระประสมเสียงยาว เอียะ ได้เสนอไว้ ดังนี้

การผันอักษรกลางกับสระประสมเสียงยาว เอีย

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
เกีย	เกีย	เกีย	เกีย	เกีย
เจีย	เจีย	เจีย	เจีย	เจีย
เดีย	เดีย	เดีย	เดีย	เดีย
เตีย	เตีย	เตีย	เตีย	เตีย
เบีย	เบีย	เบีย	เบีย	เบีย
เปีย	เปีย	เปีย	เปีย	เปีย
เคีย	เคีย	เคีย	เคีย	เคีย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 68)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ และประโยคสั้น ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง มีแบบฝึกหัดในการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ ฝึกเขียนคำศัพท์ตามที่ได้ยิน ฝึกคัดลายมือ เป็นต้น เช่น มีแบบฝึกให้อ่านออกเสียงคำพยางค์เดี่ยว ดังนี้

เชื้อ	เรือ	เลีย	รัว	เดีย	เนีย	เปียะ
เตีย	ผัว	ชั่ว	เกีย	เจือ	เฟือ	เฮีย
หัว	เขีย	ถั่ว	บัว	ยัวะ	เสื่อ	เพียะ
ทัว	ชั่ว	เปีย	ควั	เผื่อ	เสีย	มัว

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 77)

ผู้เขียนได้นำคำหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

ข้อแก้ตัว	เสือห้าตัว	ค่าไถ่ตัว	หาหาใส่หัว
ท่อน้ำเสีย	เพาะถั่วงา	ซื้อเสื้อผ้า	เผื่อแผ่เขา
เสือตัวโต	มัวแต่ไล่ตี	เพื่อแก้ตัว	เจ้าตัวดี
เสียน้ำใจ	เอาเสื้อปู	ตีหัวเขา	เมื่อยคูใจ
ชี้ไม้ชี้มือ	ไร่สาระ	มีเนื้อหา	ที่ล้ำค่า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 77-78)

ผู้เขียนยังได้นำประโยคสั้น ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

ที่นี่มีโต๊ะที่ตัวคะ	हांตัวคะ
แม่ไปซื้อเสื้อผ้าให้เรา	เราดีใจที่ได้เสื้อ
เขาชี้ให้เราดูเพื่อให้เราเชื่อ	เราเชื่อใจเขา
ไม่มีราคาดี	ตาถือไม้เท้าไปแต่หัวค้ำ
เธอมีพ่อ แม่ และพี่	เธอแน่ใจว่าเธอจะทำได้ดี
อาให้คำแนะนำแก่เราว่าน่าจะไปเรือ	

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 78)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนสระประสมทั้งหมด 3 คู่ มีสระเสียงสั้น และสระเสียงยาว แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนสระประสมทั้งหมด 19 ตัว หลังจากได้สอนเนื้อหาเรื่องสระเดี่ยว อักษรกลาง และตัวสะกด โดยได้สอนสระประสม เอีย เอือ อัว ใน บทที่ 5 สระประสม อาย อัย ไอ ใ ในบทที่ 6 สระประสม อุย โอย ออย เอย ในบทที่ 7 สระประสม อาว เอา อิว เอว แอว ในบทที่ 8 สระประสม เอียว เอือย อวย ในบทที่ 9 ในลำดับแรก ผู้เขียนได้สอนวิธีการ ออกเสียงสระประสมเช่นกัน เช่น ในการสอนสระประสม เอีย ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

1) เอีย 舌位和口形由 向 滑动。

เอีย	เีย	เีย	เีย
เปีย	เตีย	เบีย	เียด

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 38)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง ระดับของลิ้นและลักษณะของริมฝีปากเปลี่ยน จาก อี ไปถึง อา ในการสอนวิธีการออกเสียงของสระประสม ผู้เขียนยังได้ยกตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียน ฝึกอ่าน เช่น เปีย เตีย เบีย เียด

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 นอกจากได้สอนจำนวน สระประสมมากกว่าภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 แล้ว ยังได้จัดกลุ่มและลำดับการสอนสระประสมต่างกัน ผู้เขียนได้จัดสระประสมที่มีลักษณะที่เหมือนกันสอนในบทเดียวกัน คือ สระประสมที่สอนในบทที่ 5

เอีย เอือ อัว เป็นสระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อา สระประสมที่สอนในบทที่ 6 และบทที่ 7 อาย อัย ไอ โอ อุย โอย ออย เอย เป็นสระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อี สระประสมที่สอนในบทที่ 8 อาว เอา อิว เอว แอว เป็นสระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อุ สระประสมที่สอนในบทที่ 9 เอียว เอือย อวย เป็นสระประสมที่มีสระเดียว 3 เสียงประสมกัน เพราะว่าการจัดกลุ่มตามสระประสมที่มีเสียงลงท้ายเหมือนกันไว้สอนด้วยกัน จะทำให้การสอนไม่ซับซ้อน และง่ายขึ้น และตามปกติ ในการเรียนการสอน สระประสมในภาษาจีนกลาง ผู้สอนจะนิยมจัดเนื้อหาสระประสมที่มีหน่วยเสียงลงท้ายเหมือนกันไว้สอนด้วยกัน ซึ่งเหมาะสมกับความเคยชินของผู้เรียนชาวจีน

นอกจากนี้ ผู้เขียนได้จัด อาย อุย โอย ออย เอย อาว อิว เอว แอว เอียว เอือย อวย และสระเกิน ไอ โอ เอา ไว้ในกลุ่มสระประสม ซึ่งหนังสือภาษาไทยบางเล่มจะไม่ได้จัดไว้เป็นสระประสม แต่จัดไว้เป็นพยางค์ที่ลงท้ายด้วยตัวสะกดแม่เกย แม่เกอว และสระเกิน แต่ผู้เขียนหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้จัดไว้เป็นสระประสม และเป็นสระประสมลงท้ายด้วยเสียงสระ อี และสระ อุ ซึ่งต่างจากภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เพราะว่าแบบเรียนภาษาไทย 2 เล่มนี้ได้ยึดความรู้หลักภาษาไทยจากหนังสือภาษาไทยที่ชาวไทยเขียนขึ้นมาต่างกัน ผู้เขียนหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้จัดสระประสมที่ลงท้ายด้วยอักษร ย และ ว เป็นสระประสม ดังที่บรรจบ พันธุเมธา (2555: 13) ได้กล่าวไว้ว่า

ย ว ที่เป็นพยัญชนะต้นนั้นไม่สู้มีปัญหา แต่สำหรับตัวสะกดที่เรากำหนดให้เป็นแม่เกย เกอว ตามมาตราตัวสะกดนั้น ออกจะเป็นปัญหาว่า ย ว นั้น เวลาออกเสียงในฐานะตัวสะกด ออกเสียงอย่างไร ปลายลิ้นหรือโคนลิ้นจดเพดานที่เดียวหรือ หากไม่จดเพดานที่เดียว ทำเสียงควรจะเป็น อี กับ อุ มากกว่า ย หรือ ว ถ้าเรานำคำที่มีตัวสะกดเป็น แม่เกย เกอว มาพิจารณา จะเห็นได้ว่า เสียงเหล่านั้นอาจถือว่าเป็นสระประสม 2 เสียงหรือ 3 เสียงได้

ดังนั้น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้รวมสระลงท้ายด้วยอักษร ย ว เป็นสระประสม ถือว่าถูกต้องตามหลักภาษาไทย และผู้เขียนไม่ได้รวมสระ อำ ไว้อยู่ในสระประสม เพราะว่าสระ อำ คือ อะ มี ม สะกด และในแบบเรียนเล่มนี้ ผู้เขียนไม่ได้เสนอเนื้อหาเรื่องสระประสมเสียงสั้น เนื่องจากว่ามีที่ใช้ในภาษาไทยน้อยมาก

1.1.3 วรรณยุกต์

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเนื้อหาเรื่องวรรณยุกต์ในบทที่ 3 หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องอักษรกลาง สระเดี่ยว ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงและรูปวรรณยุกต์เป็นภาษาจีนกลาง

ซึ่งมีเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด 5 เสียง ได้แก่ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา รูปวรรณยุกต์มี 4 รูป ได้แก่ ˊ ˋ ˊˊ ˋˋ เช่น ในการสอนเสียงสามัญ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ดังนี้

声调	声调描述	声调符号	例词
第一声调 เสียงสามัญ (middle)	略低于汉语中的阴平。我们已经学过的长元音以及中辅音和长元音相拼的音节发第一声调。	无声调符号	กา ตา อา เอา ไจ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 28)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เสียงสามัญ ระดับการออกเสียงต่ำกว่าเสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางนิดหน่อย สระเสียงยาว อักษรกลาง และพยัญชนะที่ประกอบด้วยอักษรกลางกับสระเสียงยาวที่เคยได้เรียนเป็นเสียงสามัญ ไม่มีรูปวรรณยุกต์

ในการสอนการออกเสียงของวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคำศัพท์ให้ฝึกอ่าน และได้นำวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางเทียบกับวรรณยุกต์ในภาษาไทย โดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลาง เช่น เสียงสามัญคล้ายกับเสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลาง เสียงเอกคล้ายกับเสียงที่ 3 ในภาษาจีนกลาง เสียงโทคล้ายกับเสียงที่ 4 ในภาษาจีนกลาง เสียงจัตวาคือเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง การสอนเช่นนี้ จะทำให้ผู้เรียนจับเสียงได้ง่าย แต่อาจจะทำให้ผู้เรียนออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยเพี้ยนไป เพราะว่าแม้แต่วรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางและภาษาไทยออกเสียงใกล้เคียงกัน แต่ระดับสูงต่ำของวรรณยุกต์ใน 2 ภาษาจะต่างกัน เช่น เสียงสามัญในภาษาไทยกับเสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางใกล้เคียงกันมาก แต่ระดับเสียงวรรณยุกต์จะต่างกัน ถ้าใช้สัญลักษณ์แทนระดับเสียงวรรณยุกต์ เสียงสามัญในภาษาไทยคือ 332 แต่เสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางคือ 55 ซึ่งระดับเสียงจะสูงกว่าเสียงสามัญในภาษาไทยเล็กน้อย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะมีวิธีการสอนเนื้อหาการออกเสียงวรรณยุกต์คล้ายกัน แต่ผู้เขียนยังได้นำสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์มาอธิบายระดับของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย คือ ใช้ตัวเลขเป็นตัวแทนของระดับการเปลี่ยนแปลงของเสียงสูงต่ำ ได้แก่ ตัวเลข 332 แทนเสียงสามัญ ตัวเลข 211 แทนเสียงเอก ตัวเลข 51 แทนเสียงโท ตัวเลข 453 แทนเสียงตรี ตัวเลข 215 แทนเสียงจัตวา เช่น ผู้เขียนได้เสนอเสียงสามัญไว้ ดังนี้

3. 声调

泰语共有五个声调

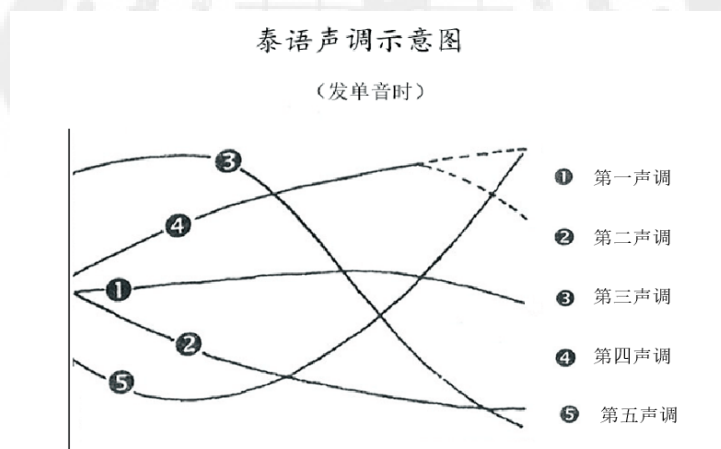
第一声调 发单音时，大致为 332，语流中为 33，略低于汉语普通话的阴平，书写时不加声调符号。我们已经学过的长元音以及中辅音与长元音相拼的音节就是这个声调。如：

-า -อ -ี -เ -แ-
กา จอ ดี เบ แเป

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 12)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เสียงสามัญ ระดับเสียงเท่ากับ 332 การออกเสียงต่ำกว่าเสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางเล็กน้อย ไม่มีรูปในการเขียน สระเสียงยาว และอักษรกลางผสมกับสระเสียงยาวที่เคยเรียนเป็นเสียงสามัญ

ผู้เขียนยังได้เสนอแผนภูมิแสดงตัวเลขที่กำหนดระดับความสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 13)

ในแผนภูมิดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงสูงต่ำของแต่ละเส้นแทนการเปลี่ยนแปลงระดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียง เส้น 1 แทนเสียงสามัญ เส้น 2 แทนเสียงเอก เส้น 3 แทนเสียงโท เส้น 4 แทนเสียงตรี เส้น 5 แทนเสียงจัตวา

ผู้เขียนใช้ตัวเลขเป็นตัวแทนระดับการเปลี่ยนแปลงของเสียงสูงต่ำ จะสามารถทำให้เข้าใจระดับการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ได้อย่างแม่นยำ แต่ที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ ก็ต้องมีความรู้ด้านสัทศาสตร์มาก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ก็เป็นวิธีที่ดีที่มีส่วนช่วยในการสอนเรื่องวรรณยุกต์เหมือนกัน

ผู้เขียนยังได้ฝึกการเขียนรูปของวรรณยุกต์ โดยนำตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประรูปวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม ซึ่งเหมือนการสอนเขียนตัวอักษรสำหรับเด็กไทย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 29)

หลังจากได้ฝึกออกเสียงและเขียนวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์การผันอักษรกลาง ได้แก่ เมื่ออักษรกลางผสมกับสระเสียงยาวจะออกเสียงสามัญ และผันได้ 5 เสียง เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า เมื่ออักษรกลางผสมกับสระเสียงสั้นจะออกเสียงเอก และรูปวรรณยุกต์จะเขียนมุมขวาบนหัวของพยัญชนะหรือบนหัวสระ ผู้เขียนยังได้เสนอการผันเสียงของอักษรกลาง ก ผสมกับสระเดี่ยวเสียงยาว และสระเกินให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียง ดังนี้

การผันอักษรกลางกับสระเดี่ยวเสียงยาวและสระเกิน

เสียง พยัญค์	่	้	๊	๋
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
กี	กี้	กั้	กั๊	กั๋
กือ	กื่อ	กั๊	กั๊	กั๊
กู	กู๋	กั๊	กั๊	กั๊
เก	เก๋	เก้	เก๊	เก๋
แก	แก๋	แก้	แก๊	แก๋
โก	โก๋	โก้	โก๊	โก๋
กอ	ก่อ	กั๊	กั๊	กั๊
เกอ	เก่อ	เก๊	เก๊	เก๊
ก่า	ก่า	กั๊	กั๊	กั๊
ไก	ไก๋	ไก้	ไก๊	ไก๋
เกา	เก๋า	เกั๊	เกั๊	เกั๊

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 29-30)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำศัพท์ง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยอักษรกลาง สระเดี่ยว สระเกิน

และวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงและจดจำ ได้นำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ที่ประกอบด้วยวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน มีแบบฝึกการฟังและการเขียน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำคำพยางค์เดี่ยวให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

เก๋	ป๋	อ๋	ไ๋	เจ๋	แต๋	เอ๋	ตี้	บ๋
จ๋	ตี้	เอ๋	เก๋	จ๋	อ๋	เป๋	บ๋	ไ๋
ด๋	บ๋	เต๋	เจ๋	ก๋	ต๋	บ๋	จ๋	เก๋
ได้	ด๋	บ๋	อ๋	ไ๋	เป๋	จ๋	อ๋	แต๋

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 33)

ผู้เขียนยังได้นำคำหลายพยางค์ที่ประกอบด้วยรูปวรรณยุกต์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

เอาแต่ใจ	ไปดูป๋	ใบโกไ๋	ได้ต๋	ก๋ไปได้
เอาไปแก้	แก้บ๋ไป	ก๋อะอ๋	บ๋ใจดี	ป๋ไปอ๋
อีกาด้าดำ	ป๋ตีอีกา	อาได้เก๋อ๋	บิดาไปป๋	อาตีโตเอา
ตู๋เก๋เก๋	บ๋โกเจ๋เจ๋	เก๋อ๋ได้โตะ	ตู๋ไปเกะเต๋	ตาแก้ไ้อ๋

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 33)

1.1.4 ตัวสะกด

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้สอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกดเริ่มต้นจากมาตราตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ไปจนถึงมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ ตามลำดับ ผู้เขียนนอกจากได้สอนการออกเสียงของตัวสะกด ยังได้ฝึกออกเสียงการประสมพยัญชนะ สระในมาตราตัวสะกด ผู้เขียนได้สอนตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ก่อน เพราะว่าเป็นการออกเสียงที่ง่ายกว่า และส่วนมากได้ปรากฏในภาษาแม่ของผู้เรียน จึงสามารถรับรู้ได้ง่าย ส่วนตัวสะกดแม่ก กด กบ เป็นการออกเสียงไม่ได้ปรากฏในภาษาแม่ของผู้เรียน และถือว่าเป็นความรู้ที่ยากกว่า

1.1.4.1 ตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ในบทที่ 9 หลังจากได้เรียนรู้เรื่องพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในลำดับแรก ผู้เขียนได้สอน

วิธีการเขียนสระที่ต้องแปลงรูปในเมื่อมีตัวสะกดตามหลัง ได้แก่ สระ อะ เอะ แอะ เออ โอะ เอาะ อัว เช่น ในการสอนการแปลงรูปของสระ อะ และ เอะ ผู้เขียนได้เสนอ ดังนี้

一、元音加上尾辅音后的变形

1. 短元音 “-ะ” + 尾辅音后, 变形为 “-ั” , 如:

ก + ะ + ง → กั ง ก + ะ + น → กั น
ก + ะ + ม → กั ม

2. 短元音 “-เะ” + 尾辅音后, 变形为 “-เ็” . 如:

เพ + ะ + ณ → เพ็ ณ เตะ + ะ + ม → เตะ ม
เป + ะ + น → เป็ น เพะ + ะ + น → เพ็ น

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 90)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง สระบางตัวเมื่อมีตัวสะกดลงท้าย จะต้องเปลี่ยนรูปการเขียน เช่น สระเสียงสั้น “อะ” เมื่อมีตัวสะกดลงท้ายต้องเปลี่ยนรูปการเขียนเป็น “ั” เช่น กั กั น กั ม สระเสียงสั้น “เอะ” เมื่อมีตัวสะกดลงท้ายต้องเปลี่ยนรูปการเขียนเป็น “เ็” เช่น เพ็ ณ เตะ ม เป็ น เพ็ น หลังจากนั้น ได้สอนถึงการออกเสียงของตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว โดยอธิบายการออกเสียงเป็นภาษาจีนกลาง เช่น ในการสอนตัวสะกด ง ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ง 作尾音时, 发音与汉语拼音和英语里的 [ng] 相同。如

กัง กาง 相当于汉语拼音 gang; กิง กัง 相当于汉语拼音的 ging.

发音示范: กัง จัง ตัง ปัง
 กาง จาง ตาง ปาง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 91)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เมื่ออักษร ง ในตำแหน่งตัวสะกด การออกเสียงเหมือนกับ /ng/ ในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษ เช่น กัง กาง ออกเสียงเหมือนกับ /gang/ ในภาษาจีนกลาง กิง กัง ออกเสียงเหมือนกับ /ging/ ในภาษาจีนกลาง

ในการสอนการออกเสียงของตัวสะกด ผู้เขียนได้นำเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษมาช่วยอธิบายการออกเสียง เช่น ตัวสะกด ง มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /ng/ ใน

ภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลาง ตัวสะกด น มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /n/ ในภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลาง ตัวสะกด ม มีเสียงที่ใกล้เคียงกับ /m/ ในภาษาอังกฤษ ส่วนตัวสะกด ย ออกเสียงคล้ายกับเสียง /i/ ในภาษาจีนกลาง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้สอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกดแม่กน กน กม ในบทที่ 3 หลังจากได้เรียนรู้เรื่องอักษรกลางและสระเดี่ยว ซึ่งต่างจากภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 คือ ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาเรื่องตัวสะกดก่อนเนื้อหาเรื่องอักษรสูง อักษรต่ำ และสระประสม และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอตัวสะกดแม่กน กน กม 3 ตัว ส่วนตัวสะกดแม่เกย เกว ผู้เขียนได้เสนอไว้ในเนื้อหาเรื่องสระประสม ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายมาแล้ว

ผู้เขียนได้สอนการออกเสียงของตัวสะกดแม่กน กน กม โดยใช้วิธีที่คล้ายคลึงกับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เช่น ในการอธิบายการออกเสียงของตัวสะกดแม่กน ผู้เขียนเสนอไว้ ดังนี้

2. 尾音

1) -ง 的发音部位与 ก 相同，但是气流从鼻腔泄出。作尾音时，发音与汉语及英语里的 [-ng] 一样。如：

กาง กัง กิ่ง กิง เกง เก็ง
ดั่ง จิง แจ้ง ก้ง กิ่ง เก้ง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 21)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง ตัวสะกด ง ฐานกรณ์ในการออกเสียงเหมือนกับอักษร ก แต่ลมที่ถูกกักจะผ่านออกไปทางจมูก ในตำแหน่งเป็นตัวสะกด การออกเสียงเหมือนกับ /-ng/ ในภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลาง

ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของตัวสะกดด้วยความรู้ด้านสัทศาสตร์ พร้อมใช้รูปภาพแสดงสภาพอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงพูดในด้านขวา และเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจการออกเสียงมากขึ้น ผู้เขียนยังได้นำคำศัพท์ที่ประกอบด้วยตัวสะกดแม่กน ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น กาง กัง กิ่ง กิง เกง เก็ง ดั่ง จิง แจ้ง ก้ง กิ่ง เก้ง

หลังจากได้ฝึกออกเสียงตัวสะกดในมาตราแม่กน กน กม เกย เกว ผู้เขียนได้นำสระทุกตัวผสมกับตัวสะกดในมาตราแม่กน กน กม เกย เกว เพื่อฝึกการอ่านออกเสียงพื้นฐาน เช่น ในการผสมสระเดียวกับตัวสะกดแม่กน กน กม เกย เกว ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

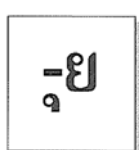
การผสมสระเดี่ยวกับตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว

สระ \ ตัวสะกด	ง	น	ม	ย	ว
อะ	อ้ง	อ้น	อ้ม	อ้ย	เอา
อา	อาง	อาน	อาม	อาย	อาว
อิ	อิง	อิน	อิม	อีย	อิว
อี	อิง	อิน	อิม	อีย	อิว
อึ	อิง	อิน	อิม	อีย	อิว
อื	อิง	อิน	อิม	อีย	อิว
อุ	อุง	อุน	อุม	อุย	---
อู	อุง	อุน	อุม	อุย	---
เอะ	เอ้ง	เอ้น	เอ้ม	เอ้ย	เอัว
เอ	เอง	เอน	เอม	---	เอว
แอะ	แอ้ง	แอน	แอม	---	แเอัว
แเอ	แอง	แอน	แอม	---	แาว
โอะ	อง	อน	อม	---	---
โอ	อง	อน	อม	---	---

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 92)

ในการฝึกอ่านออกเสียงสระผสมกับตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ผู้เขียนได้นำสระทุกตัวมาผสมกับตัวสะกด ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านทุกเสียง และทำให้รูปการเขียนสระผสมกับตัวสะกดได้ผ่านสายตาของผู้เรียนทุกตัว ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้จดจำวิธีการเขียนด้วย โดยเฉพาะเรื่องสระที่ต้องเปลี่ยนรูปเมื่อลงท้ายด้วยตัวสะกด เช่น สระ อะ เอะ แอะ โอะ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังได้นำพยางค์ที่ประกอบด้วยสระผสมกับตัวสะกดในมาตราแม่เกย เกอว ซึ่งออกเสียงค่อนข้างยาก ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงอีกครั้ง ได้แก่ อุย โอย ออย เอย อิว เอว แอว เอียว เอื่อย อวย เช่น ในการอธิบายการออกเสียงของ อุย ผู้เขียนได้อธิบาย ดังนี้

舌位和口形由_o向_ɨ滑动，⁴收尾口形比较到位。

发音示范：_oุย _oุย _oุย _oุย
 กุย ขุย หุย งุย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 92)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง การออกเสียง อูย ลักษณะของริมฝีปากและระดับของลิ้นในการออกเสียงจะเปลี่ยนจาก อู เป็น อี ซึ่งลงท้ายด้วยเสียง อี

ผู้เขียนให้ฝึกอ่านพยางค์ที่ลงท้ายด้วยตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว ตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ ซึ่งได้อธิบายกฎเกณฑ์การออกเสียงพยางค์ที่ประกอบด้วยตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว เป็นภาษาจีนกลางก่อน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่ประกอบด้วยตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว จะเหมือนกับเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่ไม่มีตัวสะกด ตามอักษร 3 หมู่ ได้แก่

การผันเสียงตามอักษร 3 หมู่ในตัวสะกดแม่กง กน

第一声调	第二声调	第三声调	第四声调	第五声调
กาง/กั้น	ก่าง/กั้น	ก้าง/กั้น	ก้าง/กั้น	ก่าง/กั้น
---	ข้าง/ขั้น	ข้าง/ขั้น	---	ข้าง/ขั้น
คาง/คั้น	---	ค่าง/คั้น	ค่าง/คั้น	---

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 95)

และผู้เขียนยังได้ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์และประโยคในการสื่อสาร มีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ ทำแบบฝึกการฟัง เช่น เขียนคำศัพท์ตามที่ได้ยิน และทำแบบฝึกการอ่าน การเขียน เป็นต้น เช่น ในการฝึกอ่านออกเสียงพยางค์เดียว ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

เป็น	เดิน	เกิน	เต็ม	เพิ่ม	เหิม
กวน	ควร	ล้วน	เก่ง	เล้ง	เฮง
แพง	แข่ง	แกง	ป่วย	สวย	ห่วย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 97)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวเพื่อการฝึกตัวสะกดแม่กง กน กม ดังนี้

จุง	กิน	บน	แดง	โกง	เป็น
-----	-----	----	-----	-----	------

โดน	ตน	ปาม	จำ	เต็ม	ด้าม
แต่ง	กึ่ง	ป้อม	ป่อง	บ้าง	เดิน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 24)

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนยังได้นำคำหลายพยางค์ที่ประกอบด้วย ตัวสะกดแม่กง กน กม เกย เกอว ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

คำพังเพย	น่าน้อยใจ	โน้มน้าวใจ	เว้งว้างวังเวง
ล้วนแล้วแต่	ง่ายดายดี	ราคาแพง	สะเทือนใจ
ผู้เชี่ยวชาญ	ทวนตะวัน	ตามรอยเท้า	ระเห่เร่ร่อน
มีชั้นเชิง	ช่วยตัวเอง	ไร้วิญญาณ	ไม่ชื่นชม

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 100)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ดังนี้

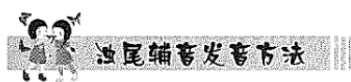
ดินแดน	แบ่งปัน	ดีเด่น	แกะดำ
กินจุ	อ่านเอง	แต่ก่อน	ด้ามดำ
จุใจม	ก้ามกุ้ง	จำปี	ตั้งแต

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 24)

คำศัพท์ที่แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน บางคำจะมีความหมาย นอกจากได้ฝึกออกเสียง ยังได้เพิ่มวงคำศัพท์ของผู้เรียน และผู้เขียนจะเน้นในการนำคำที่ซ้ำตัวสะกดให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อให้ฝึกอ่านซ้ำ

1.1.4.2 ตัวสะกดในมาตราแม่กก กด กบ

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกดในมาตราแม่กก กด กบ หลังจากได้เรียนเนื้อหาตัวสะกดในมาตราแม่กง กน กม เกย เกอว ในลำดับแรก ผู้เขียนได้สอนวิธีการออกเสียงของตัวสะกดแม่กก กด กบ โดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลาง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้อธิบายการออกเสียงของตัวสะกดแม่กก ดังนี้

以 ก 作尾音的音节，表示音节收尾时舌根和软腭形成阻碍，堵住气流的通过，但气流并不冲破阻碍发出声音，喉咙部位发出类似“k”的音。汉语中没有对应的读音。

发音示范： กัก กัก กัก กัก
กาก กาก กาก กาก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 103)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ก ในตำแหน่งตัวสะกด เมื่อออกเสียงท้ายพยางค์ ลมจะถูกกักไว้ระหว่างโคนลิ้นและเพดานอ่อน แต่จะไม่พุ่งออกมาจากฐานกรณ์ที่กักไว้จนทำให้เปล่งเสียงออกมา จะเกิดเสียงที่คล้ายกับ /k/ ในตรงที่ลำคอ ในภาษาจีนกลางไม่มีเสียงที่คล้ายกัน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะมีการสอนฝึกออกเสียงตัวสะกดในมาตราแม่กก กด กบ คล้ายกัน เช่น ในการสอนฝึกออกเสียงตัวสะกดแม่กก ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

2. 尾音

1) - ก 以 ก 作尾音的音节，表示音节收尾时舌根和软腭形成

阻碍，堵住气流的通路，但气流并不冲破此阻碍。如：

จาก ปัก ตึก เด็ก โบก

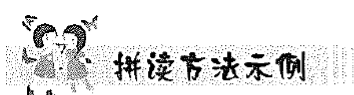
(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 29)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร ก ในตำแหน่งตัวสะกด เมื่อออกเสียงท้ายพยางค์ ลมจะถูกกักไว้ระหว่างโคนลิ้นและเพดานอ่อน แต่ลมจะไม่พุ่งออกมาจากฐานกรณ์ที่กัก

เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงตัวสะกด ผู้เขียนยังยกตัวอย่างคำศัพท์ที่มีตัวสะกดให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง เช่น จาก ปัก ตึก เด็ก โบก เป็นต้น และสังเกตได้ว่า วิธีการสอนเนื้อหาเรื่องการอ่านออกเสียงตัวอักษรในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะมีความคล้ายคลึงกันกับในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 แต่ก็มีเนื้อหาบางส่วนแตกต่างออกไปตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

หลังจากได้ฝึกออกเสียงตัวสะกดในมาตราแม่กก กด กบ ผู้เขียนได้นำพยัญชนะ สระ ผสมกับตัวสะกดในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ ตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ซึ่งเป็นการสอนพื้นฐานการออกเสียง ผู้เขียนได้อธิบายกฎเกณฑ์การอ่านออกเสียงไว้ว่า เมื่ออักษรกลางผสมกับ

สระและตัวสะกดแม่กก กด กบ จะออกเสียงเอก เมื่ออักษรสูงผสมกับสระและตัวสะกดแม่กก กด กบ จะออกเสียงเอก เมื่ออักษรต่ำผสมกับสระเสียงสั้นและตัวสะกดแม่กก กด กบ จะออกเสียงตรี เมื่ออักษรต่ำผสมกับสระเสียงยาวและตัวสะกดแม่กก กด กบ จะออกเสียงโท หลังจากนั้น ได้ให้ตัวอย่างการฝึกออกเสียง เช่น ในการเสนอวิธีการอ่านออกเสียงอักษรกลางผสมกับสระและตัวสะกดแม่กก กด กบ ดังนี้

- ก---อะ---ก → กัก
- ก---อา---ก → กาก
- ก---อิ---ก → กิก
- ก---เอ---ก → เกก
- ก-แอะ---ก → แก็ก
- ก-แอ---ก → แกก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 104)

ในลำดับต่อไป ผู้เขียนได้นำอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ ผสมกับสระในตัวสะกดแม่กก กด กบ ตามลำดับ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ซึ่งเป็นการอ่านออกเสียงพื้นฐาน ดังนี้

การผสมอักษร 3 หมู่กับสระเดียว 4 คู่ในมาตราตัวสะกดแม่กก กด กบ

อักษรกลาง			อักษรสูง			อักษรต่ำ		
กัก	กักัด	กักับ	ขัก	ขักัด	ขักับ	คัก	คักัด	คักับ
กาก	กาัด	กาบ	ขา	ขาัด	ขาบ	คา	คาัด	คาบ
กิก	กิกัด	กิกับ	ขิก	ขิกัด	ขิกับ	คิก	คิกัด	คิกับ
กีก	กีกัด	กีกับ	ขีก	ขีกัด	ขีกับ	คีก	คีกัด	คีกับ
กืก	กืกัด	กืบ	ขุ	ขุัด	ขุบ	คุ	คุัด	คุบ
กู	กูัด	กูบ	ขู	ขูัด	ขูบ	คู	คูัด	คูบ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 106)

ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงเรื่องคำเป็นคำตาย โดยอธิบายเป็นภาษาจีนกลางไว้ว่า คำเป็นคือพยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงยาวโดยไม่มีตัวสะกด และพยางค์ที่มีตัวสะกดในแม่กง กน กม เกย เกอว คำตาย คือ พยางค์ที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นโดยไม่มีตัวสะกด และพยางค์ที่มีตัวสะกดในแม่กก

กต กบ ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำเป็น คำตายตามอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียง ดังนี้

คำเป็น (开音节)						คำตาย (闭音节)				
辅音	第一声调	第二声调	第三声调	第四声调	第五声调	第一声调	第二声调	第三声调	第四声调	第五声调
高辅音		ข้า สาว ถ้า	ข้า สาว ถ้า		ขา สาว ถ้า		ฝาก ผิด หะ	ฝัก ผิด หะ		
中辅音	เก ดุม โอ	เก ดุม โอ	เก ดุม โอ	เก ดุม โอ	เก ดุม โอ		จะ บาป ปิด	จะ บาป ปิด	จะ บาป ปิด	จะ บาป ปิด
低辅音	ยา คิว		ยา คิว	ยา คิว				แยก คาบ นะ วัด	แยก คาบ นะ วัด	

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 107)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ให้ฝึกอ่านประโยคสั้น ๆ และข้อความที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และให้ฝึกอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกด มีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้อ่านคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ ประโยค และข้อความ มีแบบฝึกการฟัง การเขียน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำคำพยางค์เดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

ชิต	สูง	หาก	เกิน	จิม	เด็ก	ปี่
ป่วย	ตาย	อ่อน	คน	ฆาต	ง่าย	ช้าง
ซ้าย	ยาด	เณร	ทล	เฒ่า	รัก	แท้
พัด	แพบ	มาก	นิม	ยัก	ร้าย	วาน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 111)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวเพื่อฝึกตัวสะกด ดังนี้

เก็บ จืด ตึก เปิด เกิด จีบ อาบ

โดด แดก จบ กัด จาก แยก เจ็ด
แปด อัด บอก ปาก ดัด เปิด เบิก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 33-34)

สังเกตว่า คำพยางค์เดียวที่นำมาฝึกอ่าน ส่วนมากประกอบด้วยตัวสะกดแม่กก กบ กต ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงตัวสะกด 3 ตัวนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำหลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

รอดชีวิต	คาดเข็มขัด	นักกีฬา	ราวกับว่า
คนต่างชาติ	ดอกไม้สี	โลกใบนี้	น่าพิณิจ
กวดวิชา	ดัดนิสัย	ยากเกินไป	รับผิดชอบ
ช่อดอกไม้	ข้าวต้มผัด	สุดที่รัก	ได้ฝากฟ้า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 112)

คำหลายพยางค์ที่นำมาให้อ่าน ประกอบด้วยทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ ตัวสะกด ซึ่งเป็นการประสมอักษรที่ซับซ้อนและออกเสียงยากขึ้น ผู้เขียนยังได้นำประโยคสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

นกจิกข้าวโพด	ดอกมะลิหอม
สี่เอยเพื่อนมาหา	เด็กน้อยยิ้ม
เขาคิดของเขาเอง	ฉันคิดออกแล้ว
พายุพัดแรงมาก	รถไฟตกราง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 113)

ประโยคที่นำมาให้อ่านส่วนมากเป็นประโยคที่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ผู้เขียนยังได้นำข้อความสั้น ๆ มาให้ฝึกอ่าน ดังนี้

เขาเป็นคนขี้เกียจ // นอนดึก / ตื่นสาย / เป็นวันวัน การบ้าน / ไม่ค่อยทำ // เข้าเรียน / ก็ไป

สาย // โดยพ่อแม่ / บ่อยบ่อย // แต่เขายัง / เป็นเด็กดี // คอยช่วยคนอื่น // ช่วยแม่ / ทำกับข้าวบ้าง //

ช่วยพ่อ / ภูบ้านบ้าง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 113)

ข้อความที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นข้อความสั้น ๆ ที่ไม่ยาก และผู้เขียนได้ขีดเส้นเป็นสัญลักษณ์เว้นวรรคและบอกจังหวะในเมื่ออ่านออกเสียง เพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงภาษาไทยเว้นวรรคถูกต้อง ผู้เขียนยังได้นำบทเพื่อฝึกการอ่านมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น มีบทเพื่อฝึกอ่าน ร และ ล ดังนี้

นักเรียนชอบล้อเลียน	เราเจิ้งรึนลั่นลั้มลง
พื้นโล่งเตียนเตียนเรียบดี	พวกเราเล่าเรื่องราว
ลองไล่เลียงเสียงสับสน	รูปร่างช่างชอบกล
มาโลมเล่าเร้าร้อนรน	ร้องเรียกเพื่อนเลือนลอยหาย
มาลีล่วนงามเรียงราย	ดอกโรยร่วงปวงมาลี

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 113)

สังเกตได้ว่า คำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ ประโยค และข้อความที่นำมาให้อ่านส่วนมากมีความหมาย และสามารถนำไปใช้ในบทสนทนาได้ ผู้เขียนนำมาให้ฝึกอ่าน นอกจากทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง ยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน

1.1.5 อักษรนำ

หลังจากได้สอนเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรนำ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้ยึดความรู้ในหนังสือ “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1” เป็นแบบอย่างในการสอน ซึ่งได้แบ่งอักษรนำเป็นอักษรนำประเภทไม่ออกเสียง ตัวอักษรที่นำ และอักษรนำประเภทออกเสียงตัวอักษรที่นำ

1.1.5.1 อักษรนำประเภทไม่ออกเสียง

ผู้เขียนได้แบ่งอักษรนำประเภทไม่ออกเสียงเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 อ นำ ซึ่งในภาษาไทยมีอยู่ 4 คำ คือ อย่า อยู่ อย่าง ยาก และประเภทที่ 2 ห นำ

ในการสอนอักษรนำประเภทไม่ออกเสียง ผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงเป็น

ภาษาจีนกลาง และยกตัวอย่างให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง เช่น ในการสอน ห นำ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

➢ 由“ห”引导的前引字，按高辅音发音规则发音。如：

หย่า	ไหม	ไหน	ใหม่	หรือ	หญิง
หน้า	หนัง	นอน	หลวง	เหม่ง	หนู
หลัง	เหลียว	หลง	เหมย	หวิ	เหนียว
หาง	หมอ	หยอก	หรง	หวี	หวาย
หนู	หลอก	หรีด	หนัก	หยัก	หลุด

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 117)

ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงไว้ว่า อักษรนำประเภทไม่ออกเสียงที่นำด้วย ห เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์เป็นไปตามเสียงอักษรสูง และเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำศัพท์ไว้ฝึกอ่าน เช่น หย่า ไหม ไหน ใหม่ หรือ หญิง เป็นต้น

1.1.5.2 อักษรนำประเภทออกเสียง

ผู้เขียนได้แบ่งอักษรนำประเภทออกเสียง เป็น 2 ประเภท ประเภทที่ 1 คือ อักษรสูง ข ฉ ถ ฐ ผ ฝ ฝ ฝ ฝ ฝ นำ และประเภทที่ 2 คือ อักษรกลาง ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ นำ

ในการสอนอักษรนำประเภทออกเสียง ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการออกเสียงเป็นภาษาจีนกลาง และยกตัวอย่างให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง เช่น ในการสอนอักษรสูง ข ฉ ถ ฐ ผ ฝ ฝ ฝ ฝ นำอักษรต่ำ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

2. 发音前引字

➢ 由高辅音“ข ฉ ถ ฐ ผ ฝ ฝ ฝ ฝ ฝ”作前引字，前引字发加了短元音“-ะ”的音，发音短而轻，被前引的部分按高辅音发音规则发音。如：

ข-	ขะ	ขนม	ขมอ	ข่า	ขี้	ขยาย	ขนบ	ขมับ
ส-	สนิท	สนม	สลา	สลาย	สลัด	สมุน	สยาม	สมาน
	สรุป	สงวน	สนิม	สมอง	สมัย	สนาม	เสนอ	สนุก
ฉ-	โฉน	ฉลาด	เฉียว	เฉลิม	ฉลอง	ฉนำ	ฉน	ฉวย
ถ-	ถน	ถนัด	ถวิล	ถนิม	ถลุง	ถลง	ถว	ถลอก
ฝ-	ฝน	ฝย	ฝว	ฝน	ฝล	ฝล	ฝว	ฝว
ฝ-	ฝร							

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 117)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง การออกเสียงของอักษรสูง ข ฉ ถ ฐ ผ ฝ ฝ ฝ ฝ นำ อักษรที่นำออกเสียงประสมกับสระ อะ ออกเสียงเบาและสั้น พยัญชนะตัวที่ 2 ประสมกับสระและ

ตัวสะกดตามที่ปรากฏ โดยมีเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรสูง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจการออกเสียง ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำศัพท์ตามอักษรที่นำแต่ละตัวให้อ่านออกเสียง เช่น อักษร ข นำ ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำศัพท์ ได้แก่ ขยะ ขนม ขมอง ขยำ ขยำ ขยาย ขนบ ขมับ

ในการสอนอักษรกลาง ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ นำอักษรต่ำ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

➢ 由中辅音“ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ”作前引字，前引字发加了短元音“-ะ”的音，发音短而轻，被前引的部分按中辅音发音规则发音。如：

ก- กนก กร่อน
จ- จรัส จริต จมูก จรวด จรอก
ต- ตลาด ตลอด ตลก ตลิ่ง
ป- ปรอท ปรัก ปลัด ปรวด
อ- อุ่น อนาคต อร่อย อนึ่ง อร่าม อนนก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 118)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง การออกเสียงของอักษรกลาง ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ นำ อักษรที่นำออกเสียงประสมกับสระ อะ ออกเสียงเบาและสั้น พยัญชนะตัวที่ 2 ประสมกับสระและตัวสะกดตามที่ปรากฏ โดยมีเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจการออกเสียง ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำศัพท์ตามอักษรที่นำแต่ละตัวให้อ่านออกเสียง เช่น อักษร จ นำ ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างคำศัพท์ ได้แก่ จรัส จริต จมูก จรวด จรอก

1.1.5.3 คำที่มีลักษณะคล้ายอักษรนำ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังได้กล่าวถึงคำบางคำในภาษาไทยมีรูปเขียนแบบอักษรนำ แต่ตัวอักษรที่นำไม่ใช่อักษรสูงหรืออักษรกลาง หรือพยัญชนะตัวที่ 2 ที่ถูกนำไม่ใช่อักษรต่ำ จึงไม่ออกเสียงตามเกณฑ์อักษรนำทั่วไป ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคำศัพท์ พร้อมให้คำอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง เช่น

ชญา	读作	ชะ-ดา	ขบวน	读作	ชะ-บวน
พยาบาล	读作	พะ-ยา-บาน	พยายาม	读作	พะ-ยา-ยาม
รหัส	读作	ระ-หัด	พยาน	读作	พะ-ยาน
อภัย	读作	อะ-ไพ	เผชิญ	读作	ชะ-เชียน
แสดง	读作	สะ-แดง	ขจัด	读作	ชะ-จัด
สภา	读作	สะ-พา	ฉบับ	读作	ชะ-บับ
อธิบาย	读作	อะ-ติ-บาย	อนามัย	读作	อะ-นา-ไม
สนุ	读作	สะ-นุ	กวี	读作	กะ-วี

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 118)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอเนื้อหาเรื่องอักษรนำต่างจากภาษาไทย พื้นฐาน เล่ม 1 คือ ผู้เขียนได้สอนเรื่องอักษรนำหลังจากได้เรียนรู้เรื่องอักษรควบกล้ำ อาจเพราะว่า การออกเสียงของอักษรควบกล้ำมีส่วนเหมือนกับการออกเสียงในภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่รับรู้ได้ง่ายกว่า และอักษรนำเป็นเนื้อหาที่รับรู้ได้ยากกว่า ซึ่งผู้เรียนไม่เคยเห็นมาก่อน

ผู้เขียนได้แบ่งอักษรนำเป็น 4 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 อักษรนำประเภท ห นำ ประเภทที่ 2 อักษรสูง ข ฉ ถ ผ ส นำ ประเภทที่ 3 อักษรนำประเภท อ นำ และประเภทที่ 4 อักษรกลาง ก จ ต ป นำ ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของอักษรนำแต่ละชนิดเป็นภาษาจีนกลาง และยังสามารถตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง เช่น ในการสอนอักษรนำประเภท ห นำ ผู้เขียนได้เสนอไว้ดังนี้

1) 以 ห 作前引 以 ห 作前引字时, ห 本身不发音, 被前引的

低辅音按高辅音规则发音。

หง- หงาย แหงน

हन- เหนือ หนู

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 94)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษรนำประเภท ห นำ อักษรที่นำ ห ไม่ออกเสียง พยัญชนะตัวที่ 2 ประสมกับสระและตัวสะกดตามที่ปรากฏ โดยมีเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรสูง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ยังได้เพิ่มเนื้อหาเรื่องตัวเลขภาษาไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

2. 数字

๑	读	หนึ่ง	=	1	๒	读	สอง	=	2
๓	读	สาม	=	3	๔	读	สี่	=	4
๕	读	ห้า	=	5	๖	读	หก	=	6
๗	读	เจ็ด	=	7	๘	读	แปด	=	8
๙	读	เก้า	=	9	๑๐	读	สิบ	=	10

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 96)

หลังจากได้ฝึกอ่านออกเสียงตัวเลขไทย ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนตัวเลข ซึ่งได้ให้

ตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประตัวอักษรให้ผู้เรียนฝึกเขียนตาม เหมือนกับการสอนวิธีการเขียนสำหรับเด็กไทย ดังนี้

๐ ๑ ๒ ๓ ๔
๕ ๖ ๗ ๘ ๙

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 97)

หลังจากได้ฝึกการอ่านออกเสียงของอักษรนำแต่ละประเภท แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ประกอบด้วยอักษรนำและประโยคสั้น ๆ มีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ มีแบบฝึกการฟังและการเขียน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำคำพยางค์เดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

หนู	หนัง	เหลียง	หมอ	หมี	ใหญ่
หมู	หยก	เหลื่อง	หมวก	หนาว	ไหว
หน้อย	หมัก	หมก	ขนม	ผนวก	สนอง
ถนอม	ผนีก	ถวาย	สงวน	ผยอง	ผยอง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 122)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

ขณะ	ขยะ	ขมับ	เขย่า	ขี้	ขนม
ขนาน	โชนด	เจลิยง	จมวก	เฉลิม	แอลม
เจลิย	ถวาย	ถนอม	ถล่อม	ถลา	ไถล
ถลิ่ง	ผล็ก	ผนวก	ผนีก	ผยอง	ผวก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 98)

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดยังได้นำคำหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีคำหลายพยางค์ ดังนี้

สนิทสนม	เฉลี่ยฉลาด	สมัยใหม่	สนามหญ้า	ถนนมรกต
ฝุ่นตลบ	ตลาดใหม่	ถลกผ้า	ลิ้นไถล	สง่างาม
สนับสนุน	ขนมหวาน	ขนาดใหญ่	สงบเสงี่ยม	ขยันหมั่นเพียร
ฉลองชัยชนะ	หลักภาษา	สนามกีฬา	เส้นขนาน	เกลไถล

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 124)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำหลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

หนังสือ	แผนกภาษาไทย	ขยันขันแข็ง	ล้างหน้า	ไปไหน
อยู่ใหม่	ห้องสมุด	นักศึกษานิเทศ	อย่างไร	ใหญ่
เท่าไร	หรือยัง	หาหมอ	สนามกีฬา	สว่าง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 99)

คำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ส่วนมากเป็นอักษรนำ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงอักษรนำให้ได้ ผู้เขียนยังได้นำประโยคสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ประโยคที่นำมาให้อ่าน จะเป็นประโยคที่มีเนื้อหาง่าย ๆ และเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ดังนี้

วันนี้อากาศอบอุ่น	แม่ไปตลาด
เขาทำขนมทองหยิบ	ลุงทำแว่นตาหลุมมือ
ฉันย้ายบ้านไปอยู่ทางเหนือ	โจรหนีไปได้เสียแล้ว
บ้านเล็กอยู่ในทุ่งนา	การทำงานต้องไถนาก่อนแล้วจึงหว่านข้าว

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 125)

สำหรับการเรียนรู้เรื่องอักษรนำ ผู้เขียนนอกจากได้นำคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ ประโยคในการฝึกออกเสียง ยังมีบทฝึกการอ่านที่ใช้สำหรับเด็กไทย ซึ่งนำมาจากหนังสือของ ไทย มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงอักษรนำ เช่น

บุญหนา น้อยหน้า	ใบหนานิดหน้อย
ใครหนอ หนูน้อย	ดูหนัง ริมหนอง
เหน็ดเหนื่อยเปื้อนนาย	หนาวตายหิ้งหนอง
มีหนามหนักน่อง	ไปไหนไฉน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 126)

1.1.6 อักษรควบกล้ำ

หลังจากเนื้อหาเรื่องอักษรนำ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนเรื่องอักษรควบกล้ำในบทที่ 12 ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องสุดท้ายของเนื้อหาเรื่องอักษรวิธี ผู้เขียนได้จำแนกอักษรควบกล้ำเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 อักษร ก ข ค ต ป ท พ บ ด ฟ ควบกล้ำกับอักษร ร ประเภทที่ 2 คือ อักษร ข ค ป ฝ พ บ ฟ ควบกล้ำกับอักษร ล และประเภทที่ 3 คือ อักษร ก ข ค ควบกล้ำกับอักษร ว

ในการสอนเนื้อหาเรื่องอักษรควบกล้ำผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของอักษรควบกล้ำเป็นภาษาจีนกลาง พร้อมให้ตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในการสอนอักษรควบกล้ำประเภทอักษร ข ค ป ฝ พ บ ฟ ควบกล้ำกับอักษร ล ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

2. ข ค ป ฝ พ บ ฟ + ล 构成复合辅音。其发音如同在辅音字母后面加上英语音标的 [l]。如 กล้วย 的读音相当于英语中的 [glai]；เขลา 的读音相当于 [klao]。如：

กล-	ไกล	ไกล้	กลอง
ขล-	เขลา	ขลาด	เขลง
คล-	คลอง	คลื่น	คล้าย
ปล-	ปลอบโยน	เปลี่ยนแปลง	ปลิว
ผล-	ผลอไผล	ผลง	ผลิผลาม
พล-	พลอย	พลั่ว	พลาย
บล-	บลู	บล๊อค	
ฟล-	ฟลอริดา	ฟเลต	ฟลุค

บล- ฟล- 构成的复合辅音一般为英语外来词。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 130)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษรควบกล้ำประเภทอักษร ข ค ป ฝ พ บ ฟ ควบกล้ำกับอักษร ล การออกเสียงเหมือนกับได้เพิ่มเสียง /l/ ในภาษาอังกฤษหลังพยัญชนะตัวที่ 1 เช่น คำว่า กล้วย ออกเสียงเหมือนกับ /glai/ ในภาษาอังกฤษ คำว่า เขลา ออกเสียงเหมือนกับ /klao/ ในภาษาอังกฤษ

ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง เช่น กล- ควบกล้ำมีตัวอย่างคำศัพท์ ได้แก่ ไกล ไกล่ กลอง เป็นต้น และผู้เขียนยังได้อธิบายเป็นภาษาจีนกลางเพิ่มเติมอีกว่า คำที่เป็น บล- พล- ควบกล้ำส่วนมากเป็นคำทับศัพท์ ซึ่งยืมมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น บลู บล็อก ฟลอริดา แพลตฟลูก ซึ่งในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวไทย ไม่ได้จัดเป็นเนื้อหาอักษรควบกล้ำ

ในการสอนการอ่านออกเสียงอักษรควบกล้ำ นอกจากจะมีตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ผู้เขียนยังนำการออกเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาอังกฤษมาช่วยอธิบายการออกเสียง เช่น อักษร ร ควบกล้ำออกเสียงใกล้เคียงกันกับ /r/ ในภาษาอังกฤษ อักษร ล ควบกล้ำออกเสียงใกล้เคียงกันกับ // ในภาษาอังกฤษ อักษร ว ควบกล้ำออกเสียงใกล้เคียงกันกับ /u/ ในภาษาอังกฤษ

การเสนอเนื้อหาเรื่องอักษรควบกล้ำตามพยัญชนะตัวที่ 2 ร ล ว ควบกล้ำ อาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและชัดเจน ซึ่งเหมือนกันกับการแบ่งกลุ่มเนื้อหาเรื่องอักษรควบกล้ำในหนังสือ “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1”

แต่ในส่วนของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะมีการเสนอเนื้อหาที่แตกต่างกัน ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้แบ่งเรื่องอักษรควบกล้ำเป็น 3 ประเภทตามอักษรกลาง อักษรสูง และ อักษรต่ำ ประเภทที่ 1 คือ อักษรกลางควบกล้ำกับอักษร ร ล ว มีทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ กร- กล- กว- ตร- พร- ปล- ประเภทที่ 2 คือ อักษรสูงควบกล้ำกับอักษร ร ล ว มีทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ ขร- ขล- ขว- ผล- ประเภทที่ 3 คือ อักษรต่ำควบกล้ำกับอักษร ร ล ว มีทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ คร- คล- คว- พร- พล- ที่ผู้เขียนได้สอนอักษรควบกล้ำตามอักษร 3 หมู่ เป็นเพื่อความสะดวกในการประสมอักษร และการอ่านออกเสียงอักษรควบกล้ำตามอักษร 3 หมู่

ผู้เขียนได้อธิบายอักษรควบกล้ำแต่ละชนิดเป็นภาษาจีนกลาง พร้อมให้ตัวอย่างคำศัพท์ให้ฝึกออกเสียง เช่น ในการสอนอักษรควบกล้ำประเภทอักษรกลางควบกล้ำ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

1) 中复辅音 中复辅音一共有六个:

กร-	กล-	กว-	ตร-	ปร-	ปล-
กระ	เกรง	กร่อน	กรุง	กรอบ	
กลาย	กลืน	เกลื้อ	กลับ	กล้า	
กว่า	กว้าง	กวัด	เกวียน	ไกว	
ครอง	ตรา	ตรง	ดิ่ง	เดี่ยม	
ประ	เปรม	ปรง	ปรับ	เปรี้ยว	
ปลา	เปล้า	ปลุก	ปลัม	เปลี่ยน	

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 87)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษรควบกล้ำประเภทอักษรกลางควบกล้ำ มีทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ กร- กล- กว- ตร- ปร- ปล-

นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงเรื่องคำควบไม่แท้ คือ คำที่มีลักษณะการเขียนเหมือนอักษรควบกล้ำ แต่ไม่ได้ออกเสียงแบบอักษรควบกล้ำ เช่น ผู้เขียนได้เสนอคำควบไม่แท้ที่ประกอบด้วย จร- สร- ศร- ชร- ดังนี้

二、假复合辅音

1. จร- สร- ศร- ชร- 构成的复合辅音，只发前面一个辅音的音。如：

จริง	读作	จิง	สระน้ำ	读作	สะ-น้ำ
สง	读作	สง	เสริม	读作	เสิม
ศรัทธา	读作	สัด-ทา	ประเสริฐ	读作	ประ-เสิด
ศรี	读作	สี	เศร้า	读作	เส้า
ไซ้	读作	ไซ้	สร้าง	读作	ส้าง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 131)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง คำควบที่ประกอบด้วย จร- สร- ศร- ชร- จะออกเสียงแต่พยัญชนะตัวข้างหน้า เช่น “จริง” อ่านว่า “จิง” “สง” อ่านว่า “สง” “ศรี” อ่านว่า “สี” เป็นต้น

หลังจากได้ฝึกออกเสียงอักษรควบกล้ำแต่ละประเภท ผู้เขียนได้ให้ฝึกอ่านการผันเสียงของอักษรควบกล้ำ ตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ ได้แก่

三、复合辅音的声调

复合辅音的声调按照前一个辅音字母的声调来发音。若有声调符号，声调符号则要放在第二个辅音字母上面。其发音规则仍然按照中、高、低辅音的拼音规则来读音，如下所示：

第一声调	第二声调	第三声调	第四声调	第五声调
กลา	กล่า	กล้า	กล๊า	กล๋า
---	กลัก	กลัก	กลัก	กลัก
---	ขลุ่ย	ขลุ่ย	---	ขลุ่ย
---	ขลิบ	---	---	---
คลอง	---	คล่อง	คล่อง	---
---	---	คลัก	คลัก	---

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 131)

ในการฝึกออกเสียงอักษรควบกล้ำ ผู้เขียนได้อธิบายเป็นภาษาจีนกลางไว้ว่า เสียงวรรณยุกต์ของอักษรควบกล้ำจะเป็นไปตามพยัญชนะตัวแรก ถ้ามีรูปวรรณยุกต์ จะเขียนไว้บนพยัญชนะตัวที่ 2

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำศัพท์ที่เป็นคำควบกล้ำและประโยคสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง มีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ มีแบบฝึกการฟัง การเขียน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำคำพยางค์เดียวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

กลุ่ม	กรุง	พระ	จริง	พลัง	ทราย
ไกล	คล้าย	แคว้น	ปลา	ตรา	เปลี่ยน
เปรียบ	ไพร	ทรม	ศรี	คว้น	พราก
พลัด	กระ	โปรด	ทราบ	กลาย	ไทม

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 136)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวมาให้ฝึกอ่าน ดังนี้

กรอก	กร้าว	กราบ	กรีด	กริ่ง
เกลา	กลุ่ม	กล่อง	กล้วย	เกลื่อน
กวาง	กวาด	แกว่ง	กว้าน	กวัก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 89)

ผู้เขียนได้นำคำ 2 พยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง และคำที่นำมาอ่านส่วนมากจะมีความหมาย นอกจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านคำที่เป็นควบกล้ำ ยังได้จดจำคำศัพท์ใหม่ ๆ ดังนี้

กลุ่มใจ	เสียขวัญ	เคร่งครัด	ปลากราย	ตรอมตรม
ประทับ	ภัทธา	แพรวพราว	คล่องแคล่ว	ผลัดเปลี่ยน
ประเทศ	ความจริง	เปรียบเทียบ	เสื่อมทรม	สมุนไพร
เศร้าใจ	สระน้ำ	เสร็จสิ้น	ทรวดทรง	ทรงเครื่อง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 137)

ในการสอนเรื่องอักษรควบกล้ำ ผู้เขียนนอกจากได้นำคำพยางค์เดียว คำหลายพยางค์ และประโยคง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียง ยังมีบทฝึกการอ่านที่นำมาจากหนังสือเรียนสำหรับเด็กไทย เพื่อใช้ในการฝึกออกเสียงอักษรควบกล้ำ เช่น มีบทฝึกการอ่านเพื่อฝึกออกเสียง กว- ควบกล้ำ ดังนี้

แตงกวาสีดีกว่า	หาควางมาปากกว้างใหญ่
แมงกวางอยู่ข้างใน	กวาดใบไม้กว้านซื้อมา
ขับเกวียนที่พ่อซื้อ	นั่งกัวกับมือแย้มยิ้มร่า
ดีใจแกว่งไกวขา	กวัดแกว่งไม้และไกวเปล

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 138)

1.1.7 การประสมอักษร

ในการเรียนการสอนเนื้อเรื่องเสียงและรูปพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเนื้อหาต่าง ๆ นั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงและประสมอักษรเป็นคำ ๆ ได้ ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้เสนอเรื่องการประสมอักษรควบคู่ไปกับการสอนเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้สอนการประสมอักษรเริ่มต้นจากการประสมอักษรในแม่ ก กา ไปจนถึงการประสมอักษรที่มีตัวสะกดตามลำดับ ซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1.7.1 การประสมอักษรในแม่ ก กา ไม่มีรูปวรรณยุกต์

ผู้เขียนได้จัดลำดับการประสมอักษรตั้งแต่พยัญชนะผสมกับสระตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้นำรูปวรรณยุกต์และตัวสะกดเข้ามาประสมเป็นองค์ประกอบของคำ การประสมอักษรในแม่ ก กา เป็นการฝึกออกเสียงพื้นฐานในภาษาไทย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้แบ่งการประสมอักษรในแม่ ก กา เป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ นำพยัญชนะต้นผสมกับสระเดี่ยวและสระเกินตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ โดยอธิบายกฎเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงอักษร 3 หมู่ผสมกับสระเป็นภาษาจีนกลาง และให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตามครูผู้สอน เช่น ในการประสมอักษรกลางกับสระเกิน ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ประสมอักษรกลางกับสระเกินในแม่ ก กา ไม่มีรูปวรรณยุกต์

สระเกิน พยัญชนะ	อำ	ไอ	เอา
อ	อำ	ไอ	เอา

ก	กำ	ไก	เกา
จ	จำ	ใจ	จา
ด	ดำ	ได	ดา
ต	ตำ	ไต	ตา
บ	บำ	ไบ	บา
ป	ปำ	ปไ	ปา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 23)

หลังจากได้เสนอการประสมพยัญชนะกับสระเดี่ยวและสระเกินตามอักษร 3 หมู่จนครบ ผู้เขียนจึงได้เสนอการประสมพยัญชนะกับสระประสมตามอักษร 3 หมู่ เช่น ผู้เขียนได้เสนออักษรสูงผสมกับสระประสมไว้ ดังนี้

ประสมอักษรสูงกับสระประสมในแม่ ก กา ไม่มีรูปวรรณยุกต์

สระ พยัญชนะ	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อัว
ข	เขียะ	เขีย	เขือะ	เขือ	หัวะ	หัว
ฅ	เฉียะ	เฉีย	เฉือะ	เฉือ	หัวะ	หัว
ถ	เถียะ	เถีย	เถือะ	เถือ	ถัวะ	ถัว
ผ	ฝะ	ฝ	ฝือะ	ฝือ	ฝัวะ	ฝัว
ฝ	ฝะ	ฝ	ฝือะ	ฝือ	ฝัวะ	ฝัว
ส	เสียะ	เสีย	เสือะ	เสือ	สัวะ	สัว
ห	เหียะ	เหีย	เหือะ	เหือ	หัวะ	หัว

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 70)

ในการเรียนรู้เรื่องประสมพยัญชนะในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์นั้น ผู้เขียนจะพยายามนำพยัญชนะ สระทุกตัวมาประสมด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงตามอักษรจนครบทั้ง 3 หมู่ โดยไม่คำนึงว่าคำ ๆ นั้นจะมีความหมายหรือไม่ เน้นเพื่อฝึกออกเสียงโดยตรง วิธีการสอนแบบนี้จะทำให้คำทุกคำในภาษาไทยได้ผ่านสายตาของผู้เรียน สามารถทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงวิธีการออกเสียงของการประสมอักษรในอักษร 3 หมู่ ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในเชิงปฏิบัติ และจดจำวิธีการประสมอักษรของอักษรแต่ละหมู่

1.1.7.2 การประสมอักษรในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์

หลังจากได้เรียนรู้เรื่องวรรณยุกต์ ผู้เขียนจึงเริ่มสอนการประสมพยัญชนะในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ ซึ่งสอนควบคู่ไปกับการประสมพยัญชนะในแม่ ก กา ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้นำคำที่มีหน่วยเสียงครบทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ โดยเริ่มตั้งแต่การผันอักษรกลาง อักษรสูงและอักษรต่ำตามลำดับ

ในการสอนเรื่องประสมพยัญชนะในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้สอนเริ่มจากประสมพยัญชนะกับสระเดี่ยว สระเกินตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำเหมือนกัน เช่น ในการสอนประสมอักษรกลางกับสระเดี่ยว สระเกินในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ประสมอักษรกลางกับสระเดี่ยว สระเกินในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์

เสียง พยัญค์	◌ุ	◌ู	◌ื	◌ื่อ
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
กี	กี้	กั้	กั๊	กั๋
กือ	กื่อ	กั๊	กั๊	กั๊
กู	กู่	กั๊	กั๊	กั๊
เก	เก๋	เก้	เก๊	เก๋
แก	แก๋	แก้	แก๊	แก๋
โก	โก๋	โก้	โก๊	โก๋
กอ	ก๋อ	กั๊	กั๊	กั๊
เกอ	เก๋อ	เก๊	เก๊	เก๋อ
ก่า	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
ไก	ไก่อ	ไก่อ	ไก่อ	ไก่อ
เกา	เก๋า	เก้า	เก๊า	เก๋า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 29-30)

สังเกตได้ว่า ในการสอนประสมอักษรในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์ ผู้เขียนไม่ได้นำพยัญชนะ สระทุกตัวมาประสมด้วยกันให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เนื่องจากว่า ผู้เขียนมีพื้นฐานความรู้ในการฝึกออกเสียงพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนจึงสามารถประสมอักษรด้วยตัวเอง

หลังจากได้เสนอการประสมพยัญชนะกับสระเดี่ยว สระเกิน และเสียงวรรณยุกต์ตามอักษร 3 หมู่จนครบ ผู้เขียนจึงได้เสนอการประสมพยัญชนะกับสระประสมและวรรณยุกต์ตามอักษร 3 หมู่ เช่น ผู้เขียนได้เสนออักษรสูงผสมกับสระประสม โดยมีเสียงวรรณยุกต์ครบ 3 เสียง ดังนี้

ประสมอักษรสูงกับสระประสม เอีย ในแม่ ก กา ที่มีรูปวรรณยุกต์

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย
---	เีย	เีย	---	เีย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 70)

1.1.7.3 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว

หลังจากได้เรียนรู้เรื่องการประสมอักษรในแม่ ก กา ผู้เขียนเริ่มสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดในบทที่ 9 หลังจากได้เรียนรู้เรื่องตัวสะกด ซึ่งเป็นการประสมอักษรที่ค่อนข้างซับซ้อน ผู้เขียนเริ่มจากการสอนประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว ก่อน ไปจนถึงการสอนประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ ตามลำดับ เพราะว่าการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ เป็นเนื้อหาที่ยากกว่า

ในการสอนประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว ในขั้นตอนแรก ผู้เขียนได้นำสระทุกตัวผสมกับตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในการประสมสระประสมในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ประสมสระประสมในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว

ตัวสะกด สระ	ง	น	ม	ย	ว
เอือะ	เอือง	เอือน	เอือม	เอือย	เอือว
เอือ	เอือง	เอือน	เอือม	เอือย	เอือว
เอียะ	เอียง	เอียน	เอียม	---	---
เอีย	เอียง	เอียน	เอียม	---	เอียว
อัวะ	อัวง	อัวน	อัวม	อัวย	---
อัว	อัวง	อัวน	อัวม	อัวย	---

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 92-93)

ผู้เขียนได้ใช้สระเป็นตัวกำกับการประสมอักษร ซึ่งไม่ได้ใส่พยัญชนะในการประสมอักษร เพราะว่าการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก การสอนโดยวิธีง่ายค่อยไปหายาก จะทำให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการการเรียนรู้พัฒนาไปเรื่อย ๆ และผู้เรียนยังได้มองเห็นการเปลี่ยนรูปสระอย่างชัดเจน เช่น สระ อัว ผสมกับตัวสะกดแม่ กง จะต้องเขียนเป็น อวง สระ อัว ผสมกับตัวสะกดแม่ กน จะต้องเขียนเป็น อวน เป็นต้น

หลังจากได้นำสระทุกตัวผสมกับตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ผู้เขียนจึงนำพยัญชนะมาประสมกับสระในมาตราตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำ ได้แก่

ประสมอักษร 3 หมู่ในมาตราตัวสะกดแม่ กง

第一声调	第二声调	第三声调	第四声调	第五声调
ก่าง/กั้น	ก่าง/กั้น	ก่าง/กั้น	ก่าง/กั้น	ก่าง/กั้น
---	ข้าง/ขึ้น	ข้าง/ขึ้น	---	ข้าง/ขึ้น
ค่าง/คั้น	---	ค่าง/คั้น	ค่าง/คั้น	---

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 95)

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนไม่ได้นำอักษร 3 หมู่ สระ และตัวสะกดทุกตัวมาประสมอักษร เหมือนกับการประสมอักษรในแม่ ก กา ผู้เขียนนำพยัญชนะ ก เป็นตัวแทนของอักษรกลาง อักษร ข เป็นตัวแทนของอักษรสูง อักษร ค เป็นตัวแทนของอักษรต่ำ สระ อะ ใช้เป็นตัวแทนสระเสียงสั้น สระ อา ใช้เป็นตัวแทนสระเสียงยาว ตัวสะกดแม่ กง ใช้เป็นตัวแทนตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว วิธีของผู้เขียนที่ใช้ตัวแทนพยัญชนะ สระ และตัวสะกดในการประสมอักษร เป็นตัวอย่างที่ดีที่สามารถทำให้ผู้เรียนอ่านคำอื่น ๆ ในมาตราตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ทุกตัวให้ได้

1.1.7.4 การประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ กก กค กบ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ กก กค กบ หลังจากได้เรียนรู้เรื่องการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ผู้เขียนได้นำพยัญชนะผสมกับสระในมาตราตัวสะกดแม่ กก กค กบ ตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในการประสมพยัญชนะกับสระ 4 คู่ในมาตราตัวสะกดแม่ กก กค กบ ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

ประสมอักษร 3 หมู่กับสระ 4 คูณในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ

อักษรกลาง			อักษรสูง			อักษรต่ำ		
เก็	เก็ด	เก็บ	เข็	เข็ด	เข็บ	เค็	เค็ด	เค็บ
เกก	เกด	เกบ	เขก	เขด	เขบ	เคก	เคด	เคบ
แก็	แก็ด	แก็บ	แซ็	แซ็ด	แซ็บ	แค็	แค็ด	แค็บ
แกก	แกด	แกบ	แซก	แซด	แซบ	แคก	แคด	แคบ
กก	กด	กบ	ขก	ขด	ขบ	คก	คด	คบ
โกก	โกด	โกบ	โขก	โขด	โขบ	โคก	โคด	โคบ
ก็อก	ก็อด	ก็อบ	ข็อก	ข็อด	ข็อบ	ค็อก	ค็อด	ค็อบ
กอก	กอด	กอบ	ขอก	ขอด	ขอบ	คอก	คอด	คอบ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 106)

ในการผันเสียงพยัญชนะในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ ผู้เขียนไม่ได้นำอักษรทุกตัวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เนื่องจากการผันพยัญชนะในมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ เป็นการประสมอักษรที่ซับซ้อน และตัวสะกดทั้ง 3 แม่นี้เป็นคำตายไม่เหมาะสมที่จะนำมาผันอักษร เพราะว่าออกเสียงยากลำบาก จึงไม่ได้นำมาผันเสียงเหมือนกับประสมอักษรอื่น ๆ แต่ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงคร่าว ๆ และให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียงเล็กน้อยในเนื้อหาเรื่องคำเป็น คำตาย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้สอนการประสมอักษรเริ่มต้นจากการประสมอักษรในแม่ ก กา และการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดตามลำดับ จึงทำให้การสอนประสมอักษรได้จัดเนื้อหา มีลักษณะจากง่ายไปหายาก ซึ่งมีความคล้ายคลึงกันกับการสอนประสมอักษรในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทยบางเล่ม เช่น แบบเรียนภาษาไทย “จินตตามณี เล่ม 1” และ “แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 1 ตอนต้น” ของหลวงประดิษฐไพฑูริย์ และฉันทน์ ขำวิไล

ผู้วิจัยเห็นว่า ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีวิธีการสอนประสมอักษร โดยยึดแนวทางจากหนังสือหลักภาษาไทยบางเล่ม เช่น ในหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร (2532: 18-19) ได้กล่าวถึงเรื่องวิธีประสมอักษร ได้จำแนกวิธีประสมอักษรเป็น 3 ประเภท ประเภทแรก คือ ประสม 3 ส่วน ได้แก่ นำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ประสมด้วยกัน ก็คือประสมอักษรในแม่ ก กา ประเภทที่ 2 คือ ประสม 3 ส่วน โดยเพิ่มตัวสะกด ก็คือประสมอักษรในมาตราตัวสะกด และประเภทที่ 3 คือ ประสมอักษรในแม่ ก กา และประสมอักษรในมาตราตัวสะกดโดยมีตัวการันต์

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนการประสมอักษรอย่างละเอียดและเป็นระบบ แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนไม่ได้เน้นการฝึกออกเสียงการประสมอักษรอย่างละเอียด

แต่ผู้เรียนสามารถเข้าใจวิธีการประสมอักษรควบคู่ไปกับการเรียนตัวอักษรในตัวอย่างคำศัพท์ที่ผู้เขียนเสนอไว้ เช่น ในการสอนอักษรกลาง ก จ ต ฎ ด ฏ ในบทที่ 1 ได้เสนอตัวอย่างคำ กา กะ กอ เกาะ จา จะ จอ เจาะ ตา ตะ ตอ เตาะ ดา ดะ ดอ เดอะ จนถึงได้เรียนเรื่องอักษรกลางจบในบทที่ 2 ผู้เรียนสามารถรับรู้วิธีการประสมอักษรในแม่ ก กา ได้

ตั้งแต่บทที่ 3 เป็นต้นไป ผู้เขียนได้อธิบายหลักเกณฑ์การออกเสียงของการประสมอักษรตามอักษร 3 หมู่ และใช้แผนภูมิแสดงหลักเกณฑ์การประสมอักษร เช่น ในการสอนเรื่องการประสมอักษรกลาง ผู้เขียนได้เสนอแผนภูมิแสดงการประสมอักษร ดังนี้

เสียง พยางค์	เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
อักษรกลาง + สระเสียงยาว	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
อักษรกลาง + สระเสียงสั้น		กะ			
อักษรกลาง + สระ + ตัวสะกดแม่ก กน กม	กาน กัน	ก่าน กัน	ก้าน กัน	ก้าน กัน	ก่าน กัน
อักษรกลาง + สระ + ตัวสะกดแม่ก กต กบ		กาด กัด			

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 32)

ในการสอนเรื่องการประสมอักษรสูง ผู้เขียนได้เสนอแผนภูมิแสดงการประสมอักษร ดังนี้

เสียง พยางค์	เสียงจัตวา	เสียงเอก	เสียงโท
อักษรสูง + สระเสียงยาว	ขา	ข่า	ข้า
อักษรสูง + สระเสียงสั้น		ชะ	
อักษรสูง + สระ + ตัวสะกด แม่ก กน กม	ขาน ขัน	ข่าน ขัน	ข้าน ขัน
อักษรสูง + สระ + ตัวสะกด แม่ก กต กบ		ขาด ขาด	

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 40)

ในการสอนเรื่องการประสมอักษรต่ำ ได้เสนอแผนภูมิแสดงการประสมอักษร ดังนี้

เสียง พยางค์	เสียงสามัญ	เสียงโท	เสียงตรี
อักษรต่ำ + สระเสียงยาว	คา	ค่า	ค้ำ
อักษรต่ำ + สระเสียงสั้น			คะ
อักษรต่ำ + สระ + ตัวสะกดแม่ กง กน กม	คาน คั่น	ค่าน คั่น	ค้าน คั่น
อักษรต่ำ + สระเสียงยาว + ตัวสะกดแม่ กก กค กบ		คาค	
อักษรต่ำ + สระเสียงสั้น + ตัวสะกดแม่ กก กค กบ			คัค

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 42)

วิธีการใช้ภาษาจีนกลางและแผนภูมิในการอธิบายการออกเสียงและหลักเกณฑ์ของการประสมอักษรตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจและจับหลักเกณฑ์ได้อย่างรวดเร็ว และทำให้ผู้เรียนจดจำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างง่ายขึ้น แต่เพื่อไม่ให้ออกเสียงและประสมอักษรผิด ต้องการมีตัวอย่างคำศัพท์อย่างมากให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ถึงจะเกิดความชำนาญในการอ่านออกเสียงคำ และทำให้ผู้เรียนไม่สับสนกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของการประสมอักษรตามอักษรแต่ละหมู่ แต่อย่างไรก็ตาม จากแผนภูมิและหลักเกณฑ์การประสมอักษรที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ ก็ยังสามารถมองเห็นถึงภาพการสอนประสมอักษรในแม่ ก กา และประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแต่ละชั้นตอนได้ แต่วิธีการสอนเนื้อหาจะต่างจากในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1

1.1.8 การอ่านพยางค์ที่มี ร และ รร การอ่านเครื่องหมาย การอ่าน ฤ ฦ ฎ ฏ และตัวเลขไทย

หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรนำ อักษรควบกล้ำ และการประสมอักษร แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่านพยางค์ที่มี ร และ รร การอ่านเครื่องหมาย การอ่าน ฤ ฦ ฎ ฏ และตัวเลขไทย โดยได้สอนเนื้อหาทั้งหมดไว้ในบทเดียวกัน และอธิบายเนื้อหาต่าง ๆ เป็นภาษาจีนกลาง

ในการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านพยางค์ที่มี ร และ รร แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้อธิบายวิธีการอ่านออกเสียงพยางค์ที่มี ร และ รร เป็นภาษาจีนกลาง พร้อมยกตัวอย่างคำศัพท์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง โดยได้อธิบายไว้ว่า เมื่อตัวอักษร “ร” อยู่ท้ายพยางค์ ควรจะออกเสียงเป็น “อน” เมื่อตัวอักษร “รร” ไม่มีตัวสะกดตามมา ควรจะออกเสียงเป็น “อัน” เมื่อ “รร” มีตัวสะกดตามมา

ควรจะออกเสียงเป็น “อะ” เช่น ในการเสนอวิธีการอ่านออกเสียงพยางค์ที่มี ร ดังนี้

(1) 以 “ร” 结尾的音节, “ร” 发 “อน” 的音。如:

นคร (都市)	读作	นะ-คอน
สโมสร (俱乐部)	读作	สะ-โม-สอน
ละคร (戏剧)	读作	ละ-คอน
ถาวร (永久)	读作	ถา-วอน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 142)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง พยางค์ที่มีตัวอักษร “ร” ลงท้าย ควรจะออกเสียงเป็น “อน” เช่น นคร อ่านว่า นะ-คอน สโมสร อ่านว่า สะ-โม-สอน ละคร อ่านว่า ละ-คอน ถาวร อ่านว่า ถา-วอน

ผู้เขียนยังได้สอนวิธีการอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาไทย ได้แก่ “๕” การ์นต์ “ๆ” ไม้ยมก “ฯ” ไปยาลน้อย “ฯลฯ” ไปยาลใหญ่ “/” ทับ ผู้เขียนได้อธิบายวิธีการอ่านออกเสียงเป็นภาษาจีนกลาง และให้ตัวอย่างคำศัพท์และประโยค เช่น ในการเสนอ “ฯ” ไปยาลน้อย ดังนี้

3. “ฯ” (ไปยาลน้อย) 简略符号

置于某个词后, 表示该词是简略写法, 原词的后面还有别的音节。如:

พฤหัสบดี — พฤหัสบดี (星期四)

กรุงเทพมหานคร — กรุงเทพมหานคร (曼谷)

ข้าพเจ้า — ข้าพเจ้า (我)

โปรดเกล้าฯ — โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม (恩赐)

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 145)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง “ฯ” เรียกว่า ไปยาลน้อย เขียนไว้ที่ข้างหลังของคำ แสดงว่าเป็นคำย่อ ข้างหลังของคำยังมีข้อความที่ย่อไว้ เช่น พฤหัสบดี คำเต็มคือ พฤหัสบดี ข้าฯ คำเต็มคือ ข้าพเจ้า โปรดเกล้าฯ คำเต็มคือ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้กล่าวถึงการอ่านออกเสียง ฤ ฦ โดยได้แบ่งการอ่านออกเสียงของ ฤ เป็น 3 แบบ คือ วี ริ เรอ แบบที่ 1 เมื่อ ฤ เป็นพยางค์หน้า หรือผสมกับตัวอักษร ค น ม พ จะอ่านว่า วี แบบที่ 2 เมื่อ ฤ ผสมกับตัวอักษร ก ต ท ป ศ ส จะอ่านว่า ริ แบบที่ 3 อ่านออกเสียงเป็น เรอ

ในภาษาไทยมีแต่คำเดียว คือ ฤกษ์ และ ฤ ในภาษาไทยควรจะอ่านว่า รือ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ยังได้อธิบายเพิ่มการอ่านออกเสียง ฤ ฤๆ ได้แก่ ฤ อ่านเป็น ลี ฤๆ อ่านเป็น ลือ

หลังจากนั้น ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังได้สอนวิธีการอ่านออกเสียงและรูปเขียนตัวเลข ซึ่งหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอไว้ในเนื้อหาเรื่องอักษรนำ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอวิธีการเขียนตัวเลขโดยให้ตัวอย่างลำดับการลากเส้นตามรอยประตัวอักษร ให้ผู้เรียนฝึกเขียนตามเหมือนการสอนวิธีการเขียนสำหรับเด็กไทย ดังนี้

๑๑, ๒๒, ๓๓, ๔๔, ๕๕,
๖๖, ๗๗, ๘๘, ๙๙, ๑๐๑, ๐๒

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 148)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 และหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้มีวิธีการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่านพยางค์ที่มี ร และ วรรณ การอ่านเครื่องหมาย การอ่าน ฤ ฤๆ ฤ ฤๆ และตัวเลขไทย คล้ายคลึงกัน และได้ยึดความรู้จากหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ

จากการเสนอเนื้อหาเรื่องอักษรวิธีในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 และหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 พบว่า การจัดลำดับและวิธีการสอนเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย 2 เล่มจะมีความแตกต่างกันเล็กน้อย แต่เนื้อหาที่เสนอจะเหมือนกัน เป็นเรื่องของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรควบ ก้ำ อักษรนำ และการประสมอักษร

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 เป็นแบบเรียนที่สร้างขึ้นมาก่อนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้มีรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหาบางอย่างจากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 และได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงใส่เนื้อหาและกลวิธีใหม่ด้วย ซึ่งทำให้เนื้อหาในแบบเรียนเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้ปรับปรุงการสอนเนื้อหาในแบบเรียนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนชาวจีน ทำให้เนื้อหาเข้ากับมุมมองของผู้เรียนชาวจีน และในการสอนการออกเสียงพื้นฐาน แบบเรียนได้อาศัยความรู้ทางสัทศาสตร์ในการอธิบายการออกเสียงเป็นอย่างมาก อาจเพราะว่า ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญในทางภาษาเป็นอย่างมาก และความรู้ทางสัทศาสตร์เป็นหลักเกณฑ์สากล สามารถอธิบายทุกภาษาได้อย่างแม่นยำ ซึ่งสำหรับผู้เรียนชาวจีน การเรียนรู้ภาษาไทยถือว่าเป็นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ อาจเข้าใจยากในการเรียนรู้การออกเสียง

ภาษาไทย การอธิบายทางสัทศาสตร์เป็นวิธีที่ดีในการอธิบายการออกเสียงของภาษาอย่างแม่นยำถูกต้อง

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาการฝึกออกเสียงพื้นฐานในแบบเรียนทั้ง 2 ชุด พบว่า ลักษณะการจัดลำดับเนื้อหาและวิธีการสอนเหมือนกับการสอนอ่านออกเสียงพื้นฐานสำหรับเด็กไทยในประเทศไทย และแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้ยึดเนื้อหาความรู้เรื่องอักขรวิธีภาษาไทยจากหนังสือไทยที่ชาวไทยเขียนขึ้นมาหลายเล่ม เช่น ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้แนวทางจาก “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1” ส่วนหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้แนวทางจาก “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา และ “ระบบเสียงภาษาไทย” ของกาญจนา นาคสกุล จึงทำให้เนื้อหาและวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในการสอนเนื้อหาเรื่องพยัญชนะ และสระ อีกอย่างแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดเขียนขึ้นมาในยุคสมัยต่างกัน ซึ่ง หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้รวบรวมเนื้อหาเสร็จในปี ค.ศ. 1989 ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2008 ซึ่งเนื้อหาความรู้เรื่องภาษาไทยได้เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย แบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนสำหรับผู้เรียนชาวจีนจึงได้ปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยไปด้วยเช่นกัน

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น

สำหรับเนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหา 3 ส่วน ได้สอนเริ่มต้นจากเนื้อหาเรื่องชนิดของคำ วลี และประโยคตามลำดับ ซึ่งมีความรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ชนิดของคำ

สำหรับเนื้อหาเกี่ยวกับชนิดของคำ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 1-9 ซึ่งได้จำแนกคำในภาษาไทยเป็น 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ในการสอนเนื้อหาเรื่องชนิดของคำ ผู้เขียนได้อธิบายความหมายและวิธีการใช้ของคำแต่ละชนิดโดยใช้ภาษาจีนกลางช่วยอธิบายและแสดงคำแต่ละชนิดที่เขียนอยู่ในประโยคตัวอย่างประโยคที่ผู้เขียนได้ยกมานั้น ส่วนมากเป็นประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากว่าเป็นการเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ดังนี้

1.2.1.1 คำนาม

ในเนื้อหาเรื่องคำนาม ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 1 ซึ่งเป็นการเริ่มต้นเนื้อหาเรื่องชนิดของคำ ผู้เขียนได้สอนเรื่องคำนามก่อนเรื่องอื่น ๆ เพราะคำนามเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในประโยค และเรื่องคำนามเป็นเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้แบ่งคำนามเป็น 5 ชนิดย่อย ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม สมุหนาม อาการ

นาม และลักษณนาม ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำนาม ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้นำแนวทางการจัดประเภทคำนามมาจาก “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ เช่น ในการอธิบายวิสามานยนาม ผู้เขียนได้เสนอ ดังนี้

(2) 专有名词 (วิสามานยนาม) 指具体的人、事物、地点或机构的专有名称。如：

ประเทศจีน 中国

ประเทศไทย 泰国

มหาวิทยาลัยปักกิ่ง 北京大学

ภาษาไทย 泰语

กทม. 曼谷

ทักษิณ ชินวัตร 他信·钦那瓦

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 6)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง วิสามานยนาม คือ คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะสำหรับเรียกคน สิ่งของ สถานที่ หรือองค์การ เช่น ประเทศจีน ประเทศไทย มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ภาษาไทย กทม. ทักษิณ ชินวัตร

1.2.1.2 คำสรรพนาม

ในเนื้อหาเรื่องคำสรรพนาม ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 2 ซึ่งได้แบ่งคำสรรพนามเป็น 6 ชนิดย่อย ได้แก่ บุรุษสรรพนาม ประพันธสรรพนาม วิภาคสรรพนาม นิยมสรรพนาม อนิยมสรรพนาม และปฏิเสธสรรพนาม ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำสรรพนามใน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางการแยกประเภทของคำสรรพนามตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ เช่น ในการอธิบายอนิยมสรรพนาม ผู้เขียนได้เสนอ ดังนี้

5. 不定代词 (อนิยมสรรพนาม / สรรพนามไม่เจาะจง) 没有指明某人或某事的词，但并不

表示疑问。如：ใคร อะไร ไหน

ใครมาก็ได้ 谁来都行

ผมไม่มีอะไรจะพูดแล้ว 我没什么要说了。

อยู่ไหนก็ไม่สุขเหมือนอยู่บ้าน 在哪里都没有在家里幸福。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 16)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อนิยมสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนามที่ไม่กำหนดแน่นอนลงไปว่า เป็นคนนั้นคนนี้หรือสิ่งนั้นสิ่งนี้ และไม่ใช้เป็นคำถาม เช่น ใคร อะไร ไหน

1.2.1.3 คำกริยา

ในเนื้อหาเรื่องคำกริยา ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 3 ซึ่งได้แบ่งคำกริยาเป็น 5 ชนิดย่อย ได้แก่ อกรรมกริยา สกรรมกริยา วิกรรมกริยา กริยานุเคราะห์ และกริยาสภาวะมาลา ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำกริยาในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางการแยกประเภทของคำกริยาตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ ได้เพิ่มคำกริยา 1 ชนิด ได้แก่ กริยาสภาวะมาลาจาก “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร

1.2.1.4 คำวิเศษณ์

ในเนื้อหาเรื่องคำวิเศษณ์ ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 4-5 ซึ่งได้แบ่งคำวิเศษณ์เป็น 10 ชนิดย่อย ได้แก่ ลักษณะวิเศษณ์ กาลวิเศษณ์ สถานวิเศษณ์ ประมาณวิเศษณ์ นิยมวิเศษณ์ อนิยมวิเศษณ์ ปรากฏวิเศษณ์ ประดิษฐวิเศษณ์ ประพันธวิเศษณ์ ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำวิเศษณ์ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางการแยกประเภทของคำวิเศษณ์ตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ

1.2.1.5 คำบุพบท

ในเนื้อหาเรื่องคำบุพบท ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 6 ซึ่งได้แบ่งคำบุพบทเป็น 10 ชนิดย่อย ได้แก่ คำบุพบทที่แสดงความเป็นเจ้าของ บุพบทที่บอกสถานที่ บุพบทที่บอกเวลา บุพบทที่บอกแดนออก บุพบทที่แสดงการให้การรับ บุพบทที่บอกความมุ่งหมาย บุพบทที่แสดงความเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ บุพบทที่แสดงทิศทาง บุพบทที่บอกความเป็นสาเหตุ และบุพบทนำหน้ากรรม ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำบุพบทในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางการแยกประเภทของคำบุพบทตามหนังสือ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา และ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสารให้ประสมประสานกัน เช่น ในการอธิบายชนิดของคำบุพบท ผู้เขียนได้เสนอ ดังนี้

介词(บุพบท) 前引名词、代词或动名词, 说明所属、时间、地点、作用、职责和原因等。

泰语中的介词共分为十类。

1. 表示所属。如: ของ แห่ง

ครอบครัวของฉัน 我的家庭

บิดาแห่งประวัติศาสตร์ 历史之父

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 57)

ถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง คำบุพบท คือ คำที่นำหน้านาม สรรพนาม และกริยาสภาวะมาลา เพื่อบอกที่เป็นเจ้าของ เวลา สถานที่ และเหตุผล เป็นต้น คำบุพบทในภาษาไทย

จำแนกเป็น 10 ประเภท ประเภทที่ 1 คือ คำบุพบทที่แสดงความเป็นเจ้าของ เช่น ของ แห่ง

1.2.1.6 คำสันธาน

ในเนื้อหาเรื่องคำสันธาน ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 7 ซึ่งได้แบ่งคำสันธานเป็น 8 ชนิดย่อย ได้แก่ คำสันธานเชื่อมคำกับคำ คำสันธานเชื่อมความที่คล้ายตามกัน คำสันธานเชื่อมความที่ขัดแย้งกัน คำสันธานเชื่อมความที่เป็นเหตุผลกัน คำสันธานเชื่อมความที่เลือกเอา คำสันธานที่เชื่อมความในเชิงสมมุติฐาน คำสันธานเชื่อมความที่แสดงความสัมพันธ์ในเชิงรับส่งกัน และคำสันธานเชื่อมความตอนหนึ่งที่กล่าวยังไม่จบกับอีกตอนหนึ่งที่เริ่มต้น

ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำสันธานในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางการแยกประเภทของคำสันธานตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา ให้ประสมประสานกัน นอกจากนี้ ผู้เขียนยังใช้แนวทางตามหลักไวยากรณ์ภาษาจีนด้วย เช่น คำสันธานชนิดเชื่อมความในเชิงสมมุติฐาน และคำสันธานที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ในเชิงรับส่งกัน ซึ่งในหนังสือไวยากรณ์ภาษาไทยไม่ได้กล่าวถึง แต่ในหลักไวยากรณ์ภาษาจีนได้กล่าวถึงคำสันธาน 2 ชนิดนี้

1.2.1.7 คำอุทาน

ในเนื้อหาเรื่องคำอุทาน ผู้เขียนได้เสนอไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 8 ซึ่งได้แบ่งคำอุทานเป็น 7 ชนิดย่อย ได้แก่ คำอุทานแสดงอาการดีใจ คำอุทานแสดงอาการเกิดความเข้าใจ คำอุทานแสดงอาการตกใจหรือกลัว คำอุทานแสดงอาการสงสัย คำอุทานแสดงอาการเจ็บปวด คำอุทานแสดงอาการสงสัย และคำอุทานแสดงอาการชื่นชม

จากการศึกษาพบว่า ในการสอนเนื้อหาเรื่องชนิดของคำ ผู้เขียนได้นำแนวทางการแบ่งชนิดของคำอุทานมาจากตำราไทยหลายเล่ม เช่น “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการใช้แนวทางจากตำราหลายเล่ม ช่วยทำให้วิธีการอธิบายเข้าใจง่ายขึ้น ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ช่วยทำให้ผู้เรียนชาวจีนเข้าใจง่ายขึ้น ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทยไม่ได้นำเสนอเนื้อหาหลักภาษาไทยเรื่องชนิดของคำอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

1.2.2 วลี

ในเนื้อหาเรื่องวลี ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 10-11 ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องวิธีการสร้างวลีและชนิดของวลี สำหรับวิธีการสร้างวลี มีทั้งหมด 3 วิธี ได้แก่ การสร้างวลีโดยเชื่อมคำให้ติดต่อกัน การสร้างวลีโดยขยายความ และการสร้างวลีโดยพ่วงคำ สำหรับเรื่องชนิดของวลี ได้

แบ่งเป็น 2 ชนิดใหญ่ ได้แก่ วลีที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ และวลีที่เปลี่ยนแปลงได้ และผู้เขียนยังได้จำแนกวลีเป็น 7 ชนิด ได้แก่ นามวลี สรรพนามวลี กริยาวลี วิเศษณ์วลี บุพบทวลี สันธานวลี และอุทานวลี ในการสอนเนื้อหาเรื่องวลีในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ

1.2.3 ประโยค

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 สำหรับเนื้อหาเรื่องประโยค ได้กล่าวถึงประโยค 2 ชนิด ได้แก่ ประโยคความเดียว และอเนกกรรพประโยค เพราะว่า ในการเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ประโยคที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ส่วนมากเป็นประโยคง่าย ๆ ซึ่งประโยคที่ค่อนข้างยากซับซ้อน ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจได้ ผู้เขียนจึงไว้สอนทีหลัง

1.2.3.1 ประโยคความเดียว

ในเนื้อหาเรื่องประโยคความเดียว ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 12-20 ซึ่งได้กล่าวถึงเนื้อหา 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนประกอบของประโยคความเดียว ประเภทของประโยคความเดียว รูปประโยคของประโยคความเดียว และโครงสร้างของประโยคความเดียว

สำหรับส่วนประกอบของประโยคความเดียว มีทั้งหมด 6 ส่วน ได้แก่ ประธาน กริยากรรม บทขยายคำนาม บทขยายคำกริยา และส่วนเติมเต็ม

สำหรับเรื่องประเภทของประโยคความเดียว ได้จำแนกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ประโยคคำถาม ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำสั่งและขอร้อง

ส่วนรูปประโยคของประโยคความเดียว ผู้เขียนได้แบ่งเป็น 9 ประเภท ได้แก่ ประโยคกรรตุ ประโยคกรรม ประโยคกริยา ประโยคการิต ประโยคกริยาสภาวะมาลา ประโยคเปรียบเทียบ ประโยคที่มีกริยาวลีทำหน้าที่เป็นวิเศษณการก ประโยคที่มีกริยารวมหรือกริยาวลี และประโยคที่มีบุพบทวลีทำหน้าที่เป็นวิเศษณการก

สำหรับเรื่องโครงสร้างของประโยคความเดียว ผู้เขียนได้แบ่งเป็นทั้งหมด 3 รูปแบบใหญ่ ได้แก่ ประโยคที่ประกอบด้วยส่วนประธานและกริยา ประโยคที่ประกอบด้วยส่วนประธาน กริยา และกรรม และประโยคที่ประกอบด้วยส่วนประธาน กริยา และส่วนเติมเต็ม

1.2.3.2 อเนกกรรพประโยค

ในเนื้อหาเรื่องอเนกกรรพประโยค ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 21-22 ซึ่งผู้เขียนได้จำแนกอเนกกรรพประโยคเป็น 4 ประเภท ได้แก่ อันวยานกรรพประโยค พยัตติเรกาเนกกรรพประโยค วิกัลป์ปานกรรพประโยค และเหตุวานกรรพประโยค

จากการศึกษาพบว่า ในการสอนเนื้อหาเรื่องประโยคในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนใช้แนวทางตามหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ

สังเกตได้ว่า ในการเสนอเนื้อหาเรื่องหลักภาษาไทยสำหรับเนื้อหาในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนจะเสนอเริ่มจากคำ วลี และประโยคตามลำดับ และผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงเนื้อหาเรื่องสังกรประโยค เนื่องจากว่าเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ซึ่งผู้เขียนจะไว้กล่าวทีหลัง และในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 สำหรับเนื้อหาเรื่องหลักภาษาไทย ส่วนมากใช้แนวทางตามตำราไวยากรณ์ภาษาไทย 3 เล่มเป็นหลัก ได้แก่ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ และ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 ไม่ได้เสนอเนื้อหาเรื่องหลักภาษาไทยในระดับเบื้องต้นอย่างชัดเจน

1.3 การวิเคราะห์เนื้อหาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้การอ่านออกเสียงและการเขียนในเบื้องต้น จึงเริ่มฝึกให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ ประโยค และพจนานุกรม เพื่อนำภาษาไทยไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด มีการสอนอ่านบทสนทนาสั้น ๆ ง่าย ๆ ไว้เกือบทุกบท มีทั้งประโยคง่าย ๆ ไปสู่ประโยคค่อนข้างยากและซับซ้อน และเข้าสู่บทสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งได้เริ่มต้นจากการฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ ค่อย ๆ เน้นการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน ในการเริ่มต้นการสอนเนื้อหาการฝึกบทสนทนา แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดอาศัยภาษาจีนกลางในการแปลความหมายของตัวบท และค่อย ๆ ปล่อยไม่ใส่คำแปลภาษาจีนกลาง ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่ติดกับภาษาแม่ตลอด

1.3.1 คำที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

ในการสอนเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดไม่ได้ให้ฝึกพูดบทสนทนาตั้งแต่แรก คือจะเริ่มต้นจากฝึกอ่านคำศัพท์และประโยคง่าย ๆ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานเพื่อนำไปฝึกพูดบทสนทนา และในการเสนอเนื้อหาขั้นตอนนี้ ผู้เขียนพยายามใช้ภาษาจีนกลางช่วยในการอธิบายความหมาย เนื่องจากว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยได้อย่างดี

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนฝึกอ่านคำศัพท์เริ่มจากคำศัพท์พยางค์เดียว ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่อ่านออกเสียงง่าย ตลอดจนคำศัพท์หลายพยางค์ที่ซับซ้อน คำศัพท์ที่ผู้เขียนนำมาสอนนั้น ส่วนมากเป็นคำนามและคำกริยา เช่น คำเรียกชื่อสัตว์ สิ่งของต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้โครงสร้างของประโยค บทสนทนา และเน้นคำศัพท์ที่เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารสนทนาในชีวิตประจำวัน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ในการสอนเนื้อหาเรื่องคำศัพท์ ผู้เขียนจะนำคำศัพท์ที่

ประกอบด้วยตัวอักษรที่เคยเรียนให้ผู้เรียนฝึกอ่าน โดยได้แบ่งการเสนอเนื้อหาเรื่องคำศัพท์ในระดับเบื้องต้นเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ผู้เขียนจะนำคำศัพท์ที่ประกอบด้วย 2 ส่วนให้ผู้เรียนฝึกอ่านและจดจำ ได้แก่คำศัพท์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะและสระ ในขั้นตอนที่ 2 หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องวรรณยุกต์ ผู้เขียนจึงนำคำศัพท์ที่ประกอบด้วย 3 ส่วนให้ผู้เรียนฝึกอ่านและจดจำ ได้แก่ คำศัพท์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ในขั้นตอนที่ 3 หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องตัวสะกด ผู้เขียนจึงนำคำศัพท์ที่ประกอบด้วย 4 ส่วนให้ผู้เรียนฝึกอ่านและจดจำ ได้แก่ คำศัพท์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ซึ่งในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 การนำเสนอเนื้อหาเรื่องคำศัพท์ในระดับเบื้องต้นจะเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ตัวอักษรและการประสมอักษร ดังนี้

词汇

จำ	记	เอา	拿
ไป	去	แกะ	绵羊
เตะ	踢	ใจ	心
ดำ	黑	เบา	轻
ตำ	捣、舂	เกาะ	岛
ดีใจ	高兴	เตา	炉灶
ไอ	咳嗽	เดา	猜、猜测

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 24)

词汇

คุณ	你 (放在姓名前表尊重)	ฉัน	我 (指女性)
ชื่อเล่น	名	เป็น	是
คน	人、个 (指人量词)	เรียน	学习
โรงเรียน	学校	ห้องเรียน	课堂
ผม	我 (指男性)	เมือง	国家、城市
นั่น	那	โน้น	那 (远指)
วิชา	科目、课程	จีน	中国
แผนที่	地图	อาหาร	饭菜、食物

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 96)

ผู้เขียนได้ให้คำศัพท์พยางค์เดียวอยู่ต่อเนื่องทุก ๆ บท คำบางคำที่นำมาให้ฝึกอ่านอาจจะไม่มีความหมาย เพราะเน้นการฝึกออกเสียง แต่คำที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในประโยค

สื่อสารได้

นอกจากคำศัพท์พยางค์เดียวที่มีความหมาย และยังมีคำที่มากกว่า 1 พยางค์ ซึ่งผู้เขียนได้แทรกไว้ในทุกบทและในแบบฝึกการอ่านในแต่ละบท ในลักษณะเดียวกันมีทั้งคำที่มีความหมายและไม่มี ความหมาย เช่น

เสื้อสีฟ้า	คำลำไย	ในแม่น้ำ	เรือสำเภา	เอาแต่ใจ
ไม่สู้ดี	มีเก๋าคอ	พอว่าดี	พี่ห่อเสือ	พอทำนา
ตาถือกา	ไม่รือร	ไวใจได้	สืต่อห้า	ทำต่อได้
ได้ทะเล	ตีราคา	ไม่น่าเบื่อ	ไม่แพ้เขา	เรือดำน้ำ
ซาลาเปา	ใส่เนื้อไก่	มีเยอะดี	น่าจะไป	เชื้อเพื่อเชื้อแม่

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 86)

จดจำ	จบเกม	ชี้เกี้ยว	คดโกง	คางคก	คุกกี้
เคียดแค้น	งกเงิน	เข้มงวด	จัดหีบ	งดงาม	เงียบเชียบ
เข็ดดู	เขียดคาง	ยากจน	เนิ่นนาน	ทิศทาง	นวดตัว
เพียบเท่า	โพกหัว	แยบคาย	รสชาติ	รับโทษ	เด็กเล็ก
เวียดนาม	ฮกเกี้ยน	ลักยิ้ม	เรียบร้อย	รุกราน	เพศชาย
วิเศษ	ชอกช้า	จัดซื้อ	สังเกต	คำโดด	ฝึกฝน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 112)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีการเสนอคำศัพท์ที่แตกต่างจากภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 คือ ได้ฝึกพูดคำศัพท์และประโยคตั้งแต่เริ่มเรียนตัวอักษร และผู้เขียนไม่ได้แบ่งการฝึกออกเสียง คำศัพท์ตามแต่ละชั้นตอน และก็ไม่ได้้นำการฝึกพูดคำศัพท์มาเชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่องตัวอักษรในเรื่อง อักษรวิธีที่กำลังเรียนในแต่ละบท แต่จะนำคำศัพท์พยางค์เดียวและหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านพูด ตั้งแต่เริ่มต้น อาจเพราะว่า ผู้เขียนมีแนวคิดว่าการเรียนรู้ฝึกออกเสียงพูดภาษาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ตามธรรมชาติ ผู้เรียนสามารถรับรู้กฎเกณฑ์การออกเสียงภาษาไทยจากการฝึกออกเสียงพูดคำศัพท์ และประโยค ในการเรียนรู้เนื้อหาการอ่านออกเสียงของคำศัพท์ ผู้เขียนได้ให้เรียนรู้การออกเสียง คำศัพท์โดยใช้วิธีการออกเสียงเลียนแบบตามครูผู้สอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในวิธีการออก

เสียงจากการสังเกต ซึ่งเรียนควบคู่ไปกับการเรียนเรื่องอักษรวิธี จึงทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียง และพูดภาษาไทยได้ จนไม่ต้องร้อเรียนอักษรวิธีให้เสร็จสิ้นทั้งหมด เนื้อหาเรื่องอักษรวิธีภาษาไทยเป็น เนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อน ผู้เรียนต้องใช้เวลานานถึงจะเกิดความเข้าใจในการประสมอักษรได้ วิธีนี้ สามารถทำให้ผู้เรียนออกเสียงพูดได้ตั้งแต่แรกที่เรียนภาษาไทย และยังมีส่วนช่วยในการเรียนรู้เนื้อหา เรื่องอักษรวิธี เพราะว่าคำศัพท์ที่ได้เรียนในทุกบท สามารถเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้เนื้อหาเรื่อง ตัวอักษรและการประสมอักษรต่าง ๆ ได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องอักษรวิธีได้เร็วขึ้น ดังเช่น ในบทที่ 2 ผู้เขียนได้เสนอคำศัพท์ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง ดังนี้

生 词

ประตู	门	หน้าต่าง	窗
เตียง	床	ไฟ	火、灯
ห้องเรียน	教室	ห้องพัก	宿舍
หนังสือ	书	สมุด	本子
กระดาษ	纸张	ใช่	是的
ไม่	不	ไหม	吗
ใช่ไหม	是吗	แขน	胳膊
เท้า	脚	ขา	腿
มือ	手	ไฟฟ้า	电、电灯

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 16)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้นำคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนฝึกอ่าน คำศัพท์จะมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในประโยคที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกพูดในตัวบท ผู้เขียนได้นำคำศัพท์ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน พอถึงการฝึกพูดบทสนทนา จะเพิ่มวงคำศัพท์มากขึ้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในบทสนทนาได้

1.3.2 ประโยคที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

หลังจากผู้เรียนได้มีความรู้ในการอ่านออกเสียงอักษรและคำศัพท์ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำประโยคในลักษณะต่าง ๆ จากรูปประโยคง่าย ๆ ไปสู่ประโยคที่ยากขึ้น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออก เสียงและพูด ส่วนมาเป็นประโยคง่าย ๆ แบบถามตอบ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อ ของ การถามเวลา การทักทาย การถามชื่อสิ่งของ เป็นต้น ประโยคที่นำมาให้ฝึกอ่านส่วนมากเป็น ประโยคสามัญ ซึ่งมีโครงสร้างไม่ซับซ้อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการฝึกพูดสนทนาในชีวิตประจำวัน ใน

การฝึกพูดประโยคในชีวิตประจำวัน ผู้เขียนจะให้คำแปลเป็นภาษาจีนกลางให้ผู้เรียนดู และผู้เขียนไม่ได้ใช้ตัวอักษรหรือวิธีอื่น ๆ ในการถ่ายทอดเสียงพูด เพราะว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานการอ่านออกเสียงอักษรไทยและการประสมอักษรไทยในขั้นต้นแล้ว

1.3.2.1 ประโยคสั้น ๆ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เริ่มฝึกพูดประโยคสั้น ๆ ตั้งแต่บทที่ 4 ถึงบทที่ 15 ซึ่งเริ่มจากการฝึกพูด 2 ถึง 3 รูปประโยค ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนประโยคให้ผู้เรียนฝึกพูด ประโยคส่วนมากเป็นประโยคแบบถามตอบ และผู้เขียนจะให้คำแปลภาษาจีนของแต่ละประโยค เพราะว่า ผู้เรียนยังเรียนภาษาไทยไม่มากนัก เช่น ในบทที่ 6 ผู้เขียนได้นำประโยคให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง ดังนี้

课文

นี่คืออะไรคะ?

这是什么?

แม่มีอะไรในมือคะ?

妈妈手里有什么?

ผ้านี้สีอะไรคะ

这匹布什么颜色?

ทำไมไปหาเขาคะ?

为什么去找他?

นี่คือนาฬิกาค่ะ

这是钟表。

เราไม่รู้ค่ะ

我们不知道。

สีดำค่ะ

黑色。

เรามีธุระไปหาเขาค่ะ

我们有事情去找他。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 58)

ในบทที่ 11 ผู้เขียนได้นำประโยคให้ผู้เรียนอ่านออกเสียง ดังนี้

课文一

คุณชอบเรียนภาษาไทยไหมคะ?

ค่ะ ดิฉันชอบเรียนภาษาไทย

คุณมานะชอบเรียนภาษาเกาหลี

ส่วนคุณชูใจนั้น ชอบเรียนภาษาญี่ปุ่น

เราต่างก็ต้องตั้งใจเรียนให้ดี

แม่ทำอะไรอยู่คะ? --แม่ทำกับข้าวอยู่ค่ะ

แม่ทำกับข้าวอร่อยมาก

你喜欢学泰语吗?

是的, 我喜欢学泰语。

马纳喜欢学韩语。

至于楚彩, 喜欢学日语。

我们都下决心好好学习。

妈妈在做什么? 妈妈在做饭。

妈妈做的饭菜很好吃。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 119)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้มีการฝึกออกเสียงประโยคตั้งแต่บทที่ 1 และมี

วิธีการเสนอเนื้อหาเรื่องประโยคคล้ายคลึงกัน คือ นำประโยคแบบถามตอบให้ผู้เรียนฝึกการอ่านออกเสียงซ้ำ ๆ เช่น ในบทที่ 2 ผู้เขียนได้นำประโยคให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงพูด ดังนี้

句型

例句	นี่ประตู	这是门。
问话形式	นี่ประตูใช่ไหมครับ (คะ)	这是门吗?
答话形式	(1) ใช่ครับ (ค่ะ)	是的。
	(2) ไม่ใช่ครับ (ค่ะ)	不是。

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 16)

ในบทที่ 6 ผู้เขียนได้นำประโยคให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงพูด ดังนี้

问话形式	(1) เขากำลังทำอะไร (อยู่) ครับ (คะ)	他 (她) (正) 在做什么?
	(2) คุณซักผ้าหรือยังครับ (คะ)	你洗衣服了没有?
答话形式	(1) (กำลัง) ซักผ้าครับ (ค่ะ) (正) 在洗衣服。	
	(2) ซักแล้วครับ (ค่ะ)	洗了。
	ยังครับ (ค่ะ)	还没有。

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 54-55)

ซึ่งผู้เขียนได้ให้รูปแบบประโยคก่อน แล้วค่อยให้ประโยคแบบถามตอบให้ผู้เรียนฝึกการพูดตาม ผู้เขียนได้นำประโยคแบบถามตอบมาสอน จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดบ่อย ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบประโยคที่รับรู้ได้ง่าย แต่ประโยคแบบถามตอบพวกนั้น ไม่ได้เป็นบทสนทนาที่มีตัวละครพูดตามสถานการณ์ต่าง ๆ

เนื้อหาประโยคที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านพูดนั้น จะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน เช่น เกี่ยวกับใครทำอะไร การทักทาย การแนะนำตัวเอง การถามสี การถามชื่อสิ่งของ การถามจำนวน การสั่งอาหาร การซื้อของ การใช้ประโยคในชีวิตประจำวัน การใช้ประโยคในห้องเรียน เป็นต้น และยังได้นำประโยคที่มีสำนวนไทยมาให้อ่าน ซึ่งเป็นเนื้อหาสำหรับการปูพื้นฐานด้วยรูปประโยคที่ยังไม่มีบทสนทนาที่มีตัวละคร เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 7 ผู้เขียนได้นำประโยคให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ดังนี้

课文

ที่นี่มีวัวกี่ตัวคะ ?
这里有几头黄牛呢?

เขาไปทำไมคะ ?
他为啥去?

เขาจะทำอะไรคะ
他要做什么?

เราเชื่อว่าทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
我们相信善有善报恶有恶报。

เก้าตัวคะ
九头。

เขาไปซื้อตั๋วคะ
他去买票。

เขาจะไปซื้อใบชาคะ
他要去买茶叶。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 75)

ประโยคแบบถามตอบต่าง ๆ ในขั้นตอนนี้ จะมีรูปแบบที่ใกล้เคียงกันกับบทสนทนา แต่ยังไม่มีการใช้วลีในการสนทนา และเนื้อหาในกลุ่มประโยคในบทเดียวกัน จะไม่ค่อยเชื่อมโยงต่อเนื่องกันเหมือนเนื้อหาในบทสนทนา

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เช่น ในบทที่ 9 ผู้เขียนได้นำประโยคมาให้ฝึกอ่านออกเสียงและฝึกพูด ดังนี้

2. - หนังสือเล่มนี้ของใครคะ	这本书是谁的?
- ของผมครับ	我的。
- หนังสือเล่มนี้ดีไหมคะ	这本书好吗?
- ดีครับ	好。
- เสื้อตัวนี้ของใครคะ	这件衣服是谁的?
- ของคุณทวีครับ สวยไหมครับ	塔维的。漂亮吗?
- สวยค่ะ ตัวนั้นของใครคะ	很漂亮。那件是谁的?
- ของผมครับ สวยไหมครับ	我的。漂亮吗?
- ไม่สวยค่ะ	不漂亮。

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 86)

1.3.2.2 โครงสร้างของประโยคในการปูพื้นฐานบทสนทนา

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด ประโยคที่ใช้ในการฝึกออกเสียงพูด เพื่อเป็นการปูพื้นฐานฝึกพูดบทสนทนา ส่วนมากจะเป็นประโยคสามัญ ซึ่งประโยคสามัญ หมายถึง ประโยคที่มีส่วนประกอบเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วนเรียงกัน ซึ่งมีความหมายอย่างเดียว ประโยคที่ใช้ฝึกการออกเสียงพูดในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุดส่วนมากจะประกอบด้วยหน่วยประธาน หน่วยกริยา หน่วยกรรม หรือหน่วยกรรมตรงกับหน่วยกรรมรอง ซึ่งเป็นประโยคที่มีโครงสร้างง่าย ไม่ซับซ้อน ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงสร้างประโยคในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้ โดยยึดทฤษฎีของ

วิจิตร ภาณุพงศ์ จากการศึกษาพบว่ารูปประโยคที่นำมาฝึกออกเสียงในระดับเบื้องต้นในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดมีความคล้ายคลึงกัน โดยมีโครงสร้างประโยค ดังนี้

1.3.2.2.1 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ หน่วยนามเดี่ยว + หน่วยนามเดี่ยว

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด พบว่า มีประโยคในการฝึกอ่านออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยหน่วยนามเดี่ยวและหน่วยนามเดี่ยวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 5 “นี่น้ำชา” ในประโยคนี้ “นี่” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “น้ำชา” เป็นหน่วยนามเดี่ยว และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 1 “นี่ประตู” ในประโยคนี้ “นี่” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “ประตู” เป็นหน่วยนามเดี่ยว

1.3.2.2.2 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด พบว่า มีประโยคในการฝึกอ่านออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยประธานและกริยามาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 4 “เขาเข้าไป” ในประโยคนี้ “เขา” เป็นประธาน “เข้าไป” เป็นกริยา และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 5 “เขานอน” ในประโยคนี้ “เขา” เป็นประธาน “นอน” เป็นกริยา

1.3.2.2.3 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา + กรรมตรง

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด พบว่า มีประโยคในการฝึกอ่านออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรมตรงมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 5 “เธอชื่ออ้อ” ในประโยคนี้ “เธอ” เป็นประธาน “ชื่อ” เป็นกริยา “อ้อ” เป็นกรรมตรง และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 5 “ดิฉันซักผ้า” ในประโยคนี้ “ดิฉัน” เป็นประธาน “ซัก” เป็นกริยา “ผ้า” เป็นกรรมตรง

1.3.2.2.4 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ หน่วยนามเดี่ยว + หน่วยนามเดี่ยว + บทขยายหน่วยนามเดี่ยว

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด ได้ฝึกออกเสียงประโยคในระดับเบื้องต้นโดยเริ่มต้นจากประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ โดยไม่มีบทขยาย แล้วค่อยนำประโยคที่ซับซ้อนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน โดยเพิ่มบทขยายเข้ามา ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยหน่วยนามเดี่ยว หน่วยนามเดี่ยว และบทขยายหน่วยนามเดี่ยวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 14 “นั่นปากกาของอาจารย์” ในประโยคนี้ “นั่น” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “ปากกา” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “ของอาจารย์” เป็นบทขยายหน่วยนามเดี่ยว ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 3 “นี่ปากกาของผม” ในประโยคนี้ “นี่” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “ปากกา” เป็นหน่วยนามเดี่ยว “ของผม” เป็นบทขยายหน่วยนามเดี่ยว

1.3.2.2.5 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา + บทขยาย

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด พบว่า มีประโยคในการฝึกอ่านออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยประธาน กริยา และบทขยายประธานหรือกริยามาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 5 “เขาทำได้ดี” ในประโยคนี้ “เขา” เป็นประธาน “ทำ” เป็นกริยา “ได้ดี” เป็นบทขยายกริยา ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 9 “หนังสือเล่มนี้ดีไหม” ในประโยคนี้ “หนังสือ” เป็นประธาน “เล่มนี้” เป็นบทขยายประธาน “ดีไหม” เป็นกริยา ในบทที่ 6 “เขากำลังนอนอยู่” ในประโยคนี้ “เขา” เป็นประธาน “นอน” เป็นกริยา “กำลัง...อยู่” เป็นบทขยายกริยา และในบทที่ 9 “ห้องเรียนของเราใหญ่มาก” ในประโยคนี้ “ห้องเรียน” เป็นประธาน “ของเรา” เป็นบทขยายประธาน “ใหญ่” เป็นกริยา “มาก” เป็นบทขยายกริยา

1.3.2.2.6 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา + กรรมตรง + บทขยาย

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด พบว่า มีประโยคในการฝึกอ่านออกเสียงในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยประธาน กริยา กรรมตรง และบทขยายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 5 “พี่ออกไปซื้อผ้าสีฟ้า” ในประโยคนี้ “พี่” เป็นประธาน “ไปซื้อ” เป็นกริยา “ผ้า” เป็นกรรมตรง “สีฟ้า” เป็นบทขยายกรรมตรง ในบทที่ 9 “ดิฉันมีน้อง 2 คน” ในประโยคนี้ “ดิฉัน” เป็นประธาน “มี” เป็นกริยา “น้อง” เป็นกรรมตรง “2 คน” เป็นบทขยายกรรมตรง และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 9 “นักศึกษาคนนี้กำลังทำอะไรกันอยู่” ในประโยคนี้ “นักศึกษา” เป็นประธาน “ทำ” เป็นกริยา “อะไร” เป็นกรรมตรง “คนนี้” เป็นบทขยายประธาน “กำลัง...กันอยู่” เป็นบทขยายกริยา

จากการศึกษาพบว่า ประโยคที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีโครงสร้างประโยคที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ยังพบว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้มีโครงสร้างประโยคหลากหลายกว่าหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ดังนี้

1.3.2.2.7 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา + กรรมตรง + กรรมรอง

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำประโยคที่ประกอบด้วยประธาน กริยา กรรมตรง และกรรมรองให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 8 “แม่ซื้อเสื้อผ้าให้เรา” ในประโยคนี้ “แม่” เป็นประธาน “ซื้อ” เป็นกริยา “เสื้อผ้า” เป็นกรรมตรง “เรา” เป็นกรรมรอง บทที่ 8 “น้ำซื้อมาให้เรา” ในประโยคนี้ “น้ำ” เป็นประธาน “ซื้อ” เป็นกริยา “มา” เป็นกรรมตรง “เรา” เป็นกรรมรอง ซึ่งในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่มีโครงสร้างประโยคแบบนี้

1.3.2.2.8 ประโยคที่มีโครงสร้างแบบประโยคซับซ้อน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนยังได้นำประโยคซับซ้อนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน บางประโยค ประโยคซับซ้อน หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพจน์ต่างชนิดกัน 2 อนุพจน์ขึ้นไป เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 5 “ทำได้ดี” ในประโยคนี้ “ทำดี” เป็นอนุพจน์นาม ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และในบทที่ 7 “เราเชื่อว่าทำได้ดี” ในประโยคนี้ “ทำได้ดี” เป็นอนุพจน์นาม ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค ซึ่งในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่มีโครงสร้างประโยคแบบนี้

ประโยคที่นำมาฝึกออกเสียงในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะเน้นในการฝึกออกเสียงรูปประโยคอย่างหลากหลาย ซึ่งส่วนมากเป็นประโยคสามัญ ความยากง่ายของโครงสร้างประโยค ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 จะไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำประโยคสามัญให้ฝึกออกเสียงเหมือนกัน แต่มีการเพิ่มความยากง่ายของประโยคให้มากขึ้น เช่น ในบทที่ 1 ผู้เขียนได้ให้โครงสร้างประโยค แบบ นด นด ซึ่ง นด หมายถึง หน่วยนามเดียว ดังนี้

นด	นด
นี่	ตา

ในประโยคนี้ “นี่” เป็นหน่วยนามเดียว “ตา” ก็เป็นหน่วยนามเดียว และในบทที่ 3 ผู้เขียนได้ให้ประโยค “นี่ปากกาของผม” ซึ่งได้เพิ่มส่วนขยายเข้ามา

และในบทที่ 5-9 ผู้เขียนได้เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวอย่างประโยคมาวิเคราะห์ ดังนี้

ประโยคในบทที่ 5 ได้แก่ ประธาน	กริยา	กรรม
ดิฉัน	ซัก	ผ้า
ผม	จะซัก	ผ้า
ประโยคในบทที่ 6 ได้แก่ ประธาน	กริยา	กรรม
เขา	กำลังซัก	ผ้าอยู่
ประโยคในบทที่ 8 ได้แก่ ประธาน	กริยา	กรรม
เขา	กำลังทำ	อะไรอยู่ในห้องคะ

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ทั้ง 2 ชุด ส่วนมากเป็นประโยคสามัญ ซึ่งเป็นประโยคที่มีโครงสร้างง่าย ๆ จะไม่ค่อยมีประโยคซับซ้อนและประโยคผสมใช้ในการปูพื้นฐานบทสนทนา และเนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นการเรียนภาษาไทยระดับเริ่มต้น

1.3.3 บทสนทนาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

หลังจากผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการอ่านออกเสียงคำศัพท์และประโยค อันที่เป็นพื้นฐานการฝึกพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เขียนเริ่มนำบทสนทนามาให้ผู้เรียนฝึกพูด ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเริ่มตั้งแต่แบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 แบบเรียนภาษาไทย ทั้ง 2 ชุดจะนำบทสนทนาสั้น ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกพูดเป็นระดับต้นก่อน แล้วค่อยนำบทสนทนายาวและซับซ้อนมาให้ผู้เรียนฝึกพูด โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1.3.3.1 บทสนทนาในประโยคสื่อสาร

ในแบบเรียนภาษาไทย ทั้ง 2 ชุด ในการฝึกอ่านออกเสียงรูปประโยคต่าง ๆ ผู้เขียนเริ่มแทรกประโยคแบบถามตอบและสนทนาสั้น ๆ ที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกันกับบทสนทนามาให้ผู้เรียนฝึกพูด เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการฝึกพูดบทสนทนาสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 10 11 12 13 ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 11 12 เนื้อหาในบทสนทนาจะเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น เกี่ยวกับครอบครัว การทักทายปราศรัย การแนะนำตัวเอง การถามเรื่องส่วนตัว การถามเวลา การถามเรื่องการเรียน การถามจำนวน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 12 ได้ให้บทสนทนาสั้น ๆ ฝึกพูด ดังนี้

课文一

คุณเฉิน: สวัสดีครับ คุณซูโจ เป็นยังไงบ้างครับ ?
 陈先生: 你好。楚彩小姐! 近来好吗?
 คุณซูโจ: สวัสดี ขอบคุณค่ะ คุณละคะ เป็นยังไงบ้างคะ ?
 楚彩小姐: 挺好的, 谢谢。你呢, 好吗?
 คุณเฉิน: ก็เรื่อย ๆ (ก็จืด ๆ แหะละ) ครับ ขอบคุณครับ
 陈先生: 还是老样子。谢谢。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 132)

สังเกตได้ว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เริ่มนำบทสนทนาสั้น ๆ ที่มีตัวละครให้ผู้เรียนฝึกพูดตาม โดยมีเนื้อหาที่ง่าย ๆ และประโยคสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้ให้ผู้เรียนฝึกพูดสนทนาเช่นกัน แต่ส่วนมากเป็นประโยคถามตอบแบบไม่มีตัวละคร โดยมีโครงเรื่องคล้ายคลึงบทสนทนา เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 7 ได้ให้ประโยคแบบถามตอบ ดังนี้

対 話

- เขาไปไหนกันครับ - ไปห้องเรียนกันค่ะ - ไปทำอะไรกันครับ - ไปฟังเทปกันค่ะ - คุณจะไปฟังเทปไหมครับ - ไม่ไปค่ะ	他们上哪儿去？ 上教室去。 干什么去（去干什么？） 听录音去（去听录音）。 你去听录音吗？ 不去。

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 66)

สังเกตได้ว่า เนื้อหาที่นำมาให้อ่านจะมีโครงสร้างคล้ายคลึงบทสนทนา แต่จะมีเนื้อความไม่ยาว และเนื้อหาจะไม่ต่อเนื่องกระชับแบบบทสนทนาจริง ๆ และพบว่าประโยคที่นำมาให้ฝึกพูดก็จะมีหลายแบบ เช่นประโยคคำถาม ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง

1.3.3.1.1 ประโยคคำถาม

ในเนื้อหาบทสนทนาในประโยคสื่อสาร ผู้เขียนจะนำประโยคคำถามให้ผู้เรียนฝึกพูด เพราะสามารถนำไปฝึกพูดง่าย ใช้ในการสื่อสารง่าย และจดจำได้ง่าย เนื้อหาประโยคส่วนมากจะเกี่ยวกับการถามชื่อ การถามสถานที่มาจาก การถามสุขภาพ การถามจำนวน เป็นต้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีประโยคคำถาม “คุณมาจากไหนครับ” “คุณชื่อก็คืออะไรครับ” “คุณเรียนภาษาอะไรคะ” “ห้องเรียนคุณมีนักศึกษาที่กี่คนคะ” ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีประโยคคำถาม “นี่อะไรครับ” “นั่นหน้าต่างอะไรไหมครับ” “นี่เสื้อของใครครับ” “หนังสืออยู่ที่ไหนครับ” “ใครขีดหน้าต่างคะ” “คุณจะซักผ้าไหมครับ” “แปรงฟันหรือยังครับ” “กำลังทำอะไรอยู่ครับ”

ประโยคคำถามที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกพูดมีรูปแบบหลากหลายแบบ เช่น จะมีคำ “ใคร” “อะไร” “ไหน” “อย่างไร” “หรือยัง” “ใช่ไหม” “ไหม” เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบประโยคคำถามต่าง ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3.3.1.2 ประโยคบอกเล่า

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำประโยคบอกเล่าให้ผู้เรียนฝึกพูดสนทนาเบื้องต้น โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบอกชื่อตัวเอง การบอกสถานที่มาจาก การบอกจำนวน การบอกใครทำอะไร เป็นต้น นอกจากได้ฝึกการฟังการพูด ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีประโยคบอกเล่า “ผมชื่อผิง นามสกุลเงินครับ” “ดิฉันมาจากเมืองไทยคะ” ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีประโยคบอกเล่า “ห้องเรามีนักศึกษา 10 คน” “เราเรียนภาษาไทย”

1.3.3.1.3 ประโยคอื่น ๆ

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำประโยคประเภทอื่น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกพูดด้วย เพื่อให้ผู้เรียนฝึกใช้ประโยคหลากหลายชนิดตามสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำสั่ง ประโยคขอร้อง ประโยคชักชวน เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีประโยคปฏิเสธ “ไม่ทำอะไรครับ” “ผมไปไม่ได้” ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีประโยคคำสั่ง “ช่วยส่งน้ำปลาให้หน่อย” ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีประโยคขอร้อง “เร็ว ๆ เข้าเถอะครับ” มีประโยคชักชวน “ว่าจะไปดูหนังครับ เราไปด้วยกันไหมครับ” “ว่าจะไปเล่นฟุตบอลครับ คุณไปด้วยกันไหมครับ”

ผู้เขียนได้นำประโยคหลายประเภทให้ผู้เรียนฝึกพูด ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ได้ฝึกทักษะการพูดของผู้เรียน เป็นการปูพื้นฐานการสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ และเรียนรู้เนื้อหาบทสนทนาที่ซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังได้นำบทอาขยานสำหรับเด็กไทยมาฝึกการออกเสียง โดยคัดเลือกมาจากแบบเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของไทย ซึ่งมีส่วนช่วยต่อการฝึกออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน โดยเฉพาะ ในบทที่ 16 ผู้เขียนได้นำบทอาขยานหลาย ๆ ตอนให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น

9. 泰语启蒙童谣两首(บทอาขยาน)

๐๐ เด็กน้อย ๐๐

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้ เราขังค้อย เร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่ เราจะได้ มีวิชา

เป็นเครื่องหา เลี้ยงชีพ สำหรับตน

ได้ประโยชน์ หลายสถาน เพราะการเรียน

จงพากเพียร ไปเถิด จะเกิดผล

ถึงลำบาก ตรากดร้า ก็จำทน

เกิดเป็นคน ควรหมั่น ขยันเถย ...

翩翩少年郎

翩翩少年郎，求知上学堂。

一朝学有成，立身自可望。

学问勤中得，苦中自有乐。

少小须勤学，为人当自强。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 186)

1.3.3.2 บทสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ

ในเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำบทสนทนาที่เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกพูด ซึ่งเน้นในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 2 สำหรับภาษาไทยพื้นฐาน ผู้เขียนได้ฝึกบทสนทนาในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ซึ่งได้ให้บทสนทนาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การทักทาย ครบครวั วันเดือนปี เวลา อาหารการกิน การซื้อของ การถามทาง การโดยสารรถ การพูดโทรศัพท์ ความเจ็บป่วย ที่ทำการไปรษณีย์ ฤดูกาล ประเทศไทย มหาวิทยาลัย

การเรียนภาษาไทย การกีฬา การเขียนจดหมายส่วนตัว กระต่ายกับเต่า เรื่องพ่อกับลูก เทศกาลและวันสำคัญของจีน วันสงกรานต์ และลอยกระทง ทั้งหมด 21 เรื่อง

สำหรับหนังสือเรียนภาษาไทย ได้ฝึกบทสนทนาในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 13-22 และหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 1-10 ซึ่งได้ให้หัวข้อบทสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ จัดเวลาให้ดี ถามปัญหา ออกกำลังกาย ทำความสะอาด งานรื่นเริง ทักทายปราศรัย ชื่อของญาติใกล้ชิด เจ็บป่วย อาหารการกิน ดินฟ้าอากาศ ที่ทำการไปรษณีย์ โดยสารรถ ถามทาง พูดโทรศัพท์ แนะนำให้รู้จัก ซอประสมเผ็ด สภาพการเรียนรู้ ยานพาหนะที่กรุงเทพฯ งานอดิเรก ทั้งหมด 20 เรื่อง

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้ให้บทสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สนทนาในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังและการพูด เนื้อหาในบทสนทนาจะเชื่อมโยงไปกับตัวข้อบท ในแต่ละบท ผู้เขียนจะให้บทสนทนา 1-3 ตอน และบทสนทนาทุกบทจะมีรูปตัวละครตามแต่ละสถานการณ์ ซึ่งช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึกพูด และในลำดับนี้ ผู้เขียนจะไม่ได้ให้คำแปลเป็นภาษาจีนกลางของตัวบท เพราะว่า ผู้เรียนมีความรู้มากขึ้น สามารถแปลความหมายได้เองหลังจากได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ และก็ได้ใช้ศัพท์อักษรหรือวิธีอื่น ๆ ในการถ่ายทอดการออกเสียงของบทสนทนา เพราะว่าผู้เรียนมีพื้นฐานการอ่านออกเสียงตัวอักษร คำ และประโยคแล้ว

สังเกตได้ว่า ผู้เขียนได้จัดหัวข้อบทสนทนาจากหัวข้อง่ายไปหาหัวข้อค่อนข้างยาก จากเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียน ที่ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถใช้ได้ทันที ไปหาเนื้อหาที่ห่างจากตัวผู้เรียน เช่น ผู้เขียนจะสอนหัวข้อ การทักทาย ครอบครัว เวลา อาหารการกิน การซื้อของ การเดินทาง การพูดโทรศัพท์ การไปหาหมอ ไว้ก่อนเนื้อหาอื่น และหัวข้อที่ห่างจากผู้เรียน เช่น ฤดูกาล การเขียนจดหมาย กีฬา ความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย การเรียน เทศกาล เรื่องนิทานไว้สอนทีหลัง

ผู้เขียนได้นำเนื้อเรื่องที่ใกล้ตัวชีวิตของผู้เรียนให้เรียนกัน มีประโยชน์ทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น และได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน หลังจากผู้เรียนได้มีความรู้ด้านการสนทนามากขึ้น ผู้เขียนจะนำเนื้อเรื่องที่ยากกว่า เช่น เนื้อหาด้านวัฒนธรรม เนื้อหานิทาน ความเชื่อ เนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต ให้ผู้เรียนฝึกการพูด ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะ และเพิ่มความรู้ด้านวัฒนธรรมสังคมไทย

1.3.3.2.1 เนื้อหาหัวข้อบทสนทนาที่มีความคล้ายคลึงกันในแบบเรียนภาษาไทย ทั้ง 2 ชุด

วิเคราะห์จากเนื้อหาบทสนทนาที่แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดนำมาให้ผู้เรียนฝึกพูด พบว่า ในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด มีบทสนทนา 12 หัวข้อเรื่องที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกัน ได้แก่

หัวข้อเรื่อง การตกทาย ครอบครัว เวลา อาหารการกิน การซื้อของ การถามทาง การโดยสารรถ การพูดโทรศัพท์ ความเจ็บป่วย ที่ทำการไปรษณีย์ ฤดูกาล และการกีฬา ซึ่งหัวข้อเหล่านี้ได้ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด 12 หัวข้อนี้อาจมีเนื้อหาที่ต่างกันบ้าง และอาจได้จัดลำดับหัวข้อต่างกัน แต่จะกล่าวถึงเรื่องที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

หัวข้อเรื่องการตกทาย ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างปิตักกับสุมาลี เกี่ยวกับเรื่องการตกทาย การถามชื่อ สถานที่มาจาก มหาวิทยาลัยที่เรียน และวิชาการเรียน เป็นต้น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอไว้ในบทที่ 18 และได้ตั้งชื่อหัวข้อเป็น “ตกทายปราศรัย” เป็นบทสนทนาระหว่างลุงกับเงินซาง เกี่ยวกับเรื่องการตกทาย การถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ การเรียน สุขภาพของพ่อแม่ เป็นต้น

หัวข้อเรื่องครอบครัว ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่างสุภาพกับหลิว คุยเรื่องสถานที่มาจาก จำนวนคนในครอบครัว มีใครบ้าง ทำงานอาชีพอะไร เป็นต้น ดังนี้

บทสนทนา ๕ ๕	
☞ สุภาพ	คุณหลิวคะ คุณเป็นคนเมืองอะไรคะ?
☞ หลิว	ผมเป็นคนกวางโจวครับ
☞ สุภาพ	ครอบครัวของคุณหลิวมีใครบ้างคะ?
☞ หลิว	มีทั้งหมด ๕ คนครับ มีคุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว น้องชายและผม
☞ สุภาพ	คุณพ่อคุณแม่ของคุณหลิวทำงานอะไรคะ?
☞ หลิว	คุณพ่อเป็นหมอ ทำงานที่โรงพยาบาลประชาชนมณฑลกวางตุ้ง คุณแม่เป็นครู สอนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งครับ
☞ สุภาพ	พี่สาวกับน้องชายล่ะคะ?
☞ หลิว	พี่สาวชื่อจิ่นทรี ทำงานที่ธนาคารครับ พี่จิ่นทรีแต่งงานแล้ว และมีลูกคนเดียว เป็นลูกสาว ชื่อน้องหนู ส่วนน้องชายมีอายุ ๑๕ ปี กำลังเรียนชั้น ม. ๕ อยู่ครับ
☞ สุภาพ	ครอบครัวของคุณหลิวมีความสุขมากนะคะ
☞ หลิว	ครับ มีความสุขมาก คุณสุภาพค่ะ มีพี่น้องกี่คนครับ?
☞ สุภาพ	สามคนค่ะ ดิฉันเป็นลูกคนสุดท้อง (ลูกคนที่สาม) ค่ะ พี่คนโตเป็นพี่ชาย พี่คนที่สองเป็นพี่สาวค่ะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 9)

หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอเรื่องครอบครัวไว้ในบทที่ 20 และได้ตั้งชื่อหัวข้อบทเป็น “ญาติใกล้ชิด” เป็นบทสนทนาระหว่างหวางหงกับหยางลี่ ซึ่ง 2 คนนี้เป็นนักศึกษาเรียนในมหาวิทยาลัยเดียวกัน คุยเรื่องสถานที่มาจาก คนในครอบครัวมีใครบ้าง อายุ อาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ดังนี้

บทสนทนา

(คุยกันระหว่างหวางหงกับหยางลี่)

หวางหง ลีเป็นชาวเมืองไหน
 หยางลี่ ชาวเซี่ยงไฮ้
 หวางหง ที่บ้านของลีมีใครบ้าง
 หยางลี่ มีปู่ ย่า พ่อ แม่ ลีและน้องชาย ทั้งหมด ๖ คน
 หวางหง คุณปู่คุณย่าคงอายุมากแล้วสิ
 หยางลี่ ใช่ ท่านทั้งสองอายุ ๗๐ กว่าแล้ว เมื่อก่อนเป็นกรรมกร
 ทั้งคู่ ตอนนี้ปลดเกษียณแล้ว
 หวางหง ท่านคงแข็งแรงดีนะ
 หยางลี่ ใช่ ท่านสนใจสุขภาพมาก ออกกำลังกายทุกวัน ตอนเช้า
 รำมวยจีน ตอนเย็นเดินเล่น นอกจากนั้นท่านยังปลูกดอกไม้
 ไม้และเลี้ยงปลา แล้วก็ช่วยจัดโน้มนัดนี้ ไม่ยอมหยุดเลย
 หวางหง พ่อแม่ของลีทำงานอะไร
 หยางลี่ พ่อของลีเป็นวิศวกร แม่เป็นอาจารย์สอนหนังสือในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง
 หวางหง พ่อของลีเป็นวิศวกร ทำไมลีถึงชอบเรียนภาษาต่างประเทศ
 ลี
 หยางลี่ ลีก็บอกไม่ถูกเหมือนกัน อาจเพราะแม่สนับสนุนก็ได้ แต่
 น้องของลีชอบทางวิชาวะ
 หวางหง ที่ปักกิ่ง ลีมีญาติบ้างไหม
 หยางลี่ มีหลายคน เพราะบ้านยายของลีอยู่ปักกิ่ง
 หวางหง อ้อ คุณตาคุณยายอยู่ปักกิ่งหรือ ไม่ยักรู้
 หยางลี่ ใช่ คุณยายอายุร่วม ๘๐ แล้ว แต่คุณตาเสียชีวิตแล้ว
 หวางหง ญาติใกล้ชิดยังมีใครอีกบ้างไหม
 หยางลี่ มีน้าผู้ชายคนหนึ่ง น้าผู้หญิงคนหนึ่ง แม่ของลีเป็นลูกคน
 โด
 หวางหง มีน้าแล้ว วันอาทิตย์เห็นลีออกไปข้างนอกบ่อย
 หยางลี่ น้อง ๆ เขาชวนไปเที่ยวที่บ้านเขาเกือบทุกอาทิตย์เลย

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 234-235)

หัวข้อเรื่องเวลา ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 4 เป็นบทสนทนา ระหว่างลูกสาวกับคุณแม่ เกี่ยวกับเวลาในการเรียน เวลากลับบ้าน และเวลาเข้าเรียน เป็นต้น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 13 และได้ตั้งชื่อหัวข้อเรื่องเป็น “จัดเวลาให้ดี” เป็นบทสนทนายาวขึ้นเรื่อยๆ เกี่ยวกับจางจิ้ง คุยเรื่องเวลาในการเรียน และการจัดการเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

หัวข้อเรื่องอาหารการกิน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 5 ได้ให้บทสนทนายาวขึ้นเรื่อยๆ เกี่ยวกับ 2 คนชวนกันไปทานข้าวที่โรงอาหารมหาวิทยาลัย พูดถึงเรื่องรายการอาหาร การสั่งอาหาร รสชาติอาหาร และสุขภาพขอให้ช่วยซื้ออาหารเข้าให้ เป็นต้น และหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอหัวข้อเรื่องอาหารการกินในบทที่ 22 เป็นบทสนทนายาวขึ้นเรื่อยๆ เกี่ยวกับ 2 คนชวนกันไปกินข้าวที่โรงอาหารมหาวิทยาลัย กล่าวถึงการสั่งอาหาร รสชาติอาหาร เป็นต้น

หัวข้อเรื่องการซื้อของ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 6 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างลูกค้ากับแม่ค้า เกี่ยวกับการซื้อผลไม้ ราคา การต่อรองราคา เป็นต้น ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างลูกค้ากับพนักงานขาย เกี่ยวกับการซื้อเสื้อผ้า กล่าวถึงเรื่องเบอร์ สี ราคาของเสื้อผ้า เป็นต้น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 19 ซึ่งมีบทสนทนา 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างนางกับเหลียงอี่ เกี่ยวกับการซื้อเหลียงอี่ไปซื้อสมุดมา นางถามถึงราคาของสมุด ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างเหลียงอี่กับหยางลี่ เรื่องเหลียงอี่ขอให้หยางลี่ช่วยซื้อสมุด ตอนที่ 3 เป็นบทสนทนาระหว่างฉางเจียงกับเงินซาง เรื่องไปซื้อรองเท้าที่ร้านเกี่ยวกับราคา เบอร์ของรองเท้า เป็นต้น

หัวข้อเรื่องการถามทาง ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 7 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างสุภาพรกับตำรวจ เรื่องสุภาพรถามเส้นทางไปธนาคารกรุงเทพ ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างหลิวกับสุภาพร เรื่องหลิวถามถึงเส้นทางไปห้องทำงานของอาจารย์สุมาลี ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 4 มีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างนางกับเงินซาง เรื่องนางถามถึงเส้นทางไปอาคารการบินพลเมืองจีน ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างเหลียงอี่กับฉางเจียง เรื่องเหลียงอี่ถามถึงเส้นทางไปบ้านอาจารย์หวาง

หัวข้อเรื่องการโดยสารรถ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 8 เป็นบทสนทนาระหว่างหลิวกับสุภาพร เรื่องหลิวถามถึงวิธีการเดินทางไปศูนย์หนังสือเทียนเหอ เช่น ชนิดของยานพาหนะ ค่าโดยสาร เส้นทาง เป็นต้น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ได้เสนอหัวข้อเรื่องการโดยสารรถในบทที่ 3 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างเงินซางกับเหลียงอี่ คุยเรื่องการเดินทางไปชมมหาศาลาประชาคม ได้กล่าวถึงเรื่องเส้นทาง ชนิดยานพาหนะ ค่าโดยสาร การโดยสารรถในปักกิ่ง เป็นต้น ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างฉางเจียงกับหยางลี่ คุยเรื่องหยางลี่จะไปรับคุณพ่อที่สถานีรถไฟ

หัวข้อเรื่องการพูดโทรศัพท์ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 9 ซึ่งได้แบ่งเป็นบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างสุมาลี โอเปอเรเตอร์ และหลิว เป็นเรื่องสุมาลีโทร. มาขอบคุณกับอาจารย์สุภาพร และได้ฝากข้อความถึงอาจารย์สุภาพร ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างหลิวกับสุภาพร เรื่องหลิวโทร. มาชวนสุภาพรไปทานข้าวที่บ้าน ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 5 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างพนักงาน และหลิวหึง เรื่องหลิวหึงโทร. มาติดต่อกับอาจารย์จาง ได้ฝากข้อความถึงอาจารย์จาง ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่าง พนักงานชুমส่าย ยาม เจ้าเหลียง และเงินซาง เรื่องเจ้าเหลียงโทร. มาที่หอพักนักศึกษา โดย

ผ่านซุ้มสายมหาวิทยาลัย เจ้าหญิงชนวนเงินช่างไปเล่นที่บ้าน

หัวข้อเรื่องความเจ็บป่วย ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 10 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนายระหว่างสุภาพร อรทัย และอาจารย์ เรื่องสุภาพรได้ถามถึงอาการเจ็บป่วยของอรทัย และอาจารย์มาเยี่ยมอรทัย ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนายระหว่างอรทัยกับคุณหมอ เรื่องอรทัยไปหาหมอ และหมอได้ตรวจอาการป่วย และให้ยารักษาโรคแก่อรทัย ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอหัวข้อเรื่องเจ็บป่วยในบทที่ 21 ได้มีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนายระหว่างหัวหน้าชั้น อาจารย์ และนางหวง เรื่องหัวหน้าห้องขอลาป่วยแทนเด็ก และอาจารย์ได้ถามถึงอาการป่วยของเด็กเป็นอย่างไร ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนายระหว่างอาจารย์กับหลี่เว่ย เรื่องอาจารย์มาเยี่ยมหลี่เว่ย ได้ถามถึงอาการเจ็บป่วยของหลี่เว่ย และให้หลี่เว่ยไม่ต้องเป็นห่วงถึงเรื่องการเรียนรู้

หัวข้อเรื่องที่ทำกรไปรษณีย์ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 11 เป็นบทสนทนายระหว่างหลิวกับพนักงาน เรื่องหลิวไปส่งจดหมายที่ทำการไปรษณีย์ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 เป็นบทสนทนายระหว่างจางจิงกับหลี่เว่ย เรื่องหลี่เว่ยได้รับจดหมายจากทางบ้าน และจางจิงจะไปรษณีย์ที่ทำการไปรษณีย์ หลี่เว่ยฝากให้จางจิงช่วยส่งจดหมาย

หัวข้อเรื่องฤดูกาล ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 12 เป็นบทสนทนายระหว่างหลิวกับสุมาลี คุยถึงเรื่องอากาศในประเทศไทย ฤดูกาลในประเทศไทยและประเทศจีน ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 1 และตั้งชื่อหัวข้อเรื่องเป็น “ดินฟ้าอากาศ” ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนายระหว่างจินตนา กับนางหวง คุยเรื่องฤดูกาล อากาศที่ปักกิ่ง ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาสั้น ๆ ระหว่างหลี่เว่ยกับนางเจียง คุยถึงเรื่องอากาศในวันนั้น

หัวข้อเรื่องการกีฬา ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้เสนอไว้ในบทที่ 16 ซึ่งมีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนายระหว่างสุภาพรกับหลิว คุยถึงเรื่องการแข่งขันกีฬาประจำปีมหาวิทยาลัย ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนายระหว่างหลิวกับสุมาลี คุยเรื่องกีฬาที่ชอบ การแข่งขันฟุตบอลรอบชิงชนะเลิศที่สนามกีฬาเทียนเหอ และการแข่งขันว่ายน้ำของน้องสาวสุมาลี ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอไว้ในบทที่ 15 ผู้เขียนได้ตั้งชื่อหัวข้อเรื่อง “ออกกำลังกาย” มีบทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนายระหว่างแซกกับนักศึกษา คุยเรื่องการออกกำลังกาย เช่น เวลาในการออกกำลังกาย รายการกีฬา เป็นต้น ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาสั้น ๆ ระหว่างหลี่เว่ยกับเงินซาง เรื่องหลี่เว่ยชวนเงินซางไปออกกำลังกาย

1.3.3.2.2 เนื้อหาหัวข้อบทสนทนาที่มีความแตกต่างกันในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนอกจากได้มีหัวข้อเรื่องที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันแล้ว ยังมีหัวข้อเรื่องบทสนทนาที่มีเนื้อหาแตกต่างกัน ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้มีหัวข้อบทสนทนาแตกต่างออกไปจากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-2 ทั้งหมด 9 เรื่อง ได้แก่ หัวข้อเรื่องวัน เดือน ปี ประเทศไทย มหาวิทยาลัย การเรียนภาษาไทย การเขียนจดหมายส่วนตัว กระต่ายกับเต่า เรื่องพ่อกับลูก เทศกาลและวันสำคัญของจีน และวันสงกรานต์ ดังนี้

หัวข้อเรื่องวัน เดือน ปี ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ให้บทสนทนายระหว่างสุภาพร กับปิติตามเรื่องเกี่ยวกับเวลา เช่น เป็นวันที่เท่าไร วันอะไร ปีอะไร เป็นต้น

หัวข้อเรื่องประเทศไทย ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 13 ให้บทสนทนายระหว่างหลิว กับสุมาลี คุยเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศไทย เช่น ที่ตั้งของประเทศไทย เนื้อที่ของประเทศไทย ประชากรของประเทศไทย จังหวัดของประเทศไทย เมืองหลวงของประเทศไทย อาชีพของคนไทย ทรัพยากรของประเทศไทย เป็นต้น

หัวข้อเรื่องมหาวิทยาลัย ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 14 ได้ให้บทสนทนายระหว่างสุมาลีกับหลิว คุยเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน เช่น วิชาการเรียน เวลาในการเรียนมหาวิทยาลัย การอยู่หอพักในมหาวิทยาลัย ค่าหอพักในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 15 ได้ให้บทสนทนายระหว่างสุมาลีกับอาจารย์ เป็นเรื่องอาจารย์ให้คำแนะนำในการเรียนภาษาไทย เช่น ให้ความสำคัญกับการออกเสียง ระวังเสียงสั้นกับเสียงยาว สังเกตความแตกต่างการเรียงลำดับคำในภาษาไทยและภาษาจีน เป็นต้น

หัวข้อเรื่องการเรียนรู้จดหมายส่วนตัว ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 17 ได้ให้บทสนทนายระหว่างหลิวกับอาจารย์ เป็นเรื่องอาจารย์ให้คำแนะนำในการเขียนจดหมาย เช่น วิธีการจัดรูปแบบ การขึ้นต้น การลงท้าย การจ่าหน้าซองของการเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นต้น

หัวข้อเรื่องกระต่ายกับเต่า ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 18 ได้ให้บทสนทนายระหว่างหลิวกับสุภาพร คุยเรื่องความรู้สึก ข้อคิดจากนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า เช่น คนเราไม่ควรเย่อหยิ่งอวดดี ไม่ควรเอาข้อดีของตนไปเปรียบเทียบกับข้อเสียของผู้อื่น ความถ่อมตัวจะทำให้ก้าวหน้า เป็นต้น

หัวข้อเรื่องพ่อกับลูก ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 19 ได้ให้บทสนทนายระหว่างหลิวกับสุภาพร ได้แสดงความคิดเห็นต่อนิทานจีนเรื่องพ่อกับลูก และได้แสดงความคิดเห็นต่อความสำคัญของสามัคคีตามนิทานเรื่องพ่อกับลูก

หัวข้อเรื่องเทศกาลและวันสำคัญของจีน ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 20 ได้ให้บท

สนทนาระหว่างสุภาพรกับหลิวิ ได้พูดถึงเทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ ของจีน และการละเล่น งานฉลองต่าง ๆ ในเทศกาลต่าง ๆ ของจีน

หัวข้อเรื่องวันสงกรานต์ ผู้เขียนได้เสนอไว้ในบทที่ 21 ได้ให้บทสนทนาระหว่างหลิวิกับสุมาลี คุยเรื่องเทศกาลสงกรานต์ของประเทศไทย เช่น ความสำคัญของวันสงกรานต์ กิจกรรมการละเล่นต่าง ๆ ในเทศกาลสงกรานต์ และวันสำคัญอื่น ๆ ของประเทศไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-2 มีหัวข้อเรื่องบทสนทนาที่มีเนื้อหาแตกต่างกันไป จากภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ทั้งหมด 8 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อเรื่องถามปัญหา ทำความสะอาด งานรื่นเริง แนะนำให้รู้จัก ชอบรสเผ็ด สภาพการเรียนรู้ ยานพาหนะที่กรุงเทพฯ งานอดิเรก

หัวข้อเรื่องถามปัญหา ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 14 เป็นบทสนทนาระหว่างจางจิ้งกับประสงค์ เรื่องจางจิ้งถามคำถามเรื่องเกี่ยวกับการออกเสียง การใช้คำ ความหมายของคำศัพท์ภาษาไทยบางคำ และเรื่องการใช้ประโยค เช่น พจนานุกรม วลี จบ เสรีจ

หัวข้อเรื่องทำความสะอาด ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 16 ได้ให้บทสนทนาระหว่างหยางลี่กับหลิวเว่ย เรื่อง 2 คนชวนกันทำความสะอาดห้องพัก เช่น การเตรียมเครื่องใช้ทำความสะอาด การจัดหนังสือ เป็นต้น

หัวข้อเรื่องงานรื่นเริง ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 17 ได้ให้บทสนทนา 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นบทสนทนาระหว่างฉางเจียง ฉินซาง หวางหง และจางจิ้ง คุยเรื่องรายการกิจกรรมที่จะแสดงในงานรื่นเริงของคณะ และการนัดเวลาซ้อม ตอนที่ 2 เป็นบทสนทนาระหว่างหยางลี่กับหลิวเว่ย คุยเรื่องหนัง และ 2 คนชวนกันไปดูหนัง

หัวข้อเรื่องชอบรสเผ็ด ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 7 เป็นบทสนทนาระหว่างหยางลี่กับนิตยา ได้คุยเรื่องร้านอาหารในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย รสชาติที่ชอบ รสชาติของอาหารไทยและอาหารจีน รายการอาหารไทยและอาหารจีน เป็นต้น

หัวข้อเรื่องสภาพการเรียนรู้ ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 8 เป็นบทสนทนาระหว่างนิตยากับหยางลี่ คุยเรื่องวิชาที่ลงในการเรียน สถานที่อ่านหนังสือในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศจีน เวลาสอบกลางภาคและปลายภาคในประเทศไทยและประเทศจีน และเรื่องปิดเทอม เป็นต้น

หัวข้อเรื่องยานพาหนะที่กรุงเทพฯ ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 9 เป็นบทสนทนาระหว่างหยางลี่กับนิตยา คุยเรื่องยานพาหนะที่คนไทยใช้กันในประเทศไทย ค่าโดยสารในการเดินทาง และสภาพจราจรในกรุงเทพฯ เป็นต้น

หัวข้อเรื่องงานอดิเรก ผู้เขียนได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 10 เป็นบทสนทนาระหว่างหยางลี่กับนิตยา ได้คุยเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ที่คนจีนและคนไทยชอบทำในวันหยุดหลายวัน และงานอดิเรกของนักศึกษาจีนและไทย เป็นต้น

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำบทสนทนาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนฝึกพูด และหลังบทสนทนาจะมีคำศัพท์ใหม่ ๆ จากบทสนทนา พร้อมให้การอธิบายความหมายและวิธีการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ในภาษาไทยพื้นฐานยังได้เสริมหมวดคำศัพท์ต่าง ๆ โดยมีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องบทสนทนา เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 1 เรื่องการตกทาย มีหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับชื่อเมืองและชื่อเมือง บทที่ 2 เรื่องครอบครัว มีหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับการเรียกคนในครอบครัว บทที่ 4 เรื่องเวลา มีหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับเวลา บทที่ 5 เรื่องอาหารการกิน มีหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับรสชาติ ชื่ออาหารต่าง ๆ ในประเทศไทยและประเทศจีน ผู้เขียนได้เสริมหมวดคำศัพท์ในแต่ละบท จะทำให้ผู้เรียนได้ขยายวงคำศัพท์ ได้เรียนรู้คำศัพท์ให้มากขึ้น

ในการเสนอเนื้อหาเรื่องบทสนทนา แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้ให้บทสนทนาสั้น ๆ ง่าย ๆ ไว้ฝึกพูดก่อน แล้วค่อยเพิ่มเนื้อหาในบทสนทนาให้ยากและยาวขึ้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 1 ได้ให้บทสนทนาที่เกี่ยวกับการตกทาย ดังนี้

บทสนทนา ๙๕

๙๕ ปิติ	สวัสดีครับ
๙๕ สุมาลี	สวัสดีค่ะ
๙๕ ปิติ	ขอโทษครับ คุณชื่ออะไรครับ?
๙๕ สุมาลี	ดิฉันชื่อสุมาลีค่ะ คุณล่ะคะ?
๙๕ ปิติ	ผมชื่อปิติครับ ยินดีที่ได้รู้จักครับ
๙๕ สุมาลี	เช่นกันค่ะ (ยินดีเช่นกันค่ะ)
๙๕ ปิติ	คุณสุมาลีเป็นนักศึกษาใหม่หรือครับ?
๙๕ สุมาลี	ค่ะ ดิฉันเป็นนักศึกษาใหม่ค่ะ
๙๕ ปิติ	คุณสุมาลีมาจากไหนครับ?
๙๕ สุมาลี	มาจากมณฑลหูหนานค่ะ
๙๕ ปิติ	คุณสุมาลีเรียนที่ไหนครับ?
๙๕ สุมาลี	เรียนที่มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกว่างโจวค่ะ
๙๕ ปิติ	เรียนวิชาอะไรครับ?
๙๕ สุมาลี	วิชาภาษาไทยค่ะ
๙๕ ปิติ	ผมก็เรียนภาษาไทยครับ แล้วพบกันใหม่นะครับ สวัสดีครับ
๙๕ สุมาลี	สวัสดีค่ะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 1)

สังเกตได้ว่า ภาษาที่ใช้ในบทสนทนาในบทแรกจะไม่ค่อยยาก ส่วนมากเป็น

ประโยคสั้น ๆ และในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 12 ได้ให้บทสนทนาเกี่ยวกับฤดูกาล ดังนี้

บทสนทนา ๙๕

๑. หลิว: วันนี้อากาศร้อนจังเลยนะ
 ๒. ซูมาลี: ละ ก็เมืองไทยอยู่เขตร้อนนี่ โดยเฉพาะในคลื่นเมฆายนอากาศร้อนที่สุด
 ฝนแทบไม่ตกเลย
 ๓. หลิว: ร้อนจังเงินจะทนไหวหรือคะ?
 ๔. ซูมาลี: คนไทยจะไปเที่ยวทะเล ไปเที่ยวภูเขาเพื่อคลายร้อนกันคะ
 ๕. หลิว: เมืองไทยปีหนึ่งมีกี่ฤดูคะ?
 ๖. ซูมาลี: มีสามฤดูคะ คือ ฤดูร้อน ฤดูฝนและฤดูหนาว บางทีเราเรียกว่า หน้าร้อน
 หน้าฝนและหน้าหนาวคะ
 ๗. หลิว: หน้าฝนที่เมืองไทยฝนตกชุก ใช่มั้ยคะ?
 ๘. ซูมาลี: ใช่คะ จะตกเกือบทุกวันเลยคะ
 ๙. หลิว: เงินหน้าหนาวเป็นไบบ้างคะ?
 ๑๐. ซูมาลี: หน้าหนาวที่กรุงเทพ ฯ อากาศดีที่สุด ไม่ค่อยร้อนเท่าไร โดยเฉพาะตอน
 เช้าตรู่และตอนกลางคืนอากาศเย็นสบายคะ
 ๑๑. หลิว: แต่หน้าหนาวที่ปักกิ่ง อากาศหนาวจัดและหิมะตกด้วยคะ
 ๑๒. ซูมาลี: อุณหภูมิต่ำสุดเท่าไรคะ?
 ๑๓. หลิว: อุณหภูมิต่ำสุดราว ๆ ลบ ๓๐-๓๒ องศาคะ
 ๑๔. ซูมาลี: เมืองจีนปีหนึ่งมีกี่ฤดูคะ?
 ๑๕. หลิว: สี่ฤดูคะ คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว
 ๑๖. ซูมาลี: อุณหภูมิฤดูไหนคะ?
 ๑๗. หลิว: ฤดูใบไม้ร่วงคะ ใบฤดูนี้อากาศดีที่สุด ไม่ร้อนไม่หนาว ลมก็ไม่แรง
 กำลังสบายคะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 123)

สังเกตได้ว่า การฝึกพูดสนทนาในระดับที่สูงขึ้นไป จะมีการใช้คำศัพท์และประโยคที่ยากขึ้น ประโยคที่นำมาฝึกพูดจะมีทั้งประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน และประโยคผสม เนื้อความในบทสนทนาจึงจะยาวขึ้น

บทสนทนาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันที่เราได้อ่านไว้ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด มีหลากหลายมาก โดยมีลักษณะหัวข้อเรื่องที่ความคล้ายคลึงกัน และก็มีหัวข้อหลาย ๆ เรื่องแตกต่างกัน โดยสรุปไว้ ดังนี้

บทสนทนาเรื่อง	ภาษาไทยพื้นฐาน	หนังสือเรียนภาษาไทย
การตกทาย	✓	✓
ครอบครัว	✓	✓
เวลา	✓	✓
อาหารการกิน	✓	✓
การซื้อของ	✓	✓
การถามทาง	✓	✓
การโดยสารรถ	✓	✓

การพูดโทรศัพท์	✓	✓
ความเจ็บป่วย	✓	✓
ที่ทำการไปรษณีย์	✓	✓
ฤดูกาล	✓	✓
การกีฬา	✓	✓
วัน เดือน ปี	✓	
ประเทศไทย	✓	
มหาวิทยาลัย	✓	
การเรียนภาษาไทย	✓	
การเขียนจดหมายส่วนตัว	✓	
กระต่ายกับเต่า	✓	
เรื่องพอกับลูก	✓	
เทศกาลและวันสำคัญของจีน	✓	
วันสงกรานต์	✓	
ถามปัญหา		✓
ทำความสะอาด		✓
งานรื่นเริง		✓
แนะนำให้รู้จัก		✓
ชอบรสเผ็ด		✓
สภาพการเรียน		✓
ยานพาหนะที่กรุงเทพฯ		✓
งานอดิเรก		✓

จากเนื้อหาเรื่องฝึกบทสนทนาในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดที่เสนอมา แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้เสนอบทสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ให้ตัวละครของบทสนทนา ตัวละครมีทั้งนักศึกษาจีน นักศึกษาไทย อาจารย์คนจีน อาจารย์คนไทย และอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวละครที่ผู้เรียนคุ้นเคย และตัวละครในบทสนทนาไม่ค่อยได้เปลี่ยนแปลงไปมา จึงทำให้ผู้เรียนเกิดอยากจะทำต่อไปว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อตัวละครต่อไป เหมือนการอ่านนิทานหนึ่งเรื่อง เติญชวนผู้เรียนสนใจในการเรียน และฉากของบทสนทนาจะอยู่ในมหาวิทยาลัย และที่อื่น ๆ ที่ผู้เรียนรู้จัก ชื่อของสถานที่ต่าง ๆ ในแบบเรียนจะนำมาจากสถานที่ที่มีอยู่จริงในประเทศไทยและประเทศจีน เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาศาลาประชาชนจีน มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศ กวางตุ้ง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงแรมตางฟาง ธนาคารกรุงเทพฯ ศูนย์หนังสือเทียนเหอ สนามกีฬาเทียนเหอ เป็นต้น

จากเนื้อหาที่เสนอมาข้างต้น หัวข้อเรื่องบทสนทนาที่แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดซ้ำ

กัน ส่วนมากจะเป็นเนื้อเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนที่สุด และจำเป็นต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่อง การตกท้าย เวลา อาหาร การถามทาง ความเจ็บป่วย ฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป และหัวข้อเรื่องบทสนทนาที่แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดต่างกัน ส่วนมากจะเป็นเนื้อเรื่องที่ห่างจากตัวผู้เรียน และเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เช่น เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ เรื่องนิทาน เป็นต้น

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 เนื้อหาในบทสนทนาจะเป็นเรื่องราวที่ค่อนข้างทันสมัย และมีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้เรียน ผู้เขียนได้เสนอหัวข้อเรื่องบทสนทนาที่ใกล้ตัวผู้เรียน และจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่หัวข้อเรื่องที่ห่างจากตัวผู้เรียนและเนื้อหาที่ยาก เช่น ผู้เขียนจัดเนื้อหาเรื่อง การตกท้าย ครอบครัว เวลา อาหารก่อน ไปสู่หัวข้อเรื่องประเทศไทย การกีฬา การเขียนจดหมาย นิทาน และเทศกาลจีนและไทย นอกจากมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง การพูดแล้ว ยังได้สะท้อนถึง วัฒนธรรม วิถีชีวิต สังคม ความเชื่อต่างในสังคมไทยและจีน เช่น จากบทสนทนา ทำให้ได้เห็นถึงเรื่อง ครอบครัว อาหารไทยและจีน สถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทยและจีน ระบบการเรียน มหาวิทยาลัยในประเทศไทยและจีน ฤดูกาลในประเทศไทยและจีน เทศกาลต่าง ๆ ในประเทศไทยและจีน ความเชื่อของคนไทยและคนจีน เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ ระหว่างไทยและจีน จนเห็นถึงความแตกต่างกันและความเหมือนกันระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแปล และส่วนช่วยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ภาษาที่ใช้ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ได้จัดจากง่ายไปหายาก จากเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมไปสู่เนื้อหาที่เป็นนามธรรม ผู้เขียนจะสอดคำศัพท์เกี่ยวกับชื่อสิ่งของ ชื่อสถานที่ ชื่อบุคคล และชื่ออาหารก่อน คำศัพท์เกี่ยวกับความเชื่อ สังคมต่าง ๆ ไว้ทีหลัง เช่น ชื่อเทศกาลต่าง ๆ จำนวน คำขึ้นต้น คำลงท้ายของการเขียนจดหมาย คำศัพท์ด้านศาสนา เป็นต้น และประโยคที่ใช้ในบทสนทนาของแบบเรียน จะสอนจากประโยคสามัญ ค่อย ๆ เพิ่มความยากไปสู่ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม

ส่วนหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-2 จะไม่ค่อยได้เน้นในการจัดหัวข้อเรื่องบทสนทนาตามลำดับขั้นตอน ผู้เขียนได้จัดตัวละครในบทสนทนามีความเชื่อมโยงกัน ทำให้ผู้เรียนเหมือนได้อ่านนวนิยาย 1 เล่ม ซึ่งช่วยเพิ่มความสนุกสนานในการเรียน และเนื้อหาที่เสนอมาในบทสนทนาจะสะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยและจีน เช่น อาหารการกินในประเทศไทยและจีน ระบบการเรียนในประเทศไทยและจีน จราจรในประเทศไทยและจีน เป็นต้น แต่อาจเพราะว่า หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-2 เป็นแบบเรียนภาษาไทยที่สร้างขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว และยังไม่ทันปรับปรุงเนื้อหาในแบบเรียน จึงทำ

ให้เนื้อหาบางส่วนในแบบเรียนดูไม่ค่อยทันสมัย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 5 หัวข้อเรื่องพูดโทรศัพท์ ได้เสนอเนื้อหาไว้ ดังนี้

(เจ้าหญิง เพื่อนของเงินขางโทร.มาที่หอพักนักศึกษา โดยผ่านชุมสายมหาวิทยาลัย ยามที่หอพักเป็นผู้รับสาย)

พนักงานชุมสาย มหาวิทยาลัยปึกกิ่งคะ

เจ้าหญิง กรุณาต่อสายดึก ๑๒ ครับ

(เมื่อพนักงานชุมสายต่อให้แล้ว)

ยาม ฮัลโล ดึก ๑๒ ครับ จะพูดกับใครครับ

เจ้าหญิง ขอพูดกับเงินขาง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยหน่อยครับ

ยาม เขาอยู่ห้องเบอร์เท่าไรครับ

เจ้าหญิง ห้อง ๓๑๔ ครับ

ยาม กรุณารอประเดี๋ยวนี้ครับ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 76)

ซึ่งในมหาวิทยาลัยในประเทศจีนในสมัยใหม่ ไม่ต้องคุยโทรศัพท์ติดต่อกับเพื่อน ๆ โดยผ่านชุมสายมหาวิทยาลัยอีกแล้ว และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 9 หัวข้อเรื่องยานพาหนะที่กรุงเทพฯ ได้เสนอเนื้อหาไว้ ดังนี้

หยางลี่ ค่าโดยสารรถที่กรุงเทพฯ แพงไหม

นิตยา รถไฟฟ้าแพง ส่วนรถเมล์ธรรมดาแน่นไม่แพง ๓ บาท ๕๐

สตางค์ตลอดสาย แต่ป.อ. แพงอยู่หน่อย

หยางลี่ ป.อ. คืออะไร

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 133)

ในปัจจุบัน ค่าตัวรถเมล์ไม่ใช่ 3 บาท 50 สตางค์แล้ว เนื่องจากว่าความคิด วิถีชีวิตคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ จึงทำให้มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษา เนื้อหาในแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาก็ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ไมเช่นนั้น อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน เกิดความผิดพลาดในการใช้ภาษา หรือเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน แต่อย่างไรก็ตาม แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้เป็นต้นแบบแบบเรียนที่ดีในการเรียนการสอนภาษาไทยในเรื่องฝึกบทสนทนา และแบบเรียนแต่ละเล่มจะมีลักษณะที่ดีของตัวเอง

2. การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

สำหรับเนื้อหาภาษาไทยในระดับเบื้องต้น แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเริ่มต้นจากเนื้อหาเรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน การสื่อสารภาษาไทยในชีวิตประจำวันตามลำดับ นอกจากนี้จะฝึกการออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ยังมุ่งพัฒนาทักษะการฟัง การพูดให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำบทอ่านมาแทรกไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านและเขียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของผู้เรียน ซึ่งผู้เขียนได้นำบทเรียนต่าง ๆ ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นมาจาก หรือเป็นบทเรียนดัดแปลงจากหนังสือเรียนภาษาไทย เอกสารไทย หนังสือภาษาไทยที่ชาวไทยเขียนขึ้นมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ อ่านเอาเรื่อง เช่น มีบทอ่านเกี่ยวกับด้านวัฒนธรรม บทอ่านเกี่ยวกับนิทาน บทอ่านที่ตัดตอนจากนวนิยายไทย เป็นต้น

บทอ่านที่ผู้เขียนนำให้ผู้เรียนฝึกอ่านนั้น จะเป็นบทร้อยแก้วทั้งหมด การจัดเนื้อหาการอ่าน ผู้เขียนจะนำบทอ่านที่มีเนื้อหาค่อนข้างง่ายและสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ประมาณ 10-20 บรรทัด แล้วค่อย ๆ เพิ่มความยาว และความยากของเนื้อหาขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เขียนจะไม่ได้ให้คำแปลภาษาจีนกลางประกอบ เนื่องจากเป็นการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น มีคำศัพท์ใหม่จากบทอ่านและการอธิบายการใช้คำและวลีสำหรับผู้เรียน ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในการปูพื้นฐานภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

ในการสอนภาษาไทยในระดับต้น ผู้เขียนไม่ค่อยได้นำข้อความยาวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เนื่องจากว่าบทอ่านเป็นเนื้อหาที่ซับซ้อน และเป็นเนื้อหาต่อเนื่องที่ค่อนข้างยาว ผู้เรียนยังไม่สามารถอ่านเข้าใจได้ ผู้เขียนจึงนำบทสนทนาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นการปูพื้นฐานไปสู่การฟังและการพูดก่อนแล้วค่อย ๆ เพิ่มข้อความสั้น ๆ ที่เป็นบทเสริมในเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการฟัง การพูดแล้ว จึงนำบทอ่านค่อนข้างยาวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนได้นำบทอ่านสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นบทอ่านง่าย ๆ ที่เป็นบทเสริมในเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และเนื้อหาในบทอ่านจะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องในบทสนทนา เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 16 บทสนทนาหัวข้อเรื่องการกีฬา ผู้เขียนนอกจากได้นำบทสนทนาให้ผู้เรียนฝึกพูดแล้ว ยังได้ให้บทอ่านสั้น ๆ เกี่ยวกับการเล่นกีฬาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

บทอ่าน ๕๖

เราชอบเล่นกีฬา กีฬาเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตของเรามาก เพราะกีฬาไม่เพียงแต่ฝึกให้ร่างกายของเราแข็งแรงเท่านั้น หากยังหล่อหลอมให้เรามีความกล้าหาญ ความอดทน และปลูกฝังความสามัคคีอีกด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ที่สำคัญสอนให้เรามีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักให้อภัย

การเล่นกีฬาที่ดีคือ ต้องมีกติกาการเล่น มีความยุติธรรม มีความสามัคคี มุ่งให้ร่างกายแข็งแรง ไม่ใช่เพื่อมุ่งเอาชนะ เอาเปรียบคู่ต่อสู้หรือเล่นอย่างไม่ถูกวิธี โดยไม่มีน้ำใจ นักกีฬา หรือเล่นผิดกติกา การแพ้ชนะไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการเล่นกีฬา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 165)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ไม่ได้ให้บทอ่านทุกบท มีแต่บางบท และมีเนื้อความไม่ค่อยยาวนัก ซึ่งในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ที่เป็นการปูพื้นฐานภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้นมีอยู่ทั้งหมด 12 หัวข้อ ได้แก่ บทที่ 4 เวลา บทที่ 8 การโดยสารรถ บทที่ 9 การพูดโทรศัพท์ บทที่ 11 ที่ทำการไปรษณีย์ บทที่ 12 ฤดูกาล บทที่ 13 ประเทศไทย บทที่ 14 มหาวิทยาลัย บทที่ 15 การเรียนภาษาไทย บทที่ 16 การกีฬา บทที่ 17 การเขียนจดหมายส่วนตัว บทที่ 20 เทศกาลและวันสำคัญของจีน บทที่ 21 วันสงกรานต์ ดังนี้

บทที่ 4 เรื่องเวลา ผู้เขียนได้เสนอบทอ่านเกี่ยวกับตารางเวลาของนักศึกษาจีนให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เป็นเรื่องตารางกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาใน 1 วัน เช่น ตื่นนอนกี่โมง เข้าเรียนกี่โมง พักเที่ยง เข้านอน รับประทานอาหาร 3 มื้อกี่โมง ดังนี้

บทอ่าน ๕๗

ตารางเวลาของนักศึกษา

- ตอนเช้าตื่นนอนเวลา ๖ โมง ๓๐ นาที
- อาหารเช้าเวลา ๗ โมงถึง ๗ โมง ๓๐ นาที
- ตอนเช้าเข้าเรียนชั่วโมงแรกเวลา ๘ โมง ๓๐ นาที
- อาหารกลางวันเวลาเที่ยงถึงบ่ายโมง
- พักเที่ยงบ่ายโมง ๑๕ นาทีถึงบ่าย ๒ โมง ๑๕ นาที
- ตอนบ่ายเริ่มเรียนเวลาบ่าย ๒ โมง ๓๐ นาที
- กิจกรรมนอกห้องเรียน ๕ โมง ๑๐ นาทีถึง ๖ โมง ๑๐ นาที
- อาหารเย็น ๕ โมงถึง ๖ โมง ๔๕ นาที
- ตอนค่ำเริ่มเรียน ๑ ชั่วโมง
- เข้านอนเวลา ๕ ทุ่ม
- (ตักเรียนปิดไฟ ๔ ทุ่ม ๓๐ นาที หอพักปิดไฟ ๕ ทุ่ม)

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 30)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ในท้ายบท ยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนแปลบทอ่านภาษาไทยเป็นภาษาจีน ให้ฝึกเขียนตารางเวลาของผู้เรียนในหนึ่งวันเป็นภาษาไทย

บทที่ 8 เรื่องการโดยสารรถ ผู้เขียนได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับการโดยสารรถในเมือง เช่น ได้แนะนำรถประจำทาง กฎจราจร และแนะนำคนขับรถต้องระวังอะไรในเมื่อขับรถ ดังนี้

บทอ่าน 课文

ในเมืองเรามีรถประจำทางหลายสาย สายหนึ่งก็สีหนึ่ง ดูเหมือนมีเกือบทุกสี มีทั้งสีขาว สีแดง สีฟ้า สีเทาและสีน้ำเงิน แต่ถึงจะมีมากมาย รถประจำทางก็ยังไม่ค่อยพอกับคนโดยสาร เวลาไปทำงานตอนเช้าและเวลาเลิกงานตอนเย็นรถแน่นเป็นพิเศษ

เรามักเห็นคนยืนคอยรถประจำทางเป็นแถวๆ นอกจากรถประจำทางที่วิ่งในเมืองแล้ว ยังมีรถประจำทางที่วิ่งจากเมืองเราไปยังเมืองอื่น ๆ อีกหลายแห่งทั้งใกล้และไกล

คนขับจะต้องขับอย่างระมัดระวังและทำตามกฎจราจรทุกอย่าง เขาจะต้องหยุดเมื่อมีสัญญาณไฟแดง ต้องขับช้าๆ ระวังไม่ให้ชนคนหรือสัตว์ รวมทั้งรถคันอื่นหรือต้นไม้ด้วย นอกจากนี้ เขายังต้องระวังไม่ให้คนเป็นอันตรายและต้องระวังไม่ให้คนเดินเท้าเป็นอันตรายด้วย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 74-75)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ในท้ายบท ยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนแปลบทอ่านเป็นภาษาจีน ให้ฝึกใช้คำศัพท์ใหม่ในบทอ่านแต่งประโยคภาษาไทย

บทที่ 9 เรื่องการพูดโทรศัพท์ ผู้เขียนได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับวิธีการพูดโทรศัพท์ของฝ่ายโทรศัพท์ติดต่อไป และฝ่ายรับโทรศัพท์ เช่น การกล่าวสวัสดี การแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ ดังนี้

บทอ่าน 课文

วิธีการพูดโทรศัพท์

๑. เมื่อเป็นฝ่ายโทรศัพท์ติดต่อไป

- ๑.๑ กล่าวคำสวัสดี และแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องการติดต่อ
- ๑.๒ บอกชื่อผู้ที่เราต้องการพูดด้วยให้ชัดเจน
- ๑.๓ กล่าวขอบคุณ เมื่อผู้รับให้ความช่วยเหลือเรา เช่น ตามผู้ที่เราต้องการพูดด้วย หรือช่วยจลข้อความให้
- ๑.๔ บอกชื่อเราและหมายเลขโทรศัพท์ที่ต้องการให้ติดต่อกลับ

๒. เมื่อเป็นฝ่ายรับโทรศัพท์

- ๒.๑ กล่าวคำสวัสดี
- ๒.๒ บอกสถานที่ของผู้รับ หรือ หมายเลขโทรศัพท์ที่รับ
- ๒.๓ ถ้าผู้โทรศัพท์ต้องการพูดกับบุคคลอื่น เราควรไปตามบุคคลนั้นมารับโทรศัพท์
- ๒.๔ ถ้าผู้โทรศัพท์ต้องการฝากข้อความ เราควรจดให้ชัดเจน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 87)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ในท้ายบท ยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกใช้คำศัพท์ใหม่ในบทอ่านแต่งประโยคภาษาไทย ให้ผู้เรียนท่องจำบทอ่าน

บทที่ 11 เรื่องที่ทำการไปรษณีย์ ได้ให้บทอ่านเรื่องครูทวีพานักเรียนไปชมที่ทำการไปรษณีย์ แห่งหนึ่ง ได้แนะนำถึงการทำงานของเจ้าหน้าที่ในที่ทำการไปรษณีย์ เช่น ช่องขายแสตมป์ ช่องรับจดหมาย ช่องรับและส่งพัสดุไปรษณีย์ ตู้ไปรษณีย์ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการจำหน่ายซอง เป็นต้น

บทที่ 12 เรื่องฤดูกาล ได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับฤดูกาลในประเทศไทย ได้แก่ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน ได้แนะนำเวลาในการเข้าสู่ 3 ฤดู อากาศในแต่ละฤดู กิจกรรมที่ผู้คนทำกันในแต่ละฤดู

บทที่ 13 เรื่องประเทศไทย ได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศไทยในด้านภูมิศาสตร์ ได้กล่าวถึงที่ตั้งของประเทศไทย ประเทศเพื่อนบ้าน 4 ภาค ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย เป็นต้น

บทที่ 14 เรื่องมหาวิทยาลัย ได้ให้บทอ่านเรื่องเกี่ยวกับการแนะนำมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศต่าง ๆ เช่น ได้กล่าวถึงที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ปีที่ก่อตั้ง คณะ วิชาที่เปิด วิทยาเขต บรรยากาศในมหาวิทยาลัย ดังนี้

บทอ่าน ๕๕

มหาวิทยาลัยของเราชื่อมหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศต่าง ๆ ตั้งอยู่ในนครหลวงใจของมณฑลต่าง ๆ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๕ เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนและการวิจัย มีชื่อเสียงด้านวิชาภาษาต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ และการบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยของเรามีอาจารย์และเจ้าหน้าที่หนึ่งพันสองร้อยกว่าคน มีนักศึกษาประมาณสองหมื่นหกพันกว่าคน แบ่งออกเป็นสิบเก้าคณะ เปิดสอนกลุ่มวิชาด้านภาษาต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ การบริหารธุรกิจและกฎหมายทั้งหมดห้าสิบสองสาขาวิชา ส่วนกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศนั้นได้เปิดสอน ๑๒ ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษาอินโดนีเซีย-มาเลเซีย ภาษาเวียดนาม ภาษาไทย ภาษารัสเซีย ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษาอิตาลีและภาษาอาหรับ

มหาวิทยาลัยของเราแบ่งวิทยาเขตออกเป็น ๑ วิทยาเขต ส่วนนักศึกษาวิชาภาษาไทย เรียนที่วิทยาเขตเหนือซึ่งตั้งอยู่เชิงเขาไป๋หยุนซาน ทางทิศเหนือของนครหลวงใจ ล้อมรอบไปด้วยภูเขาและต้นไม้เขียวชอุ่ม ภายในมหาวิทยาลัยสงบร่มรื่นมาก อากาศธรรมชาติสดชื่นดี เป็นแหล่งศึกษาที่ดีสำหรับเรา

มหาวิทยาลัยของเรามีตึกเรียนและหอสมุดที่ทันสมัย อุปกรณ์ในการเรียนการสอนของเรามีครบทุกอย่าง สภาพแวดล้อมในการเรียนดีมาก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 145)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ในท้ายบท ยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ใช้คำศัพท์ใหม่ในบท

อ่านแต่งประโยค แปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน ผูกเขียนเรียงความสั้น ๆ เกี่ยวกับแนะนำมหาวิทยาลัยของผู้เรียน

บทที่ 15 เรื่องการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับการแนะนำห้องเรียนภาษาไทย เช่น จำนวนคนในห้องเรียน สถานที่มาจากของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน การเรียนการสอนภาษาไทย เป็นต้น

บทที่ 16 เรื่องการกีฬา ให้บทอ่านเกี่ยวกับการกีฬา เช่น ความสำคัญของการเล่นกีฬา ประโยชน์ของการเล่นกีฬา เป้าหมายสำคัญของการเล่นกีฬา เป็นต้น

บทที่ 17 เรื่องการเขียนจดหมายส่วนตัว ได้ให้บทอ่านเรื่องเกี่ยวกับการเขียนจดหมายส่วนตัว เช่น ความหมายของจดหมายส่วนตัว รูปแบบการเขียนจดหมาย การเขียนหน้าซองจดหมาย และยังให้ตัวอย่างจดหมายส่วนตัวให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เป็นจดหมายส่วนตัวเขียนถึงคุณตา เล่าถึงเรื่องของฝากจากคุณตา อากาศที่บ้านของผู้เขียนจดหมาย เป็นต้น

บทที่ 20 เรื่องเทศกาลและวันสำคัญของจีน ให้บทอ่านเกี่ยวกับแนะนำเทศกาลตรุษจีน ได้กล่าวถึงความสำคัญของเทศกาลตรุษจีน เวลาของเทศกาลตรุษจีน กิจกรรมในเทศกาลตรุษจีน คำอวยพรในเทศกาลตรุษจีน เป็นต้น

บทที่ 21 เรื่องวันสงกรานต์ ได้ให้บทอ่านเกี่ยวกับแนะนำความสำคัญของวันสงกรานต์และกิจกรรมในวันสงกรานต์ เช่น ทำบุญตักบาตร ปล่อยนกปล่อยปลา สรงน้ำพระ ก่อพระเจดีย์ทราย เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาบทอ่านที่เป็นการปูพื้นภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น เนื้อเรื่องที่นำมาสอนส่วนมากเป็นเรื่องไม่ยากและใกล้ตัวผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน แต่ก็ยังเริ่มแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ และสังคมไทย ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ยากขึ้น ในด้านการใช้คำศัพท์ เริ่มมีคำศัพท์ที่ค่อนข้างยากและสละสลวย ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาบทอ่านสั้น ๆ ในการปูพื้นภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

2.2 การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด

บทอ่านที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3-4 ทั้ง 2 ชุด เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของผู้เรียน เนื้อเรื่องในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3 และเล่ม 4 มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี นิทาน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง และนวนิยาย เป็นต้น เนื้อหาในบทเรียนมีทั้งเนื้อบทที่ผู้เขียนเขียนขึ้นมาเอง คัดเลือก ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย และจากหนังสือ เอกสาร นวนิยายที่ชาวไทยเขียนขึ้นมา

ในภาษาไทยพื้นฐาน ได้มีเนื้อหาบทอ่านทั้งหมด 33 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 มี 3

เรื่อง ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มี 15 เรื่อง ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 มี 15 เรื่อง

ในหนังสือเรียนภาษาไทยมีทั้งหมด 32 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 มี 4 เรื่อง หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 14 เรื่อง หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 14 เรื่อง

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ได้พบว่าแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีลักษณะหัวข้อเนื้อเรื่องที่คล้ายคลึงกัน และก็มีหัวข้อเนื้อหาบางเรื่องแตกต่างกัน ซึ่งได้รวบรวมหัวข้อเนื้อหาที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ดังนี้

2.2.1 เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคม การเมือง และวัฒนธรรม

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคม การเมือง และวัฒนธรรมมาให้ผู้เรียนอ่านจับใจความ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน และมีความรู้การใช้ภาษาไทยในด้านต่าง ๆ

2.2.1.1 เนื้อหาที่สะท้อนสังคม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่สะท้อนสังคมปรากฏว่ามีทั้งหมด 12 เรื่อง คือ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มี 4 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 2 ครูครับ ผมมาสาย บทที่ 8 คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก บทที่ 9 อุตุสภกรกรมเกษตรกับสังคมไทย บทที่ 15 สวัสดิ์ปีใหม่ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 มี 8 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 3 บ้านหลังน้อยในซอยริมน้ำ บทที่ 4 ชีวิตริมน้ำ บทที่ 5 พ่อจำ ... หนูรักพ่อ บทที่ 6 ปีนั่นในวันนี้ บทที่ 7 บทเรียนบทสุดท้าย (1) บทที่ 8 บทเรียนบทสุดท้าย (2) บทที่ 12 จากอีสานไปสู่อีสาน บทที่ 13 พรเปี่ยมชีวิต เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 4 ชีวิตริมน้ำ ได้เสนอไว้ ดังนี้

ชีวิตริมน้ำ

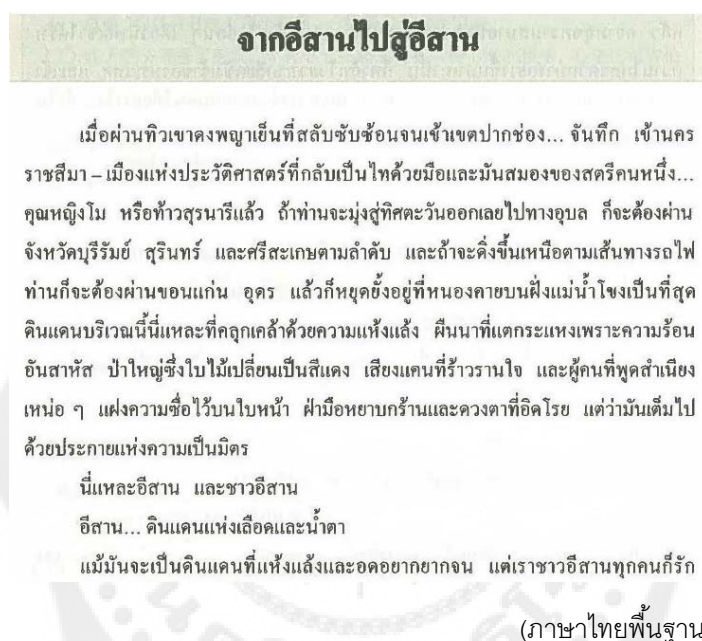
“เรือนแพสุขจริง อิงกระแสน้ำระงมลมพลิวมา กล่อมพฤษจิงว่า คนตรี..... วัฒนน้อยลอยริมฝั่ง ถึงอ้างว้างเหลือจะรำพัน หิวหรืออ้อมก็อ้อมพอกัน ชีวิตกลางน้ำสุขสันต์..... โอ้สวรรค์ในเรือนแพ”

หลายคนได้เห็นเนื้อเพลง “เรือนแพ” ข้างต้น คงจำเนื้อร้องและทำนองได้ดี เป็นเพลงที่คุ้นหู ชรินทร์ นันทนาคร ร้องไว้หลายปีเต็มที ตั้งแต่ผู้เขียนยังเด็ก ๆ จนเดี๋ยวนี้ นับเป็นเวลาประมาณ 30 ปีได้ เพลงเก่า ๆ ที่สะท้อนชีวิตท่ามกลางสายน้ำอันเย็นฉ่ำนี้ หาฟังได้ยากเต็มทีในยุคของดิสโก้และเบรคแดนซ์ในทำนองเดียวกัน “เรือนแพ” อันเป็นชีวิตริมน้ำ โดยนำเอาไม้ไผ่ลำใหญ่หลาย ๆ ลำมามัดรวมกันให้แน่นซึ่งเรียกว่า ลูกบวบ ทำเป็นท่อนลอยบนผิวน้ำ บางครั้งก็เอาไม้มาทำเป็นกล่อ่งสี่เหลี่ยมคี่นผ้าลอยน้ำ แล้วปูทับไม้ไผ่หรือกล่อ่งนั้นด้วยไม้กระดาน สร้างควเรือนบนลูกบวบ ตัวเรือนมีลักษณะเตี้ยไม่สูงมาก ส่วนใหญ่จะปลูกสร้างคล้ายกันคือ มีหลังคาแหลมแบบเรือนไทย เรือนแพแต่ละหลังมีเนื้อที่จำกัด บางหลังก็แบ่งเป็นห้องเล็ก ๆ แต่ส่วนมากมักมีห้องเดียวใช้ประโยชน์ภายในเนื้อที่

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 37)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนยังได้นำแบบฝึกต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เช่น ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามบทอ่าน แปลประโยคจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และฝึกอ่านบทอ่านเรื่องที่เกี่ยวกับเรือนแพและแปลบทอ่านเป็นภาษาจีน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 ผู้เขียนได้นำบทอ่านเรื่องจากอีสานไปสู่อีสาน ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนยังได้นำแบบฝึกต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เช่น ให้ผู้เรียนหาคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์จาก บทอ่าน ใช้คำศัพท์ใหม่ในบทอ่านแต่งประโยค เรียงลำดับคำและวลีเป็นประโยค ตอบคำถามตามบทอ่าน แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่สะท้อนสังคมปรากฏมีทั้งหมด 7 เรื่อง คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 13 ร้านค้าต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 4 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 3 ทรัพยากรของประเทศไทย บทที่ 11 จดหมายถึงอาจารย์ บทที่ 12 วิชาความรู้ บทที่ 13 ครูครับ ผมมาสาย หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 13 พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ บทที่ 14 ตอนหนึ่งในการให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 13 ผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องครูครับ ผมมาสาย ดังนี้

บทที่ ๑๓ ครูครีป ผมมาสาย

วันนี้ก็อีกนั่นแหละ ครูรู้สึกมีอารมณ์ขุ่นมัวขึ้นมาทันทีเมื่อเห็นมีเด็กนักเรียนนั่งอยู่ไม่ถึงครึ่งของนักเรียนทั้งหมด ครูบอกกับตัวเองว่า “ไม่อยากเรียกชื่อเด็กออกไปโดยไม่มีเสียงขานรับ ‘มาครับ’” “มาค่ะ” เป็นส่วนมาก เพื่อรอเด็กที่มาสาย ครูไม่สั่งให้นักเรียนทำอะไร จนกระทั่งเวลาผ่านไปเกือบ ๒๐ นาที แต่ก็ไม่มีใครปรากฏแม้แต่เงาของนักเรียนที่มาสาย ครูจึงเริ่มอธิบายเลข

พอดีกับที่ครูอธิบายโจทย์เลขข้อ ๓ จบลง ร่างของเด็กชายยังไม่ถึง ๑๐ ขวบก็ก้าวเข้าประตูวัด และเดินตรงขึ้นบันไดศาลา ซึ่งเป็น “ห้องเรียน” ด้วยอาการเร่งรีบ สีหน้าตลอดจนท่าทางของเขาแสดงถึงความประหวั่นพรั่นพรึง แต่กระนั้นเขาก็ตรงเข้ามาคำนับพร้อมกับรายงานตัวต่อครูอย่างกล้าหาญ

“ครูครีป ผมมาสาย”

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 255)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำศัพท์และวลีจากบทอ่าน แปลประโยคในบทอ่านเป็นภาษาจีน ใช้คำศัพท์ที่ให้แต่งประโยค และให้ผู้เรียนตอบคำถามจากบทอ่าน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 14 ตอนหนึ่งในการให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑๔

ตอนหนึ่งในการให้สัมภาษณ์ กับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

สยามรัฐ คราวนี้ขอเรียนถามอาจารย์ถึงปัญหาสังคมบ้าง เรียกว่าในนามของหน้าสังคมถาม อยากถามว่าอาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมคนกรุงเทพฯ ที่มีบางเสียงหัวงัดกันว่า เราอาจจะเป็นสังคมที่มุ่งเพียงฟุ้งเฟ้อกันเต็มที่ เราควรจะลดสิ่งเหล่านี้หรือไม่ หรือควรจะมีการหยุดการแก้ไขอย่างไรแค่นั้น อยากทราบความเห็นอาจารย์

น.ร.ว.ลี้กุลฤทธิ์ ทั้งหมดมันขึ้นกับสภาพแวดล้อมของเมืองไทย ที่มีมานานตั้งหลายพันปีแล้ว ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีดินฟ้าอากาศสมบูรณ์เป็นอย่างยิ่ง คนที่อยู่ในประเทศนี้จึงมีความฟุ้งเฟ้อได้มาก ที่คนไทยเราในสมัยโบราณเดินทางไกลผ่านมหาสมุทรประเทศแล้วมาค้าสินค้าอยู่ในประเทศไทยนี้ก็เพราะ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 361)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียงวลีจากบทอ่าน และใช้วลีจากบทอ่านแต่งประโยค

ในเนื้อหาเรื่องที่สะท้อนสังคม ผู้เขียนได้นำบทอ่านที่สะท้อนด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่

ของคนในสังคมไทยให้ผู้เรียนฝึกอ่าน รวมทั้งที่เป็นสังคมทั่วไป เช่น เล่าถึงสังคมการเกษตรกรรม ทรัพยากร สายน้ำกับวิถีชีวิต สภาพสังคมอีสาน เป็นต้น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ชาวต่างชาติควรเรียนรู้ในการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมไทยได้ดีขึ้น

2.2.1.2 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในสังคม

เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในสังคม ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ” ซึ่งได้เสนอไว้ดังนี้

บทที่ 7 ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗:
วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ”

เรื่อง: เกษร ลิทธิรัตน์

“ภัยพิบัติทางธรรมชาติจะเริ่มโจมตีเราอีกครั้ง เมื่อความหวาดกลัวครั้งสุดท้ายได้เลือนหายไป” ภาษิตญี่ปุ่นกล่าวไว้เช่นนั้น

นับตั้งแต่มนุษย์เรียนรู้ที่จะเอาชนะธรรมชาติ สิ่งหนึ่งที่มนุษย์ห่วยแพ้เสมอมาก็คือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือคลื่นยักษ์ ฯลฯ ภัยธรรมชาติยังคงเป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว และไม่ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาไปไกลสักเพียงไหน มนุษย์ทำได้เพียงเป็นฝ่ายรับมาตลอด

สำหรับประเทศที่อยู่ติดมหาสมุทรแปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวญี่ปุ่นและชาวฮาวายแล้ว การเผชิญหน้ากับคลื่นยักษ์ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด ในรอบศตวรรษที่ผ่านมาพื้นที่มหาสมุทรแปซิฟิกเคยเกิดคลื่นยักษ์มาแล้วถึง ๗๕ ครั้ง แต่มีเพียง ๕ ครั้งเท่านั้นที่สร้างความเสียหายรุนแรงขนาดกลืนกินชีวิตผู้คนนับพันนับหมื่น ครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังเกิดแผ่นดินไหวนอกชายฝั่งประเทศปาปัวนิวกินี ในครั้งนั้น

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 81)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในสังคม ผู้เขียนได้เล่าถึงเหตุการณ์สำคัญเรื่อง “สึนามิ” ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ครั้งใหญ่ที่สะเทือนใจคนทั่วโลก จึงทำให้ผู้เรียนได้รู้จักสภาพสังคมในประเทศไทยให้มากขึ้น ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทยไม่ปรากฏมีเนื้อหาหัวข้อนี้

2.2.1.3 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์

เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ ปรากฏว่าในภาษาไทยพื้นฐานมีอยู่ 2 เรื่อง คือ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 5 แม่น้ำของเรา ... เจ้าพระยา ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4

มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 1 โลกของเรา เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำของเรา ... เจ้าพระยา ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 5 แม่น้ำของเรา ... เจ้าพระยา

แม่น้ำเจ้าพระยา เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของที่ราบภาคกลาง และของประเทศ ไทย ชาวไทยทุกคนถือว่าเป็น“ลูกเจ้าพระยา” ด้วยกันทั้งสิ้น ชาวต่างประเทศคุ้นเคยกับ ชื่อ “เจ้าพระยา” พอ ๆ กับที่รู้จักแม่น้ำใหญ่อื่น ๆ ทั่วโลก เมื่อชาวต่างประเทศนึกถึง ประเทศไทย เขาก็มองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยาไปด้วยในเวลาเดียวกัน แม่น้ำเจ้าพระยามีความ หมายถึงบรรดาศักดิ์อันสูงส่ง แม่น้ำสายนี้มีความสำคัญกับชาวไทยมาช้านานตลอดมาและตลอดไป

ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เคยเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา ธนบุรี และจนบัดนี้ คือกรุงเทพมหานคร ในตำราที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องแม่น้ำสายนี้กล่าวว่า แม่น้ำเจ้าพระยาแต่เดิมจะเรียกชื่อว่าอย่างใด ไม่ปรากฏ แต่ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อครั้งที่ทำสนธิสัญญากับฝรั่งเศส คราว ม. ลาอูแบร์ได้เรียกชื่อไว้ในสนธิสัญญานั้นว่า “แม่น้ำเจ้าพระยา”

กล่าวว่า แม่น้ำเจ้าพระยาตามแผนที่นั้น คือ เขาลำน้ำใหญ่จากปากแม่น้ำขึ้นไปจนถึง ตำบลบางไทร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แล้วแยกขึ้นทางแควอำเภอบาง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 53)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์ ที่ให้เติมลงในประโยค หาคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำศัพท์จากบทอ่าน ใช้คำศัพท์ “ที่ ซึ่ง อัน” เติมลงในประโยค แปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 ผู้เขียนได้นำบทอ่านเรื่องโลกของเราให้ฝึกอ่าน

ดังนี้

โลกของเรา

นักโบราณคดีกล่าวไว้ว่า โลกของเรามี ถ้านับย้อนไปเมื่อ 500 ล้านปีโน้น โลกจะไม่มีมนุษย์เลย คงมีแต่พืชกับเซลล์ที่มีชีวิตอยู่ในทะเล ส่วนบนพื้นดินนั้นคงมีแต่หินผา จะหาต้นไม้สักต้นก็ไม่มี สัตว์เล็ก ๆ ในทะเลนั้นไม่มีเลยสักตัวเดียวที่จะมีกระดูกสันหลัง ตัวใหญ่ที่สุดในยุคนั้นมีรูปร่างคล้ายปลา กล่าวว่าเป็นต้นตระกูลของกุ้งและปู นอกจากนี้ยังมี จาพวกฟองน้ำและแมงกะพรุนรวมอยู่ด้วย

การที่นักโบราณคดีสามารถสืบค้นหาเหตุผลมาวิเคราะห์กันได้นั้น ก็โดยได้พบซาก ที่ติดอยู่ในหิน จึงทำให้ทราบเรื่องราวยุคดึกดำบรรพ์ ยุคนี้เรียกกันว่า “ยุคสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง”

ต่อมาอีก 80 ล้านปี คือเมื่อ 420 ล้านปี ปรากฏว่ามีซากสัตว์ทะเลตัวเล็ก ๆ ติดอยู่ที่หินปะการังมากขึ้น เป็นสัตว์ประเภทปลา แต่มีรูปร่างเป็นແຄก ๆ คล้ายดวงดาว บางชนิดมีลักษณะคล้ายกับไม้เคลื่อนไหวได้ มีหอยเกิดขึ้นบ้างแล้ว รวมทั้งสัตว์ทะเลอีกชนิดหนึ่งที่เป็นต้นตระกูลของปลาหมึก สัตว์ทะเลในยุคไม่มีกระดูกสันหลังมีมานานถึง 200 ล้านปีจึง

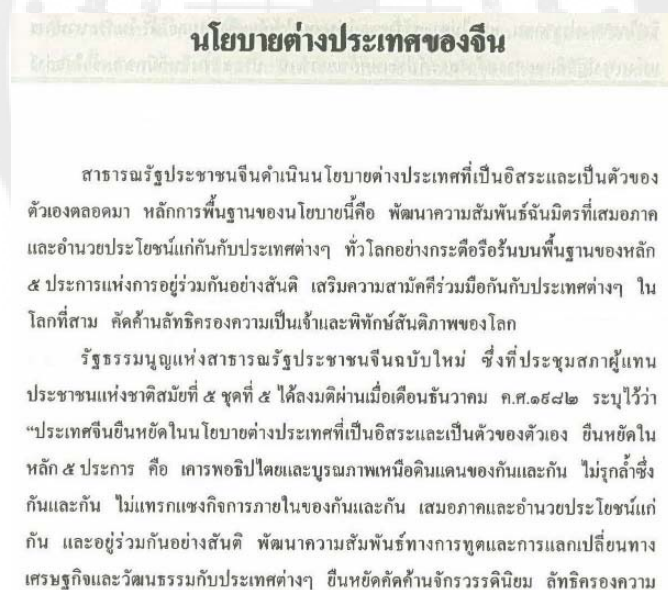
(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 1)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามบทอ่าน ใช้คำศัพท์ใหม่จากบทอ่านแต่งประโยค เติมคำศัพท์ลงในประโยค แปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

เนื้อหาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางภูมิศาสตร์ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 และเล่ม 4 ได้นำมาจนถึงที่ตั้งและความรู้ด้านภูมิศาสตร์ของสถานที่ที่มีชื่อเสียงในทั้งประเทศจีนและประเทศไทย ซึ่งได้เพิ่มความรู้ และได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย ไม่ปรากฏมีเนื้อหาหัวข้อนี้

2.2.1.4 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ปรากฏว่าภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 นโยบายต่างประเทศของจีน บทที่ 15 ปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 นโยบายต่างประเทศของจีน ได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 159)

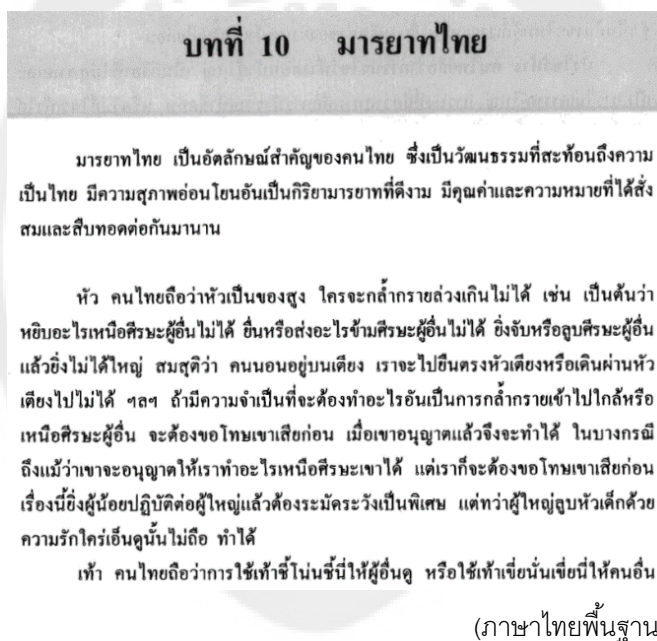
หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามบทอ่าน ใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค เลือกคำศัพท์ที่ให้มาเติมลงในประโยค แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ผู้เขียนได้กล่าวถึงนโยบายต่างประเทศของจีน และ

ปฏินญาสมาคมแห่งประเทศไทยตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาทางการเมือง ซึ่งอาจมีส่วนช่วยในด้านการปฏิบัติงานอาชีพสำหรับผู้เรียนในอนาคต หัวข้อเรื่องนี้เป็นเนื้อหาที่ยากที่สุด ซึ่งผู้เขียนได้จัดไว้สอนเป็นเนื้อหาสุดท้าย ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย ไม่ปรากฏมีเนื้อหาหัวข้อนี้

2.2.1.5 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมปรากฏว่ามีทั้งหมด 2 เรื่อง คือ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 22 ลอยกระทง ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 10 มารยาทไทย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 ผู้เขียนได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับมารยาทไทย ดังนี้

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนยังได้นำแบบฝึกต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เช่น ให้ผู้เรียนตอบคำถามตามบทอ่าน ใช้คำศัพท์ใหม่ในบทอ่านแต่งประโยค แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ฝึกอ่านบทอ่านที่เกี่ยวกับเรื่องประเพณีการต้อนรับแขกของไทยแล้วแปลเป็นภาษาจีน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมปรากฏว่ามีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 12 ลอยกระทง ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑๒ ลอยกระทง

ออกพรรษาแล้ว ชาวบ้านคลองกันว่าจะจัดงานลอยกระทงเหมือนทุกปี และปีนี้จะมีการแข่งเรือในตอนกลางวันด้วย เรือที่จะแข่งมีเรือเล็ก เรือยาว และเรือแจว การจัดงานครั้งนี้ทางอำเภอและโรงเรียนก็ร่วมมือด้วย

ก่อนถึงวันงาน ชาวบ้านต่างเตรียมจัดทำกระทงและตกแต่งอย่างสวยงาม ส่วนมากใช้ต้นกล้วยทำเป็นแพสำหรับรองกระทง ใ้ใบคองยิบเป็นกระทง และมีดอกไม้ธูปเทียนปักตรงกลาง เมื่อทำกระทงเสร็จแล้วก็ไปดูการแข่งเรือ

บางคนชอบดูแข่งเรือเล็กที่มีคนพายคนเดียว พายเรือถูกระลอกคลื่นลูกใหญ่ ๆ เรือก็โคลงเคลงไปมาน่าสนุก บางลำเอียงจนล่มลง คนพายสามารถอยู่เรือแล้วพายแข่งต่อไปได้ บางคนชอบดูแข่งเรือแจว บางคนชอบดูแข่งเรือยาวที่มีคนพายหลาย ๆ คน และพายได้พร้อม ๆ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 171)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านและท่องตัวบทเรียน เล่าเรื่องลอยกระทงให้เพื่อน ๆ ฟัง ตอบคำถามตามบทอ่าน และใช้คำศัพท์ใหม่จากบทอ่านแต่งประโยคภาษาไทย

ในเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรม ผู้เขียนจะกล่าวถึงความเป็นมา กิจกรรม และของใช้ในเทศกาลที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของผู้เรียน จึงควรเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ จะได้เข้าใจวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ซึ่งมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษา

2.2.1.6 เนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานที่และเมืองสำคัญ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานที่และเมืองสำคัญ ปรากฏว่ามีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 เทียนอานเหมิน บทที่ 4 กวางเจาก้าวสู่สากล บทที่ 6 กรุงเทพมหานคร บทที่ 14 หลูซาน ชูเนาอันงดงาม เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 ได้นำเสนอเนื้อเรื่องเทียนอานเหมิน ดังนี้

บทที่ 3 เทียนอานเหมิน

“เทียนอานเหมิน” แปลเป็นไทยว่า “ประตูฟ้าสงบ” เป็นสถานที่ที่มีความหมายอย่างยิ่งของประเทศจีน เป็นสัญลักษณ์ของนครหลวงปักกิ่ง และก็เป็นสัญลักษณ์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย

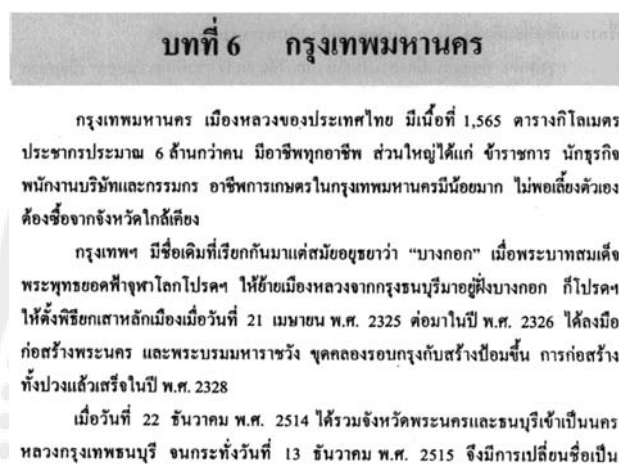
ครั้งใดที่ท่านเห็นตราแผ่นดินของสาธารณรัฐประชาชนจีน ท่านจะต้องเห็นภาพของเทียนอานเหมินปรากฏแก่สายตาของท่านด้วยทุกครั้งไป เพราะภาพของเทียนอานเหมินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในตราแผ่นดินของสาธารณรัฐประชาชนจีน เทียนอานเหมินจึงเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับจีนยุคปัจจุบัน

เทียนอานเหมินตั้งอยู่ใจกลางของนครหลวงปักกิ่ง เป็นรูปพลับพลาแบบจีนขนาดมหึมา ตั้งตระหง่านอยู่บนกำแพงอิฐสีแดงสด หลังคาพลับพลาด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลือง ด้านขวาของกำแพงอิฐที่รองรับพลับพลาเทียนอานเหมินมีตัวหนังสือขนาดใหญ่เขียนไว้ว่า “สาธารณรัฐประชาชนจีนเจริญ” ส่วนด้านซ้ายมือเขียนว่า “ความสามัคคีที่ยิ่งใหญ่ของประชาชนทั่วโลกจงเจริญ” ช่วงกลางระหว่างตัวหนังสือสองด้านมีภาพของ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 28)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์ในบทอ่านแต่งประโยค หาคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับคำศัพท์จากบทอ่าน ใช้คำศัพท์ที่ให้เติมลงในประโยค แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 6 ได้นำบทอ่านเรื่องกรุงเทพมหานครให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 67)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค ตอบคำถามจากบทอ่าน แปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในเนื้อหาเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 ได้นำสถานที่ที่มีชื่อเสียงและสำคัญของประเทศไทยและประเทศจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น เทียนอันเหมินเป็นศูนย์กลางในด้านการเมืองของประเทศจีน กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางด้านการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศไทย ส่วนหลูชานเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศจีน ผู้เขียนได้กล่าวถึงที่ตั้ง เศรษฐกิจและประวัติศาสตร์ของสถานที่เหล่านี้ ทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นสิ่งที่เหมือนและต่างระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียน และมีประโยชน์ต่อการใช้ภาษาไทยในการประกอบกิจการอาชีพในอนาคต

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ ปรากฏว่ามีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 7 ความประทับใจในเกาะสุกร ดังนี้

บทที่ ๗

ความประทับใจในเกาะสุกร

เกาะสุกรหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าเกาะหมูเป็นเกาะเล็ก ๆ อยู่ในมหาสมุทรอินเดีย ขึ้นกับอำเภอปะเหลียน จังหวัดศรีสะเกษ เกาะนี้อยู่ห่างจากผืนแผ่นดินไม่มากนัก เดินทางประมาณ ๔๑ นาทีก็ถึง ความจริงเกาะนี้อยู่ใกล้กับเกาะตะรุเตามากทีเดียว แต่น่าแปลกใจว่า ขณะที่เกาะตะรุเตามีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักท่องเที่ยว เกาะสุกรกลับไม่ค่อยมีใครรู้จัก ทั้ง ๆ ที่ตามความรู้สึกของข้าพเจ้าแล้ว เกาะนี้มีสิ่งที่น่าสนใจไม่น้อยกว่าเกาะตะรุเตาเลย

เมื่อแรกถึงเกาะสุกร ข้าพเจ้าแปลกใจมากที่เห็นว่ารูปลักษณะของเกาะนี้ไม่เหมือนสุกรเลยแม้แต่นิดเดียว ไม่ว่าข้าพเจ้าจะพยายามมองให้เหมือนเพียงใดก็ตาม

ที่เกาะนี้มีผู้คนอาศัยอยู่ทั้งหมดประมาณพันคน เขาเหล่านั้นทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นใจตั้งแต่ก้าวแรกที่ได้เหยียบย่างเข้าไปในพื้นที่ของ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 161)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนนำแบบฝึกต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงวลีจากบทอ่าน อธิบายความหมายของคำศัพท์จากบทอ่าน แปลประโยคจากบทอ่านเป็นภาษาจีน ฟังบทความที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันกับบทอ่าน และเขียนเรียงความพรรณนาสภาพบ้านเกิดของตนหรือสถานที่ประทับใจ

2.2.1.7 เนื้อหาที่เกี่ยวกับทางสุขภาพ

เนื้อหาที่เกี่ยวกับทางสุขภาพ ปรากฏว่าในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การออกกำลังกาย บทที่ 13 โรคติดต่อ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 13 โรคติดต่อ ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 13 โรคติดต่อ

โรคติดต่อ คือ โรคที่สามารถถ่ายทอด ติดต่อถึงกันได้ระหว่างบุคคล โดยมีเชื้อจุลินทรีย์ ต่าง ๆ เป็นสาเหตุของโรค ได้แก่ วัณโรค กาฬโรค โรคเรื้อน อหิวาตกโรค โรคเอดส์ เป็นต้น โรคติดต่ออาจสามารถแพร่ไปสู่สิ่งมีชีวิตอื่นได้ โดยการสัมผัสโดยตรง การสูดดม หายใจเอาเชื้อโรคที่แพร่จากผู้ป่วย การรับประทานอาหารหรือน้ำดื่มที่มีเชื้อโรคปนอยู่ หรือแม้แต่ผ่านตัวกลางที่เรียกว่าพาหะ หากโรคติดต่อนั้น ๆ มีการแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วผู้เจ็บป่วยที่มีประชากรจำนวนมาก โรคดังกล่าวก็กลายเป็นโรคระบาด

ตัวอย่างโรคติดต่อ

1. โรคติดต่อทางอากาศ

โรคติดต่อทางอากาศ เป็นโรคติดต่อเรื้อรัง และติดต่อกันได้ง่ายในหมู่คนที่อยู่รวมกันหลายคน ถ้าผู้ใดเป็นโรคนั้นขึ้น มีชี้นำก็อาจติดต่อไปถึงคนอื่น ๆ โดยการใช้ของร่วมกัน เช่น ผ้าเช็ดหน้า เครื่องสำอาง หรือสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้เชื้อโรคเข้าไปได้

อาการ โรคติดต่อทางอากาศมีอาการคัน คัดจมูก ไอ เจ็บคอ คัดจมูก คัดจมูกและคันตามาก

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 155)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค หาคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์จากบทอ่าน แปลวลีประโยค และข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และตอบคำถามตามบทอ่าน

ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับทางสุขภาพ ผู้เขียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกาย การออกกำลังกายที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร และความรู้ด้านโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ไข้หวัดใหญ่ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาไทยในเนื้อหาที่เกี่ยวกับทางสุขภาพ การรักษาโรค ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย ไม่ปรากฏมีเนื้อหาหัวข้อนี้

2.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและเรื่องเล่า

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ยังได้นำเนื้อหาที่เกี่ยวกับทางการใช้ภาษา นิทาน และนวนิยายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาและเพิ่มความเพลิดเพลินในการเรียนการสอน

2.2.2.1 เนื้อหาที่เกี่ยวกับทางภาษา

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับทางภาษาปรากฏว่ามีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 11 สัตว์ล้มลุก ดังนี้

บทที่ 11 สัตว์ล้มลุก

ครั้งหนึ่ง บรรดาสัตว์มาชุมนุมกันแสดงความคับแค้นใจที่มนุษย์เอาชื่อพวกตนไปเปรียบเทียบกับมนุษย์บางจำพวก

สัตว์ตัวแรกที่ลุกขึ้นยืนพูดคือลิง เมื่อได้เกาะ 3 ที และส่งเสียงเจี๊ยกครอกเป็นอาณัติสัญญาณแล้ว ลิงก็กล่าวอ้อมกบว่า

“มนุษย์บางคนเชื่อว่าข้าพเจ้าเป็นบรรพบุรุษของมนุษย์ แต่มนุษย์กลับไม่ยกย่องให้เกียรติเอาข้าพเจ้าไปเปรียบกับเด็กชน ๆ ว่า ชนเหมือนลิง แล้วก็เรียกเด็กพวกนั้นว่า ลิง แสมบ้าง ลิงทโมนบ้าง ทหารพระรามบ้าง ชื่อข้าพเจ้าจะได้ยินกันบ่อย ๆ ในบ้านที่มีเด็ก”

ถัดจากลิงคือม้า ม้าร้องฮือ ๆ ให้สัตว์อื่นสงบเงียบ แล้วกล่าวว่า

“ข้าพเจ้าคือม้าที่เขายกย่องกันว่ามีความแข็งแรง วิ่งก็รวดเร็ว แต่คนกลับเอาชื่อข้าพเจ้าไปเปรียบกับผู้หญิงที่กระโดดกระเดก ไม่สุภาพว่า เหมือนกับม้าติดกะโหลก”

ต่อไปถึงควาญควาย ควายไม่พูดพาล่ามทำเพลง พูดทันทีว่า

“ข้าพเจ้าคือควาย ใจเหมือนควาย ถ้ามมนุษย์คนไหนถูกเรียกว่าอ้ายควาย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 128)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค เติมคำศัพท์ลงในประโยค แปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จาก

ภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับภาษาปรากฏว่ามีทั้งหมด 3 เรื่อง คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 14 สัตว์ล้มมุนา หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 3 ไดวาทิ (1) บทที่ 4 ไดวาทิ (2) เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 4 ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๔ ไดวาทิ (๒)

ประธาน ขอเชิญผู้สนับสนุนคนที่หนึ่ง คุณวุฒิ เตรียมพร้อม ใช้เวลา สามนาที

วิไล สวัสดีครับ ผมเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอเพื่อให้สนุกสนาน (ผู้ชมหัวเราะ) อันที่จริงคุณปิติ เอ๊ะ หัวหน้าฝ่ายค้านท่าน เคยบอกผมว่า ใจจริงของท่าน ท่านว่าอ่านยากกว่าเขียนนะ ครับ ทำไมวันนี้มากลับกลับเสียละ (ผู้ชมหัวเราะ) การอ่านจะ ให้ถูกต้องเข้าใจอารมณ์ของข้อความนี้ จะต้องทำเสียงให้ เหมาะด้วยนะครับ เช่น ถ้าเราจะอ่านข้อความที่ตื่นเต้นด้วย เสียงเบาอ้ออ้อว่า (ทำเสียงน้อย ๆ) หัวใจของเขาเต้น ระรัวเป็นตึกตอก เจ้าเสือร้ายคารามแสบเย้ายว้างไล่กวาด เขามาใกล้ เขาแรงพี่แกอย่างไม่คิดชีวิต (ผู้ชมหัวเราะ) ก็ไม่มีรสชาติเลย คนฟังแทนที่จะตื่นเต้น เห็นภาพที่น่าเสียวได้ กลับหลับครอกที่ไปเลย ต้องอ่านด้วยเสียงตื่นเต้น จังหวะ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 70)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ออกเสียงวลีจากบทอ่าน หาคำพ้องเสียง 5 คู่ แปลประโยคภาษาจีนเป็นภาษาไทย และให้ผู้เรียนหัด ไดวาทิกันในญัตติ “ภาษาไทยเรียนง่ายกว่าภาษาอังกฤษ”

ในเนื้อหาเรื่องเกี่ยวกับทางภาษา แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้ให้บทอ่านที่ กล่าวถึงเนื้อหาการใช้ภาษาไทย เช่น การใช้สำนวนไทย การใช้ภาษาในการเขียน การใช้ภาษาในการ พูด เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงลักษณะการใช้ภาษาไทย

2.2.2.2 เนื้อหาเกี่ยวกับนวนิยาย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยายปรากฏว่ามีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 10 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (1) บทที่ 11 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (2) เช่น ใน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 11 ได้ให้บทอ่านเรื่องเพื่อนบ้านที่น่าสงสารให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งเรื่องนี้ นำมาจากนวนิยายเรื่อง “สงครามชีวิต” ของศรีบูรพา ผู้เขียนได้ตั้งชื่อหัวข้อตามเนื้อหาในบทอ่าน ซึ่ง เสนอไว้ ดังนี้

เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (2)

ต่อมาอีกไม่กี่วัน อาการของเพื่อนบ้านที่ตีแสนดีของเราก็เพียบหนัก แววดาปรากฏประกายแห่งมรณะ เมื่อรู้สึกโดยแน่ชัดว่า ความตายจะมาคร่าชีวิตของตัวรักไปเป็นแน่แท้ แม่เพื่อนรักของดิฉันก็ร้องไห้ร้องห่มเสียจนไม่รู้ที่จะเวทนากันสักเท่าใด และในเวลานั้น คนป่วยมีอาการอ่อนเพลียเต็มที่ หอบไอขัดและหัวใจเต้นรัว ไม่มีเรี่ยวแรงที่จะปลดปล่อยได้แต่มองดูยอครกยอคล้ายของเขา ซึ่งซบศีรษะเกลือกกลิ้งอยู่ข้างเตียงด้วยนัยน์ตาละห้อยมีดมัว และมีน้ำตาไหลซึม ค่อยบรรจยงมือที่ซบซิดเหี่ยวแห้งวางลงเหนือศีรษะเมื่อยรัก ลูกชายคนโตของน้องสาวเล็กเดินเตาะแตะเข้ามาในห้องช้า ๆ นัยน์ตาแดง ๆ เมื่อมองดูบิดามารดา และพระเป็นพยานเถิด ในแววดาของเขามีความคิดขึ้นอีกแล้ว ดิฉันทนดูไม่ไหว ภาพเหล่านั้นมันบีบหัวใจเหลือทน ดิฉันต้องลุกออกมาข้างนอกและนั่งร้องไห้อยู่ที่ข้างประตู

วิญญาณของชายที่ตีแสนดีคนหนึ่งได้ลอยออกจากร่างซึ่งเคยสวยงามไปในเวลาตีสองของคืนวันนั้น ดิฉันได้ล้างคืนนี้ ได้เฝ้าดูอาการเขาอยู่จนนาทีสุดท้ายมาถึง.....

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 121)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค เติมคำศัพท์ที่เหมาะสมลงในประโยค และแปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยายมีทั้งหมด 7 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (1) บทที่ 2 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2) บทที่ 6 ครอบครัวยุคใหม่ บทที่ 8 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (1) บทที่ 9 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (2) บทที่ 10 ตอนหนึ่งในเรื่อง “เขาชื่อกานต์” บทที่ 11 จดหมายจากเมืองไทย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 2 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2) ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๒

ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง”

โดย ว.วินิจฉัยกุล

หนังสือกระเป๋าสีฟ้าใบย่อม ๆ ขึ้นตึกอย่างเงิบ ๆ แวะดูแผ่นผังซึ่งติดไว้ที่บอร์ดว่าใครนอนห้องไหน แล้วเดินขึ้นบันไดไปอย่างคุ้นเคยดี

อาจารย์อุบลเปิดประตูออกมาจากห้องพักของเธอ ร้องอุทานด้วยความดีใจและประหลาดใจ

“อู๊ยตายจริง ครูนึกว่าเธอเข้าไปไหนแล้ว... แหม ดีใจ กลับมาให้เห็นทั้งคุณเลยนะจ๊ะ”

หนังสือกระเป๋าสีฟ้าใบย่อม ๆ ไปมาราวกับเป็นของเบาหวิว นัยน์ตาคามีแววสุกใส

“คุณแม่พูดว่าหนังสือจะเรียนที่นี้ล่ะ หนังสือได้เป็นผู้ใหญ่ คัดสินใจเอง แล้วเพื่อน ๆ ที่นี้...หนังสือรักมาก”

หนังสือจำได้ถึงวันที่คุณแม่โน้มตัวลงมากอดหนังสือไว้ แล้วพูด

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 24)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ฝึกอ่านออกเสียง วลีที่นำมาจากบทอ่าน ตอบคำถามตามบทอ่าน และแปลประโยคจากบทอ่านเป็นภาษาจีน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 8 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปัสสาวะ” (1) ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๘ ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปัสสาวะ” (๑)

โดย เสนีย์ เสาวพงศ์

เล่าความตอนต้น กิ่งเทียนกับรัชนี่เป็นเพื่อนรักกันมาตั้งแต่ ครั้งยังเป็นนิสิต เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว กิ่งเทียนซึ่งเป็นลูกคนสามัญ เพื่อเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยซึ่งได้แก่กรรมไปแล้ว แม่ทำขนมขายเป็น อาชีพ ก็เป็นครู ร.ร. มีรชมแห่งหนึ่ง ส่วนรัชนี่ซึ่งเป็นลูกผู้ดีเก่าเพื่อมี บรรดาศักดิ์เป็นพระยา แม่เป็นคุณหญิงนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว พ่อแม่ไม่อยากให้ทำงานนอกบ้าน เพราะเกรงว่าจะไปคบหาสมาคมกับ คน “ชั้นต่ำ” แต่รัชนี่ซึ่งเป็นคนหัวใหม่พยายามค้นรจนในที่สุุดได้ไป ทำงานที่ธนาคารบูรพาโดยความช่วยเหลือของเพื่อน

เย็นวันหนึ่ง กิ่งเทียนกลับไปถึงบ้านเย็นกว่าปกติ แม่ทักว่า

“วันนี้หนูกลับเย็น”

“จ๊ะ หนูพบเพื่อนเข้า เลยคุยกันนานหน่อย” กิ่งเทียนตอบ และรู้สึกงุนวายเป็นนิดหน่อยที่ไม่ได้บอกแม่ตามความจริงทั้งหมด กิ่ง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 187)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ออกเสียงวลีจากบทอ่าน ให้ผู้เรียนฝึกอ่านบทเรียนตามอรรถรสของข้อความ ให้ผู้เรียนเล่นละครตามตัว ละครในนวนิยาย เลือกคำศัพท์เติมลงในประโยค ใช้คำศัพท์จากบทอ่านแต่งประโยค และแปลประโยค ภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยาย ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาบางตอนจากนวนิยายที่มี ชื่อเสียงในประเทศไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสังคมไทยได้ดีขึ้น เช่น เรื่อง “น้ำ ไสใจจริง” ทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นถึงสภาพการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาในประเทศไทย เรื่อง “ปัสสาวะ” และ “เขาชื่อกานต์” ทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงปัญหาสังคม ชีวิตของชนชั้นต่าง ๆ ใน สังคมไทย และเรื่อง “จดหมายจากเมืองไทย” ได้เล่าถึงชีวิตของคนจีนที่ย้ายมาอยู่ในเมืองไทย

2.2.2.3 เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทานไทยหรือนิทานของประเทศอื่น ๆ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทานปรากฏว่ามีทั้งหมด 4 เรื่อง คือ ใน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 มี 2 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 18 กระต่ายกับเต่า บทที่ 19 เรื่องพ่อกับลูก ในภาษาไทย พื้นฐาน เล่ม 3 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 1 แหวนวิเศษ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 มี 1 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 9

หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 19 ให้นิทานจีนเรื่องพ่อกับลูก ดังนี้

บทที่ 19 第十九课

เรื่องพ่อกับลูก 父亲与儿子的故事

บทอ่าน 课文

ชายแก่คนหนึ่งมีลูกหลายคน ลูกเหล่านั้นทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอมิได้ขาด พ่อตั้งสอนทำดี ลูกเหล่านั้นก็ไม่เลืกทะเลาะกัน วันหนึ่ง พ่อจึงบอกให้ลูกไปหาแขนงไม้มา คนละสองสามอันตามแต่จะหาได้ เมื่อได้มากพอแล้ว พ่อเอาแขนงไม้เหล่านั้นมัดรวมกันเข้าเป็นกำเดียว ส่งให้ลูกหักแขนงไม้ทิ้งมัดโดยเติมกำลึงทีละคน ๆ ก็ไม่มีใครหักได้สักคนเดียว พ่อจึงแก้มัดแขนงไม้ แล้วยื่นให้หักคนละอัน ลูก ๆ ก็หักได้ พ่อจึงพูดให้ฟังว่า “นี่แหละลูก ถ้าพวกเจ้ารักกัน พร้อมใจกัน ช่วยดูจะกัน ไม่ว่าในกิจการใด ๆ ให้กลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พวกเจ้าจะมีกำลังมั่นคงเหมือนกับแขนงไม้ที่มัดมัด ถึงใครคิดร้ายก็จะทำร้ายพวกเจ้าไม่ได้ แต่ถ้าเจ้าทะเลาะวิวาท แยกกันเป็นต่างคนต่างใจแล้ว ก็จะเช่นเดียวกับแขนงไม้เป็นอัน ๆ ใครเขาจะทำร้าย ทำไปทีละคน ๆ ก็จะหมดพวกเจ้าทุกคนในไม่ช้า”

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 203)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกพูดสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่องพ่อกับลูก และอธิบายการใช้คำศัพท์และวลีในบทอ่าน ในท้ายบทยังมีแบบฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ใช้คำศัพท์ใหม่จากบทอ่านแต่งประโยค แปลบทอ่านเป็นภาษาจีน เล่านิทานเรื่องพ่อกับลูกโดยใช้คำพูด

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 1 ได้ให้ผู้เรียนฝึกอ่านนิทานเรื่องแหวนวิเศษ ซึ่งเสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 1 แหวนวิเศษ

ครั้งหนึ่ง มีชาวบ้านหนึ่งท่านไม่ได้ผลมาหลายปี ปีนี้ก็เช่นกัน วันหนึ่ง ขณะนั่งดูดินนาด้วยความท้อใจอยู่นั้น ก็ได้มีพอมคนหนึ่งปรากฏกายขึ้นและว่า

“ท่านจะมานั่งเฝ้าอยู่ทำไม ลองไปหาดินสนสูงที่สุดในป่าซิ ถ้าท่านล้มมันได้ ก็จะพบกับโชค”

ชาวบ้านรีบตรงเข้าป่าและหาดินสนทันที เมื่อพบก็ตัดต้นไม้ล้มลง ทันใดนั้น รังนกอินทรีบนต้นสนซึ่งข้างในมีไข่นกอยู่ 2 ฟอง ก็ตกลงมาแตก ไข่นกแรกมีลูกนกออกมา ส่วนไข่นกที่สองมีแหวนวงหนึ่งอยู่ภายใน ลูกนกพูดขึ้นว่า

“ถ้าท่านช่วยให้ข้าเป็นอิสระ เอาแหวนนี้ไปเป็นรางวัล ถ้าท่านหมุนแหวนแล้ว คิดอยากได้อะไรก็จะได้นั้น แต่ท่านจะขออะไรได้เพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้นคิดให้เสียก่อนเพื่อจะได้ไม่เสียใจทีหลัง”

ชาวบ้านเมื่อได้แหวนก็ออกเดินทางกลับบ้าน ระหว่างทางก็มาพักที่เมือง ๆ หนึ่ง ชาวบ้านได้ไปหาช่างทำแหวนทองคนหนึ่งและเอาแหวนวิเศษไปให้ช่างดูราคา แต่ช่างทองว่า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 1)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ท้ายบทจะมีแบบฝึกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เช่น มีแบบฝึกให้ผู้เรียนเล่านิทานเรื่องแหวนวิเศษ ให้ใช้คำศัพท์ใหม่จากบทอ่านแต่ละประโยค ใช้คำศัพท์ที่ให้เชื่อมประโยค และหาคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์ที่ให้

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทานปรากฏว่ามีทั้งหมด 12 เรื่อง คือ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 มี 2 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 11 เมฆลากับรามสูร บทที่ 14 เรื่องข้าชน 3 เรื่อง ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 8 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 2 สมบัติมหาศาล บทที่ 4 กระต่ายตื่นตูม บทที่ 5 นิทานของนั้สรูดิน อวณธิ์ บทที่ 6 ลิงเก็บหัวใจไว้บนต้นไม้ บทที่ 7 ออมไว้ – ไม่ขัดสน บทที่ 8 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (1) บทที่ 9 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (2) บทที่ 10 กระต่ายออกลูก และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 2 เรื่อง ได้แก่ บทที่ 5 หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ บทที่ 12 สืบพันธุ์ เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 4 ผู้เขียนได้นำนิทานเรื่องกระต่ายตื่นตูมมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

บทที่ ๔ กระต่ายตื่นตูม

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ขณะที่กระต่ายหลับอยู่นั้น เกิดพายุใหญ่พัดแรงกล้า ลูกตาลบนต้นหล่นตูมลงมายังพื้นดินเกือบถูกกระต่าย กระต่ายตกใจตื่นขึ้น สำคัญว่าฟ้าผ่าลง ไม่ทันคิดตรอง ลูกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะกลัวความตาย

ฝ่ายเสือ ช้าง กวาง แรด และสัตว์อื่นอีกหลายจำพวก เห็นกระต่ายวิ่งมาอย่างเต็มกำลังเช่นนั้น จึงถามว่า “ท่านวิ่งหนีอะไรมา” กระต่ายวิ่งพลางบอกว่า “ฟ้าผ่าลง ฟ้าผ่าลง” สัตว์เหล่านั้นได้ยินกระต่ายบอก ไม่ทันคิดตรอง สำคัญว่าฟ้าผ่าลงจริง ก็พากันวิ่งตามกระต่ายไป หกล้มขาแข็งหัก ชนต้นไม้และตกเหวตายก็มี ส่วนที่เหลือก็พากันวิ่งหนีต่อไป

พญาราชสีห์ตัวหนึ่ง เป็นสัตว์มีปัญญา เห็นสัตว์ทั้งหลาย มีเสือ ช้าง กวาง แรดเป็นต้น พากันวิ่งมาไม่หยุดหย่อน จึงร้องถามว่า “เอ๊ะ เหตุอะไรท่านทั้งหลายจึงพากันวิ่งอย่างไม่คิดชีวิตอย่างนี้ หยุดบอก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 69)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ผู้เขียนยังได้นำแบบฝึกต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกทักษะ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านให้คล่องแคล่ว ให้ผู้เรียนตอบคำถามจากบทอ่าน ให้ผู้เรียนเล่าเรื่องกระต่ายตื่นตูม คัดข้อความในบทอ่าน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 5 ผู้เขียนได้นำนิทานเรื่องหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ ดังนี้

บทที่ ๕ หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ

วันปีใหม่ใกล้เข้ามาทุกที เย็นวันสุดท้ายของปีเก่ากำลังจะผ่านไปอย่างเชื่องช้า หิมะเริ่มโปรยลงมาแล้ว แต่ไม่มีใครสักคนที่จะสนใจกับอากาศที่เริ่มจะหนาวจัดขึ้นทุกที ทุกคนมัวแต่เดินเล่นที่ได้ลองกันอย่างสนุกสนานในวันขึ้นปีใหม่ ถนนหนทางเริ่มว่างเปล่า คนขายของปิดร้านตั้งแต่หัวค่ำ แต่ละบ้านเปิดไฟสว่างไสว ภายในบ้านอบอุ่นและเต็มไปด้วยความสุขในวันส่งท้ายปีเก่า

บนถนนที่ว่างเปล่านี้ เด็กหญิงน้อย ๆ คนหนึ่งกำลังเดินอยู่ เพียงเดียวดายท่ามกลางความหนาวเย็นและหิมะที่โปรยลงมาอย่างไม่ขาดสาย

“ซื้อไม้ขีดไฟคะ..... ซื้อไม้ขีดไฟของหนูบ้างไหมคะ”
โธ่เอ๊ย..... เธอคือเด็กหญิงน้อย ๆ ผู้ขายไม้ขีดไฟที่น่าสงสารนั่นเอง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 99)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนท่องจำวลีจากบทอ่าน แปลประโยคในบทอ่านเป็นภาษาจีน ฟังบันทึกเสียงนิทานเรื่องหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟและอ่านตาม ให้ผู้เรียนประกวดอ่านเรื่องหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ

นิทานในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ส่วนมากจะเป็นนิทานที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยและประเทศจีน หรือแปลมาจากต่างประเทศ เช่น นิทานไทยเรื่องกระต่ายตื่นตูม เป็นนิทานที่ชาวไทยคุ้นเคย และนำมาให้ผู้เรียนอ่านแล้วสามารถรู้ความหมายและการใช้สำนวน “กระต่ายตื่นตูม” ได้อย่างลึกซึ้ง นิทานเรื่องพ่อกับลูกเป็นนิทานที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน และนิทานเรื่องหนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟเป็นนิทานที่มีชื่อเสียงซึ่งแปลมาจากภาษาเดนมาร์ก

2.2.3 เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เนื้อหาที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญปรากฏว่ามีทั้งหมด 1 เรื่องได้แก่ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 2 หลู่จิ้น ดังนี้

หลู่จิ้น

หลู่จิ้นเป็นนักวรรณคดี นักคิด และนักปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ของจีน เกิดปี ค.ศ. 1881 ณ เมืองเซ้าซิง มณฑลเจ้อเจียง

เวลานั้น เนื่องจากการรุกรานของจักรวรรดินิยมและความเหลวแหลกขายชาติของรัฐบาลชิง ทำให้ประชาชนจีนตกอยู่ในสภาพกึ่งเมืองขึ้นกึ่งศักดินา ประชาชนจีนจึงประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนอย่างสาหัส การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลกระทบต่อความคิดของหลู่จิ้นมาก หลู่จิ้นจึงตัดสินใจผลจากบ้านเกิดไปศึกษาเล่าเรียนที่อื่น เพื่อแสวงหาสังคมนิยมเพื่อการกู้ชาติ

ปี 1898 หลู่จิ้นได้ไปเรียนที่นานกิง ปี 1902 ได้ไปเรียนวิชาแพทย์ที่ญี่ปุ่น ที่แรก หลู่จิ้นคิดจะเป็นแพทย์เพื่อบำบัดโรคให้แก่ประชาชนจีน ช่วยให้ประชาชนจีนมีสุขภาพดีขึ้น ที่ญี่ปุ่น หลู่จิ้นได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวของผู้นำชาตินิยมที่จะโค่นราชวงศ์ชิงอย่างกระตือรือร้น ความคิดปฏิวัติประชาธิปไตยที่คัดค้านจักรวรรดินิยมและศักดินานิยมค่อยๆ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 13)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนหาคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันกับคำศัพท์จากบทอ่าน ให้แปลข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญปรากฏว่ามีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 1 มานะต่อสู้เพื่อไว้เกียรติ ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑ มานะต่อสู้เพื่อไว้เกียรติ

งตี่โจวเป็นนักชีววิทยาที่มีชื่อของจีน เขาเกิดในหมู่บ้านเล็ก ๆ ในเขตภูเขาแห่งหนึ่งในมณฑลเจ้อเจียง ครอบครัวของเขายากจน เขาต้องช่วยงานที่บ้านมาตั้งแต่ยังเล็ก และได้เรียนหนังสือกับพ่อเพียงนิด ๆ หน่อย ๆ เท่านั้น

เมื่ออายุ ๑๗ ปี งตี่โจวได้เข้าเรียนมัธยม แต่เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของเขาก่อน จึงมีความยากลำบากในการเรียนมาก ในการสอบปลายภาคครั้งแรก เขาได้คะแนนเฉลี่ยเพียง ๔.๕ คะแนนเท่านั้น อาจารย์ใหญ่ให้เขาลาออกจากโรงเรียน เขาขอร้องแล้วขอร้องอีก อาจารย์ใหญ่จึงอนุญาตให้เขาทดลองเรียนต่อไปอีกเทอมหนึ่งได้

ในเทอมที่ ๒ งตี่โจวยืนยันยิ่งกว่าเทอมที่ ๑ เขาถูกขึ้นแค่เข้ามิดไปอ่านภาษาต่างประเทศได้ดวงไฟข้างถนนในโรงเรียนทุกวัน ตอนดึกเมื่อเพื่อนนักเรียนหลับกันหมดแล้ว เขาก็ไปอ่านหนังสือได้ดวงไฟข้าง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 1)

หลังจากได้ฝึกอ่านบทอ่าน ยังมีแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียงวลีจากบทอ่าน ตอบคำถามตามบทอ่าน และเล่าเรื่องงตี่โจวโดยใช้ภาษาพูด

ในเนื้อหาเรื่องเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้กล่าวถึงชีวประวัติและผลงานของบุคคลที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน เช่น หลู่ซิ่น งตี่โจว ซึ่งเป็นนักวรรณคดีและนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน ผู้เขียนได้นำบทอ่านที่เล่าถึงบุคคลสำคัญที่ผู้เรียนคุ้นเคยมาให้ฝึกอ่าน ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และช่วยในทักษะการแปล

ในหัวข้อเนื้อหาบทอ่านที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จัดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไว้ส่อนก่อนเนื้อหาอื่น ๆ เช่น เนื้อหาเรื่องนิทานวัฒนธรรม และเนื้อหาสะท้อนสังคม หัวข้อเนื้อหาที่ค่อนข้างยากจะไว้ส่อนทีหลัง เช่น เนื้อหาทางภูมิศาสตร์ ทางภาษา เนื้อหาที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญ เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปลักษณะเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคม การเมือง และวัฒนธรรม		
เนื้อหาที่สะท้อนสังคม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 2 ครู ครีป ผมมาสาย	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 13 ร้านค้าต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 8 คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 3 ทรัพยากรของประเทศไทย
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 9 อุตสาหกรรมเกษตรกับสังคมไทย	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 11 จดหมายถึงอาจารย์
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 15 สวัสดิ์ปีใหม่	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 12 วิชาความรู้
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 3 บ้าน หลังน้อยในซอยริมน้ำ	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 13 ครูครีป ผมมาสาย
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 4 ชีวิต ริมน้ำ	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 13 พิพิธภัณฑพิทยาศาสตร์
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 5 พ่อ จำ ... หนูรักพ่อ	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 14 ตอนหนึ่งในการให้สัมภาษณ์กับ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 6 ปีนัง ในวันนี้	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 7 บทเรียนบทสุดท้าย (1)	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 8 บทเรียนบทสุดท้าย (2)	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 จาก อีสานไปสู่อีสาน	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 13 พร เปี่ยมชีวิต	
เนื้อหาที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ สำคัญในสังคม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สี นามิ”	
เนื้อหาที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำ ของเรา ... เจ้าพระยา	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 โลก ของเรา	
เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมือง	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 นโยบายต่างประเทศของจีน	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 15 ปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติเอเชีย	

	ตะวันออกเฉียงใต้	
เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 22 ลอยกระทง	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 12 ลอยกระทง
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาทไทย	
เนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่และเมืองสำคัญ	เล่ม 3 บทที่ 3 เทียนอานเหมิน	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 7 ความประทับใจในเกาะสุกร
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 4 กวางเจาก้าวสู่สากล	
	เล่ม 3 บทที่ 6 กรุงเทพมหานคร	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 14 หลุซาน ชุนเซาอันงดงาม	
เนื้อหาเกี่ยวกับทางสุขภาพ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การออกกำลังกาย	
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 13 โรคติดต่อ	
เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและเรื่องเล่า		
เนื้อหาเกี่ยวกับทางภาษา	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 11 สัตว์ล้มมุนา	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 14 สัตว์ล้มมุนา
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 3 ไดวาทิ (1)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 4 ไดวาทิ (2)
เนื้อหาเกี่ยวกับนวนิยาย	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 10 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (1)	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (1)
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 11 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (2)	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 2 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 6 ครอบครัวของคุณซุ่ม
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 8 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (1)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 9 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (2)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 10 ตอนหนึ่งในเรื่อง “เขาชื่ออานต์”
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 11 จดหมายจากเมืองไทย

เนื้อหาเกี่ยวกับนิทานไทย หรือนิทานของประเทศอื่น ๆ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 18 กระต่ายกับเต่า	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 11 เมฆลากับรามสูร
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 19 เรื่อง พ่อกับลูก	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 14 เรื่องข้าชั้น 3 เรื่อง
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 1 แหวน วิเศษ	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 2 สมบัติมหาศาล
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 9 หนู น้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ	หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 4 กระต่ายตื่นตูม
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 5 นิทานของนั้สรูติน อาวันนี
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 6 ลิงเก็บหัวใจไว้บนต้นไม้
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 7 ออมไว้ – ไม่ขัดสน
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 8 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (1)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 9 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (2)
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 10 กระทะออกลูก
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 5 หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ
		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 12 สืบบัณฑิต
เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ		
ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 2 หลู่ซิ่น		หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 1 มานะต่อสู้เพื่อไว้เกียรติ

จากการศึกษาเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด พบว่า ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2-4 ได้มีลักษณะเนื้อหาบทอ่านอย่างหลากหลาย เช่น ด้านนิทาน วัฒนธรรม สังคม สถานที่ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สุขภาพ นวนิยาย และการเมือง เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ นอกจากได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล ยังช่วยทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ คำศัพท์ในวงกว้างต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประกอบการทำงานอาชีพในอนาคต

สังเกตได้ว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2-4 ผู้เขียนนำเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมไทยมาให้ ผู้เรียนฝึกอ่านมากที่สุด เพราะว่าเป็นการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนจึงสามารถอ่านเนื้อหา

ด้านสังคมไทยเข้าใจ และการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจสังคมไทย ความคิด ค่านิยม และแนวคิดของคนไทย ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดีขึ้น

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2-4 เนื้อหาบทอ่านที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านส่วนมากเน้นในเนื้อหาด้านนิทานพื้นบ้าน สังคม และนวนิยายไทย ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 จะเน้นนิทานมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นส่วนมาก เนื่องจากนิทานมีโครงสร้างเนื้อหาไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย ยังมีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สามารถช่วยเพิ่มความเพลิดเพลินในการเรียน นอกจากนี้ นิทานพื้นบ้านยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด และวัฒนธรรมไทย ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 จะเน้นในการนำนวนิยายไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นอย่างมาก นวนิยายที่ผู้เขียนเลือกมาส่วนมากเป็นงานเขียนที่มีชื่อเสียง มีการใช้คำและวลีอย่างสละสลวย ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้การใช้คำ วลี และรูปประโยคอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทยจากงานเขียนเหล่านี้ และนวนิยายไทยยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และความคิดของคนในสมัยนั้น ทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจสังคมไทยและคนไทยได้ดีขึ้น ทั้งนี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในสังคมไทยได้ดีขึ้น ซึ่งเหมาะสมกับการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ผู้เขียนได้เน้นนิทานมาอ่านในเล่ม 3 และนำนวนิยายมาอ่านในเล่ม 4 ถือว่าได้จัดเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก ทำให้ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

2.3 การวิเคราะห์เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบท

เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดมีลักษณะคล้ายกันและแตกต่างกัน โดยเริ่มแทรกบทอ่านประกอบตั้งแต่ เล่ม 3-4 ผู้เขียนได้นำเนื้อหาบทอ่านหลักที่เกี่ยวกับความรู้ด้านต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ และยังได้นำบทอ่านประกอบให้ผู้เรียนอ่านเพิ่มเติมเพื่อได้ขยายองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ให้มากขึ้น ซึ่งบทอ่านประกอบที่เป็นเนื้อหาเพิ่มเติมในท้ายบท ส่วนมากเป็นเนื้อหาสัมพันธ์กับข้อบทและบทอ่านหลักประจำบท ชื่อเรื่องมีสาระในลักษณะเดียวกัน คือ มีสาระด้านวัฒนธรรม สังคม และเป็นงานเขียนที่ได้คัดเลือกจากหนังสือ เอกสารไทย นวนิยาย และหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

ในภาษาไทยพื้นฐาน ผู้เขียนได้ให้บทอ่านประกอบทั้งหมด 30 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 มี 15 เรื่อง ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 มี 15 เรื่อง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย ผู้เขียนได้ให้บทอ่านประกอบทั้งหมด 49 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มี 7 เรื่อง ในบทที่ 16-22 หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 มี 14 เรื่อง หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 14 เรื่อง หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 มี 14 เรื่อง โดยได้แบ่งหัวข้อเนื้อหาตาม

รายละเอียด ดังนี้

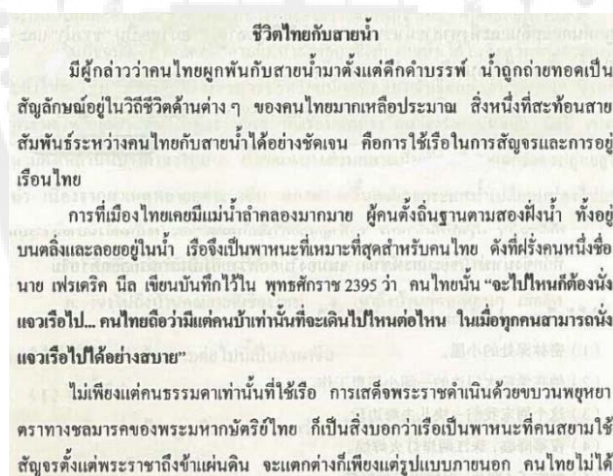
2.3.1 เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องหลักประจำบท

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้นำบทอ่านประกอบในเนื้อหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติม ซึ่งส่วนมากจะเชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่องหลักของตัวบท และแม้ข้อบทอ่านประกอบจะไม่เหมือนและตรงกับข้อบท แต่ก็มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้เขียนคัดเลือกมาจากหนังสือไทย เอกสารไทย นวนิยายไทย เว็บไซต์ และมีเนื้อหาประมาณ 1-12 หน้า ซึ่งได้แบ่งหัวข้อเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม

1) เนื้อหาที่สะท้อนสังคม

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 8 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 2 ทักทายปราศรัยด้วยไมตรีจิต บทที่ 8 ไข่ระเบิดกับกำเนิดเตาอบไมโครเวฟ บทที่ 9 น้ำ ไฟ คือชีวิต ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 3 ชีวิตไทยกับสายน้ำ บทที่ 4 เรือในสายตาฝรั่ง บทที่ 5 ยานเวลา กับเครื่องมือพยากรณ์อากาศ บทที่ 6 ความรับผิดชอบ บทที่ 12 อีสาน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 3 ชีวิตไทยกับสายน้ำ ได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 35-36)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องบ้านหลังน้อยในซอยริมน้ำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งเล่าถึงสภาพสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในซอยริมน้ำฝั่งใต้ของแม่น้ำแยงซีเกียงในประเทศจีน ในบทอ่านประกอบท้ายบทได้เล่าถึงความสำคัญและอิทธิพลของน้ำต่อวิถีชีวิตคนไทย ซึ่ง 2 เรื่องมีลักษณะเนื้อเรื่องที่คล้ายคลึงกัน กล่าวถึงความสำคัญของน้ำต่อสังคมชีวิต

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 อีสาน ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

อีสาน

ที่ราบสูงอีสาน ลักษณะภูมิประเทศมีพืชเขาเพชรบูรณ์ ดงพญาเย็น สันกำแพง และดงเร็ก เป็นกำแพงธรรมชาติล้อมไว้ทางด้านตะวันตก และด้านใต้ ส่วนด้านเหนือ และด้านตะวันออกมีแม่น้ำโขงอันกว้างใหญ่เป็นเส้นคันแดนกับประเทศลาว บนที่ราบสูง อันไพศาลมีแม่น้ำสำคัญๆ อยู่หลายสาย เช่น แม่น้ำชี แม่น้ำมูลและแม่น้ำสงคราม มีภูเขา เวียง ภูเขียว ภูเหล็กและภูพาน

แต่ไหนแต่ไรมา การพูดถึงภาคอีสาน น้อยนักที่จะมีผู้กล่าวถึงความงาม ความอุดมสมบูรณ์ และความน่าอยู่ของมัน ตรงกันข้าม ความไม่ร่มรื่นรมย์ ความอดอยากหิวโหย และความล้าหลัง กลับเป็นจุดเด่นในการกล่าวถึงเป็นความจริง อีสานเป็นดินแดนแห่งความยากเข็ญ ผู้มีใจชาวอีสานย่อมจะรู้สึกทรมานใจเต็มทน หากจะให้เขาไปมีชีวิตจำอยู่ ณ ที่นั้น

สำหรับลูกอีสาน ไม่มีที่ไหนอีกแล้วจะผูกพันใจ “รักและภักดี” เท่าที่ราบสูงอันแห้งแล้งของพวกเขา แม้ความอดอยากยากแค้นจะผลักดันพวกเขาบางส่วนให้พลัดถิ่นาคาที่อยู่

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 145)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องจากอีสานไปสู่อีสานมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เรื่องนี้เขียนโดยเปลื้อง ววรรณศรี คัดเลือกมาจากบทนำในนวนิยายเรื่อง “อีสาน – ดินแดนแห่งเลือดและน้ำตา” ของสุชาติ ภูมิบริรักษ์ เล่าถึงสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคมอีสานอันที่แห้งแล้งและยากจน และความรักและภาคภูมิใจของชาวอีสานที่มีต่อแผ่นดินผืนนี้ ส่วนในบทอ่านประกอบท้ายบท เป็นเรื่องที่เล่าถึงความยากจนของภาคอีสาน ซึ่ง 2 เรื่องนี้ได้กล่าวถึงภาคอีสาน มีความสัมพันธ์กัน

2) เนื้อหาที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในสังคม

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 สีนามิ: หนึ่งปีหลังวันนั้น ซึ่งเสนอไว้ ดังนี้

สินามิ: หนึ่งปีหลังวันนั้น

เรื่อง: วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง

ในห้วงยามที่ลมฟ้าอากาศเมืองไทยกำลังผันผูดุหนาว พากฟ้าอันค้ำมั่งยังดำขึ้นเมฆฝน ท้องทะเลและฟากฝั่งเปียกชุ่มอย่างน่าเขียนภาพสีน้ำ ถึงกระนั้นแล้วมีคนจากเมฆครึ้มก็ยังไม่ปรายสายลงมาเป็นช่วงๆ

ตลอดทั้งวันสมศักดิ์ศรีฝนภาคใต้ บรรดาอากาศของอันค้ำมั่งในเดือนตุลาคมปี (๒๕๔๔) ดูอึมครึม เหมงๆ อังรัง อยู่ในความจุ่มจุ่มของกระสายไอเย็นๆ สายและคร่ำอย่างน่าแปรเป็นบทกวี ใครบางคนเปรียบว่า ทะเลหน้าฝนเหมือนคนร้องไห้ แต่จนบัดนี้ที่ริมฝั่งตะวันตกยังคงมีคนร้องไห้อยู่จริงๆ

เกือบครบขวบปีแล้ว นับจากวันที่มาคลื่นยักษ์เข้าถล่มฝั่ง

ห้วงสมุทรไม่เหลือร่องรอยว่าครั้งหนึ่งเคยเคียดเคือง แต่จากความพินาศยังปรากฏอยู่กลางเกลื่อน ยังเก็บกวาดกันไม่หมดสิ้น การฟื้นฟูบูรณะยังคงดำเนินต่อไป ร่างผู้เสียชีวิตอีกนับพันยังไปไม่ถึงสุสาน ร่องรอยความเศร้ายังปรากฏอยู่เต็มไปหมด ฝนร้ายและบาดแผลในใจยังคงค้างอยู่กับชีวิตผู้ประสบภัย แต่ละคนที่ผ่านเหตุการณ์คราวนั้นมา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 90)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่อง 26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ” มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้กล่าวถึงเหตุการณ์สึนามิครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นในวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และความสูญเสียในเหตุการณ์ครั้งนี้ ในบทอ่านประกอบท้ายบท ได้ให้บทอ่านที่กล่าวถึงสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคมไทย 1 ปีหลังจากที่เกิดเหตุการณ์สึนามิในปี 2547 ซึ่งบทอ่านทั้ง 2 เรื่องได้พูดถึงเหตุการณ์ครั้งใหญ่ในสังคมไทย

3) เนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองเปิดตามชายฝั่งทะเล ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองเปิดตามชายฝั่งทะเล

ในช่วงที่ตัดสินใจดำเนินการปฏิรูประบบเศรษฐกิจเมื่อปี 1978 รัฐบาลจีนก็เริ่มใช้นโยบายเปิดประเทศอย่างมีแผนและมีขั้นตอน นับตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมา จีนได้สร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ 5 แห่งที่เมืองเซินเจิ้น จูไห่ ชั่วเถาในมณฑลกวางตุ้ง เมืองเซี่ยเหมินในมณฑลฝูเจี้ยน และมณฑลไหหลำตามลำดับ ในปี 1984 ก็ได้เปิดเมืองในเขตชายฝั่งทะเล 14 แห่ง อันได้แก่ เมืองต้าเหลียน ฉินหวงเต่า เทียนสิน ยานไถ ชิงต้า เหลียนหยุนก่าง หานานทง เซียงไฮ้ หมิงโป เวินโจว สุโจว กวางเจา จั้นเจียงและเป่ย์ไห่ หลังปี 1985 ก็ได้เปิดดินดอนสามเหลี่ยมแม่น้ำแยงซี ลุ่มแม่น้ำจูเจียง เขตสามเหลี่ยมในภาคใต้ยกเว้นคาบสมุทรชานตง คาบสมุทรเหลียวตง มณฑลเหอเป่ย์และเขตกว่างซีเป็นเขตเศรษฐกิจเปิดตามลำดับ ปี 1990 รัฐบาลจีนตกลงบุกเบิกพัฒนาเขตใหม่อยู่ดงในนครเซี่ยงไฮ้และเมืองต่างๆจำนวนหนึ่งตามริมฝั่งแม่น้ำแยงซี นับตั้งแต่ปี 1992 เป็นต้นมา ก็ได้ตกลงเปิดเมืองตามเขตชายแดนสู่ภายนอกจำนวนหนึ่งด้วย ในขณะเดียวกัน ยังได้เปิดเขตปลอดภาษี 15 เขต เขตบุกเบิกพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับชาติ 49 เขตและเขตบุกเบิกพัฒนา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 52)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องกวางเจา ก้าวสู่สากลมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้เล่าถึงที่ตั้งและประวัติศาสตร์ของเมืองกวางเจา ได้แนะนำนโยบายเปิดประเทศและการพัฒนาทางเศรษฐกิจในหลายปีที่ผ่านมหลังจากได้เปิดประเทศในเมืองกวางเจา ในบทอ่านประกอบท้ายบท ได้กล่าวถึงการดำเนินการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ และนโยบายการเปิดประเทศในประเทศจีน และได้แนะนำถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจในเมืองเปิดต่าง ๆ ในประเทศจีน ในทั้ง 2 เรื่องนี้ได้กล่าวถึงนโยบายเปิดประเทศ และอิทธิพลของนโยบายเปิดประเทศที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศจีน จึงมีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน

4) เนื้อหาเกี่ยวกับภูมิศาสตร์

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำของจีน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 การอพยพของสิ่งมีชีวิตเนื่องจากอุณหภูมิเปลี่ยนแปลง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำของจีน ได้เสนอไว้ ดังนี้

แม่น้ำของจีน

จีนเป็นประเทศที่มีแม่น้ำลำคลองมากมาย ตามสถิติปรากฏว่า แม่น้ำที่มีบริเวณลุ่มน้ำ 1,000 ตารางกิโลเมตรขึ้นไปมีถึง 1,500 กว่าสาย มีทั้งแม่น้ำที่ไหลลงสู่ทะเลและแม่น้ำภายใน ที่ลุ่มบริเวณแม่น้ำที่ไหลลงสู่ทะเลมีประมาณร้อยละ 64 ของยอดจำนวนพื้นที่ทางบกทั่วประเทศ แม่น้ำแยงซี แม่น้ำเหลือง แม่น้ำเซยหลงเจียง แม่น้ำจูเจียง แม่น้ำเหลียวเหอ แม่น้ำไห่เหอ และแม่น้ำหวายเหอไหลจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกลงสู่มหาสมุทรแปซิฟิก แม่น้ำยาร์ลุงซังโอบโนธิเบตไหลไปยังทิศตะวันออกออกนอกอาณาเขตจีนลงสู่ทางใต้แล้วลงสู่มหาสมุทรอินเดีย มีความยาวรวม 504.6 กิโลเมตร หุบเขาใหญ่แม่น้ำยาร์ลุงซังโอบโนธิเบตเป็นหุบเขาใหญ่อันดับแรกของโลก ลึก 6,009 เมตร ส่วนแม่น้ำเออร์ทิกซในเขตซินเกียงก็ไหลไปยังทิศเหนือออกนอกอาณาเขตจีน แล้วลงสู่มหาสมุทรอาร์กติก แม่น้ำภายในที่ไหลลงสู่ทะเลสาบหรือซึมหายไปในทะเลทรายและทุ่งเกลือเป็นประมาณร้อยละ 36 ของยอดจำนวนพื้นที่ทางบกทั่วประเทศจีน

แม่น้ำแยงซีเป็นแม่น้ำสายใหญ่อันดับหนึ่งของจีน มีความยาวรวม 6,300 กิโลเมตร

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 65)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องแม่น้ำของเรา ... เจ้าพระยามาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้เล่าถึงที่เกิดและสถานที่ไหลผ่านของแม่น้ำเจ้าพระยา และประโยชน์ของแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีต่อมนุษย์ และยังได้แนะนำถึงเขื่อนเจ้าพระยา ในบทอ่านประกอบ ผู้เขียนได้แนะนำถึงแม่น้ำที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน เช่น แม่น้ำแยงซี แม่น้ำเหลือง แม่น้ำเซยหลงเจียง แม่น้ำจูเจียง ได้กล่าวถึงความรู้ด้านความยาว สถานที่ไหลผ่าน การขนส่ง เป็นต้น ซึ่งแม่น้ำที่ได้กล่าวถึงในบทอ่านหลักประจำบทและบทอ่านประกอบท้ายบททั้งเป็นแม่น้ำที่สำคัญในประเทศไทยและประเทศจีน โดยมีลักษณะเนื้อหาในแนวเดียวกัน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 การอพยพของสิ่งมีชีวิตเนื่องจากอุณหภูมิเปลี่ยนแปลง ได้เสนอไว้ ดังนี้

การอพยพของสิ่งมีชีวิตเนื่องจากอุณหภูมิเปลี่ยนแปลง

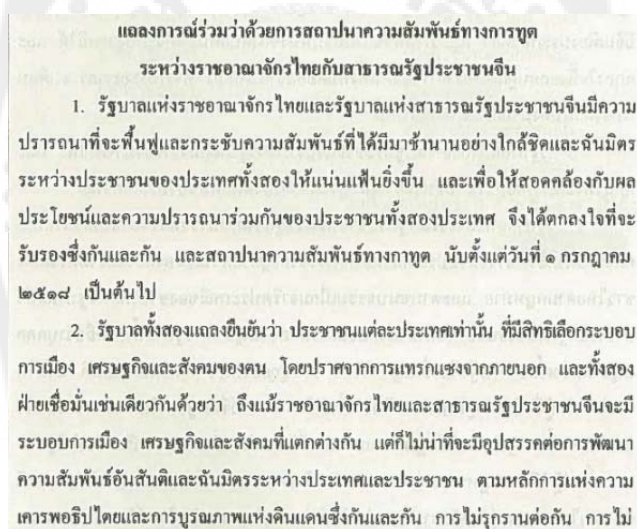
เมื่อโลกเย็นลง ก็เกิดการอพยพของสัตว์สองขา (bi-pedals) และสัตว์อื่น ๆ รวมทั้งพืชที่มีรูปแบบชีวิตที่พึ่งพาอาศัยกัน จากบริเวณซีกโลกเหนือลงสู่ซีกโลกใต้ เพราะมีแหล่งที่เอื้ออำนวยต่อความอยู่รอด ในบริเวณเหนือเส้นทรอปิคออฟแคนเซอร์ มีมนุษย์หลายกลุ่มสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพดินฟ้าอากาศอันหนาวเย็นแถบนั้นได้ อาทิ ในถ้ำโจวโจวเตียน บริเวณใกล้กรุงปักกิ่งที่เส้นรุ้งที่ 40° ได้มีการขุดพบซากโครงกระดูกมนุษย์ปักกิ่ง ซึ่งมีอายุเก่าแก่ถึงห้าแสนปี และบริเวณเส้นรุ้งเหนือขึ้นไปในยุโรป ก็ได้มีการขุดพบมนุษย์อื่น เช่น มนุษย์ไรนด์เลนซิส (Homo RheindahLensis) มนุษย์นีแอนเดอร์ธาล (Neanderthal) และมนุษย์โครมายอง (Cro Magnon) ซึ่งพวกมนุษย์เหล่านี้ได้อาศัยอยู่ในยุคน้ำแข็งช่วงหลังๆ เชื่อกันว่า มนุษย์นีแอนเดอร์ธาลสามารถมีชีวิตอยู่รอดได้ในสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นและปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศที่อบอุ่นได้ไม่ทันทั่วทั้งที จึงต้องสูญพันธุ์ไปในที่สุดเมื่อสิ้นยุคน้ำแข็ง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 11)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องโลกของเรามาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตในแต่ละยุคของโลก เช่น ยุคสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ยุค สัตว์เลื้อยคลาน ยุคสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม ยุคน้ำแข็ง ในบทอ่านประกอบได้กล่าวถึงเส้นทางที่มนุษย์ อพยพเนื่องจากอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงในยุคต่าง ๆ ของโลก ซึ่งบทอ่าน 2 เรื่องนี้ เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับ โลกและสิ่งมีชีวิตในโลก เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ มีความสัมพันธ์กัน

5) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมือง

ในภาษาไทยพื้นฐาน มีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 แลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน บทที่ 15 สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ใน ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 แลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 171)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องนโยบายต่างประเทศของจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้อธิบายถึงนโยบายต่างประเทศของประเทศจีน ความเห็นของรัฐบาลจีนและประชาชนจีนต่อประเทศที่มีระบอบสังคมต่างกัน ในบทอ่านประกอบเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่ง 2 เรื่องนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งหมด

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 15 สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เสนอไว้ ดังนี้

สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำปรารภ

อัครราชทูตทำสัญญา

มีความสำนึกในความผูกพันที่มีอยู่ในทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งได้ผูกพันประชาชนของคนไว้ด้วยกัน

มีความหวังที่จะส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยยึดถือการเคารพ ความยุติธรรมและหลักเกณฑ์แห่งกฎหมาย และโดยเพิ่มพูนพลังอันเข้มแข็งของภูมิภาคใน ความสัมพันธ์ของตน

โดยปรารถนาที่จะเพิ่มพูนสันติภาพมิตรภาพ และความร่วมมือกันในเรื่องใดๆ ที่ กระทบกระเทือนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณและหลักการแห่งกฎ- บัณฑิตสหประชาชาติ หลักการสิบประการซึ่งได้รับเอาไว้แล้วโดยการประชุมเอเชีย - แอฟ- ริกา ณ เมืองบันดุง เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๕ ปฏิญญาแห่งสมาคมประชาชาติเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงทหะ ๗ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๖ และ ปฏิญญาซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๑

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 184)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้กล่าวถึงประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทยได้ร่วมมือก่อตั้งสมาคมแห่งประชาชาติตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวถึง จุดมุ่งหมายและความประสงค์ของสมาคม และได้แนะนำถึงองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อได้ดำเนินการ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและความประสงค์ของสมาคม ในบทอ่านประกอบท้ายบทได้กล่าวถึง สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่ง 2 เรื่องนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับ ความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6) เนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานที่และเมืองสำคัญ

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 นครปักกิ่ง บทที่ 6 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บทที่ 14 กรุงเทพฯ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บท ที่ 6 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอไว้ ดังนี้

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง บริเวณที่แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรีและแม่น้ำป่าสักมาบรรจบกันเป็นทำเลเหมาะสมสามารถคุมเส้นทาง การค้า ขยายทั้งภายในและภายนอก ดังนั้นในอดีตกรุงศรีอยุธยาจึงเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การ ปกครอง และวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งในภูมิภาคนี้

สมเด็จพระเจ้าอู่ทอง ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ.1893 มี พระมหากษัตริย์ ปกครองสืบมา 33 พระองค์ รวม 33 รัชกาล โดยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศเป็นพระมหากษัตริย์ องค์สุดท้าย ก่อนเสียกรุงแก่พม่าเมื่อ พ.ศ.2310 รวมเวลาที่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย 417 ปี

กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทยนานถึง 417 ปี เป็นเมืองหลวงที่มีอายุงาน ที่สุดในปัจจุบัน (พ.ศ. 2525) ทั้งนี้เป็นเพราะกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสมทั้งทางด้าน ยุทธศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ และการเมือง ทางด้านยุทธศาสตร์ กรุงศรีอยุธยามีลักษณะเป็น

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 79)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องกรุงเทพมหานครมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้เล่าถึงเนื้อที่ ประวัติศาสตร์ ประชาชน สังคม เศรษฐกิจ และความสำคัญของกรุงเทพฯ ในบทอ่านประกอบท้ายบท ได้เล่าถึงที่ตั้ง ประวัติศาสตร์ความเป็นมา เหตุการณ์สำคัญ และภูมิศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดอยุธยา ได้กล่าวถึงความสำคัญของจังหวัดอยุธยาในประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งสถานที่ 2 แห่งนี้เป็นเมืองที่สำคัญในประเทศไทย

ในเนื้อหาบทอ่านประกอบที่เกี่ยวกับสถานที่ ผู้เขียนได้กล่าวถึงสถานที่ที่มีความสำคัญของประเทศไทยและประเทศจีน เช่น นครปักกิ่งและจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเมืองที่เก่าแก่และเป็นเมืองสำคัญของประเทศจีนและประเทศไทย ภูเขาไท่ซานเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจีน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบสถานที่ในประเทศไทยและประเทศจีน เพิ่มความรู้และขยายวงคำศัพท์ในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่ที่สำคัญ ได้พัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาและทักษะการแปล

7) เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร บทที่ 15 ปีใหม่ของไทย ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 9 วันคริสต์มาส เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร ได้เสนอไว้ ดังนี้

มารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร

การนั่งโต๊ะอาหาร หมายถึงการรับประทานอาหารที่ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมนอกบ้าน อาจจะใช้การนั่งเก้าอี้ล้อมโต๊ะ หรือนั่งล้อมวงกับพื้นก็ได้ สุดแต่ความสะดวกหรือความสนิทสนมของผู้ไปร่วมงาน เป็นการเลี้ยงแบบไทย-ไทย ไม่ค่อนข้างพิธีการในเรื่องการจัดอาหารและเครื่องใช้มากนัก ส่วนมากจะคำนึงถึงความสะดวก หรือความสนิทสนมเป็นกันเองมากกว่า

การจัดเลี้ยงอย่างหนึ่งที่มีอาหารและเครื่องใช้ เช่น จาน ช้อน ส้อมไว้บนโต๊ะ ให้แขกเป็นผู้ไปตักอาหารเอง แล้วนำมานั่งที่เก้าอี้ หรือยืนรับประทานไป ทยอยเล็ก ๆ น้อย ๆ กันไป เรียกว่าเลี้ยงบุฟเฟต์ ก็เป็นแบบหนึ่งที่ไทยเรานิยมจัดเลี้ยงกัน เพราะสะดวกและแสดงถึงความเป็นกันเอง

อีกอย่างหนึ่งคือ การจัดเลี้ยงอาหารจีน โดยจัดอาหารแบบจีน ให้ผู้รับประทานนั่งเป็นโต๊ะ ๆ ละ 8-10 คน แล้วมีคนยกอาหารมาให้บริการเป็นอย่าง ๆ จนหมดชนิดของอาหาร วิธีนี้เป็นที่นิยมในการเลี้ยงงานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

มารยาทในการรับประทานอาหารในที่ต้องออกสังคมเช่นนี้ ควรปฏิบัติดังนี้ คือ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 126-127)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องมารยาทไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้แนะนำถึงมารยาทไทยด้านต่าง ๆ เช่น หัว เท้า มือซ้าย เป็นต้น ในบทอ่านประกอบได้กล่าวถึงมารยาทไทยในการรับประทานอาหาร และได้แนะนำถึงการจัดเลี้ยงชนิดต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น การเลี้ยงแบบไทย - ไทย การจัดเลี้ยงบุฟเฟต์ การจัดเลี้ยงอาหารจีน เป็นต้น ซึ่งทั้ง 2 เรื่องเป็นเนื้อหาที่

เกี่ยวกับมารยาทไทย

ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ผู้เขียนได้กล่าวถึงมารยาทไทยในด้านต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างไปจากวัฒนธรรมจีน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมวัฒนธรรมไทยได้ดีขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้

8) เนื้อหาที่เกี่ยวกับศาสนา

ในภาษาไทยพื้นฐาน มีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 13 ธรรมะประดับใจ ดังนี้

ธรรมะประดับใจ

ดูความคิด ก็คือดูใจนั่นเอง ดูความคิดเห็นว่าคิดหรือคิดไม่คิด ก็คือดูใจ เห็นว่าใจดีหรือใจไม่ดี ใจร้อนหรือใจเย็น ใจเป็นสุขหรือใจเป็นทุกข์

ดูทำไม ดูให้เห็น ให้รู้ ให้มีช่องทางแก้ไข ปรับปรุง อบรม ขัดเกลาจิตใจที่ดี ความคิดที่ดี รักษาไว้ส่งเสริมให้ดีขึ้น จิตที่ไม่ดี ความคิดที่ไม่ดี ก็ละเสียวางเสีย นอกจากตัวเองแล้ว ผู้คนที่ไหนจะมารู้มาเห็นจิตใจของใคร ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง จะรู้จะเห็นก็แค่เพียงคาดคะเนจากกิริยวาจาซึ่งแสดงออกเท่านั้น ซึ่งบางทีการแสดงออกก็มีได้ตรงกับจิตใจเสมอไป เหมือนบางคนชมสิ่งนั้นสิ่งนี้ว่าสวยงามดีสวยงามดีเพื่อเอาใจเจ้าของ แต่ใจจริงแล้วมิได้คิดเหมือนที่พูดออกไปเลย บางคนพูดดีเพื่อรักษามารยาท แต่ใจจริงก็ได้คิดเช่นนั้นที่พูดบางคนมีกิริยาสงบเสียมเรียวร้อย พูดจาเป็นอรรถเป็นธรรม แต่ใจมิได้เป็นเช่นนั้นก็มีเช่นนี้ จึงไม่ง่ายที่ใครจะดูใจใครเป็นให้ตรงตามเป็นจริง นอกจากเจ้าของเท่านั้น ดังนั้นใจของใคร ใครก็ต้องดูเอาเอง ผู้ที่ไม่เคยดูใจของตนเองเลย จะไม่มีโอกาสรู้จักตัวเองตามเป็นจริง ความคิดของผู้นั้นจะกระเจิดกระเจิงไปอย่างไม่มีขอบเขต ไม่มีเวลาหยุดหย่อน ผลที่ได้รับก็

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 157)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องพรเปี่ยมชีวิตมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน บทอ่านนี้ได้แสดงความคิดเห็นว่า “พร” คือการยืนหยัด รู้จักอดทน และรอคอยได้ อันที่ธรรมชาติมอบให้แก่ทุกชีวิตตั้งแต่เกิด ซึ่งจะช่วยให้ชีวิตเข้มแข็ง เติบโตใหญ่ งดงาม และช่วยให้หลุดพ้นจากความทุกข์เข้าถึงความสุข ในบทอ่านประกอบท้ายบทได้กล่าวถึงคำสอนใจในทางศาสนา คือ ควรจะดูใจตัวเอง และดูความคิดของตัวเองอยู่เสมอ เพราะว่าความคิดดีสามารถสร้างคนให้เป็นคนดี ซึ่งเนื้อหาในบทอ่านทั้ง 2 บท เป็นเนื้อหาคำสอนใจ

9) เนื้อหาที่เกี่ยวกับสุขภาพ

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การพักผ่อนประสาท บทที่ 13 คุณรู้จักไวรัสตับอักเสบบี เอ ... ดีแค่ไหน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การพักผ่อนประสาท ได้เสนอไว้ ดังนี้

การพักผ่อนประสาท

ประสาทเป็นอวัยวะควบคุมบังคับบัญชาร่างกาย ถ้าหากประสาทไม่ปกติ ก็จะมีผลพลอยให้ร่างกายไม่ผาสุกด้วย วิธีพักผ่อนประสาทที่ดีที่สุดคือการนอนหลับ

อนึ่ง เนื่องจากประสาทบังคับบัญชากล้ามเนื้อ การพักผ่อนร่างกายก็นับว่าเป็นการพักผ่อนประสาทไปในตัว และเราต้องเรียนรู้วิธีพักผ่อนจิตใจโดยการให้จิตใจได้แจ่มใสรื่นเริงภายหลังการใช้ความคิด หรือภายหลังการเล่าเรียนเขียนอ่าน หรือเมื่อได้ใช้ความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งเหน็ดเหนื่อยแล้วควรหยุดคิด หันไปสนใจในสิ่งอื่น หรือหันไปเล่นออกกำลังกาย เป็นต้น

บุคคลที่มีกิจกรรมมาก จิตใจร้อนระอุจะพักผ่อนอยู่เสมอ เวลาถึงก็มีได้กินโดยสบายใจและไม่มีเวลาที่จะพักผ่อนพอเพียง มักจะเป็นโรคเกี่ยวกับอวัยวะประสาทหรืออวัยวะประสาทอดโรยมาก เป็นผลให้ร่างกายพลอยไม่ผาสุกไปด้วย เพราะฉะนั้น ทุกคนควรจะพักผ่อนในเมื่อกายหรือใจต้องการพักผ่อน

การพักผ่อนเป็นสิ่งจำเป็นไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ถ้าเราเล่นเหนื่อยแล้วงอนนอนพักผ่อน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 153-154)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องการออกกำลังกายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้แนะนำถึงประโยชน์ของการออกกำลังกายที่มีต่อสุขภาพ วิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ในบทอ่านประกอบท้ายบทได้กล่าวถึงความสำคัญของการพักผ่อนประสาทต่อร่างกาย และวิธีพักผ่อนประสาทต่าง ๆ ซึ่ง 2 เรื่องนี้ได้กล่าวถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับสุขภาพ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 13 คุณรู้จักไวรัสตับอักเสบบี ... ดีแค่ไหน ได้เสนอไว้ ดังนี้

คุณรู้จักไวรัสตับอักเสบบี...ดีแค่ไหน

ตับอักเสบบีคืออะไร

คือ การอักเสบของตับเป็นปัญหาเกี่ยวกับเม็ดเลือดขาวที่ก่อให้เกิดการอักเสบ ร่วมกับการบวมของตับ สาเหตุที่พบบ่อยที่สุดมาจากเชื้อไวรัส เอ บี ซี ดี อีและจี ซึ่งเชื้อไวรัสแต่ละตัวจะมีการแพร่กระจาย ระยะฟักตัว การแสดงโรคและการวินิจฉัยโรคที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ตับอักเสบบียังเกิดจากสาเหตุอื่นได้อีก เช่น เหล้า ยา สารเคมี โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง ความผิดปกติของการสังเคราะห์แร่ธาตุบางอย่างที่อาจทำให้มีอาการของตับอักเสบบีได้เช่นกัน

ไวรัสตับอักเสบบี เอ

ตับอักเสบบี เอ (hepatitis A Virus หรือ HAV) ติดต่อกันโดยการปนเปื้อนเชื้อโรคนี้นี้เข้าไปทางปาก พบมากในผู้ที่สุขอนามัยไม่ดี รับประทานอาหารปนเปื้อน แต่ไม่ติดต่อทางเลือดและเข็มฉีดยา

อาการ ผู้ป่วยบางคนอาจไม่มีอาการอะไรเลย ในขณะที่บางคนก็จะแพร่โรคได้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 165-166)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องโรคติดต่อมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้กล่าวถึงอาการ การติดต่อ และวิธีป้องกันโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น โรคหัดหัดหวัด ไข้หวัดใหญ่ ในบทอ่านประกอบได้กล่าวถึงเหตุเกิดตับอักเสบบี และอาการ ความรุนแรง การรักษาโรคติดต่อไวรัสตับ

อักเสบ เอ ซึ่งเรื่อง 2 เรื่องนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับทางสุขภาพ

2.3.1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและเรื่องเล่า

1) เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3-4 เนื้อหาบทอ่านประกอบในด้านนิทานที่สัมพันธ์กันกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท มีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 1 นิทานเรื่อง “กำไลหยกพิเศษ” บทที่ 11 สมบัติมหาศาล เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 1 บทอ่านประกอบเรื่อง กำไลหยกพิเศษ ได้เสนอไว้ ดังนี้

นิทานเรื่อง “กำไลหยกพิเศษ”

กาลครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว ในหมู่บ้านชนบทแห่งหนึ่ง มีชาวสวนสองคนผิวเผือกทำสวนมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ไม่ได้ผล ทั้งสองก็ยังคงยากจนอยู่ ต่อมาจึงมีลูกสองคน ผู้ชายเป็นพี่ ผู้หญิงเป็นน้อง ผิวเผือกทั้งสองมักจะบ่นอยู่เสมอว่า “เมื่อไรหนอ เราถึงจะมีสักที”

อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่สองคนผิวเผือกกำลังปลูกเห็ดและมันอยู่ในสวนนั้น ก็เห็นกำไลหยกของหนึ่งไหลอยู่บนผิวดิน ผิวเผือกจึงเก็บขึ้นมาดู ทันใดนั้น ก็มีคนแก่ขานงามตัวหนึ่งบินมาเกาะบนยอดไม้ริมสวน พร้อมกับพูดขึ้นว่า “ท่านทั้งสองโชคดีมาก นั่นเป็นกำไลหยกพิเศษ ถ้าแม้ท่านปรารถนาสิ่งใด ก็จงหยิบกำไลหยกนี้ขึ้นเหนือหัว แล้วขอสั่งนั้นกับกำไลหยก ท่านก็จะได้สิ่งที่ท่านต้องการ แต่ท่านจะขอสิ่งใด จงคิดดูให้รอบคอบเสียก่อน เพราะขอได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น “พูดขาดคำ นกแก้วตัวนั้นก็กระพือปีกโฉบบินหายลับไปในสวน

ชาวสวนสองคนผิวเผือกดีใจเป็นอย่างนัก พอลงถึงบ้านก็รีบอาบน้ำอาบท่า กิน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 13)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องแหวนวิเศษให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งเป็นนิทานเล่าถึงชาวนาคนหนึ่งได้เก็บแหวนวิเศษวงหนึ่ง แต่ชาวนาไม่ได้ใช้แหวนวิเศษวงนี้ขอสิ่งใด ๆ เลย โดยอาศัยความขยันหมั่นเพียรของตนทำให้ครอบครัวร่ำรวยขึ้น ส่วนในบทอ่านประกอบท้ายบทเรื่องกำไลหยกพิเศษ เป็นนิทานที่มีโครงเรื่องคล้ายคลึงกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท เล่าถึงชาวสวนสองคนผิวเผือกได้เก็บกำไลหยกพิเศษของหนึ่งในสวน แต่ชาวสวนผิวเผือกไม่ได้ใช้กำไลพิเศษนี้ขอสิ่งใด โดยอาศัยความพยายามของตน จึงทำให้ครอบครัวมั่งมีศรีสุข

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาบทอ่านประกอบในด้านนิทานที่สัมพันธ์กันกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท มีทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 5 นิทานอีสปห้าเรื่องเอก บทที่ 6 นิทาน 2 เรื่อง “เจ้าหญิงนิทรา” และ “ซินเดอเรลลา” บทที่ 7 เรื่องข้าขันทัน (1) บทที่ 8 เรื่องข้าขันทัน (2) บทที่ 9 เรื่องข้าขันทัน (3) บทที่ 10 นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (1) เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 5 นิทานอีสปห้าเรื่องเอก ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

นิทานอีสปห้าเรื่องเอก

หมาจิ้งจอกกับกา

กาตัวหนึ่ง ขโมยเนื้อชิ้นหนึ่งไปจากบ้านหลังหนึ่งได้แล้ว ก็
บินขึ้นไปเกาะบนกิ่งไม้สูงในป่า
หมาจิ้งจอกเจ้าเล่ห์แลเห็นกาคาบเนื้อมาก็อยากได้ จึงออกอุบาย
พูดกับกาว่า

“เพื่อยอเย้ย วันนี้เพื่อนช่างสะดวกจริง เสียของเพื่อนคงจะ
เพราะมาก ทำอย่างไรฉันจึงจะได้ชิ้นบ้างนะ”

การู้สึกพอใจในคำยกย่องนั้นเป็นอันมาก จึงยึดตัวให้สูงขึ้นเพื่อ
ให้แลดูสง่างาม แล้วอ้าปากส่งเสียงร้องดังลั่นว่า “กา กา กา”

ทันทีที่กาอ้าปาก เนื้อที่คาบไว้ก็หลุดออกจากปากหล่นลง

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 99)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องนิทานของนั้สตรูดิน อวณันธิ ซึ่งเล่าถึงนั้สตรูดิน อวณันธิได้แก้ไขปัญหาโดยใช้ความฉลาด 3 เรื่อง ส่วนในบทอ่านประกอบท้ายบทผู้เขียนได้นำนิทานอีสป 5 เรื่องให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้แก่ “หมาจิ้งจอกกับกา” “หมาจิ้งจอกกับนกกระสา” “หนูกับแมว” “มดง่ามกับนกพิราบ” “คนเดินทางกับหมีใหญ่” ซึ่งทั้งหมดเป็นนิทานสอนใจ โดยมีลักษณะที่คล้ายกับเนื้อเรื่องหลัก

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 10 ผู้เขียนได้ให้บทอ่านประกอบเรื่องนิทานพื้นเมืองของเอเชียให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

บทอ่านประกอบ

นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (๑)

กระเจงเจ้าปัญญา

(อินโดนีเซีย)

บ่ายวันหนึ่งอากาศร้อนอบอ้าว กระเจงเจ้าปัญญาดำรงกำลัง
กินน้ำใสในทะเลสาบกลางป่าอยู่ ขณะกำลังกินน้ำเพลิน เสือโคร่งตัว
หนึ่งผ่านมา เมื่อเห็นกระเจงเจ้า เสือโคร่งก็หยุดแล้วหัวเราะด้วยน้ำ
เสียงที่สำแดงความดูร้าย คำรามออกมาว่า “ไอ้ไอ้ เจ้ากระเจงน้อย
ช่างเป็นอาหารโอชะมือนี่ของข้าเสียนี้กระไร เร็วเข้า มาให้ข้ากินเสีย
ดิ ๆ ข้ายังไม่มื่ออะไรใส่ท้องมาเลยทั้งวัน”

“นี่ท่านไม่มีอะไรจะกินมาทั้งวันที่เดียวรี” กระเจงถาม แกล้ง
ทำเป็นเสียใจด้วยกับเสือโคร่ง แต่แท้ที่จริง ตัวมันเองนั้นสันพัน ๆ ด้วย
ความเสียวสยองเมื่อแลเห็นปากกว้างงินเห็นขากรรไกร และฟันอัน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 196-197)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทนิทานเรื่องกระทะออกลูกให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้เล่าถึงนั้สตรูดิน อวณันธิไปเยี่ยมกระทะไบใหญ่จากเศรษฐกิจเหนียวใจดำคนหนึ่ง และบอกเศรษฐกิจว่ากระทะไบใหญ่ออกลูก เศรษฐกิจอยากโกงกระทะเล็กของนั้สตรูดิน อวณันธิ จึงแสร้งทำเป็นเชื้อกระทะ

ออกลูกได้ ในที่สุดณัฐดิน อาวันธีใช้วิธีเดิมบอกเศรษฐีว่ากระต่ายใหญ่ตายแล้ว จึงทำให้เศรษฐีเสียหน้า ต่อหน้าชาวบ้าน ในบทอ่านประกอบท้ายบท ผู้เขียนได้นำนิทานพื้นเมือง 2 เรื่องให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้แก่ “กระเจงเจ้าปัญญา” และ “กากับหมาจิ้งจอก” เป็นนิทานเล่าถึงตัวละครแก้ไขปัญหาได้โดยใช้สติปัญญา ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท

2) เนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยาย

ในภาษาไทยพื้นฐาน มีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 10 เพื่อนบ้านของเรา บทที่ 11 เพื่อนบ้านของเรา (ต่อ) เช่นในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 10 ได้นำบทอ่านประกอบท้ายบทเรื่องเพื่อนบ้านของเราให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

เพื่อนบ้านของเรา

ละแวกที่ฉันอยู่กับกิ้งเรียกว่า “ตลาดเก่า” ฉันได้ยินเขาเรียกกันอย่างนี้มาตั้งแต่จำความได้และมันก็เก่าโทรมสนชื่อเสียด้วย

ลักษณะของตลาดเป็นห้องแถวไม้ชั้นเดียว อายุคงไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีมาแล้ว ปลุกข้าวเกือบ ๓๐ ห้องต่อกัน สองแถวหันหน้าเข้าหากัน มีถนนดินกว้างขนาบจรดบรรทุกแล่นผ่านได้คั่นกลาง ถนนนี้มีหลังคาสังกะสีครอบอยู่ตลอด เวลากลางวันในตลาดนี้จึงค่อนข้างอับทึบและมีกลิ่นคาว เพราะแดดส่องลอดหลังคาลงมาไม่ได้ เหมือนทางเข้าถ้ำ พื้นถนนมีกระเบื้องจีนดินเย็นน้ำตลอดทุกฤดูกาล ถ้าเป็นวันที่มีแดดกล้า ภายในตลาดจะร้อนจัดมาก เพราะการถ่ายเทอากาศไม่สะดวก แต่เราก็จำเป็นต้องใช้หลังคาแบบนี้เพราะมันกันแดดและกันฝนได้สมความหมายของคำว่า “หลังคา” ถ้าหากหลังคาตรงไหนมีรูรั่วหรือสังกะสีบาง แผ่นอุกลมตีกระเจิงไปก็จะเป็นหน้าที่ของเพื่อนบ้านคนหนึ่งที่เป็นช่างไม้ ปีนขึ้นไปอุดปะหรือซ่อมแซม โดยชาวตลาดจะช่วยเหลือกันเฉลี่ยจ่าย เพราะเป็นสมบัติส่วนรวม แต่ถ้าเป็นการซ่อมแซมหลังคาห้องหรือส่วนหนึ่งส่วนใดที่เป็นของส่วนตัวก็ต้องออกค่าของและค่าแรงเอง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 117)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องเพื่อนบ้านที่น่าสงสารมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งนำมาจากนวนิยายเรื่อง “สงครามชีวิต” ของศรีบูรพา ได้เล่าถึงชีวิตครอบครัวของเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ต้องตกงานเนื่องจากความซื่อตรงของเขา ทำให้ครอบครัวตกในความยากลำบาก ในบทอ่านประกอบท้ายบท ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง “อยู่กับกิ้ง” ของหยก บูรพามาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้เล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยและคนจีนในตลาดเก่าที่มีลักษณะเป็นห้องแถว ทั้ง 2 เรื่องสะท้อนถึงด้านสังคม วิถีชีวิตของคนไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาบทอ่านประกอบในด้านนวนิยายที่สัมพันธ์กันกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท มีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (1) บทที่ 2 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2) บทที่ 6 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ) บทที่ 11 จดหมายจากเมืองไทย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 6 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ) ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

เมทินีคบเพื่อน (ต่อ)

๖. งานแสดงของโรงเรียน

บ่ายวันนี้ โรงเรียนสตรีแห่งนั้นคึกคักเป็นพิเศษ เพราะทางโรงเรียนจัดงานขึ้นเพื่อหารายได้ซื้อเครื่องดนตรี งานเริ่มเวลาบ่ายโมงตรง ส่วนใหญ่เป็นการแสดงของนักเรียนชั้นต่าง ๆ ชั้นม.ศ. ๓ ของเมทินีแสดงละครประกอบเพลงเรื่อง “โอลิเวอร์” ชั้นม.ศ. ๒ แสดงรำเซิ้งบั้งไฟของภาคอีสาน แต่ละชั้นตั้งใจฝึกซ้อมมาอย่างดี เพราะอาจารย์ใหญ่ประกาศว่าจะมีรางวัลให้ชั้นที่แสดงดีเป็นพิเศษ และมีการร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียงกัน

แขกเหรื่อจำนวนมากมาชมต่างทยอยกันเข้าสู่หอประชุมใหญ่ ซึ่งหน้าเวทีประดับด้วยดอกไม้สดและดวงไฟสวยงาม เขาเหล่านั้นโดยมากเป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนั้นก็เป็นที่ปรึกษาของ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 150-151)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องครอบครัวของคุณชุ่มให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งคัดเลือกมาจากนวนิยายเรื่อง “เมทินีคบเพื่อน” ของถนอม ปินตา เล่าถึงชีวิตของครอบครัวคุณชุ่มที่ย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ในบทอ่านประกอบ ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหา 2 ตอนจากนวนิยายเรื่อง “เมทินีคบเพื่อน” คือเรื่องการจัดงานแสดงโรงเรียนเพื่อหารายได้ซื้อเครื่องดนตรี และเรื่องเมทินีได้ห้ามไว้ไม่ให้เด็กนักเรียนสตรีมีเรื่องกันกับสาววิตรี จึงได้รับความชมเชยจากอาจารย์ใหญ่ ซึ่งเนื้อหาในเนื้อเรื่องหลักประจำบทกับบทอ่านประกอบทำยบทเป็นเรื่องในนวนิยายเดียวกัน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 11 จดหมายจากเมืองไทย ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

จดหมายจากเมืองไทย

โดย “โบตัน”

(ฉบับที่ ๓๑)

สวัสดี บางกอก

เดือนสิบ ขึ้นห้าค่ำ ปีกุน

กราบแม่ที่รักยิ่ง

เวลานี้หลานของแม่เริ่มสอนเดินแล้ว แกชอบเกาะขอบเตียงแล้วเดินไปรอบ ๆ พร้อมกับคุย แกยังพูดไม่ได้มากนักก็จริง แต่แกฟังรู้เรื่องทุกคำที่เคียว บางทีแกก็ตามชบาไปเที่ยวตลาดเมื่อชบาออกไปจ่ายกับข้าวให้เรา แกก็ไม่ยอมกลับ นั่งเล่นอยู่กับกิมจนกว่าหนูและไก่หมด

“เว้งคิมไม่ยอมกลับ” ชบามักจะบอกเราอย่างนี้ “ฉันเลยตามใจให้นั่งเล่นอยู่ที่ร้าน”

ตอนเย็น เว้งคิมจะขี่คอกิมกลับบ้านหน้าตำรับรมย์ กินข้าวได้

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 295-296)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องจดหมายจากเมืองไทยให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งคัดเลือกมาจากนวนิยายเรื่อง “จดหมายจากเมืองไทย” ฉบับที่ 62 เล่าถึงต้นสรวงชูไปเล่นที่ร้าน

ชายข้าวของกิม ได้คุยเรื่องมันลูกสาวกิมไว้ให้ลูกชาย ในบทอ่านประกอบ ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง “จดหมายจากเมืองไทย” ฉบับที่ 31 และ 34 มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งเนื้อหาในเนื้อเรื่องหลักประจำบทและบทอ่านประกอบท้ายบทนำมาจากนวนิยายเรื่องเดียว

3) เนื้อหาที่เกี่ยวกับภาษา

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 2 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 7 ความสำคัญของภาษาไทย บทที่ 8 ความสำคัญของการมีภาษาของชาติ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 7 ความสำคัญของภาษาไทย ได้เสนอไว้ ดังนี้

ความสำคัญของภาษาไทย
โพสต์ เมื่อวันที่ 24 ก.ค. 2551
ภาษาไทยเป็นภาษาที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีรากฐานมาจากออสโตรไทย ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับภาษาจีน มีหลายคำที่ขอยืมมาจากภาษาจีน
พ่อขุนรามคำแหงได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1826 (ค.ศ. 1283) มี พยัญชนะ 44 ตัว (21 เสียง), สระ 21 รูป (32 เสียง), วรรณยุกต์ 5 เสียง คือ เสียงสามัญ เอก โท ตรี จัตวา
ภาษาไทยดัดแปลงมาจากบาลีและสันสกฤต
คนไทยเป็นผู้ที่โชคดีที่มีภาษาของตนเอง และมีอักษรไทย เป็นตัวอักษรประจำชาติ อันเป็นมรดกล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าไทยเราเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูงส่งมาแต่โบราณกาลและยังยืนมาจนปัจจุบัน คนไทยผู้เป็นเจ้าของภาษา ควรภาคภูมิใจที่ชาติไทยใช้ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติมากว่า 700 ปีแล้ว และจะยั่งยืนตลอดไป ถ้าทุกคนตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 82)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องบทเรียนสุดท้ายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งบทอ่านนี้แปลมาจากนิยายที่มีชื่อเสียงที่ชาวฝรั่งเศสอัลฟองส์ โดเด (Alphonse Daudet) เขียนขึ้น เรื่องนี้ได้เล่าถึงความรู้สึกของเด็กชายคนหนึ่งชื่อลิตเตล ฟรอมซ์ ซึ่งไม่ชอบเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส จนถึงวันที่วิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นบทเรียนสุดท้าย เนื่องจากสงครามระหว่างประเทศ เขาจึงเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาแม่ และได้รู้สึกว่ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ไพเราะพริ้งที่สุดในโลก ในบทอ่านประกอบท้ายบท ผู้เขียนได้กล่าวถึงความเป็นมาของภาษาไทย ความสำคัญของภาษาไทย และความสำคัญของการมีภาษาของชาติ บทอ่านทั้ง 2 เรื่องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีภาษาของชาติ

2.3.1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ

ในภาษาไทยพื้นฐานมีทั้งหมด 1 เรื่อง ได้แก่ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 2 ชีวิตประวัติและงานของ “ศรีบูรพา” โดยสังเขป ดังนี้

ชีวประวัติและงานของ “ศรีบูรพา” โดยสังเขป

“ศรีบูรพา” เป็นนามปากกาในการเขียนนวนิยายของ นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ นักเขียนชื่อดังแห่งยุคของไทย กุหลาบ สายประดิษฐ์ไม่เพียงแต่นักเขียนเท่านั้น ยังเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังอีกด้วย งานของเขาไม่ว่าจะเป็นบทความ เรื่องสั้น นวนิยายหรืองานอื่นใดล้วนแต่แสดงให้เห็นว่า เขาเป็นผู้รักชาติรักประชาธิปไตยอย่างแรงกล้า และยืนอยู่ในผลประโยชน์ของประเทศไทย และประชาชนอย่างมั่นคง จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต

กุหลาบ สายประดิษฐ์เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เกิดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๐๕ บิดาเป็นเสมียนเอกกรมรถไฟ ถึงแก่กรรมเมื่อกุหลาบ สายประดิษฐ์อายุเพียง ๖ ขวบ ส่วนมารดาเป็นช่างตัดเสื้อ กุหลาบ สายประดิษฐ์สำเร็จการศึกษามัธยมจากโรงเรียน เทพศิรินทร์ และได้ปริญญา ตรี.บ. (ธรรมศาสตรบัณฑิต) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กุหลาบ สายประดิษฐ์ทำงานเขียนมาตั้งแต่ยังน้อย เมื่อครั้งอยู่โรงเรียนมัธยมปลายได้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 23)

ในบทนี้ ผู้เขียนได้นำบทอ่านหลักประจำบทเรื่องหลู่อินมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ซึ่งได้กล่าวถึงชีวประวัติและผลงานของหลู่อิน ซึ่งเป็นนักวรรณคดี นักคิด และนักปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ของจีน ในบทอ่านประกอบท้ายบท ได้นำถึงชีวประวัติและผลงานของศรีบูรพา ซึ่งเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ในบทอ่าน 2 เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ให้เนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลสำคัญในประเทศไทยและประเทศจีน ในด้านประสบการณ์ชีวิต การศึกษา การทำงาน และผลงาน ซึ่งได้ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ การเมือง วรรณกรรม และสังคมไทยและจีนให้แก่ผู้เรียน

จากการศึกษา พบว่า แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องหลักประจำบทอย่างหลากหลาย เพื่อทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน และได้รับความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ และแนวคิดของคนไทยจากบทอ่านประกอบ โดยนำบทอ่านประกอบเชื่อมโยงไปกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท เพื่อได้เข้าเนื้อหาความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ และขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น ซึ่งสามารถสรุปหัวข้อเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม		
หัวข้อเรื่อง	บทอ่านประกอบท้ายบท	บทอ่านหลักประจำบท
เนื้อหาที่สะท้อนสังคม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 2 ทักทาย ปราศรัยด้วยไมตรีจิต	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 2 ครูครับ ผม มาสาย
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 8 ไข่ระเบิดกับกำเนิดเตาอบไมโครเวฟ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 8 คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 9 น้ำ ไฟ คือชีวิต	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 9 อุตสาหกรรมเกษตรกับสังคมไทย
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 3 ชีวิตไทยกับสายน้ำ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 3 บ้านหลังน้อยในซอยริมน้ำ

	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 4 เรือน แพในสายตาฝรั่ง	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 4 ชีวิตริมน้ำ
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 5 ยาน เวลากับเครื่องมือพยากรณ์อากาศ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 5 พ่อจำ ... หนู รักพ่อ
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 6 ความ รับผิดชอบ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 6 ปีนั่นในวันนี้
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 อีสาน	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 จากอีสาน ไปสู่อีสาน
เนื้อหาเกี่ยวกับ เหตุการณ์สำคัญ ในสังคม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 สึนามิ: หนึ่งปีหลังวันนั้น	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ”
เนื้อหาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 4 เขต เศรษฐกิจพิเศษและเมืองเปิดตามชายฝั่ง ทะเล	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 4 กวางเจาก้าว สู่สากล
เนื้อหาเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำ ของจีน	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 5 แม่น้ำของ เรา ... เจ้าพระยา
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 การ อพยพของสิ่งมีชีวิตเนื่องจากอุณหภูมิ เปลี่ยนแปลง	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 1 โลกของเรา
เนื้อหาเกี่ยวกับ การเมือง	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการสถาปนา ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐ ประชาชนจีน	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 14 นโยบาย ต่างประเทศของจีน
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 15 สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 15 ปฏิญญา สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้
เนื้อหาเกี่ยวกับ สถานที่และเมือง สำคัญ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 นคร ปักกิ่ง	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 เทียนานเห มิน
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 6 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 6 กรุงเทพมหานคร
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 14 ภูเขา ไท่ชาน	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 14 หลูชาน ขุนเขาอันงดงาม
เนื้อหาเกี่ยวกับ วัฒนธรรม	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาทในการนั่งโต๊ะอาหาร	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาท ไทย
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 15 ปีใหม่ ของไทย	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 15 สวัสดีปีใหม่

	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 9 วันคริสต์มาส	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 9 หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ		
เนื้อหาที่เกี่ยวกับศาสนา	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 13 ธรรมชาติประดับใจ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 13 พรเปี่ยมชีวิต		
เนื้อหาที่เกี่ยวกับสุขภาพ	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การพักผ่อนประสาท	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 12 การออกกำลังกาย		
	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 13 คุณรู้จักไวรัสตับอักเสบบี เอ ... ดีแค่ไหน	ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 13 โรคติดต่อ		
เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและเรื่องเล่า				
หัวข้อเรื่อง	ภาษาไทยพื้นฐาน		หนังสือเรียนภาษาไทย	
	บทอ่านประกอบ	ตัวบทหลัก	บทอ่านประกอบ	ตัวบทหลัก
เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน	เล่ม 3 บทที่ 1 นิทานเรื่อง “กำไลหยกวิเศษ”	เล่ม 3 บทที่ 1 แหวนวิเศษ	เล่ม 3 บทที่ 5 นิทานอีสปห้าเรื่องเอก	เล่ม 3 บทที่ 5 นิทานของนัสนูตินอาวันนี
	เล่ม 3 บทที่ 11 สมบัติมหาศาล	เล่ม 3 บทที่ 11 สัตว์ลึกลับ	เล่ม 3 บทที่ 6 นิทาน 2 เรื่อง “เจ้าหญิงนิทรา” และ “ซินเดอเรลลา”	เล่ม 3 บทที่ 6 ดึงเก็บหัวใจไว้บนต้นไม้
			เล่ม 3 บทที่ 7 เรื่องข้าม (1)	เล่ม 3 บทที่ 7 ออมไว้ – ไม่ขัดสน
			เล่ม 3 บทที่ 8 เรื่องข้าม (2)	เล่ม 3 บทที่ 8 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (1)
			เล่ม 3 บทที่ 9 เรื่องข้าม (3)	เล่ม 3 บทที่ 9 อาจารย์ตงโก๊ะกับหมาป่า (2)
			เล่ม 3 บทที่ 10 นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (1)	เล่ม 3 บทที่ 10 กระดาษออกลูก
เนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยาย	เล่ม 4 บทที่ 10 เพื่อนบ้านของเรา	เล่ม 4 บทที่ 10 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (1)	เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (1)	เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (1)
	เล่ม 4 บทที่ 11 เพื่อนบ้านของเรา (ต่อ)	เล่ม 4 บทที่ 11 เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (2)	เล่ม 4 บทที่ 2 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2)	เล่ม 4 บทที่ 1 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (2)
			เล่ม 4 บทที่ 6 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ)	เล่ม 4 บทที่ 6 ครอบครัวของคุณตุ้ม
			เล่ม 4 บทที่ 11	เล่ม 4 บทที่ 11

			จดหมายจากเมืองไทย	จดหมายจากเมืองไทย
เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษา	เล่ม 4 บทที่ 7 ความสำคัญของภาษาไทย	เล่ม 4 บทที่ 7 บทเรียนบทสุดท้าย (1)		
	เล่ม 4 บทที่ 8 ความสำคัญของการมีภาษาของชาติ	เล่ม 4 บทที่ 8 บทเรียนบทสุดท้าย (2)		
เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ				
บทอ่านประกอบท้ายบท			บทอ่านหลักประจำบท	
ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 2 ชีวิตประวัติและงานของ “ศรีบูรพา” โดยสังเขป			ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 2 หล่อขึ้น	

สังเกตได้ว่า หัวข้อบทอ่านประกอบท้ายบทในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3-4 มีแต่เนื้อหาบางส่วนเชื่อมโยงไปกับเนื้อเรื่องหลักประจำบท และส่วนมากจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนิทานและนวนิยาย แต่ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3-4 ส่วนมากมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องหลักประจำบท และมีลักษณะเนื้อหาที่หลากหลาย พบว่า หัวข้อบทอ่านที่มีมากที่สุด คือ เนื้อหาที่สะท้อนสังคม ซึ่งมีทั้งหมด 8 เรื่อง ส่วนหัวข้อเนื้อหาอื่น ๆ จะมีจำนวนเรื่องคล้ายคลึงกัน ประมาณ 1-3 เรื่อง เนื่องจากผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้การใช้ภาษาไทยในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง ซึ่งนำบทอ่านประกอบเชื่อมโยงไปกับเนื้อเรื่องหลักของตัวบท ทำให้ผู้เรียนได้อ่านเนื้อเรื่องที่ใกล้เคียงกับเนื้อเรื่องหลักซ้ำ ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ขยายวงคำศัพท์ ผู้เขียนได้นำเนื้อหาที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน จะมีประโยชน์ทำให้ความรู้ของผู้เรียนครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งเหมาะกับการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีความสอดคล้องกันกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน นอกจากได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล ยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด และวัฒนธรรมสังคมไทยด้วย

2.3.2 เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อเรื่องต่างจากบทอ่านหลักประจำบท

ในหนังสือเรียนภาษาไทย ได้มีบทอ่านประกอบให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติมเริ่มตั้งแต่หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 16 ส่วนมากจะเป็นเนื้อหาที่คัดเลือกจากหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย หนังสือภาษาไทย และนวนิยายไทย เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม นิทาน และสังคมไทย ส่วนมากจะมีเนื้อเรื่องต่างจากบทอ่านหลักประจำบท เนื้อหาในบทอ่านประกอบจะเป็นเนื้อหาต่อเนื่องกันหลาย ๆ บท เช่น บทอ่านประกอบเรื่อง “อนิจจาคุณพ่อ” ผู้เขียนได้ตัดเป็น 3 ตอน ให้อ่านต่อเนื่องกันใน 3 บท สำหรับเนื้อหาในบทอ่านประกอบ ผู้เขียนจะ

ค่อย ๆ เพิ่มความยาวของเนื้อหาตามระดับชั้นของผู้เรียน ซึ่งมีความยาวประมาณ 1-16 หน้า บางบท จะมีเรื่องหลายเรื่องให้อ่านในบทเดียว ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาในบทอ่านประกอบท้ายบท ดังนี้

2.3.2.1 เนื้อหาบทอ่านที่คัดเลือกตัดตอนมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทยเรื่อง “มานะ มานี”

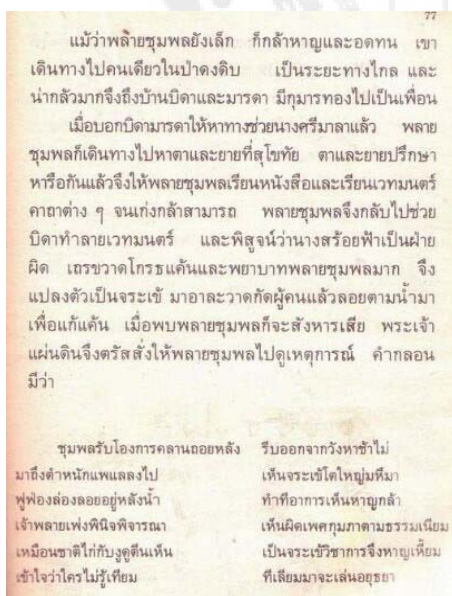
ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 เนื้อเรื่อง “มานะ มานี” มีทั้งหมด 25 บท คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มี 7 บท ได้แก่ บทที่ 16-22 หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 มี 14 บท ได้แก่ บทที่ 1-14 หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 มี 4 บท ได้แก่ บทที่ 1-4 ซึ่งผู้เขียนได้คัดเลือกตัดตอนเนื้อหาจากเรื่อง “มานะ มานี” ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ในประเทศไทย ดังนี้

เรื่อง “มานะ มานี” เป็นบทเรียนในหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาระหว่างปี พุทธศักราช 2521-2537 เรื่องนี้เขียนโดยรัชนี้ ศรีไพรวรรณ ในปัจจุบัน ได้จัดเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนไทย โดยรวมเนื้อหาเป็นปีละเล่ม ทั้งหมด 2 เล่ม แยกเป็นเล่ม 1 และเล่ม 2

แบบเรียนเรื่อง “มานะ มานี” เป็นเรื่องเล่าถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กนักเรียน เช่น เรื่องการเรียน การเล่น การอยู่กับครอบครัว ตัวละครหลักในเรื่องนี้ ได้แก่ มานะ รักเผ่าไทย มานี รักเผ่าไทย ปิติ พัทธกษัติน วีระ ประสงค์สุข ดวงแก้ว ใจหวัง ชูใจ เลิศล้ำ สมคิด เพชร ครูไพลิน ผู้เขียนได้นำเรื่องนี้ใช้ในการฝึกการอ่านในระดับพื้นฐานของผู้เรียนชาวจีน เพราะว่า ภาษาในเรื่องนี้อ่านได้ง่าย เนื้อหาในเรื่องได้สะท้อนความรู้ด้านสังคมไทย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนประเทศไทย และวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ของไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สามารถให้ความสนุกสนานในการอ่าน และยังได้มีคำศัพท์ใหม่ กลุ่มคำ สำนวนไทย รูปประโยคแบบต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งช่วยทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านทักษะเป็นอย่างมาก และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้คำศัพท์ วลี และประโยคอย่างถูกต้องจากเรื่องนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้มีการปรับปรุงด้านเนื้อหาและภาษาบางส่วน เพื่อให้เนื้อหาในเรื่องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนชาวจีน เช่น ผู้เขียนจะตัดเนื้อหาที่เป็นบทร้อยกรองออก ปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นการย่อความของวรรณคดีโดยใช้ภาษาง่าย ๆ เช่น เนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2 บทที่ 20 พลายชุมพลปราบจระเข้ ซึ่งได้กล่าวถึงเนื้อหาในวรรณคดีไทยเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ในหนังสือเรียนมีเนื้อหาได้เสนอไว้ ดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2. 2523: 75-78)

ในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน ผู้เขียนได้เสนอเรื่องนี้ในบทอ่านประกอบ

ของหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 4 ดังนี้

“อย่าว่าพูดกันอยู่เลย ฉันอยากฟังเรื่องหลายชุมพล” มานีพูด แล้วเข้าไปประจบยายให้รับเล่าเรื่องหลายชุมพลให้ฟัง ยายจึงเล่าว่า หลายชุมพลเป็นบุตรขุนแผนกับนางแก้วกิริยา ขุนแผนเป็นทหารของพระเจ้าแผ่นดินสมัยกรุงศรีอยุธยา ขณะที่ขุนแผนกำลังจะยกทัพไปรบข้าศึกนั้น นางแก้วกิริยาก็กลอดหลายชุมพลพอดี

นางทองประศรีผู้เป็นย่าของหลายชุมพลมาเลี้ยงไว้ และอยู่กับพี่ชายของหลายชุมพล ชื่อพระไวย พระไวยมีภรรยาสองคนคือนางศรีมาลาและนางสร้อยฟ้า ทั้งสองทะเลาะวิวาทกันเสมอเพราะอิจฉาริษยา กัน นางสร้อยฟ้าให้ละครชาวท่าเวทมนตร์คาถาให้สามีรักตนแต่ผู้เดียว พระไวยและนางทองประศรีหลงใหลนางสร้อยฟ้ามาก หลายชุมพลสงสารนางศรีมาลา จะวิ่งวนพี่ชายและย่าย่างไรก็ไม่สำเร็จ เพราะอำนาจเวทมนตร์คาถา ทำให้พี่ชายและย่าย่างใจคิด หลายชุมพลเห็นว่าคนยังเล็กอยู่ อายุเพียงเจ็ดปี ไม่สามารถช่วยอะไรได้ หลายชุมพลจึงลอบหนีไปบอกขุนแผนที่กาญจนบุรีให้มาช่วย

แม้ว่าหลายชุมพลยังเล็ก ก็กล้าหาญและอดทน เขาเดินทางไปคนเดียวในป่าดงดิบเป็นระยะทางไกลและน่ากลัวมากจนถึงบ้านบิดาและมารดา โดยมีภรรยาทองไปเป็นเพื่อน

เมื่อบอกบิดามารดาให้หาทางช่วยนางศรีมาลาแล้ว หลายชุมพลก็เดินทางไปหาดาและชายที่อุ้มชู ขาดและชายปรีกษาหาเรือกันแล้ว จึงให้หลายชุมพลเรียนหนังสือและเรียนเวทมนตร์คาถาต่าง ๆ จนเก่งกล้าสามารถ หลายชุมพลจึงกลับไปช่วยบิดาทำลายเวทมนตร์ และ

พิสูจน์ว่านางสร้อยฟ้าเป็นฝ่ายคิด เกรงกลัวโกรธแค้นและพยายามหลายชุมพลมาก จึงแปลงตัวเป็นจระเข้มาล่อลวงผู้คนแล้วลอบคมน้ำมาเพื่อแก้แค้น เมื่อพบหลายชุมพลก็จะสังหารเสีย พระเจ้าแผ่นดินจึงตรัสสั่งให้หลายชุมพลไปดูเหตุการณ์

หลายชุมพลกลับไปทูลให้พระเจ้าแผ่นดินทรงทราบ ว่า คนมีเวทมนตร์แปลงเป็นจระเข้มาล่อลวง เขาขออาสาจับตัวมาถวาย พระเจ้าแผ่นดินทรงอนุญาต หลายชุมพลจึงลงไปปราบจระเข้

ในที่สุดหลายชุมพลก็ปราบจระเข้แปลง และจับมาถวายพระเจ้าแผ่นดินได้ เขาพิสูจน์ให้เห็นว่า เกรงกลัวแปลงตัวมา หลายชุมพลได้รับบำเหน็จรางวัลเป็นอันมาก และมีชื่อเสียงโด่งดังเลื่องลือไปทั่ว พวกศัตรูได้ยื่นข้อขอกับดาและแล้ว

“ยายว่าเพชรกล้าหาญและฉลาดเหมือนหลายชุมพล รู้ว่าสิ่งใดเกินความสามารถของตัวเอง ก็รู้จักบอกให้ผู้ใหญ่ช่วย และรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดควรทำ” ยายพูด “ตอนนั้นคุณครูก็ชมปีติบอย ๆ ว่าเป็นคนกล้าหาญและฉลาด รู้จักคิด” มานีบอก ซูโจพูดเสริมว่า “ปิติเรียนหนังสือขึ้นด้วยค่ะ เขาได้คะแนนดีขึ้นกว่าเดิมด้วยค่ะ” ยายหันไปยิ้มกับปิติ แล้วว่า “เขาช่วยยายทำงานโดยไม่ต้องเดือนคั้ง ถ้าเขาคิดขึ้นเช่นนี้ ยายก็ดีใจ ยายภูมิใจในตัวเขาที่รู้จักปรับปรุงตนเอง ช่วยตัวเองและช่วยผู้อื่นได้ ยายคิดว่าปิติน่าชื่นชมยิ่ง ๆ ใช่มั้ยปิติ”

“ครับยาย” ปิติตอบ “ผมจะเป็นคนดี ปีน้าผมก็จะขึ้นชั้นป.สี่แล้ว” ทุกคนพากันยิ้มอย่างมีความสุข

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 86-87)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 ผู้เขียนได้ตัดเนื้อหาที่เป็นบทร้อยกรองในวรรณคดีและรูปภาพประกอบออก ได้ปรับเนื้อเรื่องเป็นภาษาง่าย ๆ เพราะว่า ผู้เรียนชาวจีนยังเรียนรู้ภาษาไทยไม่นานเท่าไร ไม่สามารถอ่านบทร้อยกรองเข้าใจได้ การปรับปรุงภาษาและเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และทำให้ภาษาและเนื้อหาเหมาะสมกับวัยผู้เรียน

2.3.2.2 เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่เกี่ยวกับนิทาน ซึ่งมีเนื้อหาต่างจากเนื้อเรื่องหลักประจำบท มีทั้งหมด 1 บท ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 11 นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (2) ในบทนี้ จะประกอบด้วยนิทานหลายเรื่องให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้แก่ ช้างเผือก และนายสุกกับนายติบ

นิทานเรื่องช้างเผือกเป็นนิทานจากอินเดีย ได้เล่าถึงสังขะซึ่งเป็นหัวหน้าคนดูแลอุทยานของราชวงศ์หนึ่ง ได้เห็นช้างเผือกเชือกหนึ่ง จึงมุ่งทางช้างไปถึงสวรรค หลังจากเขากลับมาจากสวรรค เขาเล่าเรื่องทุกอย่างให้ภรรยาฟัง แต่ภรรยาของเขาเอาเรื่องนี้ไปบอกคนอื่น ในที่สุดชาวทั้งเมืองก็รู้เรื่องนี้ จึงไปรอคอยที่อุทยานแห่งนั้น คั่นนั้นเมื่อสังขะคว่ำหาช้างได้ คนอื่นก็ยึดทำคนต่อคนตามช้างเผือกบินไปถึงฟ้า ในระหว่างทาง เกิดมีคนถามถึงสังขะของที่สวรรคใหญ่ขนาดไหน สังขะเพื่อทำท่าทางแสดงขนาดของหมากในสวรรค จึงปล่อยมือที่จูงหางช้างไว้ ทุกคนจึงตกลงไปจากฟ้า ซึ่งได้เสนอ

ไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ
บทอ่านประกอบ
นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (๒)

ช้างเผือก
(อินเดีย)

สังข์จะเป็นหัวหน้าคนดูแลอุทยานของราชวงศ์หนึ่ง เขาทำงานตั้งแต่ตะวันรุ่งจนตะวันพลบอยู่ในสวนหลวงที่กว้างยาวเป็นไมล์ๆ มีแปลงดอกไม้ที่หลากหลาย สนาทญ์เขียวขจีมากมายหลายสี พฤษภาสูงละลือเป็นหมู่ๆ สังข์ต้องกวาดใบไม้ รดน้ำไม่ดอก คอยดูแลต้นไม้ อ่อนและต้นไม้ที่ยังเพาะชำไว้ ถอนหญ้าพรวนดินใส่ปุ๋ย ตัดแต่งรั้วต้นไม้ กระพุ่มที่สังข์อาศัยอยู่กับลักษมี เมียของเขาตั้งอยู่มุมสวน สังข์จึงจับตามองอะไร ๆ จากกระพุ่มของเขาได้ถนัด

คืนวันหนึ่งสังข์นอนไม่หลับ พลิกไปพลิกมาอยู่จนเที่ยงคืน จึงลุกขึ้นนั่ง บังเอิญเหลือบมองออกไปนอกหน้าต่าง เขาแทบไม่เชื่อ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 221)

นิทานเรื่องนายสุกกับนายดิบเป็นนิทานของประเทศไทย ได้เล่าถึงสามีภรรยาคนหนึ่ง มีลูกชาย 2 คน ชื่อนายสุกกับนายดิบ ตาพ่อชอบนายสุก ยายแม่ชอบนายดิบ ตาพ่อชอบนำคำถามเกี่ยวกับธรรมชาติให้ลูกชาย 2 คนตอบ ตาพ่อถูกใจคำตอบของนายสุกเสมอ และไม่ถูกใจกับนายดิบที่ตอบว่ามันเป็นธรรมดาของมันยังนั่นเอง แต่ที่หลังนายดิบแสดงให้ตาพ่อเห็นว่าคำตอบของนายสุกก็ได้ไม่ได้มีเหตุผลทุกข้อ ทำให้ตาพ่อไม่กล้าเอียงอีกต่อไป ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

นายสุกกับนายดิบ
(ไทย)

กาลครั้งหนึ่งมีสามีภรรยาคนหนึ่ง มีลูกสาวอยู่สองคน เหมือนพ่อแม่ทั้งหลายทั่วไป สามีภรรยาคู่นี้รักลูกของตนมาก ทั้งสองคนคิดว่าลูกสาวของตนเติบโตพอที่จะแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาได้แล้ว ข้อนีก็เป็นธรรมดาของพ่อแม่คนไทยทั้งหลายในสมัยก่อนที่จะต้องคิดเรื่องสำคัญเช่นนี้ คือหาสามีให้ลูกสาว

ลูกสาวสองคนนั้นชื่อว่าอัมกับอุณ อัมเป็นคนหัวปี ตาพ่อเป็นห่วงมาก พูดยกับเมียของเก่าว่า “อัมนะ” มันทำกับข้างเก่ง ทำสวนก็เก่ง นี้อายุอานามมันก็ควรจะมิหย่ามีเรือนแล้ว เราจะต้องหาตัวให้มันเสียที ต้องเลือกเอาคนที่ฉลาดที่สุดถึงจะดี

“โฮ้ย พวกผู้ชายนะโง่งนั่น” ยายเมียพูด “ถ้าขึ้นคอยจนกว่าจะหาคนฉลาดได้ละก็ นั่งอัมต้องเป็นสาวแก่ไปจนตายเปล่าละ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 226-227)

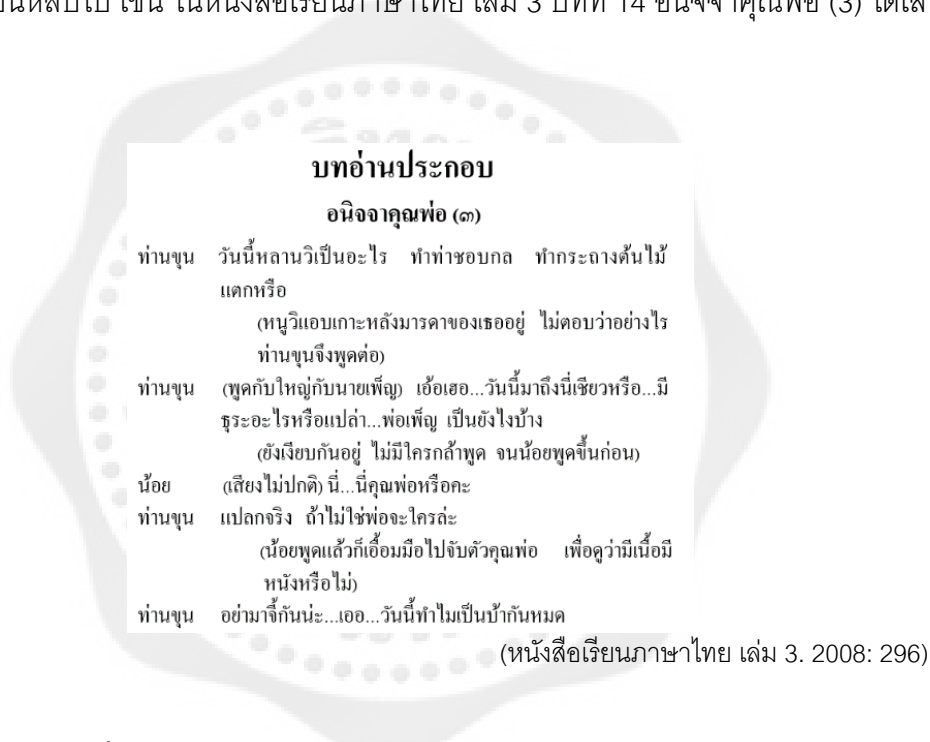
ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน ผู้เขียนได้นำนิทานที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเป็นนิทานสัตว์ นิทานเด็กมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อเพิ่มความเพลิดเพลินในการอ่าน ทำให้การเรียนรู้ไม่เบื่อหน่าย ได้พัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน และทำให้เห็นถึงความเชื่อ

แนวคิด และสติปัญญาจากนิทาน

2.3.2.3 เนื้อหาที่เกี่ยวกับบทละคร

ในหนังสือเรียนภาษาไทย มีทั้งหมด 3 บท ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 12 อนิจจาคุณพ่อ (1) บทที่ 13 อนิจจาคุณพ่อ (2) บทที่ 14 อนิจจาคุณพ่อ (3)

ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทละคร ผู้เขียนได้นำบทละครพูดเรื่อง “อนิจจาคุณพ่อ” ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุลมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ในบทละครนี้ ตัวละครหลักได้แก่ น้อย ดำหริ ใหญ่ เพ็ญ ท่านขุน หนูวิ เล่าถึงลูกสาวและลูกเขยของท่านขุนเข้าใจผิดว่าท่านขุนตายแล้ว 2 ครอบครัวจึงคิดอยากแบ่งชิงทรัพย์สินของท่านขุน แทนควรจะคุยเรื่องการจัดงานศพของท่านขุน แต่ปรากฏว่าท่านขุนไม่ได้ตาย แค่เมาเหล่านอนหลับไป เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 14 อนิจจาคุณพ่อ (3) ได้เสนอไว้ดังนี้

เรื่องนี้นอกจากได้สะท้อนสังคมชีวิตบางอย่างในยุคสมัยก่อนในประเทศไทย ยังได้มี
การใช้ภาษาที่ดี ซึ่งผู้เรียนต้องตีความถึงจะเข้าใจจุดประสงค์ที่ผู้เขียนอยากจะสื่อสารให้ผู้อ่าน
แบบเรียนภาษาไทยเล่มนี้ได้ นำบทละครเรื่องนี้มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ช่วยทำให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาใน
การเรียนภาษาไทยในระดับที่ยากขึ้น และผู้วิจัยเห็นว่า ในแบบเรียนภาษาไทย สำหรับเนื้อหาในการ
สื่อสารที่ยากขึ้น สามารถนำบทละครไทยที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ
ค่านิยม แนวคิด การใช้ภาษาและสำนวน เป็นต้น มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และนำมาให้ผู้เรียนแสดง ซึ่ง
นอกจากได้ให้ความเพลิดเพลินในการเรียน ยังช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา

2.3.2.4 เนื้อหาเรื่องนวนิยาย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาบทอ่านประกอบเรื่องนวนิยายที่มีเนื้อหาต่างจาก

เนื้อเรื่องหลักประจำบท มีทั้งหมด 7 บท ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 3 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (3) บทที่ 4 เมทินีคบเพื่อน บทที่ 5 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ) บทที่ 7 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ) บทที่ 12 จดหมายจากเมืองไทย บทที่ 13 ก่อนแต่งงาน บทที่ 14 ก่อนแต่งงาน (ต่อ)

ในเนื้อหาเรื่องนวนิยาย ผู้เขียนได้นำเนื้อหาจากนวนิยายไทย 4 เรื่องให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติม ได้แก่ เรื่อง “น้ำใสใจจริง” ของว.วินิจฉัยกุล “เมทินีคบเพื่อน” ของถนอม ปินตา “จดหมายจากเมืองไทย” ของโบตัน และ “ก่อนแต่งงาน” ของศรีบูรพา

นวนิยายเรื่อง “น้ำใสใจจริง” เป็นนวนิยายเล่าถึงชีวิตนักศึกษาในกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นแรกที่เรียนในมหาวิทยาลัยเปิดใหม่นอกกรุงเทพฯ นักศึกษากลุ่มนี้ได้อยู่ร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจกันในยามทุกข์ยากลำบาก แม้แต่พวกเขามาจากสถานที่ต่างกัน มีความคิดและนิสัยต่างกัน หรือเกิดปัญหาในชีวิตประจำวันกัน ผู้เขียนได้เลือกตอนที่กล่าวถึงพวกนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ต่างชั้นในมหาวิทยาลัยไว้ เพื่อไม่ให้พนักงานเทศบาลมาจับสุนัขไป และอาจารย์ทองถวิลทราบเรื่องเข้า จึงเชิญอาจารย์และคณาจารย์ทุกคนไปประชุมกัน จากเนื้อหาตอนที่ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนอ่านนี้ สะท้อนให้เห็นถึงนิสัยใจคอ ความเมตตา และความใจดีของคนไทยทั่วไป และทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงระบบการศึกษา สังคมไทยได้ดีขึ้น ซึ่งมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษา และความเข้าใจต่อสังคมไทย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 3 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (3) ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง”

โดย วินิจฉัยกุล

(๓)

อาจารย์พอดีไม่ได้ตั้งใจจะลงไปกินอาหารเย็น แต่ว่าหลบฉากไปก่อนเพื่อไม่ให้เขาไปปะทุ ใจนึกว่าจะหาทางไกลเกลี้ยให้เสร็จเรื่องราวกันลงไปก่อนพุงนี้

ลงมาเดินข้างล่างได้ไม่กี่ก้าว ก็พบแม่ละมุนเดินตรงมาหาอย่างรีบร้อน

“อาจารย์คะ อาจารย์ทองถวิลให้เชิญไปประชุมด่วนค่ะ”

อาจารย์หนุ่มหยุดกึก ใจคิดในทางร้ายขึ้นมาทันที

“อะไรหรือ มีเรื่องอะไร? ทำไมด่วน? น่ากลัวใครทำผิดอะไร

เข้าแล้วซี”

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 62)

นวนิยายเรื่อง “เมทินีคบเพื่อน” เป็นนวนิยายเล่าถึงชีวิตในกรุงเทพฯ ของครอบครัวของเมทินี และเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างเมทินีกับเพื่อน ๆ ของเขา นวนิยายนี้ทำให้ได้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ ความคิดของครอบครัว 3 ระดับชั้นในสังคมไทย ได้แก่ ครอบครัวในฐานะยากจน ครอบครัวใน

ฐานะปานกลาง ครอบครัวร่ำรวย และได้แสดงให้เห็นถึงความคิดและชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันระหว่างคนในกรุงเทพฯ และคนในต่างจังหวัด เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 4 เมทินีคบเพื่อน ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

เมทินีคบเพื่อน

โดย ถนอม ปิ่นตา

๑. ครอบครัวที่ต้องย้ายเข้าเมืองหลวง

เมทินีลืมตาขึ้นในตอนเช้า แต่ยังไม่ลุกจากที่นอน คงนอนอ้อยอิ่งอย่างเกียจคร้าน อากาศในตอนเช้าค่อนข้างเย็นเล็กน้อย เพราะเมื่อคืนฝนตก เนื่องจากวันนี้เป็นวันหยุด เธอไม่ต้องไปโรงเรียน จึงสามารถนอนดึ้นสายกว่าวันธรรมดาได้ เช้าวันนี้ก็ไม่ต่างกว่าเช้าของวันอื่น ๆ ตอนเช้าของกรุงเทพฯ เมทินีไม่มีโอกาสเห็นแสงเงินแสงทองเนื่องจากถูกตึกสูง ๆ บังหมด ไม่มีน้ำค้างจับยอคหย้า ไม่มีเสียงนกร้อง ไม่มีอากาศช้อบวิสูตร สัญญาณที่บอกเวลารุ่งเช้ามิใช่เสียงไก่ขัน แต่เป็นเสียงรถสองแถวที่วิ่งรับส่งแม่ค้าไปตลาดเสียงดังสนั่น เสียงลากรถเข็นบรรทุกลูกของ เสียงสับเนื้อของเจ้าของเขียงในตลาด และเสียงพูดคุยอะละอะใจจ๊ะจ๊ะ เป็นสิ่งที่เมทินีได้ยินเป็นประจำทุกเช้า

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 88)

นวนิยายเรื่อง “จดหมายจากเมืองไทย” เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงผู้ขายชาวจีนคนหนึ่งได้อพยพมาทำงานที่กรุงเทพฯ ตั้งแต่ยังเป็นหนุ่ม จนถึงได้มีครอบครัวในกรุงเทพฯ เขาได้เขียนจดหมายเล่าถึงความทุกข์สุขในชีวิตประจำวันให้แม่ของเขาตลอด แม้แต่ไม่เคยได้รับคำตอบ เรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ความคิดของชาวจีนที่อพยพมาอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และความคิดคำนึงของคนไทย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศไทย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 12 จดหมายจากเมืองไทย ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

จดหมายจากเมืองไทย

(ฉบับที่ ห้าสิบ)

เขวราช บางกอก

เดือนยี่ ขึ้นสิบค่ำ ปีมะเส็ง

กราบแม่ที่รักยิ่ง

ปีนี้บรรยากาศไม่ดีเลย ลูกล้มป่วยลงด้วยโรคอะไรก็ไม่ทราบ หมอว่าลูกพักผ่อนไม่พอ หน้ำมีดวงเวียนราวกับคนแพ้ท้อง น่ารำคาญจะแย่ ลูกไม่ได้ทำงานและเบื่อมาก ลูกไม่ชอบเลขการที่หมอบังคับให้ลูกนอนทั้งวันเหมือนคนไข้เถียง หนูขี้เถียงก็เชื่อหมอเสียด้วย

“ตั้งแต่พ่อตายเรนอนไม่ค่อยหลับ ฉันรู้ดี และเธอทำงานหนักเกินไปด้วย”

“ฉันทำงานเท่าเดิม ไม่ได้ทำงานอะไรเพิ่มเติมเลย ฉันไม่ต้องการนอนแล้วก็กินแต่ยา”

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 323-324)

นวนิยายเรื่อง “ก่อนแต่งงาน” เป็นนวนิยายเล่าถึงหนุ่มชายคนหนึ่ง ชื่อวิกรมไปทำงานที่ต่างจังหวัดเป็นเวลาหลายปี เพื่อหาเงินเพียงพอไปสูขอแต่งงานกับหญิงสาวที่เขารักและศรัทธา เรื่องนี้ได้สะท้อนประเพณีและความคิดบางอย่างในสังคมไทย และทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านทั่วไป เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 13 ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

ก่อนแต่งงาน

ศรีบูรพา

บรรดโดยสารชั้น ๒ กันที่วิกรมนั่งมานั้น มีผู้โดยสารอื่น ๆ นั่งมาอีก ๕-๖ คน ทุกคนดูไม่เอาใจใส่กับความเป็นไปของบรรดาผู้โดยสาร ซึ่งร่วมการเดินทางอันน่าอ่อนอกอ่อนใจมาในรถคันเดียวกัน ฉะนั้นทำให้วิกรมรู้สึกมีเสรีเมก โดยที่ไม่ต้องมาคอยระวังว่า คนอื่นจะแลดูตัวอย่างไร เมื่ออยู่ในที่ซึ่งมีเสรีปานนั้น เขาก็ไม่ได้ทำอะไรไปมากกว่าจะนั่งวางศีรษะลงไปบนพนักและเหยียดเท้าพาดไว้บนที่ตรงข้ามอย่างสบาย สายตาของเขาทอดไปทางช่องหน้าต่างด้านซ้าย ผ่านทุ่งนาผ่านป่า ผ่านห้วยหนองลำคลอง ผ่านสิ่งที่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ มาตลอดระยะทาง แต่เขาก็นั่งอยู่ในท่าเช่นนั้นพักหนึ่ง ๆ เป็นเวลานาน ดูราวกับว่าเขา

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 349)

นวนิยาย 4 เรื่องที่หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 นำให้ผู้เรียนฝึกอ่านนี้ เป็นนวนิยายที่มีชื่อเสียง และทั้งหมดเป็นนวนิยายที่สะท้อนถึงชีวิต ความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม สภาพของสังคมในยุคสมัยก่อน จึงช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมไทยได้ดีขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนควรจะอ่านนวนิยายที่ได้รับรางวัล เป็นที่นิยมของคนในสังคม และมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สะท้อนวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ความคิดของคนในสังคม ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิถีการใช้คำและประโยคที่ถูกต้องตามเจ้าของภาษา และยังสามารถมีความรู้ความเข้าใจต่อความคิดของคนไทยและสังคมไทย ซึ่งช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และผู้วิจัยเห็นว่า ในบทอ่านประกอบท้ายบทในแบบเรียนภาษาไทย ควรนำนวนิยายทั้งที่เป็นเรื่องใหม่ที่ทันสมัย และนวนิยายในยุคเก่าให้ผู้เรียนฝึกอ่าน จะทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด และสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและอดีต ได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง ความเชื่อ ความคิด ค่านิยม และชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

2.3.2.5 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทยมีทั้งหมด 3 บท ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 8 ประเพณีในวันสำคัญ (1): มาฆบูชา นางสงกรานต์ วิสาขบูชา บทที่ 9 ประเพณีในวันสำคัญ (2): งานบวช แห่เทียนพรรษา บทที่ 10 ประเพณีในวันสำคัญ (3):

ทอดกฐิน ลอย ... ลอยกระทง เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 8 ประเพณีในวันสำคัญ (2) ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ ประเพณีในวันสำคัญ (๒)

โดย พระรณพิมล คชะสุต

งานบวช

ทุกปีเมื่อใกล้เข้าพรรษา ถนนหน้าบ้านยอดจะคึกคักด้วยขบวน
แห่นาค ยอดชอบดูแห่มมาก ขบวนแห่กรีกกรีนด้วยเสียงแตรวงและ
กลองยาว ผู้คนที่ร่วมขบวนจะเดินจะร่ากันอย่างสนุกสนาน

มีเด็กผู้หญิงหรือสาวรุ่นแต่งชุดไทยงดงาม ถือเครื่องไทยธรรม
เดินตามกันเป็นแถว ผู้เป็นนาคโกนศีรษะเกลี้ยงเกลา แต่งชุดขาว สวม
เสื้อครุยเป็นผ้าโปร่งขลิบทอง นั่งอยู่บนรถกระบะมีกลดกัน หรืออยู่
บนหลังม้าแสนรู้ที่เหยาะย่างให้เข้ากับจังหวะเพลงที่บรรเลง หากไม่มี
ม้าจริง ก็ใช้หลังม้าปลอมอยู่บนคานหาม แล้วคนแบกก็เขย่งกันจนนาค

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 238)

ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือ
เรื่อง “ประเพณีในวันสำคัญ” ของพระรณพิมล คชะสุต โดยเลือกประเพณีทั้งหมด 7 อย่างมาให้ผู้เรียน
อ่าน ได้แก่ มาฆบูชา วันสงกรานต์ วิสาขบูชา งานบวช แห่เทียนพรรษา ทอดกฐิน ลอยกระทง ในการ
นำเสนอเนื้อหาในบทเรียน ผู้เขียนได้ใช้วิธีการแทรกเรื่องเกี่ยวกับประเพณีไทยในการเล่าเรื่อง ซึ่งทำให้
บทอ่านไม่เบื่อหน่าย อ่านได้ง่าย เนื้อหาในบทอ่านจะกล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญ กิจกรรมในแต่
ละประเพณี ซึ่งประเพณี 7 อย่างที่ผู้เขียนคัดเลือกมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านนี้ เป็นประเพณีที่มีความสำคัญ
ในชีวิตประจำวันของชาวไทย จึงเป็นเรื่องที่ผู้เรียนต่างชาติควรจะเรียนรู้

จากการศึกษา พบว่าเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม
1-4 ส่วนมากไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับบทอ่านหลักประจำบท เพราะว่า ผู้เขียนมีจุดประสงค์เพื่อนำ
เนื้อเรื่องอื่น ๆ มาช่วยเสริมความรู้ผู้เรียนให้กว้างขวางขึ้น และเพิ่มความรู้ด้านคำศัพท์ให้มากขึ้น
เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 จึงมีเนื้อความค่อนข้างยาว ซึ่ง
สามารถสรุปเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อเรื่องต่างจากบทอ่านหลักประจำบท ดังนี้

บทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อเรื่องต่างจากบทอ่านหลักประจำบทในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4		
เนื้อหาหัวข้อเรื่อง	บทอ่านประกอบท้ายบท	บทอ่านหลักประจำบท
มานะมานี	เล่ม 1 บทที่ 16 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 16 ทำความสะอาด
	เล่ม 1 บทที่ 17 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 17 งานรื่นเริง
	เล่ม 1 บทที่ 18 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 18 ทักทายปราศรัย
	เล่ม 1 บทที่ 19 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 19 ชื้อของ

	เล่ม 1 บทที่ 20 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 20 ญาติใกล้ชิด
	เล่ม 1 บทที่ 21 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 21 เจ็บป่วย
	เล่ม 1 บทที่ 22 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 1 บทที่ 22 อาหารการกิน
	เล่ม 2 บทที่ 1 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 1 ดินฟ้าอากาศ
	เล่ม 2 บทที่ 2 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 2 ที่ทำการไปรษณีย์
	เล่ม 2 บทที่ 3 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 3 โดยสารรถ
	เล่ม 2 บทที่ 4 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 4 ถามทาง
	เล่ม 2 บทที่ 5 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 5 พุดโทรศัพท์
	เล่ม 2 บทที่ 6 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 6 แนะนำให้รู้จัก
	เล่ม 2 บทที่ 7 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 7 ซอบรสเม็ด
	เล่ม 2 บทที่ 8 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 8 สภาพการเรียน
	เล่ม 2 บทที่ 9 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 9 ยานพาหนะที่กรุงเทพฯ
	เล่ม 2 บทที่ 10 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 10 งานอดิเรก
	เล่ม 2 บทที่ 11 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 11 เมฆลากับบราสมัวร์
	เล่ม 2 บทที่ 12 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 12 ลอยกระทง
	เล่ม 2 บทที่ 13 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 13 ร้านค้าต่าง ๆ ใน กรุงเทพฯ
	เล่ม 2 บทที่ 14 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 2 บทที่ 14 เรื่องข้ามชั้น 3 เรื่อง
	เล่ม 3 บทที่ 1 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 3 บทที่ 1 มานะต่อสู้เพื่อไว้เกียรติ
	เล่ม 3 บทที่ 2 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 3 บทที่ 2 สมบัติมหาศาล
	เล่ม 3 บทที่ 3 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 3 บทที่ 3 ทรัพยากรของประเทศไทย
	เล่ม 3 บทที่ 4 เรื่อง “มานะมานี”	เล่ม 3 บทที่ 4 กระต่ายตื่นตูม
เนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน	เล่ม 3 บทที่ 11 นิทานพื้นเมืองของเอเชีย (2)	เล่ม 3 บทที่ 11 จดหมายถึงอาจารย์
เนื้อหาที่เกี่ยวกับบท ละคร	เล่ม 3 บทที่ 12 อนิจจาคุณพ่อ (1)	เล่ม 3 บทที่ 12 วิชาความรู้
	เล่ม 3 บทที่ 13 อนิจจาคุณพ่อ (2)	เล่ม 3 บทที่ 13 ครูครับ ผมมาสาย
	เล่ม 3 บทที่ 14 อนิจจาคุณพ่อ (3)	เล่ม 3 บทที่ 14 สัตว์สัมพันธ์
เนื้อหาที่เกี่ยวกับนวนิยาย	เล่ม 4 บทที่ 3 ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง” (3)	เล่ม 4 บทที่ 3 ได้วาที (1)
	เล่ม 4 บทที่ 4 เมทินีคบเพื่อน	เล่ม 4 บทที่ 4 ได้วาที (2)
	เล่ม 4 บทที่ 5 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ)	เล่ม 4 บทที่ 5 หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ
	เล่ม 4 บทที่ 7 เมทินีคบเพื่อน (ต่อ)	เล่ม 4 บทที่ 7 ความประทับใจในเกาะ สุกร
	เล่ม 4 บทที่ 12 จดหมายจากเมืองไทย	เล่ม 4 บทที่ 12 สืบพันธุ์
	เล่ม 4 บทที่ 13 ก่อนแต่งงาน	เล่ม 4 บทที่ 13 พิพิธภัณฑสถานวิทยาาสตร์
	เล่ม 4 บทที่ 14 ก่อนแต่งงาน (ต่อ)	เล่ม 4 บทที่ 14 ตอนหนึ่งในการให้

		สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ
เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมประเพณีไทย	เล่ม 4 บทที่ 8 ประเพณีในวันสำคัญ (1): มาฆบูชา นางสงกรานต์ วิสาขบูชา	เล่ม 4 บทที่ 8 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (1)
	เล่ม 4 บทที่ 9 ประเพณีในวันสำคัญ (2): งานบวช แห่เทียนพรรษา	เล่ม 4 บทที่ 9 ตอนหนึ่งในเรื่อง “ปีศาจ” (2)
	เล่ม 4 บทที่ 10 ประเพณีในวันสำคัญ (3): ทอดกฐิน ลอย ... ลอยกระทง	เล่ม 4 บทที่ 10 ตอนหนึ่งในเรื่อง “เขาชื่อ กานต์”

สังเกตได้ว่า เนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทในหนังสือเรียนภาษาไทยได้นำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายไทยและนิทานมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเป็นอย่างมาก เพราะว่า นิทานและนวนิยายมีการใช้ภาษาอย่างสละสลวย และได้สะท้อนวัฒนธรรม ความเชื่อ แนวคิด สังคม และค่านิยมในด้านต่าง ๆ และผู้เขียนยังได้นำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติม นอกจากช่วยเสริมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ยังมีส่วนช่วยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

ผู้เขียนยังได้คัดเลือกเนื้อหาเรื่อง “มานะ มานี” จากหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติม ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาเฉพาะจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 เพราะว่า เรื่องนี้ใช้สำหรับนักเรียนชาวจีนในระดับชั้นปีที่ 1-2 ฝึกอ่าน ซึ่งได้เรียนภาษาไทยยังไม่นานเท่าไร เนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับนักเรียนไทยในระดับชั้นปีที่ 2-3 พอเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน และเรื่อง “มานะ มานี” มีเนื้อเรื่องที่อ่านได้ง่าย เป็นเรื่องเล่าต่อเนื่อง เหตุการณ์ต่าง ๆ ในบทอ่านเป็นเรื่องที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรม และสังคมไทย แต่เนื่องจากเรื่อง “มานะ มานี” เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทอ่านเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเก่า ซึ่งสังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากมาย เนื้อหาในเรื่องบางส่วนจึงไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน เช่น เด็กสมัยนี้จะมีการเล่นอะไร ชาวไทยในปัจจุบันจะชอบทำอะไร ในปัจจุบันมีเรื่องอะไรเป็นที่นิยมสำหรับคนไทย เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนั้น เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยที่เป็นบทอ่านเพิ่มเติม น่าจะควรนำบทอ่านประกอบเรื่องที่สะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน สะท้อนความคิด ค่านิยมของคนไทย และสังคมไทยในปัจจุบันให้ผู้เรียนฝึกอ่านด้วย แต่อย่างไรก็ตาม แม้แต่เรื่อง “มานะ มานี” ถูกยกเลิกใช้ในหลักสูตรใหม่แล้ว เรื่องนี้ก็ยังคงเป็นงานเขียนที่น่าสนใจที่มีคุณค่าต่อการเรียนภาษาเป็นอย่างมาก

2.4 เนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 หลังจากผู้เรียนได้มีพื้นฐานในการการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และได้มีความรู้ด้านหลักภาษาไทยเกี่ยวกับคำ วลี ประโยคความเดียว และอเนกรรถประโยค ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 เริ่มให้ความรู้ด้านหลักภาษาไทยเกี่ยวกับสังกรประโยค ซึ่งเป็นเนื้อหาในการ

สื่อสารที่ยากขึ้น

ในเนื้อหาเรื่องสังกรประโยค ผู้เขียนได้อธิบายเนื้อหาต่าง ๆ เป็นภาษาไทย โดยมีภาษาจีนกลางเป็นคำแปล ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งอนุประโยคเป็น 3 ชนิดตามหน้าที่ในมุขยประโยค ได้แก่ นามานุประโยค คุณานุประโยค และวิเศษณานุประโยค นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้กล่าวถึงวิธีการใช้ประพันธสรพนาม “ที่ ซึ่ง อัน”

ในเนื้อหาเรื่องสังกรประโยค ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 ได้ยืมความรู้จาก “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 ไม่ได้เสนอเนื้อหาเรื่องหลักภาษาไทยสำหรับเนื้อหาการสื่อสารที่ยากขึ้นอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

บทที่ 4

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย สำหรับชาวจีน

แบบเรียนแต่ละเล่มอาจจะมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาไม่เหมือนกัน ย่อมมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชา แบบเรียนที่ดีจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาที่ถูกต้อง และสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายของผู้เรียน กลวิธีการนำเสนอเนื้อหามีส่วนสำคัญช่วยให้ผู้เรียนรับรู้เนื้อหาในแบบเรียนได้ดีขึ้น และทำให้การเรียนรู้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำว่า “กลวิธี” ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 73) ได้กล่าวว่า “หมายถึง วิธีพิลึกแพลง โดยอาศัยความรู้ความชำนาญ”

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียน จึงเป็นวิธีที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในการจัดรูปแบบเนื้อหาต่าง ๆ ในแบบเรียน โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะเนื้อหา รายวิชา หลักสูตร สภาพผู้เรียน จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้เนื้อหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน 2 ชุด ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบ่งวิธีการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 2 ช่วง คือ เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้นและเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น การศึกษากลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็น 2 ช่วง เพื่อให้สอดคล้องกับบทที่ 3 ดังนี้

1. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาพื้นฐานภาษาไทยในระดับต้นในด้านการอ่านออกเสียง การเขียน และการประสมอักษรไทย คำ ประโยค และสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ในเนื้อหาภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนมีการใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งมีลักษณะบางประการไม่เหมือนกับการนำเสนอเนื้อหาการสอนการออกเสียงภาษาไทยสำหรับเด็กไทย จากการศึกษากลวิธีในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้นพบว่า มีกลวิธีที่หลากหลาย ดังนี้ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ กลวิธีการใช้ความรู้ศาสตร์มา

ใช้ฝึกการออกเสียง กลวิธีการฝึกอ่านซ้ำ กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับข้อบทและบทอ่าน และ กลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม ดังนี้

1.1 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก

กลวิธีการนำเสนอโดยจัดลำดับเนื้อหาการสอนภาษาไทยจากเนื้อหาว่าง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของภาษาไทยได้ดีขึ้น ช่วยทำให้ผู้เรียนจดจำไปที่ละขั้นตอน จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยอย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้สึกลัวว่าเนื้อหาที่เรียนยากเกินไป

เนื้อหาการสอนภาษาไทยในระดับเบื้องต้นในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้จัดเนื้อหาจากการฝึกออกเสียงพื้นฐาน การฝึกออกเสียงคำ การฝึกออกเสียงประโยค และการฝึกพูดบทสนทนาตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ จากเนื้อหาว่าง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก เป็นการจัดลำดับเนื้อหาคล้ายแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย

1.1.1. กลวิธีการฝึกออกเสียงพื้นฐาน

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้ใช้กลวิธีฝึกออกเสียงพื้นฐานเริ่มจากเนื้อหาเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรนำ อักษรควบกล้ำ และการประสมอักษร ซึ่งเนื้อหาในการฝึกออกเสียงพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด ได้มีลักษณะเนื้อหาเหมือนกับการจัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาในตำราหลักภาษาไทยหลายเล่มในประเทศไทย เช่น “บรรณทัศฐานภาษาไทย เล่ม 1” และ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา ตลอดจนแบบเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของไทย เช่น หนังสือเรื่อง “มานะ มานี” ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีความรายละเอียด ดังนี้

1.1.1.1 เรื่อง “พยัญชนะ”

ในเนื้อหาเรื่องพยัญชนะไทย ผู้เขียนได้สอนเริ่มต้นจากอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับ เช่นเดียวกับแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายการออกเสียงของพยัญชนะเป็นภาษาจีนกลาง แล้วค่อยฝึกการเขียนตัวอักษรพยัญชนะเป็นหมู่ ๆ ตามลำดับ

1) อักษรกลาง

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรกลาง 9 ตัวก่อนอักษรสูงและอักษรต่ำ ได้สอนทั้งการออกเสียงและรูปเขียนของอักษรกลาง ได้อธิบายการออกเสียงของอักษรกลางด้วยความรู้ทางสัทศาสตร์โดยใช้ภาษาจีนกลาง หลังจากได้สอนวิธีการออกเสียงของอักษรกลาง ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนอักษรกลาง โดยมีลักษณะการสอนการเขียนอักษรไทยเหมือนกับแบบเรียน

ภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของไทยโดยให้ฝึกลากเส้นตามรอยประ

2) อักษรสูง

หลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาเรื่องอักษรกลาง แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรสูง ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้สอนเนื้อหาเรื่องอักษรสูง 11 ตัวในบทเดียว ซึ่งมีลักษณะการสอนคล้ายคลึงกับการสอนอักษรกลาง ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้เสนออักษรสูงและอักษรคู่พร้อมกัน และสอนในหลายบท เพราะว่า อักษรคู่เป็นอักษรต่ำที่มีเสียงคู่กับอักษรสูง

3) อักษรต่ำ

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้เสนอเนื้อหาเรื่องอักษรต่ำไว้ในลำดับสุดท้ายในเนื้อหาเรื่องพยัญชนะ เพราะว่าการผันตัวอักษรต่ำมีลักษณะซับซ้อนกว่าการผันอักษรกลางและอักษรสูง ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้แบ่งอักษรต่ำเป็น 2 ส่วน ได้แก่ อักษรคู่และอักษรเดี่ยว ผู้เขียนได้สอนอักษรคู่ก่อนอักษรเดี่ยว เพราะว่าอักษรคู่มีเสียงคู่กับอักษรสูง ซึ่งออกเสียงง่ายกว่า ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนออักษรคู่พร้อมกับอักษรสูง และได้นำเสนออักษรเดี่ยวไว้ในลำดับสุดท้าย เพราะว่าผู้เขียนได้นำเสนอพยัญชนะไทยตามหน่วยเสียงในภาษาไทย

1.1.1.2 เรื่อง “สระ”

ในเนื้อหาเรื่องสระ ผู้เขียนเริ่มให้ความรู้เรื่องสระเดี่ยวไปสู่สระประสม โดยสอนสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวพร้อมกันเป็นคู่ ๆ ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้สอนการออกเสียงของสระโดยนำความรู้ทางสัทศาสตร์ช่วยในการอธิบายในการฝึกออกเสียงในระดับเบื้องต้น และสอนวิธีการเขียนรูปสระโดยฝึกเขียนลากเส้นตามรอยประคล้ายแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย

1) สระเดี่ยวและสระเกิน

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้เริ่มให้ความรู้เรื่องสระเดี่ยวก่อนสระประสม ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนนำเสนอสระเดี่ยวกับสระเกินก่อนสระประสม ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาเรื่องสระเกิน เพราะว่า ผู้เขียนคิดว่า สระเกินบางตัวเป็นสระประสม เช่น ไอ โอ เอ เนื่องจากผู้เขียนกำหนดเนื้อหาตามหนังสือ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายไว้ในบทที่ 3 ด้วย

2) สระประสม

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด นำเสนอสระประสมในลำดับสุดท้ายของเนื้อหา

เรื่องสระ เพราะว่าการออกเสียงขอสระประสมซับซ้อนยากกว่าสระเดี่ยวและสระเกิน ในภาษาไทย พื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอสระประสม 3 คู่ ได้แก่ เอียะ เอีย เอือะ เอือ อัวะ อัว ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้แบ่งสระประสมเป็นสระประสมที่ประสมด้วย 2 หน่วยเสียงและสระประสมที่ประสมด้วย 3 หน่วยเสียง และผู้เขียนได้จัดกลุ่มและลำดับสระประสมตามหน่วยเสียงที่ลงท้ายเหมือนกันในสระประสม ได้แก่ สระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อา ได้แก่ เอีย เอือ อัว สระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อี ได้แก่ อาย ไอ ไอ อัย อุย โอย ออย เอย และสระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงสระ อุ ได้แก่ เหว แหว เอา อาว เพราะจะทำให้การสอนสระประสมชัดเจนและง่ายขึ้น ซึ่งเหมือนกับวิธีการจัดกลุ่มเนื้อหาสระประสมในภาษาจีนกลาง เหมาะสมกับความเคยชินการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนชาวจีน

1.1.1.3 เรื่อง “วรรณยุกต์”

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด นำเสนอเนื้อหาเรื่องวรรณยุกต์หลังจากเนื้อหาเรื่องอักษรกลางและสระเดี่ยว เพื่อนำไปใช้ในการสอนการประสมอักษรไทย ซึ่งได้ฝึกการออกเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ความรู้ทางสัทศาสตร์ และสอนวิธีการเขียนรูปวรรณยุกต์เช่นเดียวกับแบบเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของไทย

1.1.1.4 เรื่อง “ตัวสะกด”

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้สอนตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ก่อนตัวสะกดแม่ กก กด กบ เพราะว่าการออกเสียงง่ายกว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอตัวสะกด 8 ตัว ได้แก่ ตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว กก กด กบ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอตัวสะกดทั้งหมด 6 ตัว ได้แก่ ตัวสะกดแม่ กง กน กม กก กด กบ ซึ่งน้อยกว่าในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เพราะผู้เขียนคิดว่าพยางค์ที่ลงท้ายด้วยอักษร ย ว เป็นสระประสม ซึ่งได้เสนอไว้ในเนื้อหาเรื่องสระประสมในบทที่ 3 ไปแล้ว การสอนตัวสะกดในแต่ละแม่ จะมีชุดคำให้ฝึกอ่านออกเสียงเสมอ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 9 มีชุดคำเพื่อฝึกอ่านออกเสียงตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว ดังนี้

เกย	เนย	เลย	เกียง	เจียง	เรียง
เรียว	เกียว	เสียว	เคื่อง	เรื่อง	เบื่อง
กง	คง	लग	หึ่ง	ซึ่ง	กึ่ง
ฅม	ฅม	นม	ลั่น	สน	จน
บ่อน	ก่อน	นอน	เขื่อน	เขื่อน	เรื่อน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 98)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 3 มีชุดคำเพื่อฝึกอ่านออกเสียงตัวสะกดแม่ กง กน กม ดังนี้

กาง	ก้าง	กึ่ง	กิง	เกง	เก็ง
ดั่ง	จิง	แจ้ง	ก้าง	กึ่ง	เก็ง
ปูน	ปูน	แต่น	แต้น	โตน	ตน
โตน	แบน	ก้าน	ด้าน	เด่น	ด้อน
อาม	อัม	อ่ำ	โอม	อม	จอม
ดำ	ด้าม	ด่ำ	เต็ม	โถม	ปัม

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 21)

1.1.1.5 เรื่อง “อักษรนำ”

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้เสนอเนื้อหาเรื่องอักษรนำหลังจากเนื้อหาเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด เพราะว่าเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้แบ่งอักษรนำเป็นอักษรนำประเภทไม่ออกเสียงตัวอักษรที่นำ และอักษรนำประเภทออกเสียงตัวอักษรที่นำ อักษรนำประเภทไม่ออกเสียงตัวอักษรที่นำ ได้แก่ อักษร อ นำ และอักษร ห นำ สำหรับอักษรนำประเภทออกเสียงตัวอักษรที่นำ ผู้เขียนได้แบ่งเป็นอักษรสูงนำและอักษรกลางนำ ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ในลำดับสุดท้ายของเนื้อหาเรื่องอักษรวิธีไทย ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งอักษรนำเป็น อักษร ห นำ อักษรสูงนำ อักษร อ นำ และอักษรกลางนำ 4 ประเภท ในการสอนอักษรนำแต่ละประเภท จะมีชุดคำให้ฝึกอ่านออกเสียงเสมอ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 11 มีชุดคำในการฝึกอ่านออกเสียงอักษรนำประเภท ห นำ ดังนี้

หย่า	ไหม	ไหน	ใหม่	หรือ	หญิง
หน้า	หนัง	หนอน	หลวง	เหน่ง	หนูน
หลัง	เหลียว	หลง	เหมย	หวี	เหนียว
หงาย	หมอ	หยอก	หรรอก	หวีด	หวาย
หนู	หลอก	หวีด	หนัก	หยัก	หลุด

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 117)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 11 มีชุดคำในการฝึกอ่านออกเสียงอักษรนำ ประเภทอักษรสูงนำ ดังนี้

ขนม	ขยาย	ขบ	จน	ไจน	จล
จล	ถน	ถล	ถน	ถล	ถน
ผว	ผน	ผล	ผน	ผล	ผน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 95)

1.1.1.6 เรื่อง “อักษรควบกล้ำ”

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้แบ่งอักษรควบกล้ำเป็นอักษรควบกล้ำแท้และอักษรควบกล้ำไม่แท้ ซึ่งอักษรควบกล้ำแท้ได้แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ อักษร ร ควบกล้ำ อักษร ล ควบกล้ำ และอักษร ว ควบกล้ำ ส่วนอักษรควบกล้ำไม่แท้ ได้แก่ คำที่มีลักษณะการเขียนเหมือนอักษรควบกล้ำ แต่ไม่ได้ออกเสียงอย่างอักษรควบกล้ำ เช่น จริง สรง ทราบ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้แบ่งอักษรควบกล้ำเป็น 3 ประเภท ได้แก่ อักษรกลางควบกล้ำ อักษรสูงควบกล้ำ และอักษรต่ำควบกล้ำ ซึ่งใช้กลวิธีตามตำราเรียนภาษาไทยของไทย

1.1.1.7 เรื่อง “การประสมอักษร”

ในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด ได้นำเสนอการประสมอักษรเริ่มต้นจากการประสมอักษรกลางกับสระเดี่ยวในแม่ ก กา ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้แบ่งการประสมอักษรเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ นำพยัญชนะผสมกับสระในแม่ ก กา โดยไม่มีรูปวรรณยุกต์ ซึ่งผู้เขียนได้นำพยัญชนะอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำมาผสมกับสระเดี่ยวในแม่ ก กา ฝึกออกเสียงอ่านไปจนครบ แล้วประสมสระตัวอื่น ๆ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก

ในขั้นตอนที่ 2 ผู้เขียนได้นำการประสมอักษรในขั้นตอนแรกมาให้ผู้เรียนอ่านอีกครั้ง โดยใส่รูปวรรณยุกต์ ผันเสียงตามเสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี และเสียงจัตวา

ในขั้นตอนสุดท้าย คือ การประสมอักษรในมาตราตัวสะกด โดยสอนการประสมอักษรในมาตราตัวสะกดแม่ก กน กม เกย เกอว ก่อนมาตราตัวสะกดแม่ก กด กบ เพราะจะออกเสียงได้ง่ายกว่า ซึ่งในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้มีวิธีการนำเสนอเนื้อหาเรื่องการประสมอักษรเหมือนกับในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทยบางเล่ม เช่น หนังสือ “จินตคณิต เล่ม 1” “แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 1 ตอนต้น” ของหลวงครูณิกจิวิฑูร และฉันทน์ ขำวิไล และ “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ

ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้จัดขั้นตอนการสอนการประสมอักษรอย่างเป็นระเบียบและชัดเจน ซึ่งผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนผันอักษรตามอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำตามลำดับ โดยอธิบายกฎเกณฑ์ในการผันอักษรตามอักษร 3 หมู่

1.1.2 เรื่อง “คำ”

กลวิธีการนำเสนอเรื่องคำ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำคำศัพท์ที่เป็นพยางค์เดียวและหลายพยางค์ให้ผู้เรียนฝึกอ่านเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 การนำเสนอเนื้อหาเรื่องคำจะสัมพันธ์ไปกับการประสมอักษร โดยเริ่มต้นจากคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะกับสระ คำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และเสียงวรรณยุกต์ และคำศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดตามลำดับ ในแต่ละบทผู้เขียนใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียว คำ 2 พยางค์ และคำหลายพยางค์ตามลำดับจากง่ายไปหายาก เช่น ในการฝึกออกเสียงคำพยางค์เดียว ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

ปี	ตา	อา	กือ	อี	ปะ
กู	บา	กา	จะ	ปู่	ตี
ดู	กะ	ตือ	ปา	ดา	ตุ
จุ	อี	ดี	กู	บี	ดู

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 15)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวนำมาให้ฝึกอ่าน ดังนี้

ดู	โต	จุ	โป	ปู่	บุ
อู๋	โต๊ะ	ปู่	ใต้	ตุ๋	โก้
จุง	กิน	บน	แดง	โกง	เป็น
โดน	ตน	ปาม	จำ	เต็ม	ด้าม

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 24)

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำคำ 2 พยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีคำ 2 พยางค์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

เกาะเอา	ดำไป	แตะใบ	เจาะเอา	จำปา
กะเอา	เกาะเกาะ	ดูกา	ดำปอ	จำใจ
เจาะแจ	อาแปะ	เบอะบะ	แบเบาะ	เปาะแปะ
อาโป	เอก็	เกาตา	ดูเอา	เอะใจ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 24-25)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำ 2 พยางค์นำมาให้ฝึกอ่าน ดังนี้

สวมใส่	ชุกชน	เซ็นชื่อ	ภาษา	ซับซ้อน
ข้าศึก	ชูชา	พี่สาว	ศึกษา	เสียงใส
สีสด	ช่ออู่	ดินสอ	สิบสอง	หุงข้าว
เสียหาย	ห้องพัก	แห้งเหือด	หิวของ	หุดหู่

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 70)

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำคำหลายพยางค์มาให้ฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

บ้ากะปู้	ปู้ถือกา	บ้าเอาผ้า	เอาดีดี
ผีจะไป	ไปดูผ้า	เข้าไปถ้ำ	อาเข้าไป
แกเผ่าไซ้	ผ้าปูโต๊ะ	สะไบสี	ดูใบเถา
ซูไปได้	ไปขอผี	ขอไปเถอะ	จะได้ดี
เขาไปเจอ	สีห่าสี	ตากากี	ได้ฎีกา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 42)

สังเกตได้ว่า คำบางคำที่ผู้เขียนนำมาให้ฝึกออกเสียงไม่มีความหมาย แต่ผู้เขียนก็นำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เป็นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการออกเสียงซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้

1.1.3 เรื่อง “ประโยค”

กลวิธีการนำเสนอเรื่องประโยค ผู้เขียนได้นำประโยคสั้น ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ฝึกพูด ใน

ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนจะนำประโยคแบบถามตอบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนฝึกพูด เช่น เรื่องเกี่ยวกับอาหาร การทักทาย การซื้อของ การเรียน เป็นต้น ซึ่งประโยคที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกพูดส่วนมากเป็นประโยคคำถามและการตอบรับ

ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้มีการให้ลำดับการนำเสนอเนื้อหาเรื่องประโยคค่อนข้างชัดเจน คือ ผู้เขียนจะเพิ่มความยากของประโยคขึ้นเรื่อย ๆ ไปตามลำดับในแต่ละบท เช่น

ในบทที่ 1 ได้เสนอรูปประโยค	นี่อะไรครับ
ในบทที่ 2 ได้เสนอรูปประโยค	นี่ประตูใช่ไหมครับ
ในบทที่ 3 ได้เสนอรูปประโยค	นี่ปากกาของใครครับ
ในบทที่ 4 ได้เสนอรูปประโยค	หนังสืออยู่ที่ไหนครับ
ในบทที่ 5 ได้เสนอรูปประโยค	คุณจะทำอะไรครับ
ในบทที่ 6 ได้เสนอรูปประโยค	เขากำลังทำอะไรอยู่ครับ
ในบทที่ 7 ได้เสนอรูปประโยค	คุณกำลังทำอะไรกันครับ
ในบทที่ 8 ได้เสนอรูปประโยค	เขากำลังเรียนกันอยู่ในห้องเรียน
ในบทที่ 9 ได้เสนอรูปประโยค	หนังสือเล่มนี้ดี
ในบทที่ 10 ได้เสนอรูปประโยค	ห้องเรียนของเราใหญ่มาก
ในบทที่ 11 ได้เสนอรูปประโยค	ห้องนี้มีนักศึกษากี่คนครับ
ในบทที่ 12 ได้เสนอรูปประโยค	คุณทานข้าวก็ไหม้ครับ

สังเกตได้ว่า ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องประโยค หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้เสนอเนื้อหาเรื่องประโยคจากง่ายไปหายาก และในการเรียนเนื้อหาเรื่องประโยคในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนจะนำประโยคง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาให้ผู้เรียนฝึกพูดด้วย

1.1.4 เรื่อง “บทสนทนา”

หลังจากผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำบทสนทนาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันมาให้ผู้เรียนฝึกพูด โดยสร้างชุดบทสนทนาเป็นเรื่อง ๆ จากง่ายไปหายากตามลำดับ เช่น การทักทาย ครอบครัว การถามทาง เวลา ความเจ็บป่วย การซื้อของ การพูดโทรศัพท์ เป็นต้น ผู้เขียนจะนำบทสนทนาที่ง่าย ๆ สั้น ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกพูดก่อน แล้วค่อย ๆ เพิ่มความยาวบทสนทนา และให้บทสนทนาที่ยากขึ้น ประโยคในบทสนทนาจึงเริ่มจากประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนไปสู่ประโยคยาวและประโยคซับซ้อน

1.2 กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ เป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงภาษาไทย โดยนำการออกเสียงในภาษาจีนกลางหรือภาษาอังกฤษที่ออกเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทยมาเปรียบเทียบกัน เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนชาวจีนได้เข้าใจวิธีการออกเสียงในภาษาไทยง่ายขึ้น ซึ่งกลวิธีนี้ได้ปรากฏในการสอนการออกเสียงภาษาไทยพื้นฐานเท่านั้น ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้พบว่าใช้กลวิธีนี้ในการนำเสนอเนื้อหาการออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน ดังนี้

1.2.1 เรื่อง “พยัญชนะ”

ในการสอนการออกเสียงพยัญชนะไทย ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำการออกเสียงในภาษาจีนกลางที่ออกเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงพยัญชนะไทยมาเปรียบเทียบกัน เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนออกเสียงภาษาไทยได้ง่าย เช่น ในการสอนพยัญชนะ จ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ดังนี้

舌尖抵下齿背，舌前部隆起贴往上颚形成阻碍，然后气流冲破阻碍形成此音。其发音相当于汉语拼音中z与o相拼而成的音。

发音示范：จ จ จ จ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 10)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร จ เป็นเสียงที่ปลายลิ้นแตะหลังฟันล่าง หน้าลิ้นโค้งขึ้นจุดเพดานแข็ง ทำให้ลมถูกขัดขวางไว้ แล้วเปล่งเสียงโดยปล่อยลมพุ่งออกจากช่องที่ขัดขวางไว้ การออกเสียงเท่ากับ /z/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง

ในการสอนพยัญชนะ จ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำการออกเสียงของตัวอักษร จ เปรียบเทียบกับการออกเสียงที่ใกล้เคียงกันในภาษาจีนกลาง /z/ ผสมกับ /o/ ทำให้ผู้เรียนชาวจีนที่ไม่เคยเรียนรู้ภาษาไทยอ่านออกเสียงพยัญชนะ จ ได้ทันที

นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังพบว่า ผู้เขียนได้นำวิธีการออกเสียงในพยัญชนะไทยเปรียบเทียบกับออกเสียงในภาษาจีนกลาง 16 ตัว ได้แก่ พยัญชนะ ก ออกเสียงคล้ายกับ /g/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ต และ ด ออกเสียงคล้ายกับ /d/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีน

กลาง ป และ บ ออกเสียงคล้ายกับ /b/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อ ออกเสียงคล้ายกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ข ออกเสียงคล้ายกับ /k/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง จ ออกเสียงคล้ายกับ /c/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ฉ ออกเสียงคล้ายกับ /t/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ผ ออกเสียงคล้ายกับ /p/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ฝ ออกเสียงคล้ายกับ /f/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ศ ออกเสียงคล้ายกับ /s/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ห ออกเสียงคล้ายกับ /h/ ผสมกับ /o/ ออกเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง ย ออกเสียงคล้ายกับ /y/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง น ออกเสียงคล้ายกับ /n/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ม ออกเสียงคล้ายกับ /m/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ล ออกเสียงคล้ายกับ /l/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ว ออกเสียงคล้ายกับ /w/ ผสมกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 1 ไม่ได้พบว่า ผู้เขียนได้นำการออกเสียงในพยางค์สระไทยเปรียบเทียบกับ การออกเสียงในภาษาจีนกลาง

1.2.2 เรื่อง “สระ”

ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องสระ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำการออกเสียงในภาษาจีนกลางที่ออกเสียงคล้ายกับภาษาไทยมาเปรียบเทียบกัน เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนออกเสียงได้ง่าย เช่น ในการนำเสนอสระ อี ผู้เขียนได้เสนอไว้ ดังนี้

唇形扁平，上下齿几乎全合，口腔肌肉紧张。舌尖抵下齿，舌前部尽量向硬腭抬起，发音短促。其发音与汉语拼音 i 相似。

发音示范： 一 二 三 四

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 12)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง อักษร อี เมื่อออกเสียง ริมฝีปากรี พับบนเกือบจดกับฟันล่าง ปลายลิ้นแตะฟันล่าง หน้าลิ้นโค้งขึ้นไปทางเพดานแข็ง ออกเสียงสั้น ออกเสียงคล้ายกับ /i/ ในภาษาจีนกลาง

ในการสอนสระ อี ผู้เขียนได้นำการออกเสียงที่คล้ายกันในภาษาจีนกลาง /i/ มาเปรียบเทียบกับ เพื่อช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจการออกเสียงง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ในการสอนเนื้อหาเรื่องสระ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้นำการออกเสียงในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมี 10 ตัว ได้แก่ อะ อา ออกเสียงคล้ายกับ /a/ ในภาษาจีนกลาง อี อือ ออกเสียงคล้ายกับ /e/ ในภาษาจีน

กลาง อุ ออกเสียงคล้ายกับ /u/ ในภาษาจีนกลาง โอะ โอะ ออกเสียงคล้ายกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง
 เอาะ ออ ออกเสียงคล้ายกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง อำ ออกเสียงคล้ายกับ /a/ ผสมกับ /m/ ในภาษาจีน
 กลาง ไอ ออกเสียงคล้ายกับ /ai/ ในภาษาจีนกลาง เอา ออกเสียงคล้ายกับ /ao/ ในภาษาจีนกลาง เอียะ
 เอีย ออกเสียงคล้ายกับ /ia/ ในภาษาจีนกลาง อัวะ อัว ออกเสียงคล้ายกับ /ua/ ในภาษาจีนกลาง ส่วน
 ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้พบว่า ผู้เขียนได้นำการออกเสียงในสระไทยเปรียบเทียบกับการ
 ออกเสียงในภาษาจีนกลาง

1.2.3 เรื่อง “วรรณยุกต์”

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับ
 เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ในการอธิบายการออกเสียงของเสียงโท
 ได้เสนอไว้ ดังนี้

第三声调 เสียงโท (falling)	降调，相当于汉语中的去声。	ㄣ ไม้โท	บ้า โห้ แก้ว โก้ จี้
------------------------------	---------------	---------	-------------------------

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 28)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เสียงโท เป็นเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนตก เท่ากับเสียงที่
 4 ในภาษาจีนกลาง

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ในการอธิบายการออกเสียงของเสียงสามัญ ได้เสนอไว้
 ดังนี้

第一声调 发单音时，大致为 332，语流中为 33，略低于汉语
 普通话的阴平，书写时不加声调符号。我们已经学过的长元音以及
 中辅音与长元音相拼的音节就是这个声调。如：

-า -อ -ี -เ -แ-
 กา จอ คี เบ แเป

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 12)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เสียงสามัญ ระดับเสียงเท่ากับ 332 การออกเสียงต่ำ
 กว่าเสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางเล็กน้อย ไม่มีรูปในการเขียน สระเสียงยาวและอักษรกลางผสมกับสระ

เสียงยาวที่เคยเรียนเป็นเสียงสามัญ

ผู้เขียนได้นำเสียงที่ 4 ในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับเสียงโทในภาษาไทย เสียงที่ 1 ในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับเสียงสามัญ นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้เขียนยังได้นำเสียงเอกเปรียบเทียบกับเสียงที่ 3 ในภาษาจีนกลาง เสียงจัตวาเปรียบเทียบกับเสียงที่ 2 ในภาษาจีนกลาง

1.2.4 เรื่อง “ตัวสะกด”

ในการสอนเนื้อหาเรื่องตัวสะกด แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำการออกเสียงในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษมาเปรียบเทียบกับกรออกเสียงที่คล้ายคลึงกันในภาษาไทย เช่น ในการนำเสนอการออกเสียงของตัวสะกด น ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

น 作尾音时，发音与汉语拼音及英语里的 [n] 相同。如 甘
 甘 相当于汉语拼音 gan; 巾 相当于汉语拼音的 jin。
 发音示范： 甘 巾 巾 巾 巾
 甘 巾 巾 巾 巾

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 91)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เมื่ออักษร น ในตำแหน่งตัวสะกด การออกเสียงเหมือนกับ /n/ ในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษ เช่น 甘 กาน ออกเสียงเหมือนกับ /gan/ ในภาษาจีนกลาง 巾 กิน ออกเสียงเหมือนกับ /gin/ ในภาษาจีนกลาง และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ในการนำเสนอตัวสะกด น ได้เสนอไว้ ดังนี้

2) - น น 的发音部位与 ㄊ 相同，但是气流从鼻腔泄出。作尾音时，发音与汉语及英语里的 [-n] 一样。如：

ปุณ ปุณ แตน เต็น โตน ตน
 โตน แบน ก้าน ต้าน เค่น ค้อน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 21)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง ตัวสะกด น ฐานกรณ์ในการออกเสียงเหมือนกับอักษร ㄊ แต่ลมที่ถูกกักจะผ่านออกไปทางจมูก ในตำแหน่งเป็นตัวสะกด การออกเสียงเหมือนกับ /-n/ ในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดยังได้นำตัวสะกดอื่นเปรียบเทียบกับกรออกเสียงใน

ภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษ ได้แก่ ตัวสะกด ง ออกเสียงคล้ายกับ /-ng/ ในภาษาจีนกลางและภาษาอังกฤษ ตัวสะกด ม ออกเสียงคล้ายกับ /-m/ ในภาษาอังกฤษ ตัวสะกด ย ออกเสียงคล้ายกับ /i/ ในภาษาจีนกลาง ตัวสะกด ว ออกเสียงคล้ายกับ /o/ ในภาษาจีนกลาง

1.2.5 เรื่อง “อักษรควบกล้ำ”

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำการออกเสียงในภาษาอังกฤษมาเปรียบเทียบกับอักษรควบกล้ำในภาษาไทย เช่น ในเนื้อหาเรื่องอักษร ร ควบกล้ำ ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

1. ก ข ค ต ป ท พ บ ด ฟ + ร 构成复合辅音。其发音如同在辅音字母后加上英语音标的[r]，如 กระทบ 的读音与英语中的[grɑ]发音相似。ขรุ 的读音和[kru]相似。如：

กร- กรอบ กรุง เกรง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 129)

ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยหมายถึง เมื่ออักษร ก ข ค ต ป ท พ บ ด ฟ ควบกล้ำกับอักษร ร การออกเสียงของตัวอักษร ร เหมือนกับ /r/ ในภาษาอังกฤษ เช่น กระ ออกเสียงเหมือนกับ /gra/ ในภาษาอังกฤษ ขรุ ออกเสียงเหมือนกับ /kru/ ในภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำ อักษร ล ควบกล้ำเปรียบเทียบกับ การออกเสียง /l/ ในภาษาอังกฤษ อักษร ว ควบกล้ำเปรียบเทียบกับ /u/ ในภาษาอังกฤษ ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ไม่ได้พบว่าผู้เขียนได้นำการออกเสียงของอักษรควบกล้ำไทยเปรียบเทียบกับ การออกเสียงในภาษาอังกฤษ

สังเกตได้ว่า ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้ปรากฏมีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยเปรียบเทียบเสียงในการสอนเนื้อหาเรื่องการฝึกออกเสียงพื้นฐานเกือบทั้งหมด แต่ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ปรากฏมีน้อย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยเปรียบเทียบเสียงเป็นกลวิธีที่ดีที่สามารถทำให้ผู้เรียนรับรู้การออกเสียงภาษาไทยได้เร็ว แต่ก็มีข้อบกพร่อง คือ อาจจะทำให้ผู้เรียนออกเสียงเพี้ยน เพราะว่าการออกเสียงของบางเสียงในภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษอาจมีความคล้ายคลึงกัน แต่ระดับเสียง ลักษณะของริมฝีปาก และฐานกรณ์ในการออกเสียงย่อมจะไม่เหมือนกันทั้งหมด เช่น อักษรไทย ด กับ /d/ ในภาษาจีนกลาง อักษร ด เป็นเสียงก้อง แต่ /d/ ในภาษาจีนกลางเป็นเสียงไม่ก้อง อักษรไทย อ กับ /o/ ในภาษาจีนกลาง ลักษณะริมฝีปากของการออกเสียงอักษร อ จะต้องกว้างกว่า /o/ ในภาษาจีนกลาง

1.3 กลวิธีการใช้ความรู้ศาสตร์มาใช้ฝึกการออกเสียง

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ความรู้ศาสตร์ เป็นกลวิธีการใช้สัญลักษณ์แทนเสียง เพื่อให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงได้ถูกต้อง ผู้เรียนจะออกเสียงในภาษาไทยได้ง่ายขึ้น และออกเสียงแม่นยำ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้ใช้กลวิธีนี้ในช่วงเริ่มต้นเรียนเนื้อหาการฝึกออกเสียงภาษาไทยเบื้องต้น เพื่อช่วยในการอธิบายการออกเสียงของตัวอักษรไทย ได้แก่ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้ เช่น ในการนำเสนอเนื้อหาพยัญชนะไทย ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

辅音名称	ชื่อพยัญชนะ	辅音名称	ชื่อพยัญชนะ
1. ก – ไก่	kokai	2. ข – ไช้	kho khai
3. ข – ขวด	kho khuat	4. ค – กวาย	kho khwai
5. ค – คน	kho khon	6. ฆ – ระฆัง	kho rakhang
7. ง – งู	ngo ngu	8. จ – จาน	cho chan
9. ฉ – ฉิ่ง	cho ching	10. ช – ช้าง	cho chang
11. ซ – โซ่	so so	12. ฌ – เฌอ	cho choe
13. ญ – หญิง	yo ying	14. ฎ – ฎา	do chada

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 2)

ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องสระ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

元音	元音名称	Name	音标	例词
-ะ	สระ อะ	sara a	a	ปะ = pa
-า	สระ อา	sara aa	a	มา = ma
-ิ	สระ อิ	sara i	i	มิ = mi
-ี	สระ อี	sara ii	i	มีด = mit
-ุ	สระ อุ	sara ue	ue	นึก = nuek
-ู	สระ อู	sara uee	ue	หรีอ = rue
-ุ	สระ ุ	sara u	u	ดู = lu
-ู	สระ ู	sara uu	u	หรู = ru

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 5)

ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องวรรณยุกต์ ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้เสนอไว้ ดังนี้

ค	แคะ	แค	โคะ	โค	เคาะ	คอ	เคอะ	เคอ	คำ	ไค	เคา
ช	แชะ	แช	โชะ	โช	เซาะ	ชอ	เซอะ	เซอ	ซ้ำ	ไซ	เซา
ซ	แซะ	แซ	โซะ	โซ	เซาะ	ซอ	เซอะ	เซอ	ซ้ำ	ไซ	เซา
ท	แทะ	แท	โทะ	โท	เทาะ	ทอ	เทอะ	เทอ	ท่า	ไท	เทา
พ	แพะ	แพ	พะ	โพ	เพาะ	พอ	เพอะ	เพอ	พ่า	ไพ	เพา
ฟ	แฟะ	แฟ	โฟะ	โฟ	เฟาะ	ฟอ	เฟอะ	เฟอ	ฟ้า	ไฟ	เฟา
ฮ	แฮะ	แฮ	โฮะ	โฮ	เฮาะ	ฮอ	เฮอะ	เฮอ	ฮ่า	ไฮ	เฮา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 47)

จากตัวอย่างการประสมอักษรตัวกับสระในมาตราแม่ ก กา ที่ยกมา แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้ใช้การซ้ำเสียงเป็นระเบียบมาก เมื่อฝึกอ่านตามแนวนอน จะคงพยัญชนะไว้ เสียงสระจะเปลี่ยนไปตามแต่ละตัว ซึ่งได้เน้นการฝึกออกเสียงพยัญชนะ และเมื่อฝึกอ่านออกเสียงตามแนวตั้ง จะคงสระไว้ เสียงพยัญชนะจะเปลี่ยนไปตามแต่ละตัว ซึ่งได้เน้นการฝึกออกเสียงสระ

สังเกตได้ว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ได้มีการซ้ำเสียงอย่างเป็นระบบ ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการซ้ำเสียงทั้งในการแจกลูกตามอักษรกลาง อักษรสูง อักษรต่ำตามลำดับ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น จนเกิดความชำนาญในการออกเสียงภาษาไทย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้ใช้กลวิธีการซ้ำเสียงในการนำเสนอเนื้อหาการแจกลูกอักษรไทยเช่นกัน ซึ่งผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการนำเสนอโดยซ้ำเสียงควบคู่กับการสอนตัวอักษร เช่น ในการสอนอักษรกลาง ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาโดยซ้ำเสียง ดังนี้

ก กา กะ กอ เกาะ

จ จา จะ จอ เจาะ

ต ตา ตะ ตอ เตาะ

ด दा दะ दो देा

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 6)

สังเกตได้ว่า ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องอักษรกลาง ก จ ต ด แต่ละตัว ผู้เขียนจะนำคำพยางค์เดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน โดยคงพยัญชนะไว้ เปลี่ยนสระตามคำแต่ละตัว ซึ่งได้ฝึกออกเสียง

อักษรกลางซ้ำ ๆ ในการนำเสนอเนื้อหาสระเดียว ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาโดยซ้ำเสียง ดังนี้

อ อุ ู ุ ุ ุ
 อู ู ู ู ู
 โอ โ ุ โ ุ โ ุ
 โอะ โะ โะ โะ โะ

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 20)

สังเกตได้ว่า ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องสระ อู อู โ ุ โะ ผู้เขียนจะนำคำพยางค์เดียวมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน โดยคงสระไว้ เปลี่ยนเสียงพยัญชนะตามแต่ละตัว เพื่อได้ฝึกออกเสียงสระซ้ำ ๆ ซึ่งคล้ายกับการแจกลูกในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 แต่ต่างกันในรูปแบบการนำเสนอ และในภาษาไทยพื้นฐานเล่ม 1 จะมีการใช้กลวิธีการซ้ำเสียงเป็นระเบียบกว่าหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1

1.4.2 กลวิธีการฝึกอ่านออกเสียงซ้ำชุดคำพยางค์เดียว

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเสนอเนื้อหาโดยซ้ำเสียงในการฝึกอ่านออกเสียงคำพยางค์เดียว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐานเล่ม 1 มีการนำเสนอการฝึกออกเสียงคำพยางค์เดียวที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายหรือเสียงตัวสะกด ดังนี้

ขอ ฉ่า ข่า ถ่า ข้อ ฉ่า ห่า ฝ
 ฝ สุ ุ ลี ลู ลี ชี ชี
 หนู สา ขา ห่า เขา ผ่า ฝ้า ไซ้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 40)

จากตัวอย่างที่ยกมา มีทั้งการซ้ำเสียงพยัญชนะและเสียงสระ เช่น คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงพยัญชนะ ข ได้แก่ ขอ ข่า ข้อ ชี ชี ขา เขา ไซ้ คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงพยัญชนะ ส ได้แก่ สุ ลู ลี สา คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงสระ อา ได้แก่ สา ขา ห่า ผ่า คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงสระ อี ได้แก่ ลี ชี ชี คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงสระ อ่า ได้แก่ ฉ่า ข่า ถ่า ฉ่า ห่า

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำคำพยางค์เดียวที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายหรือเสียงตัวสะกดมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านซ้ำเสียง ดังนี้

ปี	ปอ	บิ	แก	อี	แปะ
ดี	เอ	ดิ	แอ	จ้อ	เอ๊ะ
อ้อ	ด่า	เก้	แป๊ะ	แต่	เบ้

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 15)

จากตัวอย่างที่ยกมา มีทั้งการซ้ำเสียงพยัญชนะและเสียงสระ เช่น คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงพยัญชนะ ป ได้แก่ ปี ปอ แป๊ะ คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงพยัญชนะ บ ได้แก่ บิ แบะ เบ้ คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงพยัญชนะ ด ได้แก่ ดี ดิ ด่า คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงสระ อี ได้แก่ ปี อี ดี คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำเสียงสระ แอ ได้แก่ แก แอ แต่

นอกจากนี้ ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำคำพยางค์เดียวที่มีหน่วยเสียงมากกว่า 2 หน่วยเสียงและมีเสียงพยัญชนะท้ายด้วยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง เพื่อได้เน้นในการฝึกออกเสียงตัวสะกดเป็นชุด ๆ ตามตัวสะกดทั้ง 8 แม่ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวที่ซ้ำฝึกออกเสียงตัวสะกดในแม่ต่าง ๆ ดังนี้

เป็น	เดิน	เกิน	เต็ม	เพิ่ม	heim
กวน	ควร	ล้วน	แก่ง	เล้ง	เฮง
แพง	แข่ง	แกง	ป่วย	สวย	ห่วย
เรื้อย	เมื้อย	เนื้อย	น้อม	ขอม	หอม
โกย	โหย	โวย	คุย	กุ่ม	ลุย
เกย	เนย	เลย	เกียง	เจียง	เรียง
เรียว	เกียว	เสียว	เคื่อง	เรื่อง	เปื่อง
กง	คง	ลง	หึ่ง	ซึ้ง	กึ่ง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 97-98)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กง ได้แก่ แก่ง เล้ง เฮง แพง แข่ง แกง เกียง เจียง เรียง เคื่อง เรื่อง เปื่อง กง คง ลง หึ่ง ซึ้ง กึ่ง คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กน ได้แก่ เป็น เดิน เกิน กวน ควร ล้วน คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กม ได้แก่ เต็ม เพิ่ม heim น้อม ขอม หอม คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ เกย ได้แก่ ป่วย สวย ห่วย เรื้อย เมื้อย เนื้อย โกย โหย โวย คุย

กุ่ม ลุ่ม เกย เนย เลย

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวที่ซ้ำผิวกออกเสียงตัวสะกดในแม่ต่าง ๆ ดังนี้

ดื้อ	ปิ่น	เดิน	เกิน	เจาะ	จิ้ง
ตื้น	ต๋ม	เต็ม	เก้อ	ตื้น	เก็บ
จืด	ตึก	เปิด	เกิด	จิบ	อาบ
โดด	แตก	จบ	กั๊ด	จาก	แอก
เจ็ด	แปด	อัด	บอก	ปาก	ดัด

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 33-34)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กน ได้แก่ ปิ่น เดิน เกิน ตื้น ตื่น คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กก ได้แก่ ตึก แตก จาก แอก บอก ปาก คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กด ได้แก่ จืด เปิด เกิด โดด กั๊ด เจ็ด แปด อัด ดัด คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำตัวสะกดแม่ กบ ได้แก่ เก็บ จิบ อาบ จบ

1.4.3 กลวิธีใช้แบบฝึกอ่านออกเสียงคำ 2 พยางค์และหลายพยางค์

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ยังมีการซ้ำเสียงในการฝึกออกเสียงคำ 2 พยางค์และหลายพยางค์ เป็นกลวิธีการฝึกอ่านเช่นเดียวกับแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาของไทย ทำให้ผู้เรียนออกเสียงแม่นยำขึ้น เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีการฝึกออกเสียงคำ 2 พยางค์ ดังนี้

เป่าเปี	ปูโต๊ะ	ได้อา	ไก่ดำ	เก่าแก่	บ่าบอ
เก้ตี	ไปจี้	เก่ากั	กัใบ	ได้ตุ้	ปะป้า
ไปแก	จะเอ	ป่าดี	จำใจ	ดีดี	ก่อไป
ไปต่อ	โตเอา	ได้แก่	อะอะ	อาทุ	จ้ำจี้
ไปอู	ดำไป	โก้เก	กะได้	เกาะเต่า	ไก่อี้
กูแก	นู้ปี้	ใจป้า	ไต่เต้า	จ้ำบ่า	ตะโก
บ้ำจี้	บ้ำดา	อู้อี้	โอ้อ่า	ไอ้จ้อ	ใจใจ

ไอ้เอ๋ ไต้โตะ โกโก้ จ๊ะจ๋า ด่าปี ไก่แจ้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 33)

จากตัวอย่างที่ยกมา ในการฝึกออกเสียงคำ 2 พยางค์ ผู้เขียนได้นำคำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะ ได้แก่ เป่าปี เก่าแก่ บ้าบอ เก๋ากี้ ปะป๊า จ๋าใจ ดีดี อะอะ จ๋าจ๊ะ ไก่ไก่ กูแก่ บู้บี้ ไต่เต้า อู้อี้ โอ้อ่า ใจใจ ไอ้เอ๋ ไต้โตะ โกโก้ จ๊ะจ๋า คำที่ซ้ำเสียงสระ ได้แก่ ดีดี บ้าดา โกโก้ จ๊ะจ๋า คำที่ซ้ำเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ เป่าปี เก่าแก่ ไต้จ๋า จ๋าใจ ไต่เอา จ๋าจ๊ะ บู้บี้ จ๋าบ้า บ้าจ๋า อู้อี้ โอ้อ่า ไอ้เอ๋ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังมีการฝึกออกเสียงคำหลายพยางค์โดยซ้ำเสียง ดังนี้

อาจะตี	ตีทากี้	กาตูตี	กะปิตี	กูจะปา
ตาทุตี	ดูตีตี	จะตีปู้	อาตาตี	ตีตะปู้
อาดูตี	อาทะตา	จีปี้	ตาทุดู	อาทุดู
อาจิตา	ตาตีอา	ปูกะกา	ปะตาปา	ปิตูปิตี
บิดาตีตาปู	บิดากะอาดู	อาปะกะบิดา	บิดาตีอีกา	อาตีบานู
จะดูตาปู	อาจะตีอีกา	อีกาตาตี	กูตีกะตา	ตาจะดูอีกา
กาจิตาปู	ตาทุบิดา	อาตีอีกา		

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 16)

จากตัวอย่างที่ยกมา ในการฝึกอ่านออกเสียงคำหลายพยางค์มีการซ้ำเสียงพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ เช่น คำที่ซ้ำเสียงพยัญชนะ ได้แก่ ตีทากี้ กาตูตี ดูตีตี ตีตะปู้ อาดูตี ตาตีอา ปูกะกา ปะตาปา ปิตูปิตี บิดาตีตาปู บิดากะอาดู อาตีบานู กูตีกะตา ตาทุบิดา คำที่ซ้ำเสียงสระ ได้แก่ ตีทากี้ ดูตีตี อาตาตี อาทะตา จีปี้ อาทุดู อาจิตา ตาตีอา ปะตาปา ปิตูปิตี บิดาตีตาปู บิดากะอาดู อาปะกะบิดา บิดาตีอีกา อาตีบานู จะดูตาปู อาจะตีอีกา อีกาตาตี ตาจะดูอีกา กาจิตาปู ตาทุบิดา อาตีอีกา

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ก็มีการซ้ำเสียงในการฝึกออกเสียงคำหลายพยางค์ ดังนี้

สวมใส่	ซุกซน	เข็นซื้อ	ภาษา	ซัปซอน	ซ้ำศึก
ซู่ซ่า	ฟีสาว	ศึกษา	เสียงใส	สืสด	ซอฮู้

ดินสอ	ลิปสอ	หุงข้าว	เสียหาย	ห้องพัก	แห้งเหือด
หิวของ	หุดหู่	เห็ดหอม	เห็นใจ	ฮึดฮาด	โหดเหี้ยม
โหยหวน	เฮฮา	เหาะเหิน	ฮึกฮัก		

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 70)

จากตัวอย่างที่ยกมา การซ้ำเสียงในการฝึกออกเสียงคำหลายพยางค์ ได้แก่ สวมใส่ ชุกชน ชับซ้อน ชูซ่า คึกษา เสียงใส สีสด ลิปสอ แห้งเหือด หุดหู่ เห็ดหอม ฮึดฮาด โหดเหี้ยม โหยหวน เฮฮา เหาะเหิน ฮึกฮัก ซึ่งเป็นการเน้นฝึกซ้ำเสียงพยัญชนะไทย

นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังมีการฝึกออกเสียงคำ 2 พยางค์เพื่อซ้ำเสียง ตัวสะกด เช่น

แข็งแรง	เดินเล่น	เดินรำ	แข่งขัน	อาหาร
แต่งงาน	ทำงาน	ไม่เคย	เฉยเมย	ชิงช้า
นางสาว	นายช่าง	ขุนทอง	ขนยาว	ชนชั้น
ชั้นเรียน	ตะเกียง	เมื่อวาน	ทะนาน	แบ่งบัน
เย็นชา	จำเนียร	ชานเรือน	แจกัน	ทนทาน
ล้างจาน	ต่อต้าน	ด้านทาน	เล็งเห็น	ขอตาน
ทำบุญ	งานเลี้ยง	เข้าฟัง	สองฝั่ง	ฝ่าม่าน
มันแกว	ข้างฟ้าง	ฟ่องร้อง	ท่วงที	งามตา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 100)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำที่ซ้ำตัวสะกดแมกน ได้แก่ เดินเล่น ชนชั้น ชั้นเรียน ชานเรือน ทนทาน ด้านทาน คำที่ซ้ำตัวสะกดแมกง ได้แก่ แข็งแรง ชิงช้า สองฝั่ง ข้างฟ้าง ฟ่องร้อง คำที่ซ้ำตัวสะกดแมกย ได้แก่ เฉยเมย

นอกจากนี้ ยังมีคำพยางค์เดียวและคำหลายพยางค์ในชุดอื่น ๆ เช่น ชุดคำที่มีอักษรนำ ชุดคำควบกล้ำ สำหรับชุดคำเพื่อฝึกออกเสียงอักษรนำ ดังเช่น

หนู หน้า เหลียง หมอ หมี่ ใหญ่

หมู	หยก	เหลื่อง	หมวก	หนด	ไหว
หน้อย	หมัก	หมก	ขนม	ผนวก	สนอง
ถนอม	ผนึ่ง	ถวาย	สงวน	ผยอง	ผยอง
สภาพ	ไฟท	หวาน	หวาม	หยาม	หญิง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 122-123)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร ห นำ ได้แก่ หนู หนึ่ง เหลียง หมอ หมี่ ไหญ่ หมู หยก เหลื่อง หมวก นหนด ไหว หน้อย หมัก หมก หวาน หวาม หยาม หญิง คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร ผ นำ ได้แก่ ผนวก ผนึ่ง ผยอง ผยอง คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร ส นำ ได้แก่ สนอง สงวน สภาพ ผู้เขียนได้นำอักษรนำให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ มีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการออกเสียงอักษรนำ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีการฝึกอ่านออกเสียงคำ 2 พยางค์และหลายพยางค์ เพื่อซ้ำเสียงอักษรนำ ดังนี้

เหมืองแร่	หลักแหล่ง	เหนียวแน่น	หมดหวัง	เหน็ดเหนื่อย
หวาดหวั่น	อยากรู้	อยู่ไหน	หน้าตา	หนีไป
หน่อไม้	เหนื่อได้	หนามแหลม	มากมาย	หม้อดิน
หน่อไม้	ปะหมี่	หน่อมแน้ม	โกนหนด	ชีเหนียว
หฐุหระ	ใหญ่โต	แหวนเพชร	พันหลอ	ผมหงอก
หงอนไก่	หลากหลาย	เหงาหงอย	ลึกรอ	จดหมาย
จังหวัด	บุหงา	รากเหง้า	แขนหน้า	เจ็บเหือก
หงุดหงิด	เดือนหงาย	ผมหงอก	หงุบหงับ	เมาหง่า

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 123)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำที่ซ้ำอักษรนำ ได้แก่ หลักแหล่ง หมดหวัง เหน็ดเหนื่อย หวาดหวั่น หนามแหลม หฐุหระ หลากหลาย เหงาหงอย แขนหน้า หงุดหงิด หงุบหงับ ซึ่งได้ฝึกออกเสียงซ้ำอักษรนำประเภท ห นำ

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์มาให้ผู้เรียนฝึก

อ่านออกเสียง โดยซ้ำเสียงอักษรควบกล้ำ เพื่อได้เน้นในการฝึกออกเสียงอักษรควบกล้ำ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีคำพยางค์เดียวที่ซ้ำฝึกออกเสียงอักษรควบกล้ำ ดังนี้

กร้าว	กรี้ด	กรั้ง	กร่อย	เกริก	ทรง
เกลื่อน	กล่อง	กลัด	กลุ้ม	กรอง	กลืน
เกลา	เกลื้อ	กล้วย	กล้าม	กลีบ	กลม
กว้าง	กวาด	แกว่ง	ไกว	กว้าน	กว่า
ตรง	เตร	เตรียม	ตรุษ	ตรอม	ตรม

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 135)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร กร- ควบกล้ำ ได้แก่ กร้าว กรี้ด กรั้ง กร่อย เกริก ทรง กรอง คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร กล- ควบกล้ำ ได้แก่ เกลื่อน กล่อง กลัด กลุ้ม กลืน เกลา เกลื้อ กล้วย กล้าม กลีบ กลม คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร กว- ควบกล้ำ ได้แก่ กว้าง กวาด แกว่ง ไกว กว้าน กว่า คำพยางค์เดียวที่ได้ซ้ำอักษร ตร- ควบกล้ำ ได้แก่ ตรง เเตร เตรียม ตรุษ ตรอม ตรม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ยังพบว่า มีการฝึกอ่านออกเสียงคำ 2 พยางค์และหลายพยางค์ เพื่อซ้ำเสียงอักษรควบกล้ำ ดังนี้

กลุ่มใจ	เสียขวัญ	เคร่งครัด	ปลากลาย	ตรอมตรม
ประทับ	ภักธา	แพรวพราว	คล่องแคล่ว	ผลัดเปลี่ยน
ประเทศ	ความจริง	เปรียบเทียบ	เลื่อมทวาม	สมุนไพโร
เศร้าใจ	สระน้ำ	เสร็จสิ้น	ทรวดทรวง	ทรวงเครื่อง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 137)

จากตัวอย่างที่ยกมา คำที่ซ้ำอักษรควบกล้ำ ได้แก่ เคร่งครัด ตรอมตรม แพรวพราว คล่องแคล่ว ทรวดทรวง

1.4.4 กลวิธีฝึกออกเสียงด้วยชุดคำคล้องจองและบทร้อยกรอง

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ยังใช้กลวิธีการฝึกออกเสียงคำโดยใช้คำคล้องจองและบทร้อยกรองที่มีมาจากแบบเรียนภาษาไทยของไทย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีการฝึกอ่านออก

เสียงพยัญชนะ ร ล ดังนี้

นักเรียนชอบล้อเลียน	เราเร่ร่อนลั่นลัมลง
พื้นโล่งเตียนเลียนเรียบดี	พวกเราเล่าเรื่องราว
ลองไล่เลียงเสียงสับสน	รูปร่างช่างชอบกล
มาโลมเล่าเร้าร้อนรน	ร้องเรียกเพื่อนเล่นลอยหาย
มาลีล่วนงามเรียงราย	ดอกโรยร่วงปวงมาลี

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 113)

การนำบทร้อยกรองมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านออกเสียง ส่วนมากเป็นบทฝึกการอ่านออกเสียงภาษาไทยที่นำมาจากแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับเด็กนักเรียนไทย ผู้เขียนนำมาให้ผู้เรียนชาวจีนฝึกอ่าน ช่วยทำให้ผู้เรียนออกเสียงได้ชัดเจนและคล่องแคล่วขึ้น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีบทร้อยกรองเพื่อฝึกออกเสียงอักษรนำ ดังนี้

สมุดสมอ	ขอเป็นเสมียน
เสมอมาเขียน	สมุนสมอง
สมิงสมัย	จิตใจลำพอง
สยดสยอง	สยามงามตา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 126)

นอกจากนี้ ยังนำกาพย์ยานี 11 ที่เล่นเสียงสระจากบทประพันธ์เรื่อง “กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง” ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ (เจ้าฟ้ากุ้ง) ดังนี้

ดูหนูสูง
งูสุดสูงหนูสูง
หนูสูงอยู่
รูปงูหนูสูง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 127)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้ใช้กลวิธีการซ้ำเสียงในการฝึกอ่านออกเสียงประโยค เช่นกัน แต่ส่วนมากเป็นประโยคที่ผู้เขียนแต่งขึ้นเอง ดังเช่น

ถามถาม ผมตอบ	ผมอ่าน แก่พัง
แก่อ่านออกเขียนได้	ฉันเขียนตอนบ่าย
ผมท่องบ่อยบ่อย	ฉันทบทวนทุกคืน
แกชอบพูดขอบคุณ	แกถูก ผมผิด

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 62)

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาชุดการอ่านออกเสียงซ้ำ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง เกิดความชำนาญในการออกเสียง ได้ฝึกฝนการออกเสียงที่ยาก ทำให้ผู้เรียนออกเสียงได้แม่นยำและคล่องแคล่ว และช่วยให้ผู้เรียนมีความชำนาญในการสะกดคำ ประสมอักษร อ่านออกเสียงคำศัพท์ และประโยค ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานในการฝึกพูดภาษาไทย

1.5 กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับชื่อบทและบทอ่าน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาด้านอักขรวิธีแล้ว ผู้เขียนได้แทรกบทสนทนาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟังและการพูดไว้ด้วย บทสนทนาส่วนมากจะมีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับชื่อบทและบทอ่านประกอบ ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด จะเน้นบทสนทนาสั้น ๆ ที่ใช้คำศัพท์ไม่ยาก

จากการศึกษา พบว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ในเนื้อหาการฝึกพูดสื่อสารในชีวิตประจำวันโดยจัดเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาบทอ่านประกอบมีทั้งหมด 12 บท ได้แก่ บทที่ 4 เวลา บทที่ 8 การโดยสารรถ บทที่ 9 การพูดโทรศัพท์ บทที่ 11 ที่ทำการไปรษณีย์ บทที่ 12 ฤดูกาล บทที่ 13 ประเทศไทย บทที่ 14 มหาวิทยาลัย บทที่ 15 การเรียนภาษาไทย บทที่ 16 การกีฬา บทที่ 17 การเขียนจดหมายส่วนตัว บทที่ 20 เทศกาลและวันสำคัญของจีน บทที่ 21 วันสงกรานต์ เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 11 ที่ทำการไปรษณีย์ จะมีบทสนทนานำบทตามด้วยบทอ่าน และการอธิบายความหมายคำศัพท์จะบอกชนิดของคำที่เป็นคำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำสรรพนาม เป็นต้น เช่น มีบทสนทนาเกี่ยวกับไปรษณีย์ ดังนี้

บทสนทนา ๕๕

- ☺ **หลิ** ดิฉันจะส่งจดหมายไปปักษ์ค่ะ
- ☺ **พนักงาน** คุณจะส่งจดหมายธรรมดาหรือลงทะเบียนคะ?
- ☺ **หลิ** ดิฉันต้องการส่งอีเอ็มเอสค่ะ กี่วันถึงคะ?
- ☺ **พนักงาน** ๒ วันค่ะ
- ☺ **หลิ** ค่าส่งเท่าไรคะ?
- ☺ **พนักงาน** ต้องชั่งน้ำหนักดูก่อนค่ะ ๓๕ หยวนค่ะ
- ☺ **หลิ** แบบฟอร์มนี้จะกรอกยังไงคะ?
- ☺ **พนักงาน** คุณต้องเขียนชื่อ ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ส่งและผู้รับให้ชัดเจนนะคะ
- ☺ **หลิ** แล้วต้องเซ็นชื่อดำยไหมคะ?
- ☺ **พนักงาน** ค่ะ โปรดเซ็นชื่อคุณตรงนั้นค่ะ คุณต้องการอะไรอีกไหมคะ?
- ☺ **หลิ** ดิฉันอยากได้ไปรษณีย์ตราสี ๕ ใบด้วยค่ะ ใบละเท่าไรคะ?
- ☺ **พนักงาน** ใบละ ๒ หยวนค่ะ
- ☺ **หลิ** ดิฉันต้องติดแสตมป์เท่าไรคะ?
- ☺ **พนักงาน** คุณจะส่งไปที่ไหนคะ?
- ☺ **หลิ** ประเทศไทยค่ะ
- ☺ **พนักงาน** ๒ หยวนค่ะ
- ☺ **หลิ** ถ้างั้นขอแสตมป์ดวงละ ๒ หยวน ๕ ดวงค่ะ
- ☺ **พนักงาน** ค่ะ ทั้งหมด ๕๕ หยวนค่ะ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 112)

ในบทนี้ เป็นบทสนทนายระหว่างหลิกับพนักงานไปรษณีย์ เรื่องหลิไปส่งจดหมายที่ไปรษณีย์ ในบทอ่านท้ายบท จะมีบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องไปรษณีย์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

บทอ่าน ๕๖

ครูทิวพาเราไปที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่ง พอก้าวเข้าไปในที่ทำการไปรษณีย์มองไปทางขวามือ เราก็เห็นเจ้าหน้าที่ทำงานอยู่ที่โต๊ะยาวซึ่งแบ่งออกเป็นช่อง ๆ หลายช่องชายแสดงมี สองช่องรับจดหมายลงทะเบียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกช่องหนึ่งรับและส่งพัสดุไปรษณีย์

โต๊ะยาวทางซ้ายมือ มีเจ้าหน้าที่รับและส่งตราฉลาก นอกจากโต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่แล้ว ยังมีโต๊ะยาวสำหรับให้คนจำหน่ายจดหมายและบัตรแสตมป์ด้วย

ถัดไปมีตู้ไปรษณีย์สีเขียวขนาดใหญ่ตั้งเรียงเป็นแถวอยู่ข้างประตู

ที่ทำการไปรษณีย์แห่งนี้เป็นที่ทำการไปรษณีย์กลาง มีบุรุษไปรษณีย์ประมาณ ๒๐๐ คน เขาคัดแยกจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์วันละประมาณ ๖๐,๐๐๐ ชิ้นเพื่อนำส่งให้แก่ผู้รับตามที่ตั้งต่าง ๆ

ในเมืองเรามีที่ทำการไปรษณีย์ขนาดใหญ่และขนาดเล็กหลายแห่ง นอกจากนี้ยังมีตู้ไปรษณีย์สำหรับทิ้งจดหมายตั้งอยู่ตามริมถนนมากมาย

เจ้าหน้าที่เตือนเราว่า เวลาจำหน่ายซอง ขอให้เขียนให้ละเอียดว่า ส่งไปถึงใคร ชื่ออะไร นามสกุลอะไร อยู่บ้านเลขที่เท่าใด ถนนอะไร ฯลฯ และควรเขียนให้อ่านง่ายด้วย เจ้าหน้าที่คัดแยกจดหมายและบุรุษไปรษณีย์จะได้ทำงานได้รวดเร็ว ไม่เปลืองเวลา ไม่เปลืองแรงงาน และผู้รับก็จะได้รับจดหมายเร็ว

พอหมดเวลา ครูทิวก็ให้นักเรียนกล่าวขอบคุณและลาเจ้าหน้าที่ที่กลับมา

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 113)

ในบทอ่าน ได้กล่าวถึงครูทวีพาไปชมที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่ง ได้แนะนำถึงการทำงานในที่ทำการไปรษณีย์ และวิธีการจำหน่ายซอง เป็นต้น สังเกตได้ว่าเนื้อหาในบทอ่านจะเชื่อมโยงกับหัวข้อเรื่อง และเนื้อหาในบทสนทนา หลังจากผู้เรียนได้ฝึกพูดบทสนทนาและฝึกอ่านบทอ่าน ในท้ายบทจะมีการอธิบายความหมายของคำศัพท์ใหม่จากบทสนทนาและบทอ่านประกอบ ดังนี้

คำศัพท์ ใหม่

ที่ทำการไปรษณีย์ น. 邮局

ไปรษณีย์ น. 邮政、邮递

ค่าส่ง น. 寄费、邮费

โปรด น. 请、劳驾

กรอก น. 填写、填

แบบฟอร์ม น. 表格

พา น. 领、引、带

นำ น. 领、带、引导、带领

ก้าว น. 迈步、跨步

มอง น. 望、看、注视

ลงทะเบียน น. 挂号、注册

ธรรมดา น. 普通、平常、通常、平凡

น้ำหนัก น. 重量

ที่อยู่ น. 地址、住址、住处

ใบ น. 张、片

ดวง น. 颗、枚(用于圆形物)

รวดเร็ว ว. 快、快捷、迅速

เปลือง น. 浪费、花费、耗费

นอกจากนี้ 此外

ซึ่ง ส.ว. 的

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 113-114)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ผู้เขียนได้นำกลวิธีนี้ในการนำเสนอเนื้อหาบทสนทนาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน สามารถขยายองค์ความรู้ของผู้เรียนให้กว้างขวางออกไป และได้พัฒนาทักษะการพูดและการอ่านไปพร้อมกัน ทำให้การเรียนรู้ในแบบเรียนลึกซึ้งขึ้น และได้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะให้ชำนาญขึ้น ซึ่งในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-2 ไม่ได้ปรากฏมีกลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับบทอ่านในการนำเสนอเนื้อหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

1.6 กลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เพื่อได้ฝึกการอ่านออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องแม่นยำ ผู้เขียนได้นำบทอาขยานไทยที่นักเรียนไทยใช้ฝึกอ่านในระดับประถมศึกษามาให้ผู้เรียนชาวจีนฝึกอ่านออกเสียง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 มีบทอาขยานเรื่อง “วิชาเหมือนสินค้า” นำมาจากตรุณศึกษา เล่ม 3 “เด็กน้อย” นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 1 นอกจากนี้ ยังมีบทอาขยานเรื่อง “อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตสาหกรรม” “จันทร์เอย จันทรเจ้า” บทอาขยานฝึกออกเสียง “ทร ซอ” “บัน บรร” “ญ” “ช” “ท” “ส” เป็นต้น เช่นในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 16 ผู้เขียนได้ให้บทอาขยานเรื่อง “อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตสาหกรรม” มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

7. 劝学歌谣(一)朗读练习。

อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งสุดสำหรับ
จะตกถึงฐานใดคงไม่แคลน
อันความรู้กระจ่างแต่อย่างเดียว
อาจจะชักเชิดชูฟุสกัน
เกิดเป็นชายชาวสยามตามวิสัย
ต้องอับอายขายหน้าทั้งตาปี
จะคำเดียวเสียชื่อว่าโง่ซ้ำ
ทั้งขายหน้าญาติวงศ์พงศ์ประยูร
หนึ่งหนังสือหรือคำรับฉบับบท
บิดาปู่สั่วเสาะสะสมมา
จะได้ทราบบาปบุญทั้งคุณโทษ
ไม่สมหวังดังบิดาปู่ตาเพียร

มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
ถึงกับแค้นก็พออยู่ประจักษ์คน
แต่ให้เชียวชาญเกิดจะเกิดผล
ถึงคนจนพงศ์ไพร่คงได้ดี
หนังสือไทยก็ไม่รู้คุณค่า
ถึงผู้ดีก็คงค่อยถอยตระกูล
จะชักพายศลาภให้สาบสูญ
จะเพิ่มพูนดินนกำนันทา
เป็นของล้วนควรจดจำศึกษา
หวังให้บุตรนาคได้ร่ำเรียน
ปะบุตรโง่คำซ้ำก็พาเหียร
เน้นจำเนียรเพลงพืดกระจัดกระจาย

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 185)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 บทที่ 16 ผู้เขียนได้ให้บทอาขยานเรื่อง “จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า” มาให้
ผู้เรียนฝึกอ่าน ดังนี้

๑๑ จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า ๑๑
จันทร์เอ๋ย จันทร์เจ้า ขอข้าว ขอแกง
ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า
ขอช้าง ขอม้า ให้น้องข้าขี่
ขอเกี้ยว ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้ง ให้น้องข้านอน
ขอละคร ให้น้องข้าดู
ขอยายชู้ เลี้ยงน้องข้าเถิด
ขอยายเกิด เลี้ยงตัวข้าเอง

月亮婆婆
月亮婆婆，赐我羹饭。
赐我铜戒，予我妹妹戴。
赐我大象和骏马，予我弟弟骑。
赐我凳子，予我妹妹坐。
赐我躺椅，予我弟弟睡。
赐我一台戏，予我弟弟看。
赐我奶娘，看顾弟妹。
赐我娉娉，照着我阿。

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1. 2010: 186)

สังเกตได้ว่า บทอาขยานบางเรื่อง ผู้เขียนยังได้ให้คำแปลเป็นภาษาจีนกลาง นอกจากได้ฝึก
การออกเสียงแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนได้รู้จักคำประพันธ์ไทย และเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

หลังจากผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการอ่านออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน และสามารถนำ
ภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้แล้ว ในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ผู้เขียน
มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปล และยังเสริม

ความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การเมือง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการสอนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น เน้นในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3 และเล่ม 4 มีทั้งบทอ่านที่มีลักษณะเนื้อหาตามข้อบท และบทอ่านประกอบเสริมท้ายบท เนื้อหาในบทอ่าน บางเรื่องผู้เขียนแต่งขึ้นเอง บางเรื่องปรับเปลี่ยนมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา หรือนำมาจากหนังสือ เอกสาร นวนิยายไทย เป็นต้น บทอ่านจะครอบคลุมความรู้ด้านต่าง ๆ โดยมีลักษณะเนื้อหาหลากหลาย เช่น นิทาน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ นวนิยาย สังคมไทย และอื่น ๆ ซึ่งกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น พบว่ามีทั้งหมด 4 ประการ ได้แก่ ใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย ผู้เขียนปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือเรียนของไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยผู้เขียนแต่งขึ้นเอง และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อหาความสอดคล้องกับบทอ่านหลักประจำบท โดยมีความรายละเอียด ดังนี้

2.1 ใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้หยิบยกบทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน และหนังสือภาษาไทยมาเป็นบทฝึกการอ่าน นอกจากมุ่งได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการแปลของผู้เรียน ยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์และวลี การใช้ประโยค และการใช้ภาษาในบทอ่าน เพราะวาทอ่านที่ผู้เขียนเลือกมาให้อ่าน เป็นงานเขียนของนักวิชาการและนักเขียนชาวไทยที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีการใช้ภาษาที่สละสลวยและการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย จึงเป็นตัวอย่างที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนเรียนตามแบบ ซึ่งบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด บางเรื่องเป็นบทอ่านนำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย บางเรื่องนำมาจากนวนิยาย บางเรื่องเป็นบทความนำมาจากเอกสารไทย ฯลฯ ดังนี้

2.1.1 การใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามาให้ผู้เรียนอ่านจับใจความ โดยไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนทั้งภาษาและเนื้อหา เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 3-4 ได้ว่าที่ เป็นบทเรียนที่คัดเลือกมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 บทที่ 13 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หัวข้อนี้ได้กล่าวถึงการได้ว่าที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ในญัตติ “การอ่านยากกว่าการเขียน” เนื่องจากว่าเป็นบทอ่านที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาว หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 จึงได้แบ่งเนื้อหาเป็น 2 บท ยกตัวอย่างเช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 3 ได้ว่าที่ (1) ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๓ ได้วาที(๑)

การได้วาทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖/๑
ในอุทิศ "การอ่านยากกว่าการเขียน"

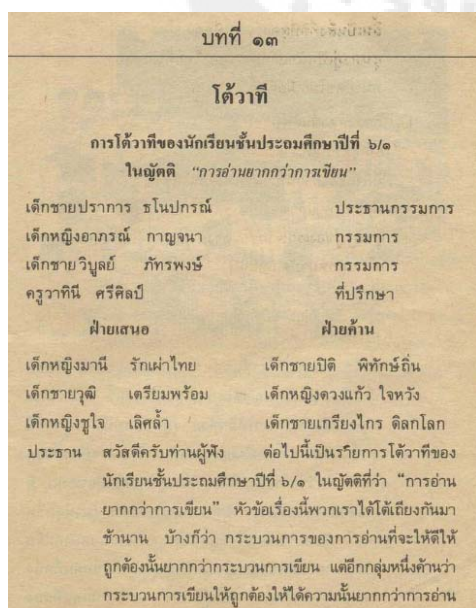
เด็กชายปรภากร ธโนปกรณ์	ประธานกรรมการ
เด็กหญิงอารณ กัญญา	กรรมการ
เด็กชายวิบูลย์ ภัทรพงษ์	กรรมการ
ครูวาที ศรีศิลป์	ที่ปรึกษา
ฝ่ายเสนอ	ฝ่ายค้าน
เด็กหญิงมานิ รักเผ่าไทย	เด็กชายปิติ พัทธกษัตริ์
เด็กชายวุฒิ เจริญพร้อม	เด็กหญิงดวงแก้ว ใจหวัง
เด็กหญิงจุใจ เลิศล้ำ	เด็กชายเกรียงไกร ดิลกโลก

ประธาน สวัสดิ์ศรีรับท่านผู้ฟัง ต่อไปนี้เป็นรายการได้วาทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖/๑ ในอุทิศที่ว่า "การอ่านยากกว่าการเขียน" หัวข้อเรื่องนี้พวกเราได้โต้เถียงกันมาช้านาน บ้างก็ว่ากระบวนการของการอ่านที่ดีให้ถูกต้องนั้นยากกว่ากระบวนการการเขียน แต่อีกกลุ่มหนึ่งค้านว่า กระบวนการเขียนให้ถูกต้องให้ได้ความนั้นยากกว่าการอ่านยิ่งนัก คุณครูประจำชั้นของเราคือ คุณครูวาที ศรีศิลป์ท่านก็เคยจัดให้เป็นอุทิศ

ในการได้วาทีในวันนี้ และท่านยังกรุณาเป็นที่ปรึกษาให้อีกด้วย (ผู้ชมปรบมือ ครูวาทีนึกลุกขึ้นโค้ง) สำหรับฝ่ายเสนอที่เห็นว่าการอ่านมีกระบวนการยากกว่าการเขียนก็คือผู้ที่นั่งอยู่ทางขวามือของผม มีคุณมานิ รักเผ่าไทยเป็นหัวหน้าฝ่ายเสนอ (มานิลุกขึ้นโค้ง ผู้ชมปรบมือ) มีผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอสองคน คือคุณวุฒิ เจริญพร้อม เป็นผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอคนที่หนึ่ง และคุณจุใจ เลิศล้ำ เป็นผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอคนที่สอง (วุฒิและจุใจลุกขึ้นโค้ง ผู้ชมปรบมือ) ส่วนฝ่ายค้านที่เห็นว่าการอ่านไม่ได้ยากกว่าการเขียนเลย การเขียนต่างหากละ ที่ยากกว่าการอ่าน ก็คือผู้ที่นั่งอยู่ด้านซ้ายมือของผม หัวหน้าฝ่ายค้านคือคุณปิติ พัทธกษัตริ์ (ปิตินึกลุกขึ้นโค้ง ผู้ชมปรบมือ) ผู้สนับสนุนฝ่ายค้านคนที่หนึ่งคือ คุณดวงแก้ว ใจหวัง ผู้สนับสนุนฝ่ายค้านคนที่สองคือ คุณเกรียงไกร ดิลกโลก (ดวงแก้วและเกรียงไกรลุกขึ้นโค้ง ผู้ชมปรบมือ) ส่วนกรรมการผู้ตัดสินการได้วาทีครั้งนี้มีสามคนคือ กระหม่อม ปรภากร ธโนปกรณ์ เป็นประธานกรรมการ (ปรภากรโค้ง ผู้ชมปรบมือ) ส่วนอีกสองคนคือ คุณอารณ กัญญา และคุณวิบูลย์ ภัทรพงษ์ (อารณและวิบูลย์ลุกขึ้นโค้ง ผู้ชมปรบมือ) ต่อไปนี้จะเริ่มได้วาทีแล้ว ขอเชิญคุณมานิ หัวหน้าฝ่าย

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 45-46)

เรื่องนี้มาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 บทที่ 13 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ บทอ่านเรื่อง "ได้วาที" ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 ที่ใช้สอนสำหรับผู้เรียนชาวจีนมีเนื้อหาเหมือนกันกับเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทยตั้งแต่ต้นจนถึงจบ ผู้เขียนได้ตัดรูปภาพประกอบในหนังสือเรียนออกดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2. 2527: 39-40)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-3 ได้นำเรื่อง “มานะ มานี” มาใช้เป็นบทอ่านประกอบท้ายบท ดังเช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 บทที่ 16 ได้คัดเลือกเนื้อหาจากเรื่อง “มานะ มานี” เป็นบทอ่านประกอบ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

เช้าวันเสาร์ แม่ชวนมานีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด มานีช่วยหิ้วตะกร้าให้แม่ ในตลาดมีคนมากและมีของขายหลายอย่าง ของกินก็มีของใช้ก็มี

แม่ถามราคา และเลือกซื้อแต่ของดีที่ราคาไม่แพงเกินไป แม่ซื้อผ้า หวี สบู่ และของกินหลายอย่าง มีเกลือ มะนาว ปลาหู ไข่และไก่ แม่จะซื้อหมูกับเนื้อด้วย แต่ไม่มีขาย เพราะวันนั้นเป็นวันพระ มานีเห็นผลไม้ที่น่ากินหลายอย่าง มีเงาะ ลำไย น้อยหน่า จึงขอให้แม่ซื้อเงาะ

สายแล้วแม้อยู่ซื้อของไม่เสร็จ มานีเดินตามแม่อุ่ยนานจนหิว มองเห็นร้านหนึ่งมีของกิน น่าอร่อยและราคาไม่แพงเพราะมีป้ายบอก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1. 2010: 170)

เรื่องนี้ได้กล่าวถึงแม่ชวนมานีไปซื้อของที่ตลาดด้วยกัน มานีเห็นมีของขายหลากหลายในตลาด แม่ซื้อของได้หลายอย่าง จนสายแล้วยังซื้อของไม่เสร็จ 2 คนหิวจึงไปซื้อของกินที่ร้านหนึ่งในตลาด ซึ่งในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทย ได้เสนอไว้ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1 บทที่ 1 ดังนี้

บทที่ ๑

เช้าวันเสาร์ แม่ชวนมานีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด มานีช่วยหิ้วตะกร้าให้แม่ ในตลาดมีคนมากและมีของขายหลายอย่าง ของกินก็มี ของใช้ก็มี

แม่ถามราคา และเลือกซื้อแต่ของดีที่ราคาไม่แพงเกินไป แม่ซื้อผ้า หวี สบู่ และของกินหลายอย่าง มีเกลือ มะนาว ปลาหู ไข่และไก่ แม่จะซื้อหมูกับเนื้อด้วยแต่ไม่มีขาย เพราะวันนั้นเป็นวันพระ มานีเห็นผลไม้ที่น่ากินหลายอย่าง มีเงาะ ลำไย น้อยหน่า จึงขอให้แม่ซื้อเงาะ

สายแล้วแม้อยู่ซื้อของไม่เสร็จ มานีเดินตามแม่อุ่ยนานจนหิว มองเห็นร้านหนึ่งมีของกิน

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1. 2535: 1)

เนื้อหาบางส่วนในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนได้หยิบยืมเนื้อหาจากหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนในระดับประถมศึกษาในประเทศไทย เพราะว่าบทเรียนที่ใช้สำหรับเด็กไทยเป็นเนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญชาวไทยเขียนขึ้น ซึ่งใช้เนื้อหาและภาษาที่ดี สามารถช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ระดับภาษาในเนื้อหาบทอ่านสำหรับเด็กไทยพอเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนชาวจีน ซึ่งเรียนภาษาไทยไม่นานมากนัก เนื้อหาในบทเรียนจึงไม่ยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียน

2.1.2 การหยิบยืมเนื้อหาบางส่วนจากนวนิยายไทย

แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้หยิบยืมเนื้อหาจากเรื่องสั้น นวนิยายไทยที่มีชื่อเสียงมาเป็นบทอ่าน โดยไม่ได้ปรับปรุงเนื้อหา เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของผู้เรียน และยังให้ความรู้เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทย ซึ่งพบว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน ได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง “สงครามชีวิต” ของศรีบูรพา “อยู่กับก๋ง” ของหยก บูรพา ในหนังสือเรียนภาษาไทย ได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง “น้ำใสใจจริง” ของ ว. วนิจชัยกุล “เมทินีคบเพื่อน” ของถนอม ปินตา “จดหมายจากเมืองไทย” ของโพนั่น “เขาชื่อกานต์” ของสุวรรณี สุคนธา “ปีศาจ” ของเสนีย์ เสาวพงศ์ “ก่อนแต่งงาน” ของศรีบูรพา เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 10 ได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายไทยเรื่อง “สงครามชีวิต” ของศรีบูรพา ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

เพื่อนบ้านที่น่าสงสาร (1)

ดิฉันไม่ได้เขียนถึงเธอเสียหลายวัน คงคิดบ้างดองว่า เธอจะมีอะไรใหม่เกิดขึ้นในความรู้สึกของเธอ แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ มันมีความสับสนใจอย่างที่สุดเกิดขึ้นทางบ้าน ระพิณทร์ไปรคอยังคงใจ ที่ดิฉันว่าทางบ้านไม่ได้หมายถึงในบ้าน มันเป็นเรื่องของชาวบ้านใกล้เคียงครอบครัวหนึ่ง เราเป็นเพื่อนบ้านที่ติดกันมาตั้งแต่ต้นจนถึงเวลาปัจจุบัน เราจึงรู้สึกเรื่องราวของเขาเหมือนเรื่องราวของเราอย่างน้อยครั้งหนึ่ง ถึงจะกล่าวโดยทั่วๆ ไป ในฐานะที่เกิดมาเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ก็คงไม่มีใครจะเว้นความสลดสังเวชใจได้ ครอบครัวที่ฉัน ได้ตั้งหลักฐานบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลนี้มาช้านาน เดิมทีก็เป็นคนมีอันจะกิน มีที่ทางและบ้านช่องของตัวเอง ครั้นผู้ใหญ่วายชนม์ลง ตระกูลนี้ตกอับ ได้ขายที่ทางและบ้านช่องไปจนหมดสิ้น และก็เปลี่ยนไปในหมู่วังศาลาญาติ ลูกสาวของเจ้าของบ้านคนหนึ่งยังรักถิ่นเดิมของตัวเองอยู่ จึงเช่าที่ในบริเวณใกล้เคียงกันนั้น และปลูกเรือนเล็ก ๆ ขึ้นหลังหนึ่ง อยู่กับสามีและบุตรน้อยสองคนของหล่อนในฐานะที่ค่อนข้างยากจนแต่ทว่าเป็นสุขทุกอย่าง

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4. 2010: 107)

เรื่องนี้ได้กล่าวถึงผู้เขียนได้เขียนจดหมายเล่าเรื่องเพื่อนบ้านคนหนึ่งให้เพื่อนฟัง คือ เพื่อน

บ้านคนนี้ตกงานเนื่องจากความซื่อตรงของเขา จนทำให้ครอบครัวตกอยู่ในความยากลำบาก ซึ่งเรื่องนี้คัดเลือกเนื้อหาจากตอนที่ 15 ในนวนิยายเรื่อง “สงครามชีวิต” ของศรีบูรพา ดังนี้

“เวลาเกิดคนเราไม่ได้เอาอะไรมา เวลาตายก็ไม่ได้เอาอะไรไป
คนยากจนต้องต่อสู้อย่างหนักเพื่อความเป็นอยู่อันจำเป็น
แต่คนมั่งมีต่อสู้เพื่ออะไรมั่งมี”

พ้อยอคชาย

ดิฉันไม่ได้เขียนถึงเธอเสียหลายวัน คงคิดบ้างคอกว่าเธอจะจะมีอะไรใหม่เกิดขึ้นในความรู้สึกของเพลิน แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ มันมีความสังเวชใจอย่างที่สุดเกิดขึ้นที่บ้าน ระพีพรไปรคอย่าเพิ่งตกใจ ที่ดิฉันว่าทางบ้านไม่ได้หมายถึงในบ้าน มันเป็นเรื่องของชาวบ้านใกล้เคียงครอบครัวหนึ่ง เราเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกันมาตั้งแต่ต้นจนถึงเวลาปัจจุบัน เราจึงรู้สึกเรื่องราวของเขาเหมือนเรื่องราวของเราอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง ถึงจะกล่าวโดยทั่วๆ ไปในฐานะที่เกิดมาเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ก็คงจะไม่มีใครละเว้นความสลดสังเวชใจได้ครอบครัวที่ได้ตั้งหลักฐานบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลน้ำช้างน่าน เดิมทีก็เป็นคนมั่งมีจะกิน มีที่ทางและบ้านช่องของตัวเองครั้งใหญ่ วายชนม์ลง ตระกูลนี้ก็ตกอับ ได้ขายที่ทางและบ้านช่องไปจนหมดสิ้น แล้วก็เฉลี่ยเงินกันไปในช่วงศาสนาญาติ ลูกสาวของเจ้าของบ้านคนหนึ่งยังรักถิ่นเดิมของตัวเองอยู่ จึงเช่าที่ในบริเวณใกล้เคียงกันนั้นและปลูกเรือนเล็กๆ ขึ้นหลังหนึ่ง อยู่กับสามีและบุตรน้อยสองคนของพ่อในฐานที่ค่อนข้างยากจน แต่ทว่าเป็นสุขทุกอย่าง

(สงครามชีวิต. 2556: 69)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 10 ได้นำเนื้อหาจากนวนิยายไทยเรื่อง “เขาชื่อ กานต์” ของสุวรรณี สุคนธา ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑๐

ตอนหนึ่งในเรื่อง “เขาชื่อ กานต์”

โดย สุวรรณี สุคนธา

เค้าความตอนต้น กานต์เป็นลูกชานา เกิดที่ภาคอีสาน เพิ่งจบมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ที่กรุงเทพฯ เขามีอุดมการณ์อันแรงกล้าที่จะช่วยเหลือชาวนาผู้ยากจนด้วยความรู้ทางการแพทย์ ฉะนั้นจึงสมัครเข้ารับราชการในกรมสาธารณสุข และไปเป็นหมอประจำอำเภอแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ซึ่งเป็นที่ห่างไกลจากความเจริญมาก ส่วนหญ่ทัยเป็นชาวกรุง ทั้งสวยและฉลาด แต่ไม่ค่อยรู้เรื่องชนบทเลยแม้แต่อย่างหล่นรู้จักกับกานต์โดยบังเอิญ ด้วยรู้สึกว่าการเป็นคนที่ใจมั่นและไว้วางใจได้ ต่างกับโคมร ซึ่งเป็นคนเจ้าสำราญและเป็นเพื่อนสนิทร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกัน จึงตัดสินใจแต่งงานกับกานต์ ทั้ง ๆ ที่เพิ่งรู้จักกันเพียงไม่กี่เดือน เมื่อแต่งงานแล้ว กานต์ก็เดินทางไปเป็นหมอประจำอำเภอที่ภาคอีสานทันทีโดยพาหญ่ทัยไปด้วย

รอไฟถึงสถานีสุดท้ายอันเป็นจุดหมายปลายทางเย็นมากแล้ว แต่ยังไม่มืด หญ่ทัยมองดู โนนุ่นด้วยความตื่นเต้น หล่อนยังไม่เคยมาที่นี่มาก่อนเลย ภาษาพูดของคนทางนี้หล่อนคิดว่าคงจะผิดแปลกไปจากชาวกรุงเทพฯ แต่ก็ไม่มีอะไรผิดกัน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 246)

เรื่องนี้ได้กล่าวถึงชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อกานต์ ซึ่งเป็นลูกชาวนาเกิดที่ภาคอีสาน ได้พบกับหญิงสาวชาวกรุงชื่อว่าหุทัย 2 คนได้แต่งงานกันหลังจากรู้จักกันไม่กี่เดือน และหลังจากกานต์จบจากมหาวิทยาลัยได้สมัครรับราชการเป็นหมอประจำอำเภอแห่งหนึ่งที่ภาคอีสาน เพื่อช่วยเหลือชาวนาที่ยากจน และได้พาภรรยาของเขาเดินทางไปรับตำแหน่งที่ภาคอีสาน เรื่องนี้คัดเลือกมาจากนวนิยายเรื่อง “เขาชื่อกานต์” ตอนที่ 7 ของสุวรรณณี สุกนธา ดังนี้

-๗-

รดไฟถึงสถานที่ทำอันเป็นอุทิศหมายปลายทางเป็น
เวลาเฮนแต่ยังไม่ค่ำ หุทัยมองลูกโน้นด้วยความคันคั่ง
หล่อนยังไม่เคยมาทันมาก่อนเลย ภาษาพูดของคนทางนี้
หล่อนคิดว่าจะผิดแปลกไปกว่าชาวกรุงเทพฯ แต่ก็ไม่
อะไรผิดกัน
หล่อนเอ่ยถามสามีขึ้นว่า
“พี่เขาไม่ได้พูดภาษาเหนือหรือละ”
กานต์หันมาชม
หล่อนจบมหาวิทยาลัยก็จริงอยู่ แต่ความรู้รอบตัว
ของหล่อนข้างน้อยนัก
“พูดเหมือนที่กรุงเทพฯ เว้นแต่คำบางคำที่ไม่เหมือน
แต่บ้านนอกออกไปเช่นอย่างที่เราจะไปอยู่ ก็สำเนียงเหนือ

(เขาชื่อกานต์. 2516: 66)

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้หยิบยืมเนื้อหาจากนวนิยายไทยมาเป็นบทเรียน เพราะ
ว่านวนิยายที่ผู้เขียนเลือกมาเป็นงานเขียนที่เขียนโดยนักเขียนที่มีชื่อเสียง และเป็นงานเขียนที่ได้รับ
รางวัล นอกจากจะมีภาษาสละสลวยแล้ว ในงานเขียนยังได้สะท้อนสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม
ความเชื่อ และวัฒนธรรมไทย ดังนั้น งานเขียนเหล่านี้จึงเป็นตัวอย่างที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และ
เข้าใจวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น นอกจากนี้ การอ่านนวนิยายไทยจะช่วยเพิ่มความเพลิดเพลินในการ
เรียนการสอน ทำให้การเรียนภาษาไทยไม่น่าเบื่อ

นวนิยายที่ผู้เขียนได้เลือกนำมาใช้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ของคน
ไทยได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นความรู้ที่ควรสอนให้ผู้เรียนชาวต่างชาติรับรู้ในการเรียนภาษาไทยในระดับที่
สูงขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสารภาษาไทยข้ามวัฒนธรรม เช่น ในเรื่อง “สงครามชีวิต” ได้สะท้อน
ถึงชีวิตรักและสังคมไทย ซึ่งชายชื่อสัตย์เที่ยงตรงคนหนึ่ง ต้องตกงานอยู่ในความยากลำบาก จนจบชีวิต
ด้วยความเศร้าโศก เรื่อง “อยู่กับกัง” และ “จดหมายจากเมืองไทย” ได้สะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของ
ชาวไทยเชื้อสายจีนที่บรรพบุรุษอพยพมาจากประเทศจีนมาอาศัยอยู่ที่เมืองไทย และทำให้เห็นถึง
ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างชาวไทยกับชาวจีน เรื่อง “น้ำใสใจจริง” ได้

สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของนักศึกษาไทยที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเปิดใหม่นอกกรุงเทพฯ เรื่อง “เขาชื่อกานต์” สะท้อนให้เห็นถึงสังคมท้องถิ่นในประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาในนวนิยายเหล่านี้ เป็นประโยชน์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดและสังคมวัฒนธรรมแบบไทย

2.1.3 บทความทั่วไปในวารสารและเอกสารไทย

ในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด ผู้เขียนได้คัดเลือกบทความบางเรื่องจากวารสารและเอกสารไทยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นงานเขียนของนักวิชาการไทย ส่วนมากมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคม เหตุการณ์สำคัญในสังคม บทวิจารณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาและความคิดต่าง ๆ ในงานเขียนจะมีลักษณะทันสมัย

ผู้เขียนได้นำบทความทั่วไปในวารสารและเอกสารไทยมาให้ผู้เรียนอ่าน เพื่อทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นถึงความคิด ความเชื่อของคนในสังคมไทยในสมัยใหม่มีลักษณะอย่างไร และได้เรียนรู้การใช้ภาษาในบทอ่าน ซึ่งเป็นนักวิชาการสมัยใหม่เขียนขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษา และมีประโยชน์ทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการงานอาชีพในอนาคต เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 ใช้บทความเรื่อง “26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก ‘สินามิ’” ของเกษร สิทธิณี และ “สินามิ: หนึ่งปีหลังวันนั้น” ของวีระศักดิ์ จันทรสังแสง บทที่ 8 ใช้บทความเรื่อง “ไขระเบิด กับกำเนิดเตาอบไมโครเวฟ” ของบัญชา ธนบุญสมบัติ ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 ใช้บทความเรื่อง “จากอีสานไปสู่อีสาน” ของเปลื้อง วรรณศรี ซึ่งผู้วิจัยจะนำตัวอย่างจากภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 7 26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สินามิ” ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 7 ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗: วันที่คนไทยได้รู้จัก “สินามิ”

เรื่อง: เกษร สิทธิณี

“ภัยพิบัติทางธรรมชาติจะเริ่มโจมตีเราอีกครั้ง เมื่อความหวาดกลัวครั้งสุดท้ายได้เลือนหายไป” ภาษิตญี่ปุ่นกล่าวไว้เช่นนั้น

นับตั้งแต่มนุษย์เรียนรู้ที่จะเอาชนะธรรมชาติ สิ่งหนึ่งที่มนุษย์พ่ายแพ้เสมอมาก็คือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือคลื่นยักษ์ ฯลฯ ภัยธรรมชาติยังคงเป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว และไม่ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาไปไกลสักเพียงไหน มนุษย์ทำได้เพียงเป็นฝ่ายตั้งรับมาตลอด

สำหรับประเทศที่อยู่ติดมหาสมุทรแปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวญี่ปุ่นและชาวสวาวยแล้ว การเผชิญหน้ากับคลื่นยักษ์ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด ในรอบศตวรรษที่ผ่านมาพื้นที่มหาสมุทรแปซิฟิกเคยเกิดคลื่นยักษ์มาแล้วถึง ๑๕๖ ครั้ง แต่มีเพียง ๕ ครั้งเท่านั้นที่สร้างความเสียหายรุนแรงขนาดกลืนกินชีวิตผู้คนนับพันนับหมื่น ครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังเกิดแผ่นดินไหวนอกชายฝั่งประเทศปาปัวนิวกินี ในครั้งนั้นคลื่นยักษ์คร่าชีวิตผู้คนไปกว่า ๒,๐๐๐ คน

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 81)

เรื่องนี้ได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสูญเสียในเหตุการณ์เรื่องสึนามิที่เกิดขึ้นในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งเรื่องนี้คัดเลือกเนื้อหาจากนิตยสารไทยสารคดี ปี พ.ศ. 2548 ปีที่ 20 ฉบับที่ 239 ดังนี้

๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

วันที่คนไทยได้รู้จัก “สึนามิ”

“ภัยพิบัติทางธรรมชาติจะเริ่มโจมตีเราอีกครั้ง เมื่อความหวาดกลัวครั้งสุดท้ายได้เลือนหายไป”

ภาคีผู้ปลูกดาวไ้เช่นนั้น
นับตั้งแต่มนุษย์เรียนรู้ที่จะเอาชนะธรรมชาติ สิ่งหนึ่งที่มนุษย์ทำเพื่อรับมือก็คือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือคลื่นยักษ์ ฯลฯ ภัยธรรมชาติยังคงเป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว และไม่ว่าเทคโนโลยีจะพัฒนาไปไกลสักเพียงไหน มนุษย์ทำได้เพียงเป็นฝ่ายตั้งรับมาตลอด

สำหรับประเทศที่อยู่ติดมหาสมุทรแปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวญี่ปุ่นและชาวฮาวายแล้ว การเผชิญหน้ากับคลื่นยักษ์ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด ในรอบศตวรรษที่ผ่านมา พื้นที่มหาสมุทรแปซิฟิกเคยเกิดคลื่นยักษ์มาแล้วถึง ๗๔ ครั้ง แต่มีเพียง ๙ ครั้งเท่านั้นที่สร้างความเสียหายรุนแรงขนาดลั่นกินชีวิตผู้คน นับพันนับหมื่น ครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๑ หลังเกิดแผ่นดินไหวนอกชายฝั่งประเทศปาปัวนิวกินี ในครั้งนั้นคลื่นยักษ์กวาดชีวิตผู้คนไปกว่า ๒,๐๐๐ คน

ทว่าในประวัติศาสตร์ของประเทศที่มีชายฝั่งติดมหาสมุทรอินเดียอย่างอินโดนีเซีย ศรีลังกา บังกลาเทศ ไทย

พม่า อินเดีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และมัลดีฟส์ (อย่างน้อยก็เท่าที่จะสามารถสืบค้นไปได้) ไม่เคยถูกพิจารณาเคยพามกับภัยพิบัติภัยชนิดนี้มาก่อน จนกระทั่งในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗

๗.๕๘ นาฬิกา ละติจูด ๓.๕ องศาเหนือ ลองจิจูด ๙๕.๗ องศาตะวันออก ลึกลงไปได้ทะเลราว ๑๐ กิโลเมตร แผ่นเปลือกโลกเกิดการเคลื่อนตัว ก่อให้เกิดรอยแยกเป็นทางยาวกว่า ๑,๐๐๐ กิโลเมตรในแนวเหนือ-ใต้ ขึ้นไปถึงหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ เกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรงจนรู้สึกได้ในหลายประเทศแถบมหาสมุทรอินเดีย

นักวิทยาศาสตร์รู้ดีว่าความรุนแรงของแผ่นดินไหวได้มีขนาด ๗-๗.๕ ริกเตอร์ก็เพียงพอที่จะกระตุ้นให้น้ำใต้มหาสมุทรเกิดเป็นคลื่นขนาดยักษ์ที่มีพลังทำลายล้างชายฝั่งและเกาะแก่งต่างๆ ที่มีเคลื่อนตัวไปถึง

แต่เช้าวันนั้นเครือข่ายสัญญาณเตือนภัยแผ่นดินไหวนานาชาติตรวจจับความรุนแรงได้ถึง ๘.๙ ริกเตอร์ (ต่อมาปรับเป็น ๙ ริกเตอร์) โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่เหนือเกาะสุมาตรา ห่างจากเมืองบันดาอาจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย ราว ๒๕๐

กิโลเมตร

หลังเครือข่ายสัญญาณเตือนภัยแผ่นดินไหวนานาชาติตรวจจับคลื่นแผ่นดินไหวได้ ชาร์ลส์ แมกคัสซี (Charles McCreary) ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยคลื่นยักษ์สึนามิแห่งแปซิฟิก (The Pacific Tsunami Warning Center PTWC) และเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฯ พยายามทำทุกอย่างเพื่อเตือนภัยไปยังประเทศที่อยู่ติดมหาสมุทรอินเดีย ทว่าในสมุทจตุที่อยู่นอกชายฝั่งอินเดีย มีอยู่พื้นที่ไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ที่จะติดต่อกับโครงข่ายโทรคมนาคมได้เลย แมกคัสซีกับเจ้าหน้าที่รีบหมุนโทรศัพท์แจ้งออสเตรเลีย จากนั้นก็หมุนไปหาเจ้าหน้าที่ของกองทัพอากาศสหรัฐฯ สถานทูตสหรัฐฯ ในหลายประเทศ

“จริงๆ แล้วเราได้ออกรายงานด่วนเกี่ยวกับแผ่นดินไหว ทว่ามันไปถึงแค่ประเทศสมาชิกของเราที่ตั้งอยู่ในแถบแปซิฟิก ซึ่งก็รวมถึงออสเตรเลียกับอินโดนีเซียด้วย

“ต้องใช้เวลาราว ๑ ชั่วโมงครึ่งกว่าคลื่นจะเดินทางจากจุดเกิดแผ่นดินไหวไปจนถึงศรีลังกา และใช้เวลา ๑ ชั่วโมงก่อนจะไปถึงชายฝั่งตะวันตกของไทยและมาเลเซีย คุณสามารถเดินลึกเข้าไปในแผ่นดินลึก ๑๕ นาที ก็จะเป็นพื้นที่ปลอดภัยแล้ว” แมกคัสซีกล่าว แต่เจ้า-

(สารคดี. 2548: 148)

2.1.4 การนำเนื้อเรื่องจากหนังสือรวมบทความและสารคดี

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดได้หยิบยืมเนื้อหาจากหนังสือไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เนื้อหาที่คัดเลือกมามากจะเกี่ยวข้องกับนิทาน วัฒนธรรมไทย เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 7, 8, 9 ได้คัดเลือกเรื่องชาชนหลายเรื่องให้ผู้เรียนฝึกอ่านเพิ่มเติมจากหนังสือเรื่อง “101 อารมณ์ขัน” ของโมด บางปะกง และในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 8, 9, 10 ได้คัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย 7 เรื่องจากหนังสือเรื่อง “ประเพณีในวันสำคัญ” ของพรรณพิมล คชะสุต ได้แก่ “มาฆบูชา” “นางสงกรานต์” “วิสาขบูชา” “งานบวช” “แห่เทียนพรรษา” “ทอดกฐิน” “ลอยกระทง” ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 13 ได้คัดเลือกเรื่อง “ธรรมะประดับใจ” จากหนังสือรายการวิทยุศึกษาฯ

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน วัฒนธรรมไทย และอื่น ๆ จากหนังสือไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน และยังเสริมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย สังคม ความเชื่อของคนไทย

2.1.5 กลวิธีการนำบทความแปลมาใช้เป็นบทอ่าน

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด เนื้อหาบทอ่านบางเรื่อง จะเป็นเรื่องที่แปลมาจากการเขียนภาษาต่างประเทศที่มีชื่อเสียง เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 9 และหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 5 ทั้ง 2 ชุดได้คัดนิทานเรื่อง “หนูน้อยผู้ขายไม้ขีดไฟ” ซึ่งเป็นนิทานที่มีชื่อเสียงที่นักเขียนชาวประเทศเดนมาร์ก ชื่อแฮนส์ คริสตีแยน อานาเซน (Heinz Christian Andersen) เขียนขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ได้เล่าถึง เด็กหญิงคนหนึ่งถูกบังคับต้องไปขายไม้ขีดไฟในคืนวันส่งท้ายปีเก่า แต่เนื่องจากเขาไม่สามารถขายไม้ขีดไฟแม้แต่หลักเดียวได้ จึงไม่กล้ากลับบ้าน ต้องทุกข์ทรมานในความหนาวเย็นและความหิว เขาจึงจุดไม้ขีดไฟเพื่อให้ร่างกายอบอุ่นขึ้น ในเมื่อเขาได้จุดไม้ขีดไฟขึ้น เขาได้ระลึกเห็นถึงความสุขที่เคยมี และอาหารอร่อย ๆ ที่เขาอยากกิน ในที่สุด เขาตายในคืนส่งท้ายปีเก่า นิทานเรื่องนี้ก็ถูกคัดเลือกเป็นบทเรียนในหนังสือเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 บทที่ 14 สำหรับการเรียนวิชาภาษาจีนในประเทศจีนด้วย ซึ่งผู้เขียนได้นำมาเป็นบทเรียนภาษาไทย นอกจากเพราะว่าเรื่องนี้เป็นนิทานที่มีชื่อเสียง ยังเพราะว่า นิทานนี้เป็นที่ผู้เรียนคุ้นเคย เข้าใจได้ง่าย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 7 และ 8 หัวข้อเรื่อง “บทเรียนบทสุดท้าย” เป็นนิยายที่มีชื่อเสียงที่ชาวฝรั่งเศส อัลฟองส์ โดเด (Alphonse Daudet) เขียนขึ้น เรื่องนี้ได้เล่าถึงความรู้สึกของเด็กชายคนหนึ่งที่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส จนถึงในวันที่คาบวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นบทเรียนบทสุดท้าย เนื่องจากสงครามระหว่างประเทศ เขาจึงเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเป็นภาษาแม่ของเขา และรู้สึกที่ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่ไพเราะที่สุดในโลก นิยายนี้ได้คัดเลือกใช้เป็นบทเรียนในหนังสือเรียนภาษาจีนในรายวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 บทที่ 7 ในประเทศจีนด้วยเช่นกัน

2.1.6 กลวิธีการนำบทความทั่วไปในเว็บไซต์ต่าง ๆ

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3-4 ผู้เขียนยังได้หยิบยกเนื้อหาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ด้วย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 3 นครปักกิ่ง บทที่ 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองเปิดตามชายฝั่งทะเล บทที่ 14 ภูเขาไท่ซาน ได้คัดเลือกเนื้อหาจาก “China Radio International: China ABC” และในภาษาไทยพื้นฐานเล่ม 4 บทที่ 3 ชีวิตไทยกับสายน้ำ บทที่ 5 พ่อจ๋า...หนูรักพ่อ บทที่ 7 ความสำคัญของ

ภาษาไทย บทที่ 9 วันคริสต์มาส ได้คัดเลือกมาจากเว็บไซต์ของไทย

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย เป็นกลวิธีที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับภาษาที่แท้จริงในภาษาไทย ซึ่งชาวต่างชาติไม่สามารถเขียนงานเขียนที่ใช้ภาษาไทยอย่างเจ้าของภาษาได้ ผู้เรียนจึงสามารถได้เรียนรู้การใช้ภาษาที่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษาในตัวอย่างงานเขียนที่เลือกมาอ่านนั้น

2.2 ผู้เขียนปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือเรียนของไทย

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด บางเรื่องเป็นบทอ่านที่ผู้เขียนคัดเลือกมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของไทย ซึ่งส่วนมากได้มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและภาษา เพราะว่าเป็นบทอ่านที่นักวิชาการชาวไทยเขียนขึ้นที่ใช้สำหรับเด็กนักเรียนไทย ภาษาในบทอ่านต้นฉบับจะเหมาะสมกับเด็ก ๆ ซึ่งสอดคล้องกับจิตวิทยาของเด็ก และเนื้อหาบางเรื่องเป็นบทร้อยกรองใช้สำหรับให้คนไทยอ่าน ซึ่งผู้เรียนต่างชาติจะอ่านไม่เข้าใจ เมื่อผู้เขียนเลือกหยิบมาใช้ จึงต้องปรับเปลี่ยนเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนชาวจีนซึ่งเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษา เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 11 เมฆลากับรามสูร ได้เสนอไว้ ดังนี้

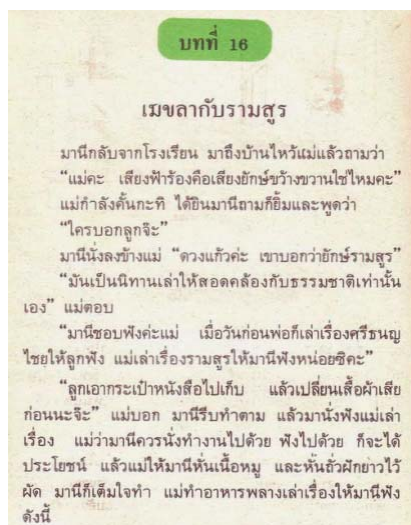
บทที่ ๑๑ เมฆลากับรามสูร

ฟ้าแลบ ฟัวร้อง และฟ้าผ่าเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แต่คนโบราณมักจะเล่ากันเป็นนิทานว่า ยักษ์ชื่อรามสูรไล่จับนางฟ้าชื่อเมฆลา นางเมฆลามีแก้วมณีดวงหนึ่ง มีประกายแวววาวงดงามมาก นางมักจะถือแก้วมณีมาโยนเล่นตามกลีบเมฆ ฝ่ายรามสูรเป็นยักษ์ใจโหด มีขวานเป็นอาวุธ ชอบเหาะเที่ยวไปมาในกลีบเมฆ พอเห็นแสงแก้วมณีของนางเมฆลาเข้าก็ชอบใจ รามสูรจึงขอแก้วมณีจากนางเมฆลา นางเมฆลาไม่ยอมให้ รามสูรโกรธจึงไล่แย่ง นางเมฆลาลบหลีกได้ว่องไวมาก แล้วชูแก้วมณีล่อหลอกรามสูร ทำให้รามสูรโมโห จึงขว้างขวานหมายจะฆ่านางเมฆลาเสีย แต่นางเมฆลาว่องไวหลบหลีกได้ทัน

แสงแก้วมณีของนางเมฆลาคือฟ้าแลบ รามสูรขว้างขวานเสียงขวานแหวกอากาศดังกึกก้องก็คือฟัวร้อง รามสูรจับเมฆลาไม่ได้สักที ไล่จับกันอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ จึงเห็นฟ้าแลบและ ได้ยินเสียงฟัวร้องอยู่ตลอดมา

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 158)

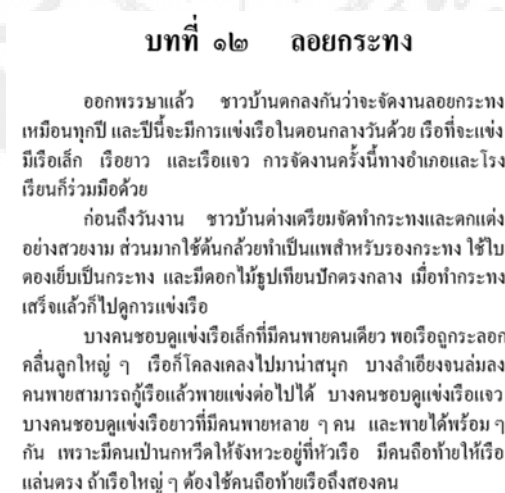
เรื่องนี้ได้เล่าถึงนิทานเกี่ยวกับเมฆลากับรามสูรตามความเชื่อของคนไทยในสมัยโบราณ กล่าวคือ ฟ้าแลบ ฟัวร้อง และฟ้าผ่าเกิดมาจากการไล่ตีจับกันระหว่างรามสูรกับเมฆลา เรื่องนี้ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2 บทที่ 16 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2. 2523: 42-43)

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 ที่ใช้สอนสำหรับผู้เรียนชาวจีน ได้ตัดเนื้อหาบางตอนออก จัดรูปแบบเนื้อหาเป็นนิทาน และตัดเนื้อหาที่เป็นบทร้อยกรองออกจากต้นฉบับ เนื่องจากว่า ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยเป็นเวลาไม่นาน ไม่สามารถอ่านบทร้อยกรองเข้าใจได้ ผู้เขียนจึงได้ปรับภาษาให้ง่ายขึ้น และได้เรียบเรียงบทอ่านให้สั้นกว่าเดิม

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 12 ลอยกระทง ได้เสนอไว้ ดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2. 2010: 171)

หัวข้อเรื่อง “ลอยกระทง” ได้เล่าถึงในวันลอยกระทง ชาวบ้านได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันลอยกระทง ได้แก่ การแข่งเรือ การลอยกระทง ซึ่งเรื่องนี้ได้ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น

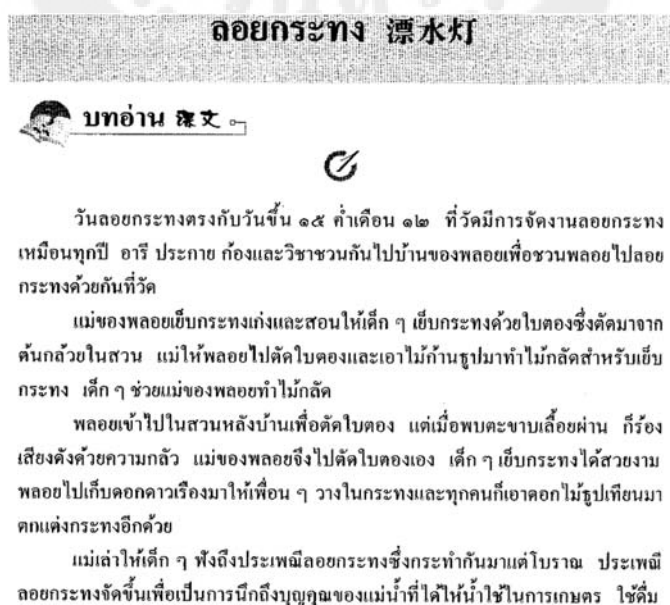
ประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 บทที่ 24 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2. 2535: 61-62)

จากตัวอย่างที่ยกมา ผู้เขียนได้ปรับปรุงภาษาในบทอ่าน ตัดรูปภาพและเนื้อหาบางส่วนออก เพื่อให้เนื้อหาในบทอ่านกระชับขึ้น ทำให้ภาษาและเนื้อหาในบทอ่านเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียนชาวจีน

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 บทที่ 22 ลอยกระทง ได้เสนอไว้ ดังนี้

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2. 2008: 238)

เรื่องนี้ได้เล่าถึง ในวันลอยกระทง อารี ประกาย ก้อง และวิชา ไปเล่นที่บ้านพลอย เพื่อชวนพลอยไปลอยกระทงกันที่วัด แม่ของพลอยสอนให้เด็ก ๆ เย็บกระทง และให้เด็ก ๆ ไปตัดใบตองและเก็บดอกดาวเรืองในสวนเพื่อทำและตกแต่งกระทง หลังจากนั้นแม่ของพลอยเล่าความเป็นมาของประเพณีลอยกระทงให้เด็ก ๆ ฟัง ในตอนกลางคืนทุกคนพากันไปลอยกระทงกันที่ท่าหน้าวัด เรื่องนี้ได้ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2 บทที่ 19 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้เขียนได้ปรับภาษาและเนื้อหาในบทอ่าน และตัดเนื้อหาบางส่วนออก ได้เสนอไว้ ดังนี้

ไปเอาไม้ก้านธูปมาทำไม้กลัดสำหรับเย็บกระทง เด็ก ๆ ช่วยแม่ทำไม้กลัด

“ตะขาบ ๆ ช่วยด้วย”

เสียงร้องของพลอยดังมาจากสวนหลังบ้าน แม่และเด็ก ๆ รีบวิ่งไปดู พลอยยืนตัวสั่น พลอยบอกว่า ตะขาบตัวโตคลานผ่านหน้าของพลอย พลอยกลัว ตะขาบกัด พลอยจึงร้องเสียงดัง แม่บอกเด็ก ๆ ว่า เดือนสิบสองน้ำมากทุกปี บางปีน้ำท่วมบ้านเรือน พงกุงและตะขาบจะหนีน้ำ เมื่อเราเดินในสวนในนา เราต้องระมัดระวังพงกุงและตะขาบ ใครถูกตะขาบกัดจะปวดมาก บางคนแพ้พิษตะขาบจนเป็นไข้

แม่ให้ทุกคนกลับไปี่เรือน แม่จะไปตัดใบตองเอง แม่ตัดใบตองมาหลายใบ แม่สอนให้เด็ก ๆ เย็บกระทง แม่บังคับเด็ก ๆ เย็บกระทง ทุกคนเย็บกระทงได้สวยงาม พลอยไปเก็บดอกดาวเรืองมาให้เพื่อน ๆ วางในกระทง และเอาธูปเทียนมาปักที่กระทง ทุกคนต่างเอาดอกไม้ธูปเทียนมาตกแต่งกระทงให้สวยงาม พลอยถามแม่ว่า “เราลอยกระทงทำไมคะแม่”

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2. 2541: 145-146)

ในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาบางเรื่องจากหนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย โดยปรับเปลี่ยนเนื้อหาเกือบทั้งหมด ซึ่งผู้เขียนได้ปรับเปลี่ยนภาษาในบทอ่าน เรียบเรียงเนื้อหาใหม่ และยืมแนวคิดในเนื้อหาบทอ่านในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทย เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 8 คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก เรื่องนี้ได้กล่าวถึง ครูเมธีพานักเรียนไปชมนิทรรศการสัปดาห์วิทยาศาสตร์ นักเรียนได้เจอสิ่งแปลกใหม่หลายอย่าง เช่น หุ่นยนต์ที่สามารถพูดและปฏิบัติงานตามคำสั่งของคนได้ เจ้าหน้าที่ในงานได้แนะนำถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ที่มีต่อมนุษย์ให้นักเรียนฟัง เช่น ในด้านการสื่อสาร ด้านการใช้งานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เป็นต้น นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้หลายอย่างจากกิจกรรมครั้งนี้ ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 8 คอมพิวเตอร์เพื่อนรัก

วันหนึ่ง ครูเมธีพานักเรียนไปชมนิทรรศการสถาปัตยกรรมศาสตร์ งานนิทรรศการสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นการจัดงานนิทรรศการแสดงผลงานวิทยาศาสตร์นานาชาติที่ยิ่งใหญ่มากซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดงานครั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมมือนำผลงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาแสดงเป็นจำนวนมาก มีผู้เข้าชมงานแน่นขนัดทั้งนักเรียน นักศึกษา ครูบาอาจารย์และประชาชน จนบริเวณจัดงานที่กว้างขวางดูคับแคบไป มีอาคารแสดงผลงานต่าง ๆ หลายอาคาร

ครูเมธีและนักเรียนได้ไปที่อาคารโลกยุคปัจจุบัน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ของโลกยุคปัจจุบัน

“สวัสดีครับ ผมชื่อกระปุก ขอต้อนรับด้วยความยินดี” เจ้ากระปุกหุ่นยนต์ตัวอ้วนล่ำตัวอ้วนอยู่ประตูทางเข้า เด็ก ๆ พวกเขามองดูเจ้ากระปุกซึ่งมีลำตัว หัว แขน ขาคัลล่อนและยังทักทายพูดคุยกับเด็ก ๆ ได้

“สวัสดีครับ คุณกระปุก คุณเป็นหุ่นยนต์ทำไมพูดได้ละครับ” วาทีถามด้วยความ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 92)

เรื่องนี้ได้ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 บทที่ 8 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้เสนอไว้ ดังนี้

ประชุมวางแผนการไปชมนิทรรศการสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีการแบ่งหน้าที่ซักถามหาความรู้ตามหัวข้อต่างๆ การแบ่งหน้าที่ในการเขียนรายงาน การแบ่งหน้าที่กล่าวขอบคุณวิทยากร ครูเมธีได้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการไปชมนิทรรศการ และการแบ่งหน้าที่ของนักเรียนจนเป็นที่เข้าใจ

งานนิทรรศการสถาปัตยกรรมศาสตร์เป็นการจัดงานนิทรรศการแสดงผลงานวิทยาศาสตร์นานาชาติที่ยิ่งใหญ่มาก ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการจัดงานครั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมมือนำผลงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาแสดงเป็นจำนวนมาก มีผู้เข้าชมงานแน่นขนัดทั้งนักเรียน นักศึกษา ครูบาอาจารย์ และประชาชน จนบริเวณจัดงานที่กว้างขวางดูคับแคบไป มีอาคารแสดงผลงานต่าง ๆ หลายอาคาร

“กลุ่มเราจะเลือกเข้าชมอาคารไหนก่อน” ครูเมธีถามความสมัครใจของนักเรียน ขณะดูแผนผังบริเวณจัดงาน

นักเรียนหันไปปรึกษากัน สักครู่ก็จึงตอบว่า “เราตกลงกันว่า จะเริ่มจากอาคารโลกดึกดำบรรพ์ก่อนแล้วจึงไปอาคารห้องแดนอวกาศ และอาคารโลกยุคปัจจุบันครับ”

“ดีเหมือนกันขณะนี้พวกเรายืนอยู่ใกล้อาคารโลกดึกดำบรรพ์

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1. 2540: 162-163)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 ที่ใช้สอนสำหรับผู้เรียนชาวจีน ผู้เขียนได้ตัดเนื้อหาบางตอนออกเนื่องจากเนื้อหาเดิมในบทเรียนยาวมาก ผู้เขียนจึงได้คัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจและสำคัญเรียบเรียงขึ้นใหม่มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และปรับภาษาให้กระชับขึ้น

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 9 อุตสาหกรรมเกษตรกับสังคมไทย ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ 9 อุตสาหกรรมเกษตรกับสังคมไทย

สังคมไทยไม่ว่าอดีตหรือปัจจุบันเป็นสังคมเกษตร เพราะวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเกษตร อาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักดั้งเดิมของสังคมไทย เป็นอาชีพที่เสี่ยงคนไทยมาเป็นเวลานาน การเกษตรจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย อาชีพเกษตรเป็นอาชีพการผลิตอาหาร เช่น ข้าว พืชผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ เพื่อเลี้ยงคนในสังคมไทย แล้วยังมีเหลือส่งออกไปเลี้ยงพลโลกอีกด้วย การเกษตรจึงเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ ทำให้คนไทยไม่ขาดแคลนอาหาร และยังสามารถส่งออกจำหน่ายยังประเทศต่าง ๆ สร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศของเรา สามารถนำเงินตรามาพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนทางด้านธุรกิจต่าง ๆ แต่การเกษตรกลับมีสภาพทรุดโทรมและถดถอย จะเห็นได้จากที่ดินทางด้านเกษตรลดลง คนเปลี่ยนอาชีพจากการเกษตรเป็นอาชีพรับจ้างแรงงานตามโรงงาน อุตสาหกรรมมากขึ้น รายได้ของผู้ประกอบการอาชีพการเกษตรกับรายได้ของผู้ประกอบการอาชีพ

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 106)

เรื่องนี้ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเกษตรต่อวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ในปัจจุบัน การเกษตรมีสภาพทรุดโทรมและถดถอย เนื่องจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนทางด้านธุรกิจต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร เรื่องนี้ได้ดัดแปลงมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1 บทที่ 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้เสนอไว้ดังนี้

ในขณะที่ประเทศไทยมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรม ได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านเกษตร คือ ที่ดินสำหรับการเกษตรลดลง เพราะเกษตรกรขายที่ดิน เพื่อสร้างเป็นโรงงานอุตสาหกรรม และสร้างที่อยู่อาศัย เกษตรกรบางส่วนและทิ้งไม่ไธสงนามารับจ้างทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีอยู่มากมาย จึงมีปัญหาสืบเนื่องว่า ประเทศไทยอาจขาดแคลนอาหารและคงต้องนำเข้าอาหารจากต่างประเทศ ดังนั้นจึงเกิดความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และที่สำคัญคือการส่งเสริมการนำผลผลิตทางการเกษตร มาแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูปเรียกว่า "อุตสาหกรรมเกษตร" ส่วนที่เหลือก็นำออกจำหน่าย พืชผักผลไม้มีมากในแต่ละฤดูกาล ก็ทยอยให้เก็บไว้ได้นานโดยการดอง กวน แช่เย็น เชื่อม ตากแห้ง ผลผลิตทางการเกษตรบางชนิดก็นำมาทำเป็นเครื่องใช้ เครื่องเรือน เช่น ไม้ หวาย ดอกหญ้า ดอกกุหลาบ ไม้ ส่วนไม้ยา ไม้ก็ทำเป็นน้ำ เป็นดิน

วัตถุดิบที่นำมาใช้ในอุตสาหกรรมเกษตรมาจากเกษตร ๔ กลุ่ม คือ การประมง การกลั่น การปศุสัตว์ และการป่าไม้ รวมเรียกว่า เกษตรกรรม การประมง เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในน้ำมาใช้ประโยชน์ ทั้งสัตว์น้ำและพืชน้ำ มีทั้งประมงน้ำจืด และประมงน้ำเค็ม นอกจากนี้ยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประมงทำให้ได้วัตถุดิบมาทำอาหารบรรจุกระป๋อง หรืออาหารสำเร็จรูป

การกลั่น เป็นการทำน้ำ ทำไร่ และการทำสวน พืชผลจากการกลั่นเหล่านี้นำมาแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมเกษตรได้นานาชนิด เช่น น้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง น้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง ผลิตภัณฑ์จากยางพารา

(หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1. 2540: 33-35)

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 ผู้เขียนได้ปรับภาษา และได้เขียนเนื้อหาขึ้นมาใหม่ แต่ก็ยังได้มีแนวคิดจากเนื้อหาเดิม

สังเกตได้ว่า ในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน บทอ่านที่คัดเลือกมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทย ส่วนมากได้มีการปรับเปลี่ยนและเรียบเรียงภาษาใหม่ เพราะว่า ศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนกับเด็กนักเรียนไทยไม่เหมือนกัน ซึ่งผู้เขียนต้องปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และเป็นชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยไม่กี่ปี เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทย จะคัดบทร้อยกรองจากวรรณคดีไทยให้เด็กอ่าน แต่สำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งเรียนภาษาไทยในระดับพื้นฐาน ไม่สามารถเข้าใจวรรณคดีไทยได้ แบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีน จึงต้องปรับปรุงบทร้อยกรองให้เป็นภาษาง่าย ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านเข้าใจได้ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังตัดเนื้อหาบางส่วนในบทเรียนออก ปรับปรุงบทอ่านให้สั้นกว่าเดิม เพื่อทำให้บทอ่านดูกระชับขึ้น ซึ่งเหมาะกับที่เป็นบทอ่านจับใจความ

2.3 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยผู้เขียนแต่งขึ้นเอง

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด บทอ่านบางเรื่องเป็นเนื้อหาที่ผู้เขียนแต่งขึ้นเอง ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศไทย มีลักษณะเนื้อหาและการใช้ภาษาไม่ค่อยยากนัก เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 10 มารยาทไทย ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 13 ร้านค้าต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 11 จดหมายถึงอาจารย์ ซึ่งยกตัวอย่างจากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 11 จดหมายถึงอาจารย์ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑๑ จดหมายถึงอาจารย์

บ้านเลขที่.....ถนน.....

นครเชียงใหม่

๒๑ กรกฎาคม ๕๖

เรียนอาจารย์.....ที่เคารพ

ดิฉันกลับไปถึงบ้านเกือบ ๒ อาทิตย์แล้ว ยังไม่ได้เขียนจดหมายมาหาอาจารย์เลย เพราะตอนกลับถึงบ้านใหม่ ๆ ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงไปเยี่ยมกันเกือบทุกวัน จึงไม่ค่อยมีเวลาว่าง หวังว่าอาจารย์คงให้อภัยนะคะ

ดิฉันจากบ้านมาเรียนที่ปักกิ่งเพียงปีเดียว แต่บ้านเกิดของดิฉันเปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียว ตึกกรมบ้านช่องสวย ๆ โผล่ขึ้นมากมาย เหมือนดอกเห็ดหน้าฝน ถนนหนทางขยายกว้างออกไป สองฟากถนนปลูกต้นไม้และดอกไม้ตลอดสาย น่าชื่นชมมากค่ะ แอว ๆ บ้านดิฉันมีร้านค้าเปิดใหม่หลายร้าน มีข้าวของสวย ๆ ขายมากมายไม่แพ้ด้านการค้าถนนนานกิง ผู้คนหน้าตาอ้วนแอ้มแจ่มใส ทำทางกระฉับกระเฉง ไปไหนมาไหนได้อินเขาคุยกันเรื่องการพัฒนาประเทศทั้งนั้น รู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้ให้กำลังใจแก่ดิฉันเป็นอย่างมาก ดิฉันจะเล่าสิ่งที่ได้พบเห็นใน

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3. 2008: 208)

จากตัวอย่างที่ยกมา บทอ่านที่ผู้เขียนนำมาให้อ่าน มีลักษณะเนื้อหาไม่ซับซ้อน และใช้ภาษา
ง่าย ๆ อาจเป็นเพราะว่า บทอ่านที่ผู้เขียนแต่งขึ้นเอง ส่วนมากเพื่อใช้สำหรับการฝึกทักษะการอ่านใน
ขั้นต้น ซึ่งงานเขียนภาษาไทยในบริบทไทยที่นักวิชาการชาวไทยเขียนขึ้นจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียนที่
ยังไม่ค่อยถนัดในการอ่านงานเขียนภาษาไทย อาจารย์ชาวจีนจึงแต่งบทอ่านเองเพื่อให้เนื้อหาและ
ภาษาในบทอ่านเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอ่านเข้าใจง่าย

2.4 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อหาความสอดคล้องกับ บทอ่านหลักประจำบท

ในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3-4 ทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้นำบทอ่านที่เกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งเป็น
บทอ่านหลักประจำบทมาฝึกอ่านแล้ว ยังเพิ่มบทอ่านประกอบท้ายบท ซึ่งเนื้อหาในบทอ่านประกอบ
ท้ายบทจะมีเนื้อเรื่องเชื่อมโยงกับเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่ 6
หัวข้อเรื่อง “กรุงเทพมหานคร” กับ “จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” จะเกี่ยวกับสถานที่ในประเทศไทย บทที่
7 หัวข้อเรื่อง “26 ธันวาคม 2547: วันที่คนไทยได้รู้จัก สึนามิ” กับ “สึนามิ: หนึ่งปีหลังวันนั้น” เป็นเนื้อหา
ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในสังคม บทที่ 10 หัวข้อเรื่อง “มารยาทไทย” กับ “มารยาทในการนั่งโต๊ะ
อาหาร” เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 4 บทที่ 12 หัวข้อเรื่อง “จากอีสาน
ไปสู่อีสาน” กับ “อีสาน” เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพสังคมไทย

ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 และเล่ม 4 เนื้อหาบทอ่านหลักประจำบทและบทบทอ่าน
ประกอบท้ายบทเกือบทุกบทจะมีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงกัน เช่น ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3 บทที่
15 บทอ่านประกอบท้ายบทเรื่อง “ปีใหม่ของไทย” ได้เสนอไว้ ดังนี้

ปีใหม่ของไทย

ปีใหม่ของไทยแต่เดิมยึดถือเอาวันทางจันทรคติ คือ วันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 เป็นวัน
เริ่มต้นปีใหม่ ตามปกติในราววันที่ 13 เมษายน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว ทรงเห็นว่า การใช้ปฏิทินทางจันทรคติไม่เหมาะสมและไม่เป็นสากล จึงทรงประกาศ
ให้ใช้วันทางสุริยคติตามแบบสากลแทน ให้ถือเอาวันที่ 1 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ประกาศ
ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.2432 เป็นต้นมา

ต่อมา ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เห็นว่า การกำหนดเอาวันที่ 1
เมษายนเป็นวันขึ้นปีใหม่ไม่เหมาะสม เพราะประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ถือเอาวันที่ 1 มกราคม
เป็นวันขึ้นปีใหม่ เมื่อไทยยอมรับปฏิทินสุริยคติตามแบบสากลแล้ว ก็ควรใช้วันที่ 1
มกราคม เป็นวันเริ่มต้นปี เพื่อความสะดวกในการติดต่อกับประเทศต่างๆ อีกทั้งวันที่ 1
มกราคมก็ใกล้เคียงกับวันแรม 1 ค่ำของไทย และเป็นการใช้ฤดูหนาวเริ่มต้นปี การใช้วันที่
1 มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ จะเป็นการสอดคล้องต้องตามจารีตประเพณีไทยโบราณ จึง
เป็นอันว่าให้ถือเอาวันที่ 1 มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 188)

ในบทอ่านประกอบท้ายบท ได้กล่าวถึงความเป็นมา การเปลี่ยนแปลงของปีใหม่ไทย และเพลงต่าง ๆ ในปีใหม่ไทย ในบทอ่านหลักประจำบทได้ให้หัวข้อเรื่อง “สวัสดิ์ปีใหม่” ซึ่งเป็นเนื้อหาที่คล้ายกัน ดังนี้

บทที่ 15 สวัสดิ์ปีใหม่

ศิริพงษ์ จันทน์หอม

“แล้วความเปลี่ยนแปลงก็บังเกิดขึ้น เมื่ออากาศเริ่มเย็น และเอือกหนาวในยามค่ำ
ต่อรุ่งเช้า ระยะเวลาของกลางวันดูสั้นลง ด้วยกลางคืนก้าวล้ำเข้ามาเบียดบังอันเป็น
ธรรมชาติของธรรมชาติ
ดอกไม้บานสดใส สีสดและกลิ่นหอมสดชื่นในความรู้สึกของผู้คนยิ่งกว่าในช่วง
ฤดูกาลอื่น ซึ่งร้อนรุ่มและแฉะขึ้น
ฤดูหนาวมาถึงแล้ว เมื่อวานนี้ วันนี้ และพรุ่งนี้
ฤดูหนาวพาความเย็นฉ่ำและสดใสมาพร้อมความเปลี่ยนแปลงของกาลเวลาที่
มนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้นในปฏิทิน
ใช่ เมื่อฤดูหนาวมาถึง ปีใหม่ก็จะตามมาด้วย
ดวงตะวันจะมีสีแดงเจิดจ้าประดับท้องฟ้าสีฟ้าใส ไอมอกจะโรยตัวบางเบา
ทักทายยอดหญ้าสีเขียวและดอกดวงสีม่วงสะพรั่ง
กังวานเสียงสดใสของนกน้อย พังหวานไพเราะยิ่งขึ้น
เราเห็นความสดใสรื่นเริงเหล่านั้นด้วยจิตใจที่สดใสรื่นเริงของเรา
แน่นอน ฤดูหนาวพาทความรื่นเริงมาให้เราพร้อมวันปีใหม่

(ภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 3. 2009: 179)

ในบทอ่านหลักประจำบท ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหวังของคนไทยในปีใหม่ ซึ่งในบทอ่านหลักประจำบทและบทอ่านประกอบท้ายบทได้กล่าวถึงประเพณีที่สำคัญสำหรับชาวไทย คือ วันปีใหม่ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 และเล่ม 4 บางบท ผู้เขียนได้นำบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีความสัมพันธ์ไปกับเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท เช่น ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 3 บทที่ 5 หัวข้อเรื่อง “นิทานของนั้สรูติน อาวันธิ” กับ “นิทานอีสปห้าเรื่อง” เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน บทที่ 6 หัวข้อเรื่อง “ลิงเก็บหัวใจไว้บนต้นไม้” กับ “นิทาน 2 เรื่อง” เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับนิทาน ในหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 6 หัวข้อเรื่อง “ครอบครัวของคุณซุ่ม” กับ “เมทินีคบเพื่อน (ต่อ)” เป็นเนื้อหาที่คัดเลือกจากนวนิยายเรื่อง “เมทินีคบเพื่อน” ของถนอม ปินตา ซึ่งยกตัวอย่างจากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4 บทที่ 1 ผู้เขียนได้ให้บทอ่านประกอบท้ายบทเรื่อง “ตอนหนึ่งในเรื่อง น้ำใสใจจริง” ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทอ่านประกอบ

ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง”

โดย ว.วินิจฉัยกุล

(๑)

คืนนั้นเอง หลังจากได้รับประทานอย่างถูกต้องตามมารยาทแบบแผนเพียบ อาจารย์ทองถวิลก็นัดประชุมอาจารย์ นักศึกษาและคนงานที่โรงอาหาร ซึ่งใช้เป็นห้องประชุมชั่วคราวเพราะหอประชุมยังสร้างไม่เสร็จ

“ท่านทั้งหลายอย่าเพิ่งลูก” เธอประกาศก้องโดยไม่ต้องใช้เครื่องขยายเสียง “อ้าว ใครลุกออกไปแล้ว คนงานช่วยไปตามกลับมาหน่อย”

นักศึกษาชายเหลียวไปมองหน้าอาจารย์พอดีเป็นเชิงหาหรือ ก็เห็นฝ่ายนั้นทำหน้าที่ไม่ค่อยสบายนัก ทำให้ชักหนาว ๆ ร้อน ๆ ไปตาม ๆ กัน

เรื่องประชุมนี้มีสารพัดชนิด ตั้งแต่เรื่องใหญ่ขนาดฟ้าผ่า (ซึ่งยังไม่เกิด) ไปจนเรื่องเล็กขนาดการแย่งราวตากผ้าบนศาลาฟ้าหลังคาตึก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 14)

ในบทอ่านประกอบท้ายบท ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยายเรื่อง “น้ำใสใจจริง” มาให้ฝึกอ่าน ได้กล่าวถึงอาจารย์ทองถวิลนัดประชุมอาจารย์ นักศึกษา และคนงาน คุยเรื่องต่าง ๆ ในหอพัก และประกาศเรื่องจะแจ้งให้เทศบาลมาจับหมาในมหาวิทยาลัยไปเสียให้หมด โหม่งซึ่งเป็นนักศึกษาชายคนหนึ่งรู้สึกสงสารหมาที่เขารัก แม่ครัวจึงออกความคิดให้โหม่งซ่อนหมาไว้ในหอพัก เพื่อไม่ให้เทศบาลจับไป ส่วนในบทอ่านหลักประจำบท ได้เสนอไว้ ดังนี้

บทที่ ๑

ตอนหนึ่งในเรื่อง “น้ำใสใจจริง”

โดย ว.วินิจฉัยกุล

ตอนแรกที่พวกเราไปนั้น ตึกเพิ่งจะสร้างเสร็จไปสองตึก ใช้เป็นทั้งหอพักและอาคารเรียน ส่วนโรงอาหารเป็นส่วนที่สถาปนิกเขาออกแบบให้เป็นโรงรถ แต่ในเมื่อโรงอาหารยังสร้างไม่เสร็จ รถของราชการก็เลยถูกย้ายไปจอดเก็บในโรงรถชั่วคราว หลังคามุงจาก แล้วโรงรถเดิม ซึ่งสร้างอย่างถาวรกันแดดกันฝนได้ ก็กลายมาเป็นที่พักนักศึกษากินข้าวกันวันละสามมื้อ

“โน่น อาคารทางซ้ายมือเป็นหอพักของนักศึกษาชาย ทางขวาเป็นหอพักนักศึกษาหญิง” อาจารย์ผู้กล่าวต้อนรับนักศึกษาผู้เพิ่งเหยียบย่างเข้าไปเป็นวันแรกก่อนเปิดภาคเรียนสองสามวัน เดินนำชมพลางอธิบาย “ชั้นล่างของอาคารทางขวาเป็นห้องสมุด ส่วนชั้นที่สองเป็นห้องเรียน ชั้นสามกับชั้นที่สี่เป็นหอพัก ส่วนอาคารทางซ้าย ชั้นล่างเป็นห้องเรียน ชั้นสองเป็นห้องพักของอาจารย์ ชั้นสามกับสี่เป็นหอพักนัก

(หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 4. 2005: 1)

ในบทอ่านหลักประจำบท ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากตอนที่ 1 “แผ่นดินนี้เราจอง” ในนวนิยายเรื่อง “น้ำใสใจจริง” ของ ว. วนิจฉัยกุล ได้กล่าวถึงสภาพวันแรกที่นักศึกษาชนของเข้ามาหอพัก และได้แนะนำโรงอาหาร หอพักในมหาวิทยาลัย ซึ่งเนื้อหาในบทอ่านประกอบท้ายบทกับบทอ่านหลักประจำบทมีความสอดคล้องกัน

จากตัวอย่างที่ยกมา แสดงให้เห็นถึงกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยจัดเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกันในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น กล่าวคือ เนื้อหาในบทอ่านประกอบท้ายบทจะมีลักษณะคล้ายกันกับบทอ่านหลักประจำบท ซึ่งกลวิธีนี้ จะทำให้เนื้อหาในแบบเรียนจัดตามระเบียบเน้นประเด็นเนื้อหาในแต่ละหัวข้อมากขึ้น และขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน 2 ชุด คือ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยมี ดังนี้

เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น และเนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดได้นำเสนอเนื้อหาภาษาไทยในระดับเบื้องต้นไว้ในแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 1 และเล่ม 2 ซึ่งเป็นการฝึกทักษะขั้นพื้นฐานด้านอักขรวิธีภาษาไทย และเนื้อหาการสื่อสารภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ในเนื้อหาเรื่องอักขรวิธีภาษาไทย ผู้เขียนได้จัดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยประกอบด้วยเนื้อหา 8 ประการ คือ เนื้อหาเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด อักษรนำ อักษรควบกล้ำ การประสมอักษร และการอ่านพยางค์ที่มี “ร” “รร” “ฤ” “ฤฤ” “ฦ” “ฦฦ” การอ่านเครื่องหมายและตัวเลขไทย ในการสอนเนื้อหาเรื่องอักขรวิธีภาษาไทย แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำความรู้ทางสัทศาสตร์มาช่วยอธิบายการออกเสียง และยังนำการออกเสียงในภาษาจีนกลางมาเปรียบเทียบกับภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้เนื้อหาเรื่องการฝึกพูดบทสนทนาโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการใช้ศัพท์อักษรในการถ่ายทอดการออกเสียง

แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน แต่มีการนำเสนอเนื้อหาบางส่วนจัดลำดับแตกต่างกัน เนื่องจากแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดได้แนวทางความรู้จากหนังสือหลักภาษาไทยของไทยจากหลายเล่ม และแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดได้เขียนขึ้นในยุคสมัยแตกต่างกัน จึงทำให้แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาเรื่องอักขรวิธีภาษาไทยแตกต่างกันบ้าง นอกจากนี้ยังพบว่า แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้มีการสอนเนื้อหาเรื่องอักขรวิธีภาษาไทยที่เหมือนกับแบบเรียนภาษาไทยบางเล่ม เช่น หนังสือ “จินตามณี เล่ม 1” และ “แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม 1 ตอนต้น” ของหลวงประดิษฐไพฑูริ และฉันทน์ ขำวิไล

ส่วนเนื้อหาเรื่องการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำศัพท์และประโยคง่าย ๆ ก่อน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานการฝึกพูดบทสนทนาในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้น ผู้เขียนจะนำบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาให้ผู้เรียนฝึกพูด โดยจัดหัวข้อเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียนไปหาหัวข้อเรื่องที่ยากขึ้น เช่น หัวข้อเรื่องการทักทาย ครอบครัว เวลา อาหารการกิน การซื้อของ การถามทาง การโดยสารรถ การพูดโทรศัพท์ ความเจ็บป่วย เป็นต้น ในการสอนและฝึกทักษะการพูด ผู้เขียนได้มีบทสนทนาไว้ให้ผู้เรียนฝึกพูด แต่ผู้เขียนไม่ได้ใช้สัทอักษรมาช่วยในการถ่ายทอดการออกเสียง เนื่องจากว่าผู้เรียนได้เรียนรู้การออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน สามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้ด้วยตัวเอง และสามารถเรียนรู้วิธีการออกเสียงจากการฟังครูผู้สอน นอกจากนี้ ผู้เขียนไม่ได้ให้คำแปลเป็นภาษาจีนกลาง ซึ่งทำให้ผู้เรียนนอกจากได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ วิธีการใช้คำศัพท์และรูปประโยค ยังทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการแปลได้อีกด้วย

เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด เล่ม 3-4 ผู้เขียนได้เน้นการอ่านจับใจความสำคัญจากบทอ่านที่หลากหลาย ตลอดจนฝึกทักษะการเขียนและการแปล และเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรม สังคม และแนวคิดของคนไทยที่ปรากฏและสะท้อนในเนื้อหาบทอ่าน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบทและเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบท สำหรับเนื้อหาบทอ่านหลักประจำบท แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้มีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นในการให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมไทย นิทาน และนวนิยายไทย สำหรับเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบท แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีลักษณะเนื้อเรื่องค่อนข้างแตกต่างกัน คือ ในภาษาไทยพื้นฐานมีลักษณะเนื้อเรื่องที่หลากหลายและกว้างขวาง ซึ่งมีลักษณะเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม นิทาน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ นวนิยายไทย การเมือง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประกอบภาระงานอาชีพสำหรับผู้เรียนในอนาคต ส่วนในหนังสือเรียนภาษาไทยจะเน้นในเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย สังคม นิทาน และนวนิยายไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรม แนวคิด ความเชื่อ และสังคมไทยจากบทอ่าน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของผู้เรียน

นอกจากนี้ ในภาษาไทยพื้นฐานยังได้ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับชนิดของคำ วลี และประโยค ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์ วลี ประโยคในภาษาไทยดีขึ้นโดยถูกต้องตามโครงสร้างภาษาไทย ในการสอนเนื้อหาเรื่องหลักภาษาไทย ผู้เขียนได้นำแนวทางการรู้จากหนังสือ “หลักภาษาไทย” ของพระยาอุปกิตศิลปสาร “หลักภาษาไทย” ของกำชัย ทองหล่อ และ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธาเป็นสำคัญ

สังเกตได้ว่า แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดมีวัตถุประสงค์เพื่อปูพื้นฐานความรู้ภาษาไทยของ

ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงภาษาไทย ผูกพยางค์ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน อ่านเขียนบทความที่ค่อนข้างยาวและยากได้ ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาทักษะทั้ง 5 ทักษะแบบบูรณาการตั้งแต่แบบเรียนภาษาไทย เล่ม 1 จนถึงเล่ม 4 ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และแปล โดยแบบเรียนเล่ม 1 และเล่ม 2 จะเน้นในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด แบบเรียนเล่ม 3 และเล่ม 4 จะเน้นในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ในด้านการฟัง ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกฟังวิธีการออกเสียงของตัวอักษร คำศัพท์ ประโยค และบทสนทนาต่าง ๆ ในด้านการพูด ผู้เขียนได้นำประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันและบทสนทนาที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกพูด ในด้านการอ่าน ได้เริ่มจากการฝึกอ่านออกเสียงตัวอักษรไทย คำศัพท์พยางค์เดียวและหลายพยางค์ ประโยค และบทอ่านยาวที่เกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ตามลำดับ ในด้านการเขียน ผู้เขียนได้สอนวิธีการเขียนรูปอักษรไทย การเขียนคำศัพท์ การแต่งประโยค และเรียงความ ในด้านการแปล ผู้เขียนได้ให้ผู้เรียนฝึกแปลคำศัพท์ วลี ประโยค และข้อความจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน

เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดส่วนมากมีเนื้อหาที่ทันสมัย เข้ากับเหตุการณ์และสังคมปัจจุบัน แต่มีบางเรื่องเป็นเนื้อหาที่เก่าเกินไป ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับสังคมไทยปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้ ถือเป็นแบบเรียนที่ดีที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยได้ผลดี

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน

ในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนทั้ง 2 ชุด แบ่งกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ส่วนที่ 2 เป็นกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น

เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น พบว่ามีกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา 6 ประการ คือ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ กลวิธีการใช้ความรู้สึกลึบลึกมาใช้ในการออกเสียง กลวิธีการฝึกอ่านซ้ำ กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับชีวิตและบทอ่าน และกลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดได้นำเสนอเนื้อหาภาษาไทยในระดับเบื้องต้นจากอักษรวิภาษาไทย คำ ประโยค บทสนทนาตามลำดับ ในเนื้อหาเรื่องอักษรวิภาษาไทย ประกอบด้วยเรื่องพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด

อักษรนำ อักษรควบกล้ำ และการประสมอักษรตามลำดับ ในด้านคำศัพท์ นำเสนอคำศัพท์ที่อ่านได้ง่าย ไปสู่คำศัพท์ที่ยากขึ้น ในด้านประโยค แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเสนอจากประโยคง่าย ๆ ไปสู่ประโยคที่ค่อนข้างยาวที่มีบทขยายมากขึ้น ส่วนในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องบทสนทนา ผู้เขียนได้นำเสนอบทสนทนาที่ง่าย ๆ ที่ใกล้ชิดตัวผู้เรียนไปสู่บทสนทนาที่ยาวและยากขึ้นตามลำดับ

กลวิธีการฝึกออกเสียงโดยการเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ได้นำเสนอเนื้อหาเรื่องการออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน โดยนำการออกเสียงที่คล้ายคลึงกันระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้จับเสียงในภาษาไทยง่ายขึ้น แต่การใช้กลวิธีนี้จะมีข้อบกพร่องบางประการ คือ อาจจะทำให้ผู้เรียนออกเสียงไม่ชัดเจน เนื่องจาก 2 ภาษาจะมีความแตกต่างกัน แม้แต่การออกเสียงใน 2 ภาษาใกล้เคียงกันแค่ไหน เช่นในด้านระดับสูงต่ำในการออกเสียง ระดับของลิ้น หรือฐานกรณ์ในการออกเสียงจะมีความแตกต่างกัน

กลวิธีการใช้ความรู้ศาสตร์มาใช้ฝึกการออกเสียง เนื่องจากว่าภาษาจีนและภาษาไทยมีความแตกต่างกัน ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ในการเริ่มต้นเรียนการออกเสียงภาษาไทย พื้นฐาน ผู้เขียนได้นำสัทอักษรในการถ่ายถอดเสียงตัวอักษรไทย ได้แก่ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงอักษรไทยได้ในเริ่มต้นเรียนภาษาไทย ซึ่งเป็นกลวิธีที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนออกเสียงอักษรไทยได้อย่างแม่นยำในการฝึกอ่านออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน ส่วนในช่วงหลังการเรียนการออกเสียงพื้นฐานภาษาไทย แบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนไม่ได้ใช้กลวิธีนี้ เพื่อให้ผู้เรียนไม่ติดใช้สัทอักษร และจดจำ อ่านออกเสียงตัวอักษร คำ และประโยคภาษาไทยได้ โดยไม่ต้องดูสัทอักษร

กลวิธีการฝึกอ่านซ้ำ ในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้ใช้วิธีการซ้ำเสียงในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องการแจกลูกอักษรไทย การฝึกออกเสียงคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ และการฝึกออกเสียงชุดคำคล้องจองและบทร้อยกรอง นอกจากทำให้เกิดความชำนาญในการออกเสียง และยังเน้นการออกเสียงที่ยากและซับซ้อน กลวิธีนี้จึงเป็นกลวิธีที่พบบ่อยในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องการฝึกออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน

กลวิธีการใช้บทสนทนาที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 ในการฝึกพูดบทสนทนาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ยังพบว่าผู้เขียนได้จัดเนื้อหาบทสนทนามีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาในบทอ่านประกอบ ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เคยเรียน เข้าเนื้อหาที่เรียน และทำให้เนื้อหาในแบบเรียนลึกซึ้งกว้างขวางขึ้น มีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

คำศัพท์มากขึ้นและขยายองค์ความรู้มากยิ่งขึ้น

กลวิธีการใช้บทอาขยานเป็นบทอ่านเสริม ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนยังได้นำบทอาขยานไทยที่ใช้สำหรับเด็กนักเรียนไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียง เนื่องจากว่าบทอาขยานมีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน บทอาขยานบางบทเป็นเนื้อหาเพื่อฝึกออกเสียงอักษรไทย ซึ่งนำมาให้ผู้เรียนชาวจีนฝึกอ่าน นอกจากได้ฝึกการออกเสียง ยังทำให้ผู้เรียนได้เพิ่มวงคำศัพท์และความรู้มากขึ้นด้วย

สำหรับเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น จะเน้นในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 3 และ 4 ส่วนมากจะเป็นเนื้อหาบทอ่านจับใจความ ซึ่งได้พบว่ามี 4 กลวิธี คือ ใช้บทอ่านที่มีเผยแพร่ในเอกสาร แบบเรียน หนังสือภาษาไทย ผู้เขียนปรับเปลี่ยนเนื้อหาบางส่วนจากหนังสือเรียนของไทย กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยผู้เขียนแต่งขึ้นเอง และกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาบทอ่านประกอบท้ายบทที่มีเนื้อหาความสอดคล้องกับบทอ่านหลักประจำบท ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้คัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือ เอกสาร แบบเรียน และนวนิยายไทย โดยมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือไม่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา และส่วนมากมีเนื้อหาในบริบทสังคมไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้คำประโยคอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทยแบบเจ้าของภาษา และเรียนรู้ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด และสังคมวัฒนธรรมแบบไทย นอกจากนี้มีประโยชน์ช่วยพัฒนาทักษะภาษา ยังช่วยผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เขียนบทอ่านขึ้นมาเอง ซึ่งส่วนมากจะเป็นเนื้อหาที่ไม่ยากมาก และใช้ในฝึกทักษะการอ่าน การเขียนในขั้นต้น เนื่องจากว่าผู้เรียนยังไม่ค่อยถนัดในการอ่านเขียนภาษาไทย ผู้เขียนจึงเขียนบทอ่านขึ้นมาเอง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ยังพบว่าได้ใช้กลวิธีการนำเสนอโดยจัดเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน คือ ผู้เขียนจะนำเนื้อหาในบทอ่านประกอบท้ายบทเชื่อมโยงกับบทอ่านหลักประจำบท เพื่อให้ผู้เรียนได้ขยายความรู้ ได้เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีน 2 ชุด ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1-4 และภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1-4 จะอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด พบว่า ผู้เขียนแบบเรียนได้จัดลำดับเนื้อหาในแบบเรียนเป็น 2 ระดับ ระดับแรก เน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้ และสามารถใช้อักษรไทยสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ระดับที่ 2 เน้นฝึกให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียน

ภาษาไทยที่ยากขึ้น มีบทอ่านที่หลากหลาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม นิทาน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การเมือง เนื้อหาส่วนใหญ่ได้แบบอย่างมาจากหนังสือเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาในประเทศไทย และโดยพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนและลักษณะการศึกษาภาษาต่างประเทศของผู้เรียนชาวจีน

ในด้านการฝึกออกเสียงภาษาไทยพื้นฐาน ผู้เขียนมุ่งได้ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงและเขียนตัวอักษรไทย คำศัพท์ไทยให้ได้ โดยได้จัดเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก ซึ่งผู้เขียนได้ยืมวิธีการสอนอักษรวิธีภาษาไทยจากหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทยบางเล่ม และได้นำกลวิธีการยืมความรู้ทางสัทศาสตร์และกลวิธีการเปรียบเทียบภาษาไทยและภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษมาใช้ เพื่อทำให้การนำเสนอเนื้อหาเหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวจีน และเนื่องจากว่าแบบเรียน 2 ชุดเขียนขึ้นในยุคสมัยต่างกัน และได้ยึดความรู้จากหนังสือหลักภาษาไทยที่ชาวไทยเขียนขึ้นมาต่างกัน จึงทำให้แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดมีเนื้อหาบางส่วนต่างกันไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม สังเกตได้ว่า ผู้เขียนแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดก็ยังรักษาความถูกต้องให้ตรงกับแบบเรียนของไทยเป็นสำคัญ

ในด้านการฝึกการฟัง การพูด จะเน้นในแบบเรียนภาษาไทย เล่ม 2 เป็นส่วนมาก แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้นำบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกพูด และยังสามารถนำคำศัพท์ใหม่ ๆ และโครงสร้างประโยคให้ผู้เรียนฝึกใช้ เนื้อหาในบทเรียนส่วนมากจะเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย ครอบครัว เวลา อาหารการกิน การโดยสารรถ ความเจ็บป่วย เป็นต้น ซึ่งแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดจะมีลักษณะเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน แต่เนื่องจากว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเป็นแบบเรียนที่เขียนขึ้นมาค่อนข้างนาน เนื้อหาบางส่วนปรากฏว่าล้าสมัย และไม่ตรงกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม เนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้มีการฝึกการฟัง การพูดอย่างได้ผลดี สามารถทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ดี ในการฝึกพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เขียนไม่ได้ใช้สัทอักษรหรือวิธีอื่น ๆ ในการถ่ายทอดเสียงพูดบทสนทนา ซึ่งต่างจากแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สอนสำหรับชาวต่างประเทศบางเล่ม เพราะว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาอักษรวิธีไทยมาก่อนแล้ว ซึ่งผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงได้ด้วยตัวเอง หรือเรียนรู้จากครูผู้สอน

ในการฝึกทักษะการอ่าน แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้เริ่มต้นจากการอ่านออกเสียงตัวอักษรไทย คำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์ และประโยค ไปสู่ข้อความที่ยาวขึ้น

ในการฝึกอ่านออกเสียงพื้นฐาน แบบเรียนได้นำเสียงที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบกันให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ได้มีบทอาขยานไทยเพื่อฝึกทักษะการอ่าน และได้้นำคำพยางค์เดี่ยวและหลายพยางค์

ประโยค และข้อความสั้น ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่านโดยฝึกเสียงซ้ำ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงชัดเจน และคล่องแคล่ว

การฝึกอ่านออกเสียงพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ทำให้ผู้เรียนได้ออกเสียงชัดเจนขึ้น และพบว่า ในภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 ผู้เขียนได้นำคำพยางค์เดียวและคำหลายพยางค์ที่ไม่มี ความหมายในภาษาไทยมาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เช่น ผู้เขียนได้นำ ไปแก เตะแกะ เตะไบ เจะแจ เบอะบะ แบบเบะ เปอะเปะ เป็นต้น มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงซ้ำ ๆ ซึ่งในหนังสือเรียน ภาษาไทยสำหรับเด็กไทยส่วนมากจะนำคำที่มีความหมายมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านอาจจะได้ผลดีกว่า เพราะว่า ผู้เรียนนอกจากได้ฝึกออกเสียง ยังสามารถเรียนรู้คำศัพท์ไทยให้มากขึ้นด้วย

หลังจากผู้เรียนได้มีความรู้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เขียนจึงนำบทอ่านที่เกี่ยวกับ เนื้อหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความ ซึ่งเน้นในแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 3-4 มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ การเมือง นิทาน และนวนิยายไทย ทำให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด และสังคมวัฒนธรรมไทยจากเนื้อหาบทอ่าน ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดีขึ้น และช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการทำงาน อาชีพในอนาคต นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน และเนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ ประเทศจีนมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านอีกด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นความเหมือนและความแตกต่าง ระหว่าง 2 ประเทศ และช่วยพัฒนาทักษะการแปลของผู้เรียน

เนื้อหาบทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด พบว่ามีเนื้อหาหลากหลาย เนื้อหาบางเรื่องได้ สะท้อนเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน และส่วนมากเป็นเรื่องที่ทันสมัย แต่บางเรื่องยังถือว่าล้าสมัย เนื้อหา บทอ่านในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้มีที่มาจากหลากหลายแหล่ง เช่น บางเรื่องเป็นเนื้อหาที่ ผู้เขียนเขียนขึ้นมาเอง บางเรื่องเป็นเนื้อหาคัดเลือกรับปรุงมาจากหนังสือไทย นวนิยายไทย และ หนังสือเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับเด็กไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้คำ การใช้ประโยคอย่าง ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย และได้มองเห็นวัฒนธรรมไทย ค่านิยม แนวคิด และสังคมไทยจากงาน เขียนเหล่านี้ และผู้เขียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภาษาและเนื้อหาบางส่วนในบทอ่าน เพื่อให้เนื้อหา ในแบบเรียนเหมาะสมกับระดับชั้นและศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนมากขึ้น

ในด้านการเขียน แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้เริ่มต้นจากการเขียนตัวอักษรไทย คำศัพท์ ประโยค และเรียงความตามลำดับ ในการฝึกการเขียนในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้นำวิธีการลากเส้น ตามรูปของตัวอักษรเช่นเดียวกับในแบบเรียนภาษาไทยระดับประถมศึกษาของไทย หลังจากผู้เรียนมี ความรู้พื้นฐานการเขียนตัวอักษรไทย ผู้เขียนจึงนำคำศัพท์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกเขียน และมุ่งทำให้

ผู้เรียนสามารถเขียนประโยคและข้อความยาวถูกต้องตามโครงสร้างหลักไวยากรณ์ไทย

ในด้านการแปล แบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้แทรกไว้ในเนื้อหาการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ให้ผู้เรียนแปลคำศัพท์ ประโยค และข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและจีน สังคม เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ และการเมือง เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์นำไปใช้ประกอบงานอาชีพในการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้สอนทักษะทั้ง 4 ตามแบบบูรณาการ ซึ่งได้เน้นทักษะการฟัง การพูดในแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 1 และเล่ม 2 เน้นทักษะการอ่าน การเขียนในแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 3 และเล่ม 4 ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยดำเนินการตามลำดับการเรียนรู้ภาษาอย่างต่อเนื่อง จากง่ายไปหายาก ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้เนื้อหาในแบบเรียนได้ดีขึ้น

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุด จะเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล นอกจากนี้ ยังเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านหลักภาษาไทย สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และวรรณกรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบภาระงานอาชีพในอนาคตได้

เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยในระดับเบื้องต้น ผู้เขียนได้ให้ความรู้จักรวิทยาภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายระบบเสียงภาษาไทยด้วยทฤษฎีภาษาศาสตร์ โดยมีกลวิธีการนำเสนอแบบการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก การฝึกอ่านซ้ำ การเปรียบเทียบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกออกเสียงภาษาไทยพื้นฐานได้ผลดี นอกจากนี้ ยังสังเกตได้ว่า ผู้เขียนยังได้จัดลำดับวิธีการนำเสนอเนื้อหาต่างกับแบบเรียนภาษาไทยที่ใช้สำหรับนักเรียนไทย เช่น ในการจัดลำดับเนื้อหาเรื่องสระ หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 1 ได้จัดสระประสมที่ลงท้ายด้วยเสียงเดียวกันไว้สอนในบทเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะความเคยชินของนักศึกษาชาวจีน ซึ่งอาจจะใช้ได้ดีกับผู้เรียนที่เป็นธรรมชาติแบบชาวจีนที่เรียนภาษาจีน และผู้เขียนยังได้จัดสระเกิน ไอ โอ เออ ไว้ในเนื้อหากลุ่มสระประสม ซึ่งต่างจากหนังสือหลักภาษาไทยที่ชาวไทยเขียนขึ้น เนื่องจาก แบบเรียนภาษาไทยชุดนี้ได้แต่งขึ้นมาในปี ค.ศ. 1987 และผู้เขียนส่วนมากได้ยึดความรู้แนวทางจากหนังสือ “ลักษณะภาษาไทย” ของบรรจบ พันธุเมธา ซึ่งเก่ามากแล้ว ส่วนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 1 เป็นแบบเรียนภาษาไทยที่เขียนขึ้นมาค่อนข้างใหม่ ส่วนมากได้ยึดความรู้แนวทางจาก “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1” ซึ่งได้จัดสระ อ่า โอ โอ เออ ไว้ในเนื้อหาเรื่องสระเกิน

การฝึกสนทนาในแบบเรียนเริ่มจากบทสนทนาสั้น ๆ ง่าย ๆ เรื่องที่สนทนาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และยากขึ้นไปตามลำดับ และมีหลายเหตุการณ์สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละบท ซึ่งการฝึกหัดพูดในสถานการณ์ที่หลากหลายและเพิ่มคำศัพท์ที่ยากขึ้นและทันสมัย จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

เนื้อหาแบบเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ผู้เขียนได้นำบทความในเนื้อหาต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน เพื่อจับใจความ การตอบคำถาม ฝึกการเขียนประโยค ข้อความ และเรียงความ การแปลประโยคและข้อความจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนหรือจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ ยังพบว่าแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุดได้คัดเลือกเนื้อหาจากนวนิยาย หนังสือ บทความ วารสาร และหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กไทย เนื่องจากงานเขียนที่ชาวไทยเขียนขึ้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม สังคม ค่านิยม วิถีชีวิต แนวคิดของคนไทย แต่เนื่องจากศักยภาพของผู้เรียนชาวจีนกับเด็กนักเรียนไทยต่างกัน จึงทำให้ผู้เขียนได้มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและภาษาในบทอ่านบางเรื่องที่คัดเลือกมา ในแบบเรียนภาษาไทยทั้ง 2 ชุด ผู้เขียนได้เลือกเนื้อหาในด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง นวนิยาย ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และอื่น ๆ มาให้ผู้เรียนฝึกอ่าน สามารถช่วยเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทยให้แก่ผู้เรียน ช่วยทำให้ผู้เรียนสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการด้านการประกอบงานอาชีพได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทยสำหรับชาวจีนทั้ง 2 ชุด จะเห็นได้ว่า แบบเรียนภาษาไทย 2 ชุดนี้เป็นแบบเรียนที่ดีสำหรับผู้เรียนชาวจีน ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และแปลได้ แต่เนื่องจากมีการตีพิมพ์มานาน ควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยยิ่งขึ้น หรือควรจะมีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อช่วยกันพัฒนาแบบเรียนให้มีมาตรฐาน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด อันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้เต็มศักยภาพของตน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *รูปลักษณะหนังสือเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2527). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2535). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- (2535). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- (2540). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่
4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- (2541). *หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 2*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2554). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กองเคลือบพณิชกุล. (2516). *การศึกษาเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหาในแบบเรียนวรรณคดีไทย ชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา นาคสกุล. (2551). *ระบบเสียงภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กำชัย ทองหล่อ. (2554). *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 53. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- กุลยา เบญจกาญจน์. (ม.ป.ป.). *วิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษ*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- เกษร สิทธิหนั้ว. (2548, มกราคม). 26 ธันวาคม 2547 วันที่คนไทยได้รู้จัก "สีนามิ". นิตยสารสารคดี. 20
(239): 148-154.

- โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร. (2521). *แนวการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2523). *แบบเรียนการอ่านและการพิจารณาหนังสือ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ชาญชัย คงเพ็ชรธรรม. (2556, พฤษภาคม – สิงหาคม). การศึกษาวิเคราะห์บทอ่านในหนังสือเรียน ภาษาเขมร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของพระราชอาณาจักรกัมพูชา. *วารสารมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 10 (2) : 45 - 67.
- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2535). *ภาษากับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เทอดศักดิ์ นิสังกาศ. (2532). *การวิเคราะห์จินตตามณ์ เล่ม 1: เนื้อหาด้านอักษรวิธี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช ปุณโณทก. (2555). *วิวัฒนาการหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงลักษณ์ สิ้นสืบผล. (2521). *การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชาวเขา*. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกสร. (2551). *กลวิธีบางประการในการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ: วิเคราะห์จากแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐาน 8 เล่ม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา บุญสิงห์. (2544). *วัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นิตา ชูโต. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนรู้เชิงถ่ายทอดค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทหญิงชาย*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักรายการรัฐมนตรี.
- นุชน้อย สติธังกูร. (2523). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1*. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจบ พันธุเมธา. (2555). *ลักษณะภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเกิด รัตนแสง. (2541). *ภาษากับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เบญจวรรณ สุนทรากุล. (2550). *วิวัฒนาการแบบเรียนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่
ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภัศร ห่อนาค. (2553). *วิเคราะห์หนังสือ Thai: An Essential Grammar*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอน
ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2524). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ประเสริฐ ดันติเสนาะ. (2548). *การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรี
สุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2545). *รายงานผลการวิจัยเรื่อง สถานภาพการเรียนและการสอนภาษาไทย
ให้แก่ชาวต่างประเทศ*. นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรทิพย์ ศิริสมบุญธนะ. (2529). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษากับวัฒนธรรม ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พระยาอุปกิตศิลปสาร. (2532). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

พัน เต๋อดิ่ง. (2555). *ภาษาไทยในประชาคมโลก : การพัฒนาตำราและการเรียนการสอน*. (เอกสาร
ประกอบปาฐกถาพิเศษ). เนื่องในโอกาสได้รับมอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จากสภามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ประจำปีการศึกษา 2554 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2555 ณ ห้องประชุม 10201 อาคาร 10 ชั้น 2
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ฟู เจียงหย่ว. (2544). *การเรียนการสอนภาษาไทยในมุมมองจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ใน การสัมมนา
ระดับภูมิภาคว่าด้วยการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทไทยศึกษา*. สำนักงานปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัย.

รังรอง นิลประภัสสร. (2528). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดภาษาพิจารณาชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

รัญจวน อินทรกำแหง. (2515). *การเลือกหนังสือและสื่อทัศนวัสดุ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

- รัตนา ศรีมงคล. (2541). *การวิเคราะห์หนังสืออ่านนอกเวลาและสภาพการใช้หนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดราชบุรี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- . (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วารี ธีระจิตร. (2531ก). *หลักการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2522ข). *การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วิเชียร จันทะขารี. (2545). *วิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา: ครูณศึกษา*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิมล จิโรจน์พันธ์; ประชิด สกฤษณ์พัฒน์; และกนิษฐา เขยกิจวงศ์. (2551). *มรดกทางวัฒนธรรม 'ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ'*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- วิลาวลัย อิมเอม. (2528). *การศึกษาปัญหาการใช้หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีบุรพา. (2556). *สงครามชีวิต*. นนทบุรี: ดอกหญ้า 2000.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล; ประพิมพ์พรณ สุธรรมวงศ์; และนพคุณ คุณาชีวะ. (2521). *การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2541). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. (2533). *การสำรวจจำนวนคำในแบบเรียนภาษาไทย และแบบเรียนอื่น ๆ บางเล่ม ระดับประถมศึกษา*. ขอนแก่น: แผนกศึกษาธิการ จังหวัดขอนแก่น.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนานักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- เสงี่ยม โตรัตน์. (2534). *การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษ*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมเกียรติ คู่ทวีกุล. (2518). *การวิเคราะห์ตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร* (น้อย อาจารย์ยางกูร).

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สมสมัย แข่งขัน. (2516). *ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่*

2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สาวิตรี เจริญกิจ. (2524). *การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิต และผู้ใช้หนังสือแบบเรียนใน*

การพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ ในหนังสือแบบเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2531). *วัฒนธรรมประจำชาติ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.

สิริจิตต์ เดชอมรชัย. (2556). *การสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ: แนวคิดและวิธีการ*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริวรรณ ทัพพะรังสี. (2529). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาวรรณคดีมรดก ระดับ*

มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุระ ดามาพงษ์. (2527). *การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้น*

มัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวรรณี สุคนธา. (2516). *เขาชื่อกานต์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.

หทัย ตันหยง. (2528). *เอกสารคำสอน นส. 425 การเขียนหนังสือแบบเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หลิน ชิวเหมย. (2558). *การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน:*

อดีต ปัจจุบัน อนาคต ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “ภาษา วรรณคดีไทย และการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ: การเรียนรู้และสร้างสรรค์จากสังคมไทยสู่สังคมโลก” ครั้งที่ 2. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัมพร แก้วสุวรรณ. (2527). *วิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย*. นครปฐม: แผนกบริการกลางสำนักงาน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

อัมพร พงษ์ธา. (2518). *การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เริ่มเรียนชาวต่างประเทศ*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

Brooks, Nelson. (1964). *Language and Language Learning: Theory and Practice*. 2nd ed.
New York: Harcourt Brace and World Inc.

Chastain, Kenneth. (1976). *Developing Second Language Skills: Theory to Practice*. 2nd ed.
Chicago: Rand McNally College Publishing Company.

Finocchiaro, Mary & Bonomo, Michael. (1973). *The Foreign Language Learner: A Guide for
Teachers*. New York: Regents Publishing Company Inc.

黄进炎 & 林秀梅. (2009). *基础泰语 3*. 广州: 广东世界图书出版公司.

黄进炎 & 林秀梅. (2010). *基础泰语 4*. 广州: 广东世界图书出版公司.

廖宇夫. (2010). *基础泰语 1*. 广州: 广东世界图书出版公司.

罗奕原. (2008). *基础泰语 2*. 广州: 广东世界图书出版公司.

潘德鼎. (2005). *泰语教程 4*. 北京: 北京大学出版社.

潘德鼎. (2008). *泰语教程 3*. 北京: 北京大学出版社.

潘德鼎. (2010). *泰语教程 1*. 北京: 北京大学出版社.

潘德鼎. (2010). *泰语教程 2*. 北京: 北京大学出版社.

余定邦 & 陈树森. (2009). *中泰关系史*. 北京: 中华书局.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	ชื่อสกุล	Miss LINGYUN YIN
วันเดือนปีเกิด		3 ตุลาคม พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด		HuNan China
ประวัติการศึกษา		
พ.ศ. 2552		Bachelor of Arts. (วิชาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ) จาก มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน
พ.ศ. 2560		ศศ.ม. (ภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

